"Sakın hakkım, var deme;
Hak yok, vazife vardır!
Hak milletin, şan onun,
Gövde senin, can onun,
Sen öl ki, o yaşasın,
Dökülecek kan onun…"

Ziya GÖKALP

Trakya - Paşaeli Müdafaai Hukuk Cemiyeti, Trakya'yı silahla korumak için asker hazırlamaya başladı.Fakat elde silah ve cephane yoktu. Mevcut silah ancak 2800 mavzer ile eski tüfeklerden eş on toptan ve ancak üç günlük çetin bir savaşa yetebilecek mühimmattan ibaretti.
Müdafaai Hukuk Cemiyeti işte böyle yokluklarla yine didinmeye, yurdunu kurtarmağa çalışıyordu.

Osman Nuri Peremeci
(Edirne Tarihi S.25)

Trakya Paşaeli Müdafa-i Hukuk Cemiyeti Kurucularından Kasım Yolageldili (1874 - 1936)

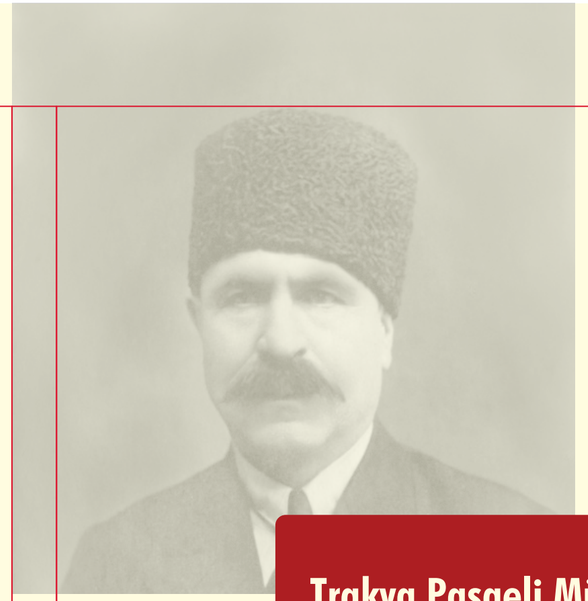

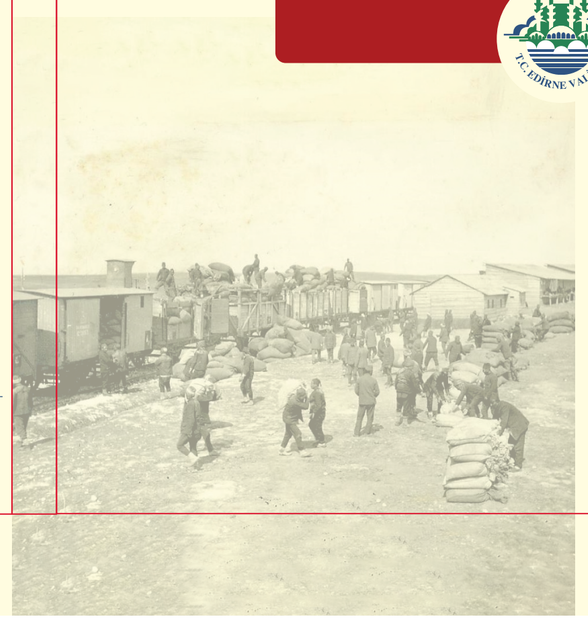

Trakya Paşaeli Müdafa-i Hukuk Cemiyeti Kurucularından

KASIM YOLAGELDİLİ
(1874 -1936)

Cengiz BULUT
M.Kasım YOLAGELDİLİ

T.C. EDİRNE VALİLİĞİ

Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Kurucularından

KASIM YOLAGELDİLİ
(1874 - 1936)

Cengiz BULUT

M.Kasım YOLAGELDİLİ

T.C. EDİRNE VALİLİĞİ

Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Kurucularından KASIM YOLAGELDİLİ (1874 - 1936)

Yayına Hazırlayanlar
Cengiz BULUT
M.Kasım YOLAGELDİLİ

Editör
Cengiz BULUT

Grafik Tasarım
Emine Nur KOSAL

Baskı
Seçil Ofset
100.Yıl Mah. Matbaacılar Sitesi
4.Cadde No:77 Bağcılar - İstanbul
Tel:0212. 629 06 15
www.secilofset.com

1.Basım 2019
1000 adet basılmıştır.

ISBN: 978-605-031-897-5

Bu kitabın tüm yayım hakları saklıdır. Tanıtım amacıyla kaynak göstermek koşuluyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme hiçbir yolla Cengiz Bulut'tan izin alınmadan çoğaltılamaz, yayınlanamaz.

“Bu evraklar incelendiği zaman rahmetli Kasım Efendi’nin memleket davasındaki feragat-kâr hizmeti bir kat daha derinleşecektir. (Allah gani gani rahmet etsin) ”

Erenköy - İstanbul 1954

Şefik Bicioğlu

(Trakya Paşaeli Üyelerinden, Emekli Vali)[1]

1 T.T.K.Arşivi Tevfik Bıyıklıoğlu dosyası.

İÇİNDEKİLER

Takdim 9

Teşekkür 11

I. **BÖLÜM 15**

Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti 17

II. **BÖLÜM 27**

Belgelerle Yolageldilizâde Kasım Efendi 29

III. **BÖLÜM 143**

Yolageldili Ailesi Fotoğraf Arşivi 145

IV. **BÖLÜM 189**

Yolageldili Ailesi İsim Listesi 191

V. **Bölüm 193**

Basında Yolageldili'ler 195

Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Kurucularından Kasım YOLAGELDİLİ (1874 - 1936)

Kasım Yolageldili Bulgaristan'ın Selvi Kasabası Dereli Köyünde 01 Temmuz 1874 yılında doğmuştur.Büyük dedesi İbrahim ağa, dedesi Mestan ağa, Babası Hacı İbrahim Ağa, annesi Hacı Ayşe Hanım'dır. 93 harbi de denilen Osmanlı Rus Savaşı sırasında, 1878 yılında Yolageldili ailesi Edirne'ye göç ederek, Havsa ilçesine bağlı Yolageldi Köyü'nü kurmuşlardır.

Kasım Efendi, Edirne'de orta öğrenimini tamamladıktan sonra ticarete atılmıştır. Kasım Yolageldili ilk eşi Fatma Hanım öldükten sonra, Rukiye Necmiye Hanım ile evlenmiştir, Kasım Yolageldili'nin iki eşinden olan evladları; Mustafa, Cevat, Muhittin, Fahrettin, Nurettin isimli oğulları ile Bedriye Yolageldili Arda, Behice Yolageldili Mardin, Ayşe Bercis Yolageldili Peta isimli kızları vardır.

1900 lerin başında Havsa Belediye Reisi olan Kasım Yolageldili 1908 Meşrutiyet'in ilanından sonra İttihat ve Terakki Cemiyetine üye olarak politikaya atılmış Edirne Belediye meclisinde görev almıştır, bu dönemde İttihat Terakki Genel Sekreterliği, iki defa Edirne Valiliği görevi de yapmış olan Hacı Adil (Arda) bey ile iyi ilişkiler kurmuş, daha sonra ilk eşinden olan kızı Bedriye Yolageldili'yi, Hacı Adil Bey'in kardeşi Süleyman Arda ile evlendirmiştir.

Kasım Efendi başarılı bir işadamıdır, Yolageldi Köyünden Kuleli'ye kadar binlerce dönüm arazide çiftçilik yaparken, aynı zamanda da Ordu'muzun iaşesini temin ediyordu, Karaağaç Tren istasyonu karşısındaki depolarından Trenler ile İthalat İhracat yaparak Edirne ve ülke ekonomisine katkı sağlıyordu. Kasım Efendi'nin Edirne merkezli olan şirketinin İstanbul'da, Trakya'nın il ve ilçelerinde hatta Bulgaristan Kızanlık'ta da şubeleri vardı, Edirne Tunca köprüsü yanında, eskiden Fındıklıyan Un Fabrikası adı ile anılan değirmeni bir sure işletmiş daha sonra Dr.Bahattin Öğütmen'e satmıştır.

Kasım Yolageldili 1936 yılında vefat ettiği güne kadar, günümüzde Edirne Trakya Hastanesinin bulunduğu yerde ki 16 odalı konağında yaşamış, bu konakta başta İsmet İnönü, Talat Paşa, Av. Mehmet Şeref Aykut, Faik Kaltakkıran ve o günlerin vatanseverlerini misafir ederek vatanın ve Edirne'nin sorunlarına çareler aramıştır.

Kasım Yolageldili Trakya'da tüm yaşamı boyunca etkin bir rol oynamıştır, Birinci Dünya Savaşı sonucu Trakya'nın Yunanlar tarafından işgal edileceğini tahmin ederek, Türk-Müslüman halkının hak ve hukukunu korumak, Doğu-Batı Trakya'nın Yunan işgaline ve ilhakına karşı koymak üzere Edirne'li Talat Paşa'nın tavsiyesi üzerine Belediye Başkanı Şevket Dağdeviren, Avukat Şeref Aykut ve Edirne Milletvekili Faik Kaltakkıran ile birlikte Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti 'nin dört kurucusundan biri olmuştur.

Kasım Yolageldili Cemiyet içinde her yönetimde yer alarak etkin rol oynamıştır. Av.Mehmet Şeref Aykut, Girit'te sürgünde olduğu dönemde kaleme almaya başladığı "Trakya'da Milli Mücadele" anılarında Kasım Efendi için şu notu düşmüştür; "Paraya gerek vardı. Burada iftihar ve gururla söylemek isterim ki halkımızdan hiç birisi elinden gelen fedakarlığı yapmaktan geri kalmamıştı, bunları sırasıyla bir bir bildirmek vatani bir borç, bir namus borcu ve nihayet tarihe ışık tutmaktır. Edirne'de Yolageldili Kasım Efendi hiç acımayarak müdafaa teşkilatında en ileri gitmiştir ve servetini bu yolda harcamaktan çekinmemiştir."

Kasım Efendi ve Trakya Paşaeli Cemiyeti yöneticileri Trakya'da Milli Mücadeleyi sadece silah ile yapmamış, Basın Yayın yolu ile de yapmışlardır, Dr.Rıfat Osman ve Av.Mehmet Şeref sorumluluğunda, Edirne'de Trakya Paşaeli isimli bir de Gazete çıkartmaya başlamış bu sayede halkı bilgilendirme ve Cemiyete destek olmaları yönünde çalışmalar yapmışlardır. Yayınladıkları gazetede Batı ve Doğu Trakya'da çoğunluğun Türk olduğunu her daim vurgulamışlar ve bunu bütün dünyaya ilân etmişlerdir.

Cengiz BULUT

Kasım YOLAGELDİLİ
(1874-1936)

One of the founders of Trakya Paşaeli Defence of Rights Association Kasım Yolageldili was born in Dereli Village of Selvi Country in Bulgariaa on 1st July 1874. His grand grandfather is İbrahim Aga, his grandfather is Mestan Aga, his father is Hacı İbrahim Aga, his mother is Hacı Ayşe Hanım. During the Ottoman- Russian war, which is also called "93 war", The Yolageldili Family migrated to Edirne in 1878 and founded Yolageldili village of Havsa Province.

He started to deal with trading after secondary school education in Edirne. After his first wife Fatma Hanım had died, he got married with Rukiye Necmiye Hanım. He has got sons, Mustafa, Cevat, Muhittin, Fahrettin, Nurettin and daughters, Bedriye Yolageldili Arda, Behice Yolageldili Mardin, Ayşe Bercis Yolageldili Peta.

He became The Mayor of Havsa at the beginning of 1900 and he started his political life being a member of "Commitee of Union And Progress" after the announce of "Constitutionalizm" in 1908 and had a duty in city council of Edirne. At that time, he had good relationship with Hacı Adil Arda who had been "General Secretary of Comitte of Union and Progress" and Governor of Edirne twice.

Then he made his daughter Bedriye Yolageldili get married to Adil Bey who is Süleyman Arda's brother.

Kasım Efendi is a successful businessman. He was farming at thousands acres of fields and also he was catering for the army. He imported and exported crops from the Stores which are opposite the Karaağaç train station and contributed to Edirne's and Turkey's economy . His company was in Edirne and it had branches in İstanbul, in some cities and provinces of Trace and even in Kızanlık in Bulgaria. He operated Fındıklıyan Flour Factory for a while and then sold it to Dr. Bahattin Öğütmen.

He lived in his 16 roomed mansion, where Edirne Trace hospital is located now, until his death in 1936. In this mansion, he had famous guests, for example, İsmet İnönü, Talat Paşa, lawyer Mehmet Şeref Aykut, Faik Kaltakkıran and other patriots and tried to find solutions to the problems of Edirne.

Kasım Yolageldili played an important role in Trace in all his life. After 1st World War, predicting that Trace would be occupied by The Greeks, on the advice of Talat Paşa (who is from Edirne), together with The Mayor Şevket Dağdeviren, Lawyer Şeref Aykut and member of parliment Faik Kaltakkıran, he became one of the four founders of "Trakya-Paşaeli Defence of Rights Associaiton to protect Turkish Muslim people's rights and to withstand to Greek occupation of East and West Trace.

Kasım Yolageldili played an active role in this association by being in each department of management. Lawyer Mehmet Şeref Aykut wrote these notes about Kasım Efendi in his memoirs named "National Struggle in Trace" which started to be written when he was on exile:

"Money was needed. I want to say proudly that no body stood back to sacrifice themselves. To tell about each of them is a sacred duty to our country and a matter of honour and also is a necessity to enlighten the history. Yolageldili Kasım Efendi from Edirne went forward and spent his wealthy in this way without hesitaton."

Kasım Efendi and the administrators of Trakya Paşaeli Defence of Rights Association didn't just defend tne nation with guns and also did it via Press. Under the responsibility of Dr. Rıfat Osman and Lawyer Mehmet Şeref, he started to press a newspapaer called "Trakya Paşaeli" and so he started to inform the public and support the association. In their newspaper they always told and announced it to the World that The majority of East and West Trace was the Turkish People.[2]

Cengiz BULUT

2 Çeviri ; Menekşe Pınar Güden Eryıldırım

Ekrem Canalp

Edirne Valisi

Yolageldilizade Kasım Efendi (Kasım Yolageldili) Milli Mücadele ve İstiklal Savaşımız sürecinde Edirne Vilayeti'nin ve Trakya'nın işgallere direnişinin sembol ismi, bilinmeyen yerel kahramanıdır. 1874 yılında Bulgaristan'ın Selvi Kasabası Dereli Köyünde doğan Yolageldili, Edirne Vilayeti'nin ve Trakya'nın özgürlüğü için atılan her adımda ismini duyurmuştur. Kendisini ön planda göstermeyi sevmeyen mütevazi yapısı nedeni ile fazla tanınmayan Yolageldili'nin ismi anılmadan Edirne ve Trakya savunmasının tarihi yazılamaz.

Erken yaşta ticaret yaşamına atılan **Yolageldili** 1900 yılının başlarında Havsa Belediye Başkanlığı ile siyaset yaşamına atılır. 1903 yılı Havsa Belediye Başkanlığı döneminde Uzunköprü'de yapılacak olan askeri depo ve Hamidiye Hicaz Demiryolları yapımı için kısa süre de önemli bağışlar topladığı ve 1904 yılında orduya vagon bağışladığından, II. Abdülhamit tarafından madalya ve berât ile ödüllendirilir. Coşkulu, enerjik, disiplinli, cömert ve vatanına delicesine tutkun özellikleriyle Yolageldili Kasım Efendi siyasette hızla yükselir. 1908 Meşrutiyet ilanıyla İttihat ve Terakki üyesi olarak gördüğümüz Yolageldili, Balkan Savaşı boyunca ordunun iaşe gereksinimini karşılayarak tutkunu olduğu yurduna sevgisini bir kez daha gösterir.

I. Dünya Savaşı yenilgisi sonrasında gelecek işgalleri önceden sezinleyerek ulusal savaşımın örgütlenmesinde öncü rol oynayacak olan **Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti**'nin, Belediye Başkanı **Şevket Dağdeviren**, Avukat **Mehmet Şerafettin Aykut** ve Edirne Osmanlı Meclis-i Meb'ûsân Mebusu **Faik Kaltakkıran** ile birlikte kurulmasında Kasım Yolageldili yine başrolde karşımıza çıkar. Cemiyetin kurulmasında İstanbul Küçük Kınaciyan Han'daki yazıhanesinde Trakyalı vatanseverlere ev sahipliği yapar. Kurulduğu 1918 yılından, 1920 yılındaki Yunan işgaline kadar geçen sürede bir hükümet gibi algılanan Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin en aktif üyesi şüphesiz Kasım Yolageldili'dir. Cemiyette alınan her kararın altında onun da imzasının olduğuna karar defterinin sayfalarında tanık oluruz.

Yolageldili Edirne'nin 1920 yılında Yunanlar tarafından işgal edilmesi üzerine Bulgaristan'a geçerek önce Kızanlık, daha sonra Eski Zağra'da çeteler oluşturur. Daha sonra bu çetelerin Bulgaristan sınırından geçerek Yunan işgali altındaki Edirne ve çevresindeki Yunan birliklerine, Yunan karakollarına baskınlar yapmalarını sağlar. Böylelikle Trakya'daki Yunan tümenlerinin Anadolu'ya geçmelerini önleyerek **Mustafa Kemal**'in Anadolu'daki Milli Mücadele'sine büyük katkı sağlar.

İşgallere karşı herkesin seçenekler araştırdığı bu dönemde Anadolu ve Mustafa Kemal hareketi içinde yer alan görüşleri ile en net tavrı Kasım Yolageldili koyar. Hatta eski bir İttihat ve Terakki partili olmasına karşın **Kasım Yolageldili**, Trakya Paşaeli'nin partiler üstü bir kuruluş olduğunu savunarak İttihat ve Terakki'nin Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin işlerine karışmasına tepki gösterir. Talat Paşa'nın 16 Mart 1921'de Berlin'de vurulmasından bir gün önce Şakir Kesebir ile Ahmet Muhtar Merter'in Talat Paşa ile yaptıkları; İttihat ve Terakki'nin Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'ne karışmama kararının alındığı bu toplantıyı **Kasım Yolageldili** organize eder.

Edirne'nin kurtuluşu sonrasında, Cumhuriyet döneminin ilk belediye başkanı olarak **Kasım Yolageldili** 1936 yılında 62 yaşında yaşama veda etmiştir. Merhum Kasım Yolageldi'ye rahmet ve şükranlarımı sunarken, elinizdeki kitabın gelecek nesillere ışık tutabilmesi dileği ile kıymetli ailesini ve emeği geçenleri tebrik ederim.

Bu kitabın basılmasında emeği geçen;

Edirne Valisi ***Sayın Ekrem Canalp'e***

M.Kasım Yolageldili'nin sevgili eşi ***Sayın Figen Yolageldili'***ye

M.Kasım Yolageldili'nin biricik kızı ***Sayın Aslı Yolageldili'***ye

Her daim bilgilerini bizimle bölüşen ***Sayın Cem Altınel'***e

Değerli bilim insanı ***Sayın Yrd. Doç. Dr. Veysi Akın'***a

Osmanlıca metinlerde yardımlarını esirgemeyen ***Sayın Zeki Özkan, Sayın Yılmaz Akçaalan*** ve ***Sayın Nihat Aydoğan'a***, İngilizce metnin çevirisi için ***Sayın Menekşe Pınar Güden Eryıldırım'a***, fotoğrafların düzenlenmesinde emeği geçen ***Sayın Cengiz Çapa'***ya içtenlikle teşekkür ederiz.

Bu Kitap;

Vatanı ve milleti için ömrünü, servetini gözünü kırpmadan fedâ eden, her dâim kalbi Edirne için atan Kasım Yolageldili ile yıllarca bu konuda araştırma yaptığımız, sevgili ağabeyim, dostum, sırdaşım, Kasım Efendi'nin aynı ismi taşıyan torunu Merhum Mehmet Kasım Yolageldili'ye ithaf edilmiştir. Kendisini çok erken kaybetmenin acısını yaşıyoruz, yapacağımız o kadar çok işler vardı ki, yokluğuna alışamadık, alışamayacağız.

Her ikisine de Allah Rahmet eylesin, Ruhları şâd olsun.

Cengiz BULUT

I. BÖLÜM

Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti[3]

I. Dünya Savaşı'nın Osmanlı Devleti'nin yenilgisi ile sonuçlanması ve 30 Ekim 1918'de Mondros Bırakışması'nın (mütarekesi) imzalanmasıyla, Trakya üzerinde kara bulutların dolaşacağını sezen Trakya halkı, işgalleri önlemek ve bu topraklar üzerindeki haklarını ve varlıklarını korumak için bölgenin siyasal birliğinin sağlanmasına karar verdi. Bırakışmanın ilk ayında Edirne'de **Trakya Paşaeli Müdafaa Osmaniyyesi** kurulurken, İstanbul'da da Batı Trakya Komitesi yaşama geçiyordu. Daha sonra birlikte çalışacak olan bu oluşumlar başlangıçta Doğu ve Batı Trakya'da çoğunluğu bulunduran Türklerin haklarını ve geleceğini Anlaşma (İtilaf) Devletleri'ne barışçı ve diplomatik yolla anlatmayı hedefledi.

2 Kasım 1918'de Edirne Belediye Başkanı **Şevket Dağdeviren**, Edirne Milletvekili **Faik Kaltakkıran**, Avukat **Şeref Aykut**, Tüccar **Kasım Yolageldili** ve bazı Edirneli yurtseverlerin katılımı ile İstanbul'da Küçük Kınaciyan Han'daki Kasım Yolageldili yazıhanesinde bir toplantı yapılmış ve bu toplantıda, Trakya'nın savunmasında ve geleceğinin belirlenmesinde çok önemli rol oynayacak olan **Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti**'nin (TPMHC) kurulmasına karar verildi. 7 Kasım 1918 tarihinde yapılan ikinci toplantıda derneğin isminin Trakya Paşaeli Müdafaa Heyet-i Osmaniyyesi olması kararlaştırıldı.TPMHC'nin merkezi Edirne şehridir ve Cemiyet'in bir başkanı ile 12 üyesi yönetim kurulunu oluşturur. TPMHC'nin dönemin siyasi partileri ile bir ilişkisi yoktur.

TPMHC üyeleri, Doğu ve Batı Trakya'daki demografik, ekonomik, kültürel ve tarihsel Türk üstünlükleri ve haklarını anlatan harita, grafik ve broşürler hazırlayarak bunları Amerika Birleşik Devletleri ile Anlaşma Devletleri'ne verdi ve Paris'teki Barış Konferansı'na gönderdi. Bir dizi basın açıklamasıyla yabancı basında çıkan yanlış haberleri düzeltmeye çalıştı, San Remo Konferansı'na temsilci gönderdi.

Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin düzenlediği kongreler:

1. 10 Temmuz 1919 Trakya Kongresi.

2. 16 - 18 Ekim 1919 Birinci Edirne Kongresi.

3. 15 Ocak 1920

4. 31 Mart - 2 Nisan 1920 Lüleburgaz Kongresi.

5. 9 - 13 Mayıs 1920 İkinci (Büyük) Edirne Kongresi.

8 bildirim (beyanname) yayınladı ve Cemiyet'in resmi yayın organı olan Trakya Paşaeli Gazetesi'ni **47** sayı çıkardı.

Sivil bir toplum örgütü olarak yola çıkan ancak olumsuz siyasal gelişmeler sonucu kırılıma uğrayarak para-militer bir yapıya dönüşen TPMHC'nin etkinliği Trakya'nın her tarafında tanınıyordu.

Trakya'nın Türklüğü'nü savunmayı görev edinmiş bu oluşum, I.Kolordu'ya savaş için gerekli unsurları da sağlıyor ve adeta bir hükümet gibi algılanıyordu.

Cemiyet'in **Karar Defteri** ise **Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti**'nin bir hükümet gibi algılanışını meşru kılan en önemli belgedir. Türk Ulusal Bağımsızlık Savaşı'nın örgütlenmesinin Mayıs 1919'da başladığı göz önünde bulundurulduğunda; bu tarihten 6 ay önce kurulan Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti emperyalist güçlere direnişin öncü, hatta ilk kuruluşudur. Bu önemli oluşum, Lozan Barış Anlaşması'ndan sonra çalışmalarına son verdi ve üyeleri fırka (parti) içinde etkinliklerini sürdürdü.

3 **Kaynak;** Kuruluşunun 100. Yılında "Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Yöneticilerinin Yaşam Öyküleri". B.Cem Altınel – Edirne Belediyesi Yayınları 2018

بیاننامه

جهانی طوتوشدیران شوبادرهٔ عظمانك نهایت بتون بشریت متفکره‌یی برباشقه طریقهٔ تحسس وتفکره سوق ایدن نتیجه‌سی بوکونه‌قدر حاکم عالم بتون افکار وقناعتلری تبدیل ایتدیکی برصیراده قرق بش عصرك نکهبان مقدراتی اولان ترك ملتنك‌ده شیمدی آرتق حالا برماضیٔ مرتجعك دائما طوردیران وایلرولەتمه‌ین عمده‌لرینه باغلانوب قالمسنده‌کی فلاکت وفجاعتی تمامیله آکلاتمشدر .

شیمدی سرحدلری؛ رنکارنك بایراقلر والماسلی تاجلرك زیر بار تحکمنده ایکی بوکلوم برانقیاد ایله ایکلیلمکه محکوم قالمش باشقه لسان ، باشقه حس ، باشقه حرث وعرف صاحبی ملتلر تعیین ایده‌میور ونهایت هر ملت کندی وارلغنی انجق کندی لسان وحرثیله چیزدیکی حدود داخلنده کلمه‌نك عرفی وعرفی معناسیله شیمدی [محافظه] ایتمکدن وحر یشامق ایچون هر ملتك حر یاشامق حقنی تسلیم ایله‌مکدن باشقه چاره‌سی اولمادیغنی تقدیر ایتمك مجبوریتنده قالیور .

ـ ایشته یارین انعقاد ایده‌جك اولان معظم صلح ماصه‌سنك اطرافنه طوپلانه‌جق اولانلر آرتق صوك سوزی سویله‌مك حقنی سیف غالبك ظل تحکمنه التجا ایتمش اولانلره حق کلام ویرمه‌ین دولتلر دکل بلکه بیوك کوچوك خوان تقدیر ربانیدن حصهٔ مشروعنی آلمق ایسته‌ین ملتلردن عبارتدر .

بز تورکلرده مدنیت شرقیه‌یی غربه نقل ایدن وتاریخی ، تاریخ عالمله باشلامش بر ملت اولمق اعتباریله بتون بو ملتلر کبی اك مشروع حق وحیات واستقلالمزی عدالت بشریه‌نك تجلیکاه شاملی اوله‌جق شورای عمومیٔ مللدن آلمق ایچون بو حیات فانیده ناصل عوامل مدنیتدن اولدیغمزی اثبات ایتمك ضرورتی قارشیسنده‌یز .

علمك ، عرفانك وحقائق تاریخیه‌نك آغوش نورانیسنه و قناعت علمیه‌یه صیغینه‌رق وارلغمزی اثبات ایتمك ایچون مرکزی ادرنه‌ده اولمق اوزره [تراکیا — پاشا ایلی مدافعه هیئت عثمانیه‌سی] نامیله برجمعیت تشکیل ایتدك .

غایه‌سی : غربی وشرقی اسکی ادرنه ولایتنی تشکیل ایدن [تراکیا] ده یاشایان تورك ، ارمنی ، روم ، موسوی ، بولغار ملتلری ایله برابر بوکون ادرنه ولایتنده (۱،۰۹٤،۳۷۱) نفوس ساکن اولدیغی حالده بوندن (٦۱٥،۷۲۰) مقدارینك تورك ومسلمان اولدیغی نظر دقته آلننجه [جمعیت اقوام] عمده‌سنه نظراً سکان ولایتك اقوام مختلفه‌یه نسبتله نصفندن فضله‌سنی تورك عرقی تشکیل ایله‌مسی نکاه دقته آلندیغی تقدیرده آرتق بزم شیمدی شو [تورك ومسلمان] دعواسنی جهان فضیلته مالك بتون اقوام مدنیه‌یه قارشو اك یوکسك ، اك کور سسمزله مدافعه ایتمکدن باشقه یاپاجق بر ایشمز قالمامشدر .

ایشته بو غایهٔ ملی‌یی استهداف ایدن جمعیتمز ولایت عائله‌سنی تشکیل ایدن سنجاق ، قضا ، ناحیه ، کوی اهالیسنك حمیت وکفایتنه مراجعتله بوخصوصده بزه مادی ومعنوی معاونتده بولنمسنی وهرطرفده جمعیتمزك ممثللری اولمق اوزره انتخاب ایدیلن ذوات محترمه‌نك بزمله ارتباطی محافظه ایده‌جکی ایچون کندوسنك واقع اوله‌جق تبلیغات واشاراتنه اعتبار واعتماد ایله شو تشبث ملینك خیز آرای حصول اولمسنه هرطرفدن معاونت بیورلمسنی اهمیتله توصیه ایله‌رز .

مقصود بالذات استخلاص وطن ودعوای ملیمزك مدافعه‌سی اولنجه بتون [ترك واسلام] اولادینك بویولده دست بدست وفاق ومصافات اوله‌رق شوبك ثابت وحقلی دعوانك موفقیتله تتوج ایتمسنه معاونت بیوره‌جقلرینه قناعتمز اولدیغنی بیان ایله‌رز .

حکومت سنیه‌جه موجودیتمز رسماً تصدیق ایدلمشدر . بناءً علیه مقاصد عالیهٔ وطنیه‌نك قارشوسنده هر درلو حسیس وسفیل حسلرك صوصاجغی پك طبیعی اولمغله بویولده بتون ادرنه ولایتی اهالیسنك تا ، قاره‌صودن مصطفی پاشایه قدر بتون اسکی ادرنه ولایتی خلقنك بزه معاونت بیوره‌جقلرینه دائر حاصل اولان قناعتله اولاد مملکتی متحداً خدمته دعوت ایله‌رز .

هیئت اداره :

اعضا ووزنه‌دار	اعضا	اعضا	رئیس
یوله کلدیلی قاسم افندی	بلدیه رئیسی شوکت بك	مبعوث فائق بك	ادرنه مفتیسی مستان افندی
اعضا	اعضا	اعضا	اعضا
نظمی بك زاده اسماعیل بك	مقصود بك زاده درویش بك	دوقتور رفعت عثمان بك	مصطفی پاشازاده فتحی بك
اعضا	اعضا		اعضا
قومانلی زاده عمر افندی	مفتی زاده جمال بك		مصطفی بك زاده نیربك
اعضا وکاتب		اعضا ومرخص	
حافظ رضا افندی زاده علی سیف الدین افندی		آووقات شرف بك	

Trakya-Paşa-eli Müdafaa Heyet-i Osmaniye sinin Kuruluş Beyannamesi.[4]

4 Cem Altınel Arşivi Trakya Paşaeli Gazetesinin 2 Aralık 1918 N.1 eki olarak verilmiştir.

Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Ne Zaman Kuruldu?

Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti ile ilgili çalışma yapan araştırmacılar ve akademisyenler cemiyetin kuruluş tarihini 1 Aralık veya 2 Aralık 1918 olarak göstermektedirler. Tevfik Bıyıklıoğlu ise bu hususta daha esnek davranarak cemiyetin kuruluş tarihini 7-30 Kasım 1918 arası olarak vermektedir. Görüldüğü gibi Cemiyetin kuruluş tarihi bugün olduğu gibi geçmişte de araştırmacılar arasında tartışılma konusu yapılmıştır. Bunu yegâne sebebi günümüze kadar vilayete verilen kuruluş dilekçesine ulaşılamamış olmasıdır. Bu konu bir dönem Türk Tarih Kurumu Başkanlığı yapan Tevfik Bıyıklıoğlu tarafından araştırılmış olmakla beraber, 1922 yılında Edirne'nin tahliyesi sırasında Vilayet arşivinin Yunan idarecileri tarafından Yunanistan'a kaçırılmış olması dolayısıyla aydınlığa kavuşturulamamıştır. Cemiyetin kuruluş tarihi meselesini yeni belgeler ışığında bir kez daha tartışmaya açacak olursak iki tarih öne çıkmaktadır. Bunlardan ilki bazı kaynaklarda ikinci kuruluş toplantısı olarak gösterilen 7 Kasım 1918 müzakereleri sonrasında kuruluş dilekçesinin 8 Kasım 1918'de vilayete verilmiş olmasını delil gösteren bilgilerdir. Cemiyetin kurucuları arasında ismi geçen Ali Seyfi Tülümen Tevfik Bıyıklıoğlu'na yazdığı 31.10.1954 tarihli mektupta "Kasım Efendinin yazıhanesinde Şevket, Şeref, Kasım ve o sırada İstanbul'da bulunan bazı Trakyalılar ile görüşülerek kurulması kararlaştırılan bu cemiyet, birkaç gün sonra Edirne'de Belediye dairesinin üst katındaki salonda ileri gelen Edirnelilerin bir toplantısında kurulmuş ve ertesi gün vilayete beyannamesi verilmiştir" diyerek, resmi kuruluş olarak 8 Kasım 1918 tarihine işaret etmektedir. İkincisi de dilekçenin vilayete 30 Kasım 1918 tarihinde verildiğini delil gösteren Şefik Bicioğlu'na ait bilgilerdir. Şefik Bicioğlu, Tevfik Bıyıklıoğlu'na yazdığı 5 Şubat 1954 tarihli mektupta olayı kendisinin askerden gelişi ile ilgilendirerek "Beyannamenin hükümete Edirne'ye askerlikten terhisimi müteakip gelişimden bir hafta, on gün sonra verildiğini katiyen bildiğime, terhis-i tezkeremin 18 Teşrinsani (Kasım) 1334(1918) ve Edirne'ye gelişimin de 21 Teşrinsani 1334 olduğuna göre bu beyannamenin hükümete veriliş tarihi ya 30 Teşrinisani veya 1 Kânunuevvel (Aralık) 1334 olması muhakkaktır" demektedir.

Bu bilgilerin ışığında cemiyetin kuruluşunu 8 Kasım 1918 olarak kabul etmek daha doğru olacaktır. Çünkü bu tarihten kısa bir süre sonra 1918 Kasım ayı ortalarında Cemiyetin İstanbul Mümessilliği binasında cemiyet kurucuları ile Trakya'nın muhtelif şehirlerinden gelenlerle gerçekleştirilen ve şubeler açılarak bütün Trakya'da teşkilat kuruluşunun istişare edildiği toplantıda katılımcılara cemiyet hakkında bilgi verilirken resmi müsaadesinin alındığı açıklanmıştır.[5]

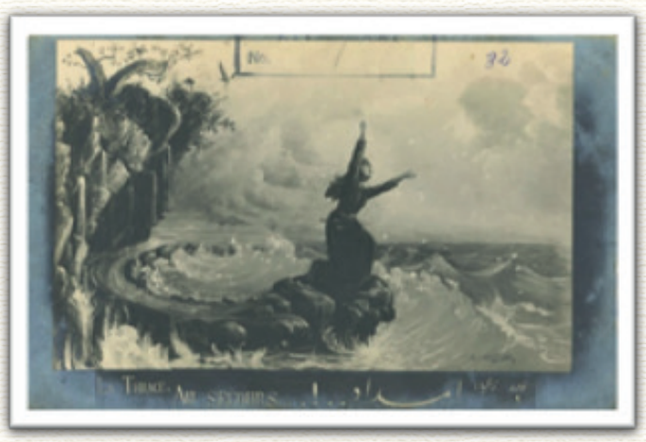

"Trakya ; İMDAT...."[6]
1920 Yunan İşgalinde Trakya Anadolu'dan yardım istiyor

5 Kaynak; Veysi Akın "Trakya Kongreleri Ve Trakya-Paşaeli Müdafa'a-İ Hukuk Cemiyeti'nde Gerçekleşen Yapısal Değişiklikler." Milli Mücadele'nin 100.Yılı: Mustafa Kemal Paşa'nın Anadolu'ya Geçişi Ve Kongreler Uluslararası Sempozyumu 25-26 Nisan 2019 / ERZURUM'da sunulmuş bildiri.

6 TRAKYA 1920 .. İMDAT İBB ARŞİVİ

Trakya'nın işgali

Anlaşma Devletleri kuvvetlerince I. Dünya Savaşı'ndan sonra gerçekleştirilmiştir. Mondros Bırakışması'ndan sonra, Edirne-İstanbul demiryolunu kontrol etmek üzere bir Fransız alayı Trakya'ya yerleşmiş bulunuyordu. Fransız generali Franchet d'Espèrey ile Yunanistan Başbakanı Venizelos arasında imzalanan antlaşma ile Kuleliburgaz-Hadımköy hattı Yunan ordusunun işgaline terk edilmişti.

14 Ocak 1919 tarihinde Hadımköy'den Kuleli ve Burgaz'a kadar bütün demiryolu istasyonları Yunanlar tarafından işgal edildi Bu gelişmeler karşısında, I. Kolordu Komutanı Cafer Tayyar Paşa, Mustafa Kemal Paşa'nın 9 Ocak 1920 tarih ve 55 sayılı emrine uyarak bütün Edirne Vilayetinde sıkıyönetim ve seferberlik ilan etti.

Diğer taraftan Trakya-Paşaeli Müdafaa Heyet-i Osmaniyesi, 31 Mart 1920'de Lüleburgaz'da yaptığı dördüncü kongresinde dış tecavüzler ve iç ayaklanmalar karşısında her türlü tedbir alma yetkisini kolordu komutanına ve merkez heyetine vermeyi kararlaştırdı.

San Remo Konferansı'nda, Anlaşma Devletleri Edirne ile birlikte Doğu Trakya'yı da Yunanistan'a bırakmayı kararlaştırdılar. Doğu Trakya'nın Yunanistan'a verilmesi kesinlik kazanınca, bölge halkı İstanbul hükûmetinden kendilerine bir yarar gelemeyeceğini anlayıp, çareyi Ankara yönetiminde aramaya başladılar.

9 Mayıs 1920'de Edirne'de toplanan, kuruculuğunu Edirne Belediye Başkanı Şevket Dağdeviren, Kasım Yolageldili, Faik Kaltakkıran ve Şeref Aykut'un yaptığı Trakya Paşaeli Müdafaa Heyet-i Osmaniyesi, 5. kongresinde Edirne ve Doğu Trakya'nın Yunanistan'a bırakılmasını kesinlikle reddetti ve ülke topraklarının savunulmasını kararlaştırdı. Bu amaçla, yerli halktan asker toplamayı ve silahlı savunma tedbirleri almayı kararlaştırdı. Ayrıca, Cemiyet programını değiştirmekle birlikte ismini de Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti haline getirerek, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin şubesi olmuştu. Sevr Antlaşması'nın imzalanmasını kolaylaştırmak, Osmanlı İmparatorluğu'na fiilen olduğu kadar hukuken de son vermek amacı ile Anlaşma Devletlerinin de teşviki ile Yunan ordusu bir taraftan Anadolu'da bir taraftan da Trakya'da harekete geçti. 20 Temmuz 1920'de başlayan Yunan taarruzu sonunda Edirne 24 Temmuz 1920'de düştü. Sevr Antlaşmasının imzalanmasını takip eden günlerde Yunan hükümeti kendi meclislerinden geçirdikleri bir kanunla Doğu ve Batı Trakya'yı bir genel valilik halinde Yunanistan'a kattığını ilan etti.

Yunanlar tarafından Edirne ve Doğu Trakya'nın ilhakına rağmen, Trakya'da işgale karşı silahlı mücadele devam etmiştir. 25 Temmuz 1920'de Trakya'daki işgal harekatının bitmesinden sonra Yunan Kralı I. Aleksandros, işgal edilen yeni yerleri görmek üzere bir geziye çıktı. İzmir Taburu'nun başında önce Edirne'ye, oradan Kırklareli yolu ile Midye'ye giderek Averof Zırhlısı ile de Gelibolu ve İzmir üzerinden Atina'ya döndü.

Anadolu'da kazanılan büyük zafer ve orduların Boğazları geçerek Trakya'yı kurtarmak için harekete geçmeleri kararı karşısında, Boğazlarda bulunan Anlaşma Devletleri ateşkes anlayışı içinde olmuşlardır. 15 Ekim 1922'de yürürlüğe giren Mudanya Ateşkes Antlaşması ile Doğu Trakya, Yunan kuvvetleri tarafından boşaltıldı. 25 Kasım 1922'de Edirne Valiliğine tayin edilen Şakir Kesebir, Türk yönetimini yeniden kurdu ve aynı gün Türk birlikleri Edirne'ye girdi. Lozan Konferansı sonunda, Yunanların Anadolu'da yakıp yıktıklarına karşılık, savaş tazminatı olarak Karaağaç ve Bosnaköy Köprübaşlarının da Türkiye'ye katılması kararlaştırıldı.

Karaağaç nahiyesi ile istasyonunun 15 Eylül 1923'te Yunanlar tarafından boşaltılmasından sonra, Doğu Trakya tam olarak işgalden kurtulmuş oldu.[7]

7 Kaynak; Kuruluşunun 100. Yılında "Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Yöneticilerinin Yaşam Öyküleri". B.Cem Altınel – Edirne Belediyesi Yayınları 2018

Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Üyeleri;[8]

- Şevket Dağdeviren
- **Kasım Yolageldili**
- Şeref Aykut
- Faik Kaltakkıran
- Şevket Ödül
- Süleyman Şevket Dingiloğlu
- Dr. Rifat Osman Tosyavizade
- İskeçeli Müftü Mestan Ağa
- Şakir Kesebir
- Rasim Ertür
- Hafız Rakım Ertür
- Müftü Hilmi
- Ahırköylü Ahmet Muhtar Merter
- Ekrem Demiray
- Cafer Tayyar Eğilmez
- Hilmi Ergene
- Hayreddin Belli
- Galip Bahtiyar Göker
- Hamdi Kuleli
- Dedeağaç Konsolosu Naili Şehbender Şükrü
- Dimetokalı Fabrikatör Cemal
- Ali Rıza Seyfi Tülümen
- Komanlızade Ömer
- Yazar Mustafa Neyyir
- Çorlulu Niyazi
- Lüleburgazlı Murat
- Hasan Şevket
- Mustafa Asım
- Halil Sadi
- Saraylı Ali Naki
- Babaeskili Hamdi
- Bahaeddin
- Hafız Emin
- Tekirdağlı Adil
- Maksud Derviş
- Bekir Hafız Mehmet
- Müftüzade Cemal
- İbrahim Fuat
- Kızanlıklı Muhsin Öğretmen
- Öğretmen Okulu Müdürü Rıdvan Nafiz
- Malkaralı Nazmi
- Mustafa Paşazade Fethi
- Hafız Rıza Ali Seyfeddin
- Rasim Hacı İbrahim
- Reşit Ahmet
- Cezzarzade Şevki
- Ahmet Nazmi
- Salih Cemal
- Nazmi İsmail
- Edirneli Ahmet Cemal
- Salih Cevdet

8 B.Cem Altınel'in Edirne Belediyesi Yayını olarak 2018 yılında basılan "Kuruluşunun 100. Yılında Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Yöneticilerinin Yaşam Öyküleri" kitabından.

Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin Trakya'da Teşkilât Kurduğu Yerler[9] ve Üyeleri[10]

İSTANBUL: Galip Bahtiyar (Göker) Bey, Hüseyin Sabri Bey, Nedim Bey, Faik

(Kaltakkıran) Bey, Hüseyin Tahsin Bey.

EDİRNE:(Merkez) Reis Edirne Müftüsü Mestan Efendi, Azalar: Edirne

Belediye Reisi Şevket Bey, Maksud Beyzade Derviş Bey, Müftüzade Cemal Bey, Nazmi Beyzade İsmail Bey, Faik (Kaltakkıran) Bey, Doktor Rıfat Osman Bey, Mustafa Paşazade Fethi Bey, Komanlızade Ömer Efendi, Mustafa Beyzade Neyyir Bey, Aza ve Veznedar: **Yolageldili Kasım Efendi**, Aza ve Katip: Hafız Rıza Efendizade Ali Seyfettin (Tülümen) Efendi.

LALAPAŞA: Reis: Müftü Adem Vasfi Efendi, Azalar: Eşraftan Ahmed

Beyefendi, Taşlı Müsellim Karyesinden Emin Ağa. Süleoğlu'lu Hüseyin, Sandık Emini:

Mehmed Efendi.

UZUNKÖPRÜ: Mümessil Eşraftan Hafız İsmail Efendizade Mustafa Efendi,

Reis: Müftü Abdurrahim, Azalar: Eşraftan Sofyalı Hüseyin, Abdullatif, Derviş Ahmed, Hacı Yunusoğlu Mustafa ve Dimetokalı Emin Beyzade Ali Beyefendi.

ÖMERBEY NAHÎYESÎ (Uzunköprü): Reis: Muhacir Kadıköyü'nden Hatip

Osman Efendi, Azalar: Mandıra'dan Molla Hüsnü Efendi, Kırkkavaklar'dan Hafız Şaban Efendi, Çongara'dan Nazaroğlu Mehmet Ağa. Aza ve Veznedar: Hafız Şerif Efendi, Bıldır Karyesinden Said Ağa, Siyahi'den Said Oğlu ibrahim Ağa, Sultanşah'dan Salim Çavuş.

MAKSÛDLU NAHÎYESİ (Uzunköprü): Reis: Müderris Osman Efendi; Azalar: Küneli

Hacı Ahmed Ağa, Hacı İsmail Ağa, Veznedar: Kuvvetbeyli Molla Mehmed Efendi,

Harmanlı'dan Recep Ağa, Karapınarlı Mıstık Ağa.

ZALUF NAHİYESİ: Reis: Aslıhan'dan Hafız Süleyman Efendi, Aza: Sazlı

Malkoç'dan Derviş Ağa, Veznedar: Yeniköylü Muhtar Ali Efendi, Çakmak'tan Hacı

İsmail Efendizade Ali Efendi, Hamidler'den Şakir Ağa.

İPSALA: Mümessil: Hüseyin Beyefendi, Reis: Müftü Abdulkadir Efendi.

Azalar: Hüseyin Sadık, Yunus, Nizam ve Hüsnü Beyefendiler, Veznedar: Rıza Efendi.

KEŞAN: Müftü Raşit Efendi, Mehmed Adil Bey, Belediye Reisi Mustafa Bey,

Lütfullah Efendi.

ÎNOZ (ENEZ): Arif Bey, Osman Bey.

HAVSA: Edip Bey, Recep Efendi, Hüsnü Efendi, Edhem Efendi, İbrahim Efendi, Naib Efendi, Ahmet Bey

SARAYAKPINAR: Mustafa Bey.

9 Kaynak; Trakya Paşaeli Müdafaa-İ Hukuk Cemiyeti / Yrd. Doç. Dr. Zekai Güner
10 Kaynak; Pazartesi 30 Kanun-u evvel 1334 (30 Aralık 1918) Trakya Paşaeli Gazetesi

KIRKKİLİSE (Kırklareli): Mümessil: Müftü Bahaeddin Efendi. Azalar: Eşraftan Zahid Bey,

Muhiddin Bey, Doktor Fuad Bey, Cemal Bey. Avukat Şükrü Efendi, Tosunzade Arif

Efendi, Eşraftan Hilmi Bey, Salim Efendi. Raif Bey, Bankacı Ahmed Efendi ve Hatip

Mehmet Efendi.

PINARHİSAR: Hasan Efendi, Emin Efendi, Mehmed Efendi.

İĞNEADA: Eşraftan ismail Bey, Tüccardan Hacı Ali.

VİZE: Hurşid Efendi. Hüsnü Efendi.

SARAY: Mümessil: Emirzâde Sadık Bey. Reis: Müftü Ahmed Nuri Efendi.

Azalar: Saatçızade Hüseyin Basri Efendi, Veznedar: Kırımîzâde Kâmil Efendi, Murad

-Giray ve Süleyman Beyler.

BABAESKİ: Hurşid Bey, Sultan Efendi (Kırım Giray soyundan), Şevket Bey, Adil Bey, Hüsnü Efendi, Hulusi Efendi.

LÜLEBURGAZ*: Mümessil: Müftü Ömer Efendi, Reis: İmam Veli Efendi,*

Azalar: Doktor Ahmet Bey, Mestan Efendizade Mehmet İrfan Bey, Sadık Efendizade Nuri Bey, Aza ve Veznedar: Belediye Reisi İsmail Efendi, Tüccardan Bakkal Berî Efendi, Tüccardan Bakkal Ali Hıdır Efendi.

TEKİRDAĞ : Mümessil: Eşraftan Adil Beyefendi, Reis: Müftü

Ömer Raci Efendi, Azalar: Belediye Reisi Halis Bey, Emin Bey, Hacı Hüseyin Ağazade Mehmed Efendi.

ÇORLU: Mümessil: îhsan Bey, Reis: Müftü Şaban Sırrı Efendi, Azalar:

Müderris Hafız Şükrü Efendi, Müfti-i Sabık Hafız Aşur Efendi, Eşraftan Münih Bey,

Eşraftan Hulusi Beyzade Ali Bey, Bakkal Mustafa Mazhar Efendi, Sandık Emini: Uncu Ahmed Efendi, Katip: Rüşdiye Mektebi Başmuallimi Hüsnü Efendi.

ÇERKEZKÖY: Molla Mehmed Efendi.

ÇATALCA: Cemal Bey, Osman Bey.

HAYRABOLU: Hafız Hasan Efendi, Osman Efendi, Zeynel Bey, Mehmed

PAVLI: Said Efendi. Mehmet Efendi.

MALKARA: Mümessil: Ali Bey, Heyet-i Maliye ve Reisi: Eşraftan Hacı

Rakım Beyzade Ali Bey, Azalar: Şeyh Ali Efendi, Müftü Kazım Efendi, Sandık Emini: Şakir Efendi. Tevfik Bey, İsmail Efendi.

KAVAKLI: Şerif Efendi, Haydar Efendi.

EVREŞE; : Nâib ve muhtârı Sâbık Mehmed Kadri Efendi, Mümessil-i intihâb ve altı zâtdan mürekkeb bir hey'et.

Trakya Paşaeli Cemiyeti'nin bastırdığı Edirne Merkez'de nüfus dağılımını gösteren Trakya Paşaeli imzalı harita.
Sol üstte Osmanlıca ***"Kardeş, Türk milletininin gözbebeği ve bütün Müslüman aleminin mukaddes beldesi olan sevgili Edirne'ni UNUTMA. TRAKYA CEMİYETİ "*** [11] *yazmaktadır.*

11 Kahraman Zorlutuna arşivi.

Trakya Paşaeli Cemiyeti'nin bastırdığı Edirne Merkez'de nüfus dağılımını gösteren Trakya Paşaeli imzalı bu harita, başta A.B.D. ve Avrupa'lı Devlet'ler ile T.B.M.Meclisi ve Üyeleri'ne de gönderilmiştir. Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti ile devamlı irtibatta olan, Silah ve Cephane ihtiyacı için para gönderen, Cemiyet üyeleri ile mektuplaşan Fevzi Çakmak'ta kendisine gönderilen bu haritayı çalışma odasının duvarına asarak "Trakya"nın işgâlden kurtulması için özel bir çaba sarfetmiştir.[12]

12 Cengiz Bulut Arşivi.

II. BÖLÜM

“Sakın hakkım, var deme;
Hak yok, vazife vardır!
Hak milletin, şan onun,
Gövde senin, can onun,
Sen öl ki, o yaşasın,
Dökülecek kan onun…”

Ziya GÖKALP

Kasım Efendi’nin devamlı cebinde taşıdığı küçük not defterinin ilk sayfasında ki Ziya Gökalp’a ait şiir, Kasım Efendi hayatını inandığı değerler doğrultusunda yaşadı, Vatanı için hiç bir fedakârlıktan kaçınmadı.

Kasım YOLAGELDİLİ
(1874 - 1936)

Kasım Yolageldili Bulgaristan'ın Selvi Kasabası Dereli Köyünde 01 Temmuz 1874 yılında doğmuştur.Büyük dedesi İbrahim ağa, dedesi Mestan ağa, Babası Hacı İbrahim Ağa, annesi Hacı Ayşe Hanım'dır.

Dereli Köyünde H.1261 (M.1845) yılı vergi kayıtlarında 114 islâm hanesinin yaşadığı görülmektedir, Kasım Yolageldili'nin ailesi vergi defterinde İbrahim oğlu Hacı Mestan Ağa 23 nolu hane olarak kayıt edilmiş verdiği vergi miktarı da belirtilmiştir.

Selvi Kazası'na bağlı köylerden DERELİ köyünde olan İslam ahalinin H. 1261 / M.1845 senesinde yeniden yazılan emlak, arazi ve vergilerinin miktarını gösterir çizelge.[13]

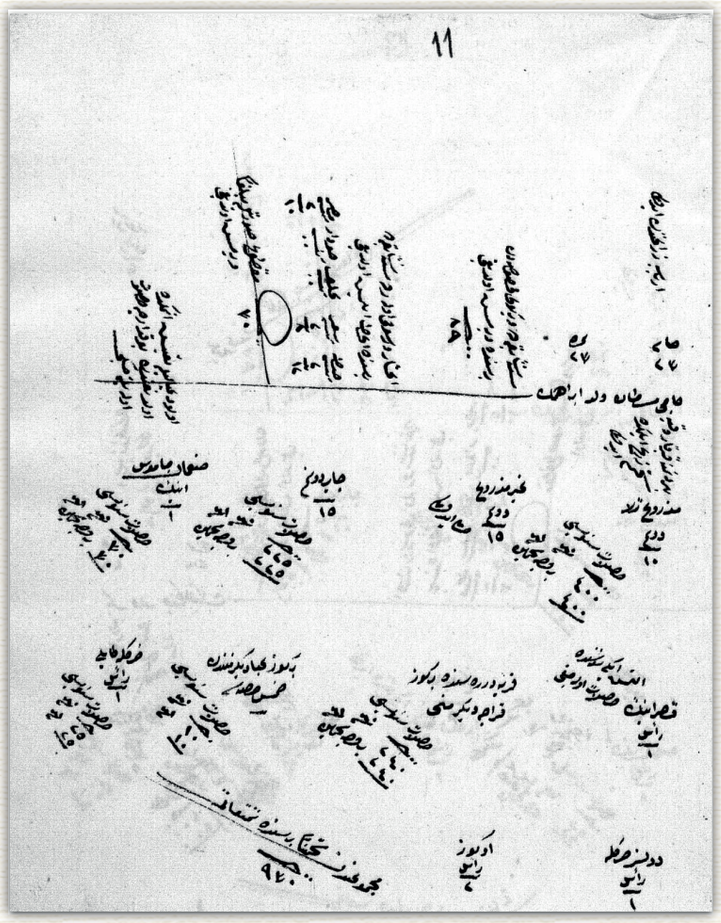

13 Kaynak; Başbakanlık Osmanlı Arşivi, ML.VRD. TMT.d,Nu:15792.s.11

Selvi Kazası'na Bağlı Köylerden Dereli Köyünde Olan İslam Ahalinin 1845 [1261] Senesinde Yeniden Yazılan Emlak, Arazi Ve Vergilerinin Miktarını Gösterir Defterdir:

1-	**Hane: 1**	**Numara: 1**	Mustafa oğlu Emin'in vergisi
2-	**Hane: 2**	**Numara: 2**	Ahmet oğlu Molla Hüseyin'in vergisi
3-	**Hane: 3**	**Numara: 3**	Halil oğlu Salih'in vergisi
4-	**Hane: 4**	**Numara: 4**	Ahmet oğlu Emin'in vergisi
5-	**Hane: 5**	**Numara: 5**	Abbas oğlu Hüseyin'in vergisi
6-	**Hane: 6**	**Numara: 6**	Hüseyin oğlu Mustafa'nın vergisi
7-	**Hane: 7**	**Numara: 7**	Mehmet oğlu Hasan'ın vergisi
8-	**Hane: 8**	**Numara: 8**	İbrahim oğlu Mehmet'in vergisi
9-	**Hane: 9**	**Numara: 9**	Cevat oğlu Hasan'ın vergisi
10-	**Hane: 10**	**Numara: 10**	Yahya oğlu Mustafa'nın vergisi
11-	**Hane: 11**	**Numara: 11**	Salih oğlu Mustafa'nın vergisi
12-	**Hane: 12**	**Numara: 12**	Salih oğlu Ahmet'in vergisi
13-	**Hane: 13**	**Numara: 13**	Hoca oğlu Ahmet'in vergisi
14-	**Hane: 14**	**Numara: 14**	İbrahim oğlu Ömer'in vergisi
15-	**Hane: 15**	**Numara: 15**	Ali oğlu Mustafa'nın vergisi
16-	**Hane: 16**	**Numara: 16**	Süleyman oğlu Hüseyin'in vergisi
17-	**Hane: 17**	**Numara: 17**	Mehmet oğlu Ahmet'in vergisi
18-	**Hane: 18**	**Numara: 18**	Abdi oğlu Hıfzullah'ın vergisi
19-	**Hane: 19**	**Numara: 19**	Ahmet oğlu Mehmet'in vergisi
20-	**Hane: 20**	**Numara: 20**	Mehmet oğlu Hasan'ın vergisi
21-	**Hane: 21**	**Numara: 21**	Murat oğlu Hüseyin'in vergisi
22-	**Hane: 22**	**Numara: 22**	Hüseyin oğlu Halil'in vergisi
23-	**Hane: 23**	**Numara: 23**	İbrahim oğlu Hacı Mestan'ın vergisi

Selvi kazasının Dereli Köyü

Erbâb-ı zira'attan idüğü Evlâd-ı iyaliyle te'ayyüş etmek olduğundan bu kadarca olabileceği

Hane:23

Hacı Mestan veled-i (Oğlu) İbrahim_____

Sene-i sabıkada vergi-yi mahsusadan bir senede vermiş olduğu: 89 kuruş

A'şar ve rüsumu olarak sene-i sabıkada bir senede ita eylemiş olduğu

Hınta: 2 kıyye, 12 kuruş

Şa'ir: 2 kıyye, 6 kuruş

Alef: - **Çavdar:** - **Mısır:** 2 kıyye, 10 kuruş / **Maktu suretiyle meblağan vermiş olduğu:** 70 kuruş

Mezru‘ tarla Dönüm 10	Gayr-i mezru‘ Dönüm 15	Çayır Dönüm 15	Sağman camus inek Adet 1	Kısır inek Re’s 1	Karye derununda bir göz karaca değirmeni	Bir göz kaba değirmeninden saman hissesi
Hergele tayı Re’s 1	Dölsüz hergele Re’s 1	Öküz Re’s 2				

Mecmu‘undan tahminen bir senede temettu‘atı ; 930 kuruş

93 harbi de denilen Osmanlı Rus Savaşı sırasında, 1878 yılında Yolageldili ailesi Edirne’ye göç ederek Havsa ilçesine bağlı Yolageldi Köyü’nü kurmuşlardır.

YOLAGELDİ KÖYÜ

YOLAGELDİ KÖYÜ TARİHÇESİ[14]

"Yolageldi Köyü Edirne ili Havsa ilçesine bağlıdır. İlçeye uzaklığı 12 km.'dir. Köyün kurucusu Hacı İbrahim Ağa ve oğlu **Kasım Yolageldili'dir.** Köyün kuzeyinde Hazinedar, güneyinde Kuleli, doğusunda Mutlu (Kofalça), batısında Taptık, güneybatısında Necatiye köyleri bulunmaktadır. Bugün köyde yaşayanların atalarının Bulgaristan'ın Selvi kasabası ve bu kasabaya bağlı çok yakın olan Buvatma,Dereli,Yamak köylerinden 1878 yılı Osmanlı-Rus Savaşı'ndan (93 Harbi) sonra yaşadıkları yerleri terk ederek köyümüze geldikleri bilinmektedir. Bulgaristan'dan gelişte, köylülerin bir kısmının Tekirdağ ilinin Mahramlı- Karacakılavuz, Bursa Kemalpaşa, Çanakkale Lapseki- Suluca köyüne yerleştikleri saptanmıştır. Halen oralarda akrabalıkların olduğu geliş-gidişlerin yapıldığı bilinmektedir. Köyümüzün isminin nereden geldiği konusunda iki rivayet vardır;

1-Köyün kurucularından **Kasım Yolageldili**'nin babası Hacı İbrahim Ağa Tekirdağ'a gelir. Amacı Trakya'da uygun bir yerleşim yeri bulmaktır. Tekirdağ dönüşü şimdiki köyün yerini beğenerek buraya gelip yerleşme kararı verir. Bulgaristan'dan savaş dolayısı ile istila edilen köylerini bırakarak yola çıkan ve yerleşim yeri arayan köylülerinin bu gün köyün bulunduğu yere yerleşmelerini sağlar. Etrafında İnece, Dokuzhöyük, Karahalil, Hazinedar, Sadıkbaba mezrası, Kuleli, Yeşilova v.b. köyler bulunmaktadır. Bunların büyük bir kısmı çoğunlukla yabancıların yaşadığı köylerdi. Çevre köylerdeki yabancılar gelip geçerken herkesin kendisine ev, ahır, samanlık, kümes tuvalet v.b. binalar yaptığını görürler.

"-Nasıl gidiyor?" diye sorduklarında:

"-Eh Yola geliyor" yanıtını alırlar. Kısa sürede bu yapılar olmadığından sorulan sorulara hep aynı yanıtlar verilir.

"- Eh Yola geliyor, Yolageldi (yani tamamlandı) " gibi söylemler çevredekilerin hoşuna gider ve zamanla yerleşim tamamlandığında çevrede "Yolageldi" diye söylenerek bu isim verilmiş olur.

2-Selvi kasabasından gelen Hacı İbrahim Ağa, dönüşünde Kuleli Köyü'nde Yunus Ağa'nın kahvesinde bir kahve içer ve bir Reşat Altını verir. Yunus Ağa hayret eder;

"-Bu muhacır kahve parası olarak bir sarı lira veriyor. Bakalım başımıza daha neler gelecek?" der. Hacı İbrahim Ağa yolda, gelen köylülerine:

"-Havsa'yı geçince, ovalık bir yere gelince yol var, oraya sapın, orası çok güzel"der. Köylüler eşyaları ile Kuleli'ye yaklaştıklarında yolu görürler ve sevinçle;

"-Yolageldik!"diye haykırırlar. Biraz içerilere giderek hemen yerleşim işlerine başlarlar. Hacı İbrahim Ağa Havsa'ya gider;

"- Ne yaptınız?" diye sorduklarında;

"Eh Yolageldi" yanıtını verir.Böylece köyün ismi verilmiş olur. Daha sonra Kuleli'li Yunus Ağa;

"-Bak gördünüz mü, gelen muhacır başımıza ne işler getirdi?" diye söylenmiştir.

14 yolageldili.com

Kasım Efendi, Edirne'de orta öğrenimini tamamladıktan sonra ticarete atılmıştır. Kasım Yolageldili ilk eşi Fatma Hanım öldükten sonra, Rukiye Necmiye Hanım ile evlenmiştir,

Kasım Yolageldili'nin iki eşinden olan evladları; Mustafa, Cevat, Muhittin, Fahrettin, Nurettin isimli oğulları ile Bedriye Yolageldili Arda, Behice Yolageldili Mardin, Ayşe Bercis Yolageldili Peta isimli kızları vardır.

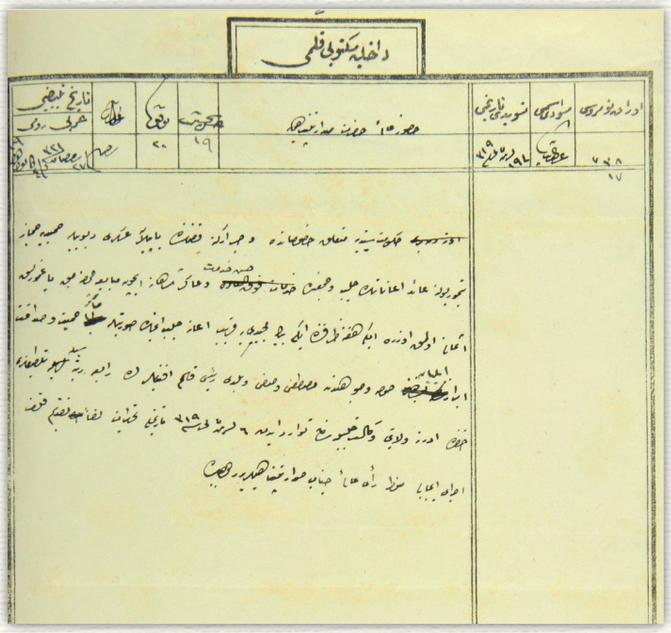

1900 lerin başında Havsa Belediye Reisi olan Kasım Yolageldili, Havsa Belediye Başkanlığı döneminde Uzunköprü'de yapılacak olan Askeri depo ve Hamidiye Hicaz Demiryolları yapımı için kısa sure de önemli bağışlar toplamıştır, bu başarısı yüzünden Edirne Valiliğince İçişleri Bakanlığına taltif edilmesi için yazılar yazılmış bunun üzerine Padişah II.Abdülhamid tarafından Kasım Efendi'ye Rütbe taltifi ve Hicaz Demiryolları Madalyası ile Beratı verilmiştir.

Havsa Belediye Başkanı Kasım Efendi'in Taltif Edilmesi Hakkında İçişleri Bakanlığından Başbakanlığa Gönderilen Yazı. 17 Aralık 1903[15]

Hükümet'e ait hususlar,

Cisr-i Ergene kazasında yapılan Askeri Depo ile Hamidiye Hicaz Demiryolu'na ait yardımların toplanması ve getirtilmesinde başarılı hizmetler yapan, Asakir-i Şahane için satın alınacak yağmurluk bedeli olmak üzere iki haftada 2.000 Mecidî'ye yakın yardım toplayan yardımsever Havsa ileri gelenlerinden Mustafa, Vasfi ve Belediye Başkanı Kasım Efendi'lerin taltif edilmeleri hakkında İçişleri Bakanlığından Başbakanlığa gönderilen yazı.

17 Aralık 1903

İçişleri Bakanlığından

Başbakanlığa

Tarih: 17 Aralık 1903 (4 Kanunuevvel sene (1) 319)

Hükümet'e ait hususlarda ve Cisr-i Ergene kazasında yapılan Askeri Depo ile Hamidiye Hicaz Demiryolu'na ait yardımların toplanması ile getirtilmesinde başarılı hizmetler yapan, Asakir-i Şahane için satın alınacak yağmurluk bedeli olmak üzere iki hafta içerisinde 2.000 Mecidî'ye yakın yardım toplamak suretiyle önemli seviyede hamiyet ve sadakat gösteren Havsa ileri gelenlerinden Mustafa, Vasfi ve Belediye Başkanı Kasım Efendi'lerin dördüncü derece rütbeyle taltifleri hakkında Edirne Valiliğinden gelen 19 Kasım 1903 (6 Teşrinisani sene (1)319) tarihli yazı ekte takdim edildi. Gereğinin yapılması Başbakanlığının görüşüne bağlıdır. Bu konuda karar, padişahımındır.

15 BOA.DH.MKT.801.63.1

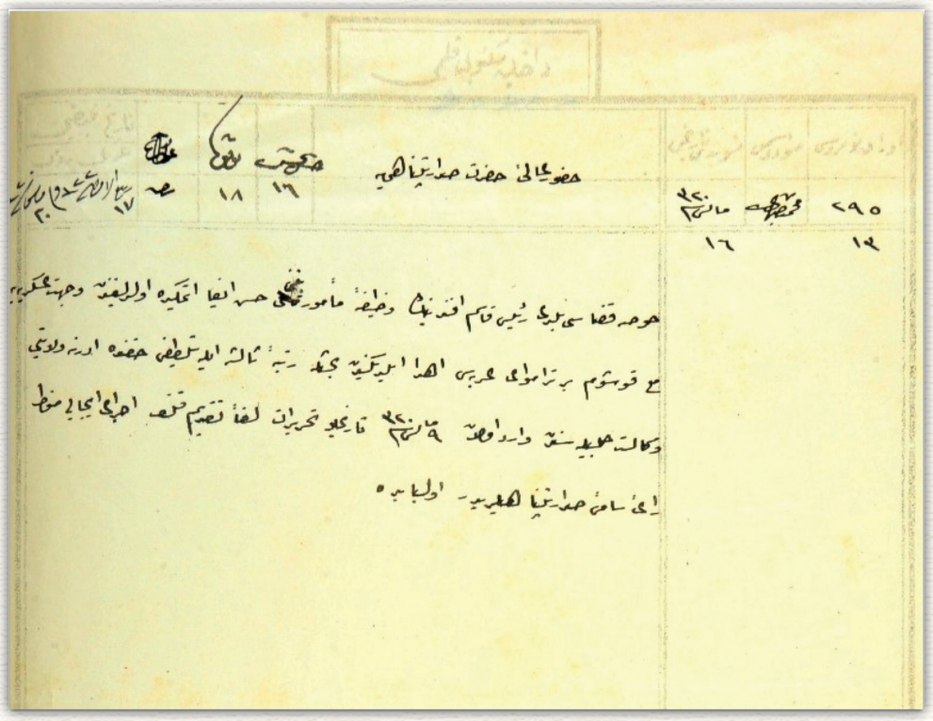

Havsa kazası Belediye Başkanı Kasım Efendi'nin taltifi hakkında İçişleri Bakanlığından Başbakanlığa gönderilen yazı.[16]
2 Haziran 1904

İçişleri Bakanlığından

Başbakanlığa

Tarih: 2 Haziran 1904 (20 Mayıs sene (1)320)

Havsa kazası Belediye Başkanı Kasım Efendi'nin görevini başarıyla yapması ve Askeriye'ye koşumuyla birlikte bir tramvay arabası hediye eylemesinden dolayı Üçüncü rütbe ile taltifi hakkında Edirne Valiliği'nin 22 Mayıs 1904

(9 Mayıs sene (1)320) tarihli yazısı ekte takdim kılındı. Gereğinin yapılması Başbakanlığın görüşüne bağlıdır. Bu konuda karar, padişahımındır.

16 BOA.DH.MKT.856.71.1

Havsa Belediye Reisi Kasım Efendi, Orduya vagon hediye ettiği için
1904 Yılında II. Abdülhamid tarafın'dan Hicaz Demiryolu Beratı ve madalyası ile ödüllendirilmiştir. [17]

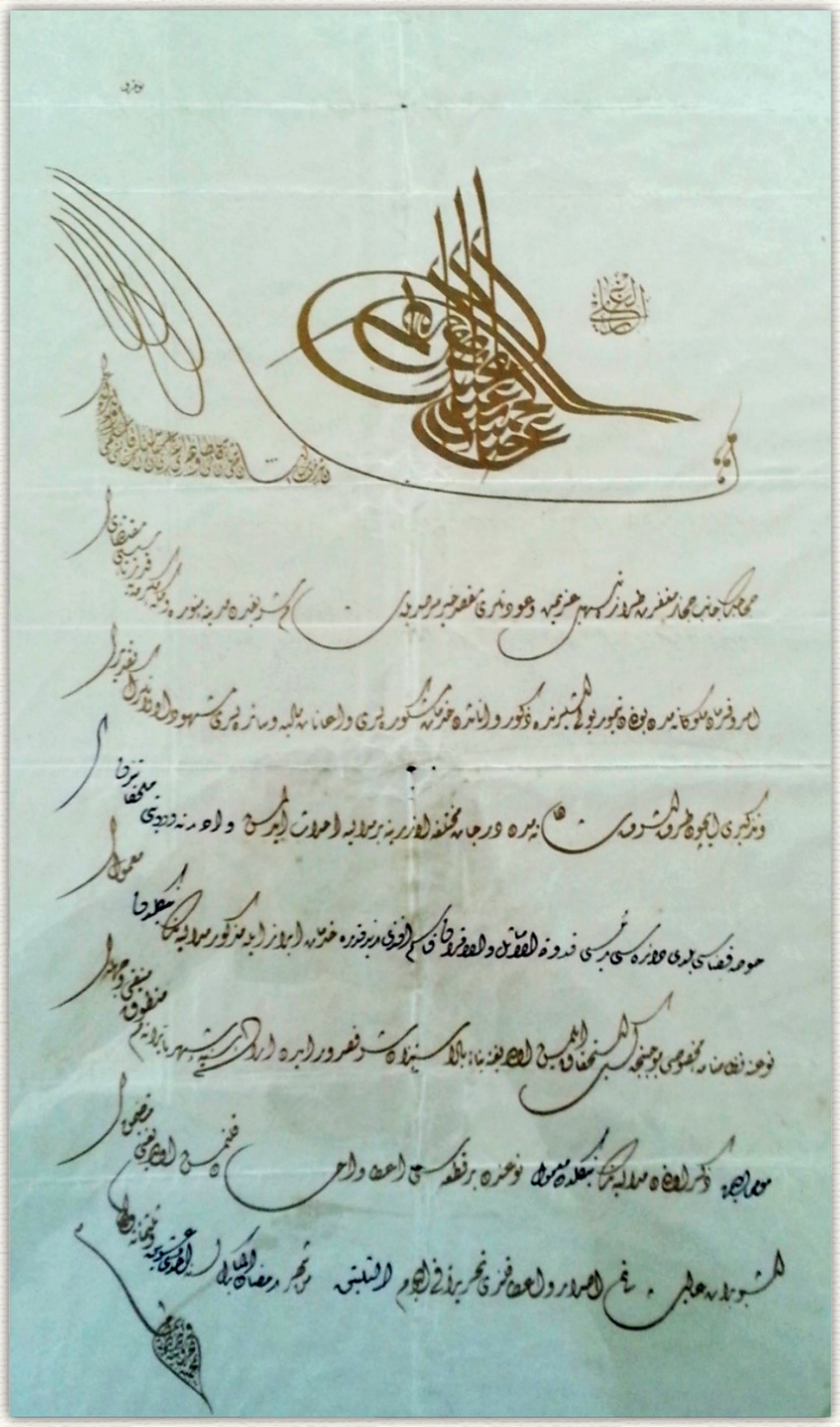

17 Ayşe Bercis Yolageldili Peta arşivindedir.

Kasım Eefendi'ye Hicaz Demiryolu Beratı ve Madalya Verilmesi.[18]

Hüccacın canib-i Hicaz-ı mağfiret-tiraze-i teshil-i azimet ve avdetleri maksat-ı hayr …… Şam-ı Şerif'ten Medine-i Münevvere ve Mekke-i Mükerreme'ye kadar tesisi mukteza-yı emr ü ferman-ı mülukanemden bulunan demiryolu işlerinde zükur ve inastan hidemat-ı meşkûreleri ve ianat-ı maliye ve saireleri meşhûd olanların takdir ve tezkiri içün taraf-ı eşref-i şahanemde derecatı muhtelife üzerine bir madalya ihdas edilmiş ve Edirne vilayeti mülhakatından Havsa Kazası Belediye Dairesi reisi kıdvetü'l emasil ve'l akran Kasım Efendi hidematı ibraz ile mezkur madalyanın nikelden mamül nev'ine nizamname-i mahsus mucebince kesb-i istihkak eylemiş olduğuna bil'istizan şerefsudur iden irade-i seniyye-i şehriyaranem mantuk-ı münifi vechile mümaileyhin zikr olunan madalyanın nikelden ma'mul nev'inden bir kıt'ası itâ ve ihsan kılınmış olduğunu mütezammın işbu berat-ı âli-şânım ısdar ve itâ kılındı. Tahriren fi'l-yevm-i … min şehr-i Ramazan el-mübarekli.

Sene 1322 (1904) (Günümüz Alfabesine Çeviren; Zeki Özkan)

18 Hamidiye Hicaz Demiryolu Madalyası:
30 mm. 14 gr. (gümüş) Ön yüzünde: görüldüğü üzere defne çelengi üzerinde Elgazi tuğra (1318) ve lokomatif. Arka yüzünde:Hamidiye Hicaz Demir Yoluna Hizmet Eden Hamiyetmendane mahsus madalyadır. Yazmaktadır. Madalya: Hem Arabistan yarımadasınınmuhafazasının ve elde tutulması, hem de Hac farızasını kolaylaştırarak İslam aleminin sevgisini çekmek amacıyla Sultan II. Abdülhamid tarafından, Şam'dan Mekkeye uzanan bir demiryolu planlanmıştır. 01 Eylül 1900 tarihinde yapımına başlanmış, Alman Mühendis Meissner'e verilen görevle 1904 yılında Maan'a ulaşmış, 1908 yılında Medine'i Münevvere'ye kadar uzatılmış 01 Eylül 1908 tarihinde bütünüyle işletmeye açılmıştır. İşte bu madalyalar Hicaz Demiryoluna ait işlerde, erkek ve kadın, hizmet ve parasal yardım gerçekleştirenlere verilmek ve kişileri de teşvik etmek üzere altın, gümüş, nikel olarak ihdas edilmiştir.kaynak; https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hamidiye-hicaz-demiryolu-ma.gif

Kasım Efendi 1908 Meşrutiyet'in ilanından sonra İttihat ve Terakki Cemiyetine üye olarak politikaya atılmış Edirne Belediye meclisinde görev almıştır, bu dönemde İttihat Terakki Genel Sekreterliği, iki defa Edirne Valiliği görevi de yapmış olan Hacı Adil (Arda) bey ile iyi ilişkiler kurmuş, daha sonra ilk eşinden olan kızı Bedriye Yolageldili'yi, Hacı Adil Bey'in kardeşi Süleyman Arda ile evlendirmiştir

1908 - 1909 Edirne Belediyesi Azaları[19]
Oturanlardan sağdan 3. Kasım Yolageldili

Resimde görülen zevat şunlardır.

1-O zamanki Vali Halil Bey 2- İ'zamdan Gümülcine'li Müderris Mehmed Hilmi Efendi, 3-Edirne'li Kasım Efendi, 4-Cisr-i Ergene'li Reşad Efendi, 5-Kırkkilise'li Şükrü Efendi 6-Edirne'li Yani efendi, 7-Vize'li Nikolaki efendi, 8-Babaeski'li Şerif Efendi, 9-Hayrabolu'lu Mehmed Tevfik Efendi, 10-Tekfurdağ'lı Agop Yaver Efendi, 11-Mürefte'li Hasan Hakkı Efendi, 12-Lülebergos'lu Andon Efendi, 13-Şarköy'lü Diyomidi Efendi, 14-Sofulu'lu Baskal Efendi, 15-Çorlu'lu Garamite Efendi, 16-Meclis-i İdare-i Vilayet Başkatibi Cemal Efendi, 17-Başkatip Muavini Fuad Efendi

Kasım Efendi başarılı bir işadamıdır, Yolageldi köyünden Kuleli'ye kadar binlerce dönüm arazide çiftçilik yaparken, aynı zamanda da Ordu'muzun iaşesini temin ediyordu, Karaağaç Tren istasyonu karşısındaki depolarından Trenler ile İthalat İhracat yaparak Edirne ve ülke ekonomisine katkı sağlıyordu.

19 M.Kasım Yolageldili arşivi.

Karaağaç Tren İstasyonunda Tren vagonları ile mal taşınması 1900 lü yıllar.[20]

Kasım Efendi'nin Edirne merkezli olan şirketinin İstanbul'da, Trakya'nın il ve ilçelerinde hatta Bulgaristan Kızanlık'ta da şubeleri vardı, Edirne Tunca köprüsü yanında, eskiden Fındıklıyan Un Fabrikası adı ile anılan değirmeni bir sure işletmiş daha sonra Dr.Bahattin Öğütmen'e satmıştır

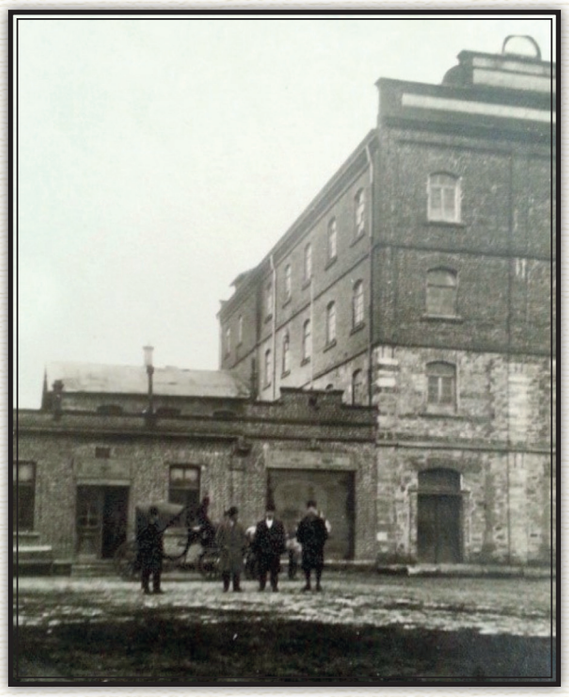

Fındıklıyan Un fabrikası tunca Köprüsü yanında, günümüzde Trakya Un Fabrikası.[21]

20 M.Kasım Yolageldili Arşivi
21 M.Kasım Yolageldili Arşivi

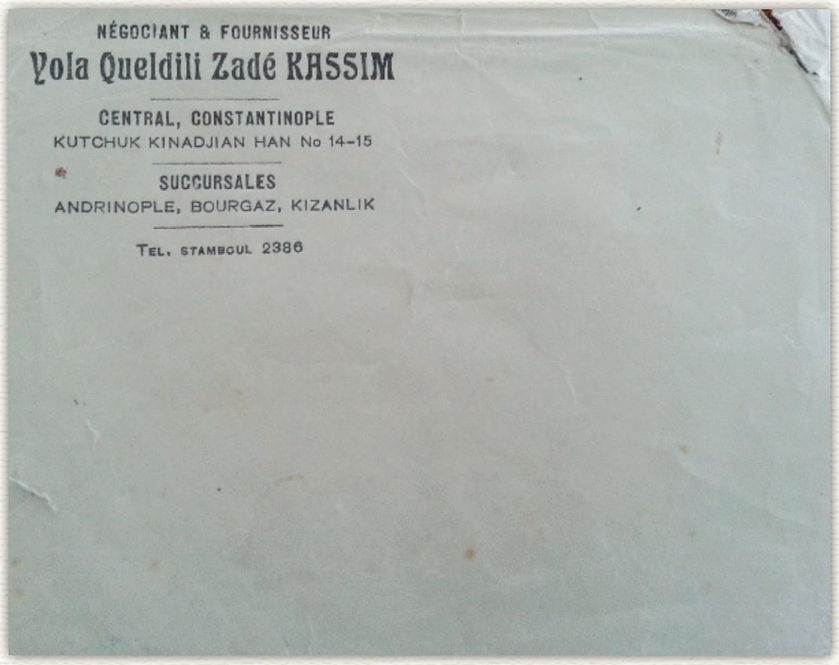

Kasım Yolageldili'nin Edirne merkezli olan şirketinin İstanbul'da, Trakya'nın il ve ilçelerinde, Bulgaristan Kızanlık'ta şubeleri vardı.[22]

YOLA GHÉLDILI ZADÉ KASSIM

Kutchuk Kinadjian Han 14-15, Stamboul

Andrinople : Hâ Kapoulou Han.

Téléphone : St. 2386

Adresse Télégraphique : Kassim-Constantinople
Kassim-Andrinople

Andrinople : Minoterie, fromagerie, commerce de tabac, laine, céréales et entreprises agricoles.

Succursales à : Ouzoun Keupru, Pavli-keuy, Alpoullou, Lulé-Bourgaz, Rodosto et Kirk-Kilissé.

Yolageldilizade Kasım Efendi'nin, Yabancı dilde yayınlanan 1928 yılı Türkiye Ticaret Salnamesindeki Reklâmı[23]

22 Kasım Yolageldili Arşivi.
23 Kasım Yolageldili Arşivi.

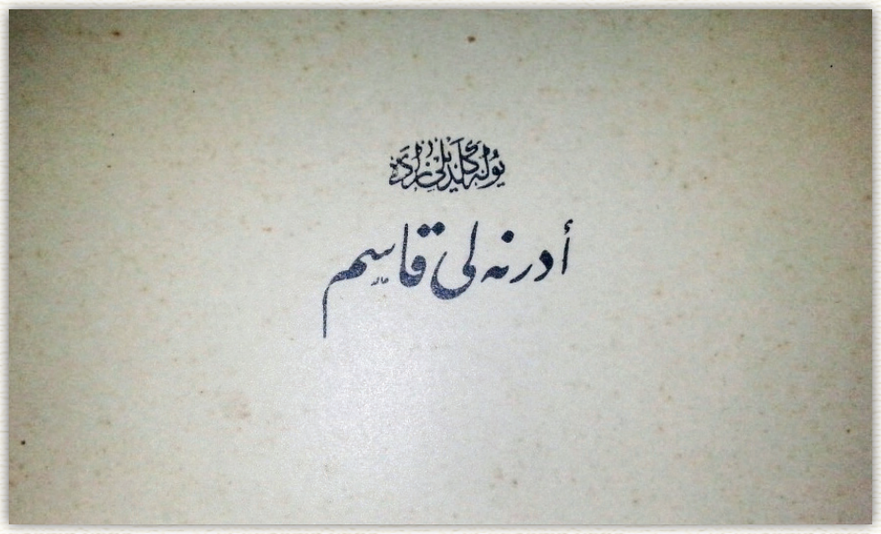

Yolageldilizâde Edirne'li Kasım [24] Kasım Efendi'nin Kartviziti (Çeviri; Yılmaz Akçaalan)

Kasım Yolageldili 1936 yılında vefat ettiği güne kadar, günümüzde Edirne Trakya Hastanesinin bulunduğu yerde ki 16 odalı konağında yaşamış, bu konakta başta İsmet İnönü, Talat Paşa, Av.Mehmet Şeref Aykut, Faik Kaltakkıran ve o günlerin vatanseverlerini misafir ederek vatanın ve Edirne'nin sorunlarına çareler aramıştır.

Yolageldilizade Kasım Efendi ve ailesinin oturduğu 16 odalı konakları, günümüzde bu alanda Trakya Hastanesi vardır.[25]

24 Kasım Yolageldili Arşivi.
25 Cengiz Bulut Arşivi.

Kurtuluş İlkokulu bitişiğinde, Yolageldilizade Kasım Efendi ve ailesinin oturduğu 16 odalı konakları, günümüzde bu alanda Trakya Hastanesi vardır.[26]

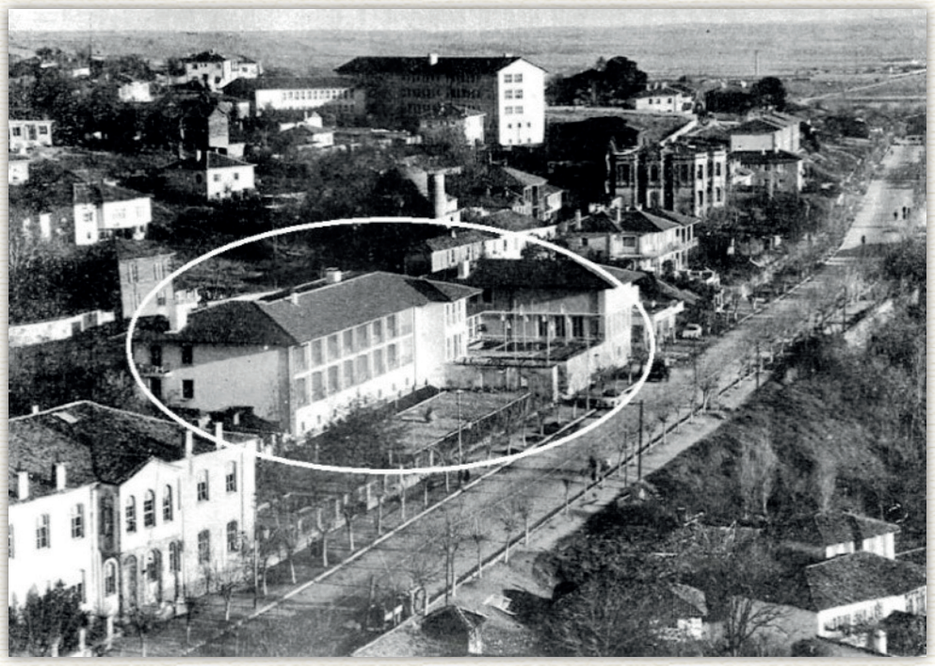

Kurtuluş İlkokulu bitişiğinde, Yolageldilizade Kasım Efendi ve ailesinin oturduğu 16 odalı konakları, günümüzde bu alanda Trakya Hastanesi vardır.[27]

26 İstanbul Üniversitesi Abdülhamid Han Arşivi.
27 Cengiz Bulut Arşivi.

İsmet İnönü Edirne'de görevli olduğu yıllarda maddi sıkıntıya girdiği bir dönemde Kasım Efendi'den bir kaç defa borç almış, karşılığında da senetler vermiştir, bu senetler halen torunu Merhum Mehmet Kasım Yolageldili'nin bıraktığı arşivdedir.[28]

Kolağası İsmet Bey'in Kasım Efendiye verdiği Senet.

Kolağası İsmet Bey'in Kasım Efendiye verdiği Senet

Numarası 32

10 adet Osmanlı Lirası

Yalnız on adet Osmanlı Lirası

Haziran ayı maaşından her ay sonunda ikişer lira ödemek üzere yukarda yazılı yalnız on adet Osmanlı lirası Edirne'de tüccardan Yolageldilizâde Kasım Efendi'den aldığımı beyan eden işbu senet adı geçen kişiye verildi.

31 Mayıs 1327

Topçu Taburu Alayının Zabtiye Kolağası Yzb. İsmet

(mühür)

28 M.Kasım Yolageldili Arşivi.

Kasım Yolageldili uzun yıllar Edirne ve çevresinde ki askeri birliklerin ihtiyaçlarını karşılamıştır, Balkan savaşı ve 1. Dünya savaşı sırasında da Ordu'nun gıda ihtiyacını karşılamaya çalışmıştır, fakat savaşlar, işgaller nedeni ile bazen mallarına düşman el koymuş büyük zarara uğramıştır bu yüzden vergi borçlarının alacağından mahsup edilmesi veya silinmesi yönünde hükümet ile yazışmalar yapmıştır.

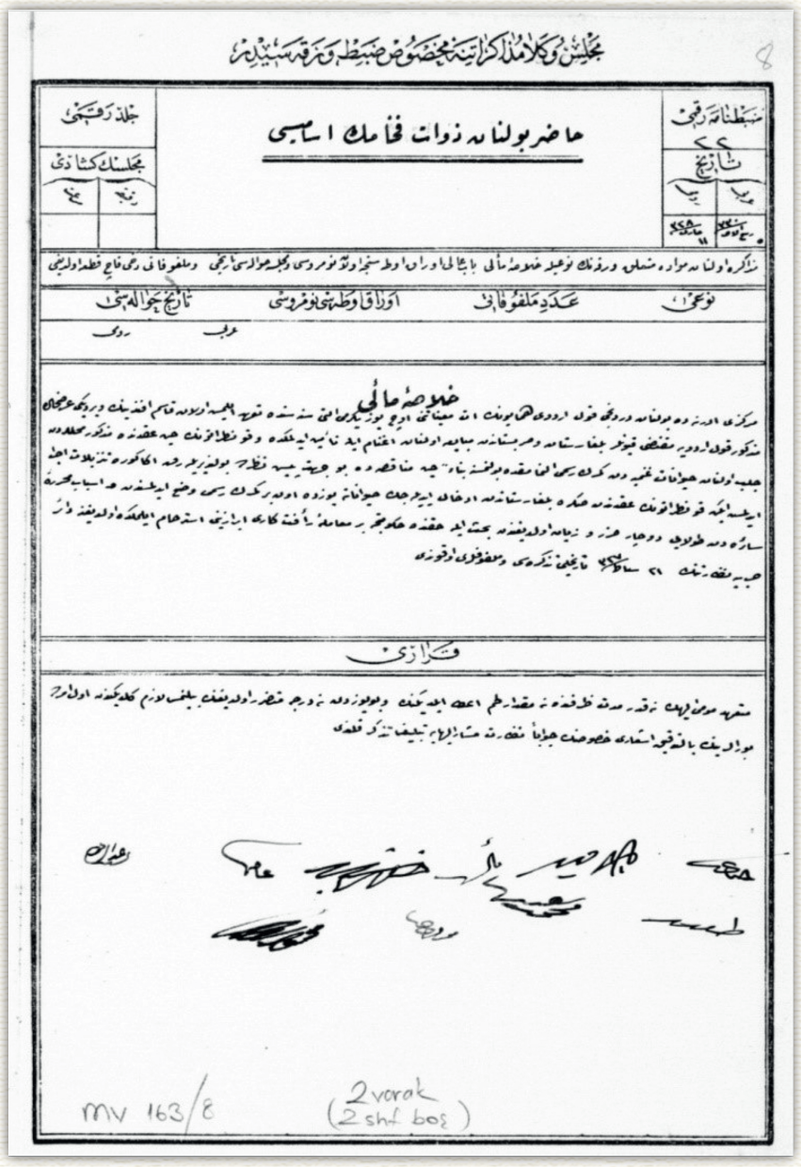

Merkezi Edirne'de bulunan Dördüncü Kolordu'nun et ihtiyacını karşılamayı 1911 (1)326) senesinde taahhüt etmiş olan Kasım Efendi'nin verdiği dilekçe hakkında Bakanlar Kurulu'nda yapılan görüşmenin tutanağı.[29]
24 Mart 1912

29 BOA. MV.163.8

Merkezi Edirne'de Bulunan Dördüncü Kolordu'nun Et İhtiyacını Karşılamayı 1911 (1)326) Senesinde Taahhüt Etmiş Olan Kasım Efendi'nin Verdiği Dilekçe Hakkında Bakanlar Kurulu'nda Yapılan Görüşmenin Tutanağı. 24 Mart 1912

Bakanlar Kurulu görüşmelerine mahsus tutanaktır.

Tutanak Numarası: 22

Tarih: 24 Mart 1912 (5 Rebiülahir sene (1)330 ve 11 Mart sene (1)328)

Hülasa-i meali:

Merkezi Edirne'de bulunan Dördüncü Kolordu'nun et ihtiyacını karşılamayı 1911 (1)326 senesinde taahhüt etmiş ola**n Kasım Efendi**'nin verdiği dilekçede, anılan kolordu için gereken koyunlar Bulgaristan ve Sırbistan'dan satın alınarak temin edilmekte olduğu, sözleşmenin yapıldığı zamanda adı geçen yerlerden getirtilen koyunlardan gümrük vergisi alınmamasından dolayı münakasa yapılırken bu durum göz önüne alınarak indirim yapılmışken kontrat yapıldıktan sonra Bulgaristan'dan ithal edilecek hayvanlara % 11 gümrük vergisi konulması ve diğer yazılı sebeplerden dolayı zarar ve ziyana uğradığından bahis ile hakkında hükümetçe zararını giderici bir muamele yapılmasını istirham eylemekte olduğuna dair Harbiye (Savaş) Bakanlığının 5 Mart 1912 (21 Şubat sene (1)327) tarihli yazısı ve ekleri okundu.

Kararı

Müteahhidin ne kadar müddet zarfında ne miktar et verdiğinin ve bu yüzden ne derece zarar gördüğünün bilinmesi lazım geldiğinden evvelemirde buralarının incelenerek bildirilmesi gerektiğinin cevaben bakanlığa bildirilmesi karalaştırıldı.

[İmzalar]

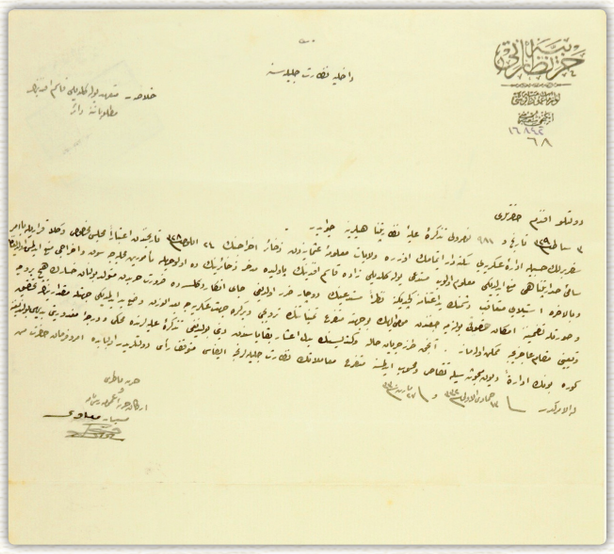

Yolageldilizade Kasım Efendi'nin Pavli'de topladığı zahirelerin düşman eline geçmesi.30
9 Nisan 1914

Yolageldilizade Kasım Efendi'nin Pavli'de Topladığı Zahirelerin Bilahare Pavli'nin İşgaliyle Düşmanın Eline Ganimet Olarak Geçmesi Üzerine Uğradığı Zararın Tazmin Edilmesi Hakkında Harbiye (Savaş) Bakanlığından İçişleri Bakanlığı'na Gönderilen Yazı.
9 Nisan 1914

Harbiye (Savaş) Bakanlığından
İçişleri Bakanlığı'na
Özet: Müteahhit **Yolageldilizade Kasım Efendi**'nin talebi hakkında.

9 Nisan 1914 (3 Şubat sene (1)329) tarih ve 981 numaralı bakanlığınızın yazısına cevaptır.

Seferberlik nedeniyle askeri işleri aksatmamak üzere Osmanlı illerinden zahire ihracının 7 Ekim 1912 (24 Eylül sene (1)328) tarihinden itibaren Bakanlar Kurulu kararıyla Başbakanlığın emriyle yasaklandığı herkesin malumudur. **Yolageldilizade Kasım Efendi**'nin Pavli'de topladığı zahirelerin mahalli memurlar tarafından sevk ve ihracı yasaklanmış olduğundan bilahare Pavli'nin işgali üzerine düşmanın eline ganimet olarak geçmiştir. Talep sahibinin zarara uğradığı düşünülür şey değil ise de savaş şartlarından doğan hasarın hiçbir biçimde tazminine yasal imkan bulunamamaktadır. Söz konusu talebin kabulü ve askeriye tarafından belirli ölçüt çerçevesinde el konulmadığı cihetle miktarının belirlenmesi de mümkün olamaz. Ancak işin gelişimi ve kendisinin aşar bedeli bakayasından borcu bulunduğu yazınızda belirtilmiş ve mağduriyeti apaçık bulunduğuna göre bunun idareten söz konusu borç ile mahsup edilmesine dair işlemlerin bakanlığınızca yapılması uygun görülmüştür. Bu konuda karar, Padişahımındır.

9 Nisan 1914 (13 Cemaziyelevvel sene (1)332 ve
fi 27 Mart sene (1)330)
(İmza)
Harbiye (Savaş) Bakanı ve Genelkurmay Başkanı adına
Müsteşar Yardımcısı

30 BOA.DH.İD.170.4.17

Salonun yapımında emeği geçenler;

1. Eşraftan Eski Belediye Reisi: Fuat Bey
2. Tüccar: Yolageldi li Kasım Efendi
3. İttihat ve Terakki Partisi Müfettişi: Gani Bey
4. Belediye Reisi: Dağdeviren Ahmet Bey
5. Veznedar: Hatip Hoca Rasim Efendi
6. İttihat ve Terakki Kulübü Reis ve Vilayet Telgraf Merkezi Müdürü: Aziz Akıncan Bey
7. Polis Müdürü: Rıfat Bey
8. Ziraat Müdürü: Avni Bey
9. Saatçi: Hacı Ali Efendi

1916 Yılında İttihat Terakki önderliğinde yaptırılan İttihat ve Terakki Kulübü (Halk Eğitim Merkezi) inşaatında Kasım Efendinin de büyük emeği vardır.,Bu binanın yapımında emeği geçenlerin listesi halen bir panoda sergilenmektedir.

1916 yılında İttihat ve Terakki Kulübü olarak Edirnelilerin yardımlarıyla yapılan bu bina, 1918 yılında İttihat ve Terakki kapatılınca bir süre Cemaat-i İslamiye Dairesi yapılmış, 1930'da Atatürk'ün emriyle onarım görmüş, 1932 yılından sonra bir süre Halkevi Binası olarak kullanılan bina halen Halk Eğitim Merkezi olarak kullanılmaktadır.

Kasım Yolageldili Trakya'da tüm yaşamı boyunca etkin bir rol oynamıştır, Birinci Dünya Savaşı sonucu Trakya'nın Yunanlar tarafından işgal edileceğini tahmin ederek, Türk-Müslüman halkının hak ve hukukunu korumak, Doğu-Batı Trakya'nın Yunan işgaline ve ilhakına karşı koymak üzere Edirne'li Talat Paşa'nın tavsiyesi üzerine Belediye Başkanı Şevket Dağdeviren, Avukat Şeref Aykut ve Edirne Milletvekili Faik Kaltakkıran ile birlikte Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti 'nin dört kurucusundan biri olmuştur.

Kasım Yolageldili Cemiyet içinde her yönetimde yer alarak etkin rol oynamıştır. Av.Mehmet Şeref Aykut, Girit'te sürgünde olduğu dönemde kaleme almaya başladığı

"Trakya'da Milli Mücadele" anılarında Kasım Efendi için şu notu düşmüştür; "Paraya gerek vardı. Burada iftihar ve gururla söylemek isterim ki halkımızdan hiç birisi elinden gelen fedakarlığı yapmaktan geri kalmamıştı, bunları sırasıyla bir bir bildirmek vatani bir borç, bir namus borcu ve nihayet tarihe ışık tutmaktır. Edirne'de Yolageldili Kasım Efendi hiç acımayarak müdafaa teşkilatında en ileri gitmiştir ve servetini bu yolda harcamaktan çekinmemiştir."

پرنجی سنه — نومرو : ۸

پازار ایرتسی ۲۰ کانون ثانی ۳۳۵ — ۱۹۱۹

صاحب امتیاز ومدیر مسئول : محمد شرف

محل اداره : ادرنه‌ده دارالفنون جاده‌سنده ۴۲ نومرو لو اداره‌خانه

تراکیا

پاشا ایلی

آبونه : سنه‌لکی ۵۰ غروشدر

تلغراف آدرسی : ادرنه تراکیا — تلفون : تراکیا

نسخه‌سی ۴۰ پاره

نسخه‌سی ۴۰ پاره

ولایتمز

بولغار ظلملری

ئه‌ده کوی قتل عامی

Kasım Efendi ve Trakya Paşaeli Cemiyeti yöneticileri Trakya'da Milli Mücadeleyi sadece silah ile yapmamış, Basın Yayın yolu ile de yapmışlardır, Dr.Rıfat Osman ve Av.Mehmet Şeref sorumluluğunda, Edirne'de Trakya Paşaeli isimli bir de Gazete çıkartmaya başlamış bu sayede halkı bilgilendirme ve Cemiyete destek olmaları yönünde çalışmalar yapmışlardır. Yayınladıkları gazetede Batı ve Doğu Trakya'da çoğunluğun Türk olduğunu her daim vurgulamışlar ve bunu bütün dünyaya ilân etmişlerdir.

1919 yılında Trakya Paşaeli gazetesinde yayınladıkları yazı da Trakya'nın Türk yurdu olduğunu vurgulamışlardır;

"Şimdi, matbuâtımızdan, bizim millî da'vâmızı bir şok ve harâretle müdâfa'a etmelerini ve hakkı içün ölmeği bildiği kadar yaşamayı da bilen bir halk olduğumuzu anlatmalarını istiyoruz. Şanlı ecdâdın hazîn ve celâdetli yâdigârı olarak elimizde kalmış Rum ilinin ufacık bir parçasıdır. İşte biz, parlak başlamış bir tarihin sernigûn olmuş bu topraklarında hergün bekleyen, bizden hükümetin istediğini kayd ve şartsız heman veren ve yapan bir halkın bugünkü sulh ve mütvreke anlarında da'vâmızı gazetelerimizin sütunlarına geçirerek müdâfa'amızı da hamiyetli muharrirlerimizin kudretli kalemlerine tevdi'ediyoruz.

Edirne vilâyeti başdan başa Türk'dür: buradaki yaşayan bir milyon üçyüz seksen altı bin nüfusun sinesinde bir kalb çarpar, lisanında bir lügat bulunur: Türk.

Edirne'nin eteklerini öperek geçen meriçin gümüşlü suları Türk'ün altı asırlık dâsitânını söyler.. Gökyüzünü öpen minârelerinden Türk sesleri dökülür. Edirne şehrinden ileri bakdığınız vakit Sergen nâhiyesini kucaklayarak, Hasköy üstünden, Kırcaali, Ortaköy, Koşukavak'dan İskeçe ve Yeniköy'e kadar bütün toprakların yeşil vadilerine, ağaçlarına dek koşuyor kenarlarına sığınmış her köy size burada Türklükden başka bir sîmâ göstermez. Dimetoka'ya, Gümülcine'ye, İskeçe'ye yaklaşırken şehrin ilk manzarası size Türk duygusu verir. Orada asırlarca ebedi uykularını uyuyan ecdâd sanki başlarını uzatmış size bakar, servilerin siyah gölgeleri size şarkın Türk ruhunu anlatır ve işte bunun bu da'vâmızı matbu'âtımızın müdâfa'a etmesini bekliyoruz."[31]

31 Trakya Paşaili Gazetesi, Pazartesi 20 Kânûn-u Sânî 1919-335 - Çeviren : Ömer Faruk Köseoğlu - 01.05.2017

Trakya Paşaeli Cemiyeti'nin Karar defterinde aldığı kararları incelediğimizde Trakya'da Merkezi bir Hükümet gibi hareket ettiğini, Trakya'da ki Ordunun ihtiyaçlarının karşılanması, vergi toplanması gibi konularda bir çok karar alıp uyguladığını görüyoruz.

Kasım Yolageldili Trakya Paşaeli Cemiyeti'nin bütün toplantılarında, düzenlediği Kongrelerde hep en ön saftadır, karar alıcı ve uygulayıcılarındandır, aşağıda örneklerini sunduğumuz, Trakya Paşaeli Cemiyeti'nin kurulduğu günden, faaliyetine son verdiği güne kadar tuttuğu karar defterinde alınan kararlarda Kasım Efendi'nin imzasını görüyoruz.

Çete Kumandanı Abdülgâni Bey ve İttihad Terakki Partisi ile Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Üyeleri.[32]

Ön sırada soldan sağa : 1- Mal Müdürü Hoca Rasim Efendi (Rasim Ertür. Hafız Rakım'ın ağabeyi). 2-) Belediye Reisi Dağdeviren Ahmet Bey (Neyzen Hüsamettin Bey'in kayınpederi). 3-) İttihad Terakki Partisi Müfettişi ABDÜLGANİ BEY (Fuat Balkan'ın RAZZAK diye yazdığı Gani Bey,Topal Gani diye de anılırdı.) 4-) YOLAGELDİLİ Tüccar Kasım Efendi. 5-) Eşraftan Belediye Reisi Fuat Bey (Alâaddin Paşa'nın damadı.) Arka sıra soldan sağa : 1-) (Sarıklı) Saatçi Hasan Efendi (Saatçı Hacı diye de anılırdı). 2-) Ziraat Müdürü Avni Bey, 3-) Polis Müdürü Rıfat Bey. 4-) İttihad Terakki Mıntıka Reisi ve Vilâyet Telgraf Merkez Müdürü Aziz Abdullah bey (Trakya Un Fabrikası Ortaklarından RAHMİ AKINCAN'ın babası.)

Edirne'nin yunan İşgalinde olduğu yıllarda bastırılmış propaganda kartı, Esaret altında ki Edirne Ankara'dan yardım istiyor. [33]

32 Kaynak; Mehmet Edip Soyyanmaz arşivi. İ.Hakkı Soyyanmaz Edirne Destanı sayfa.888
33 Cengiz Bulut Arşivi.

TRAKYA MÜDAFA'A-İ HUKUK-I MİLLİYE MERKEZ HEYETİ KARAR DEFTERİNDEKİ KARARLARDA KASIM EFENDİ.[34]

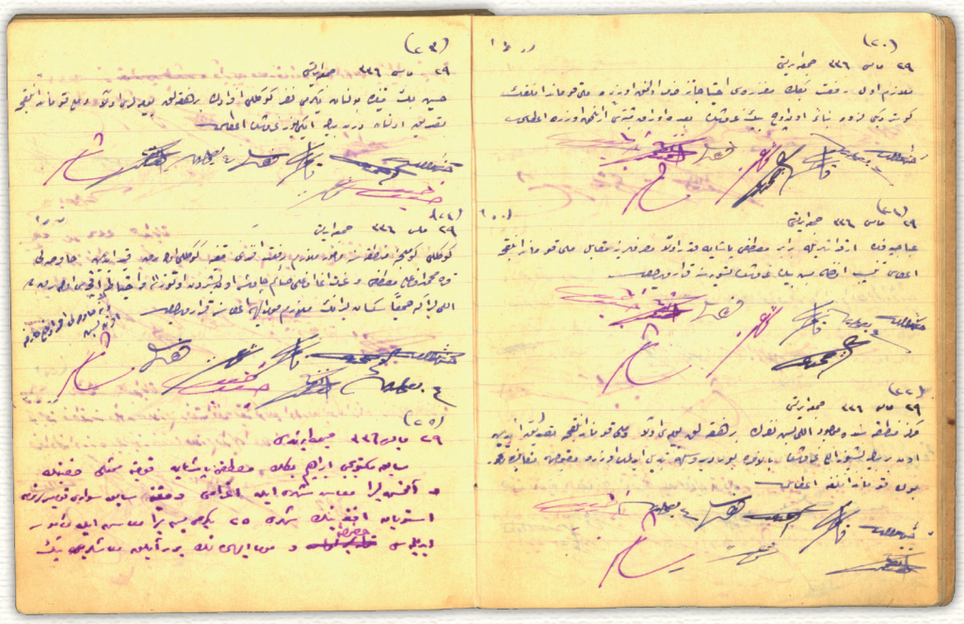

Trakya Paşaeli Merkez Karar Defteri

50001 A

Lüleburgaz Kongresi neticesinde teşekkül eden Trakya Müdafaa-i Hukuk-ı Milliye Heyet-i Merkeziyesi azası bil-ictima heyet riyasetine Şevket Beyefendinin, veznedarlığa Kırk-kiliseli Şevket ve kâtipliğe de Lüleburgazlı Şevket Efendilerin intihabına karar verildi.

12 Nisan sene 1336 (1920)

Soldan sağa

1. Müftü Mestan Efendi
2. Mustafa Şevket Bey (Dağdeviren)
3. İsmail Efendi
4. Mustafa Asım Bey
5. Ekrem Bey (Demiray)
6. **Kasım Bey (Yolageldili)**
7. Ahmet Muhtar Bey (Merter)
8. Süleyman Şevket Bey (Dingiloğlu)
9. Şevket Ödül

Aza Aza Aza Aza Aza Aza Aza Aza Aza Reis-i Muvakkat

Mestan Şevket(D), Süleyman Şevket, Ahmed Muhtar, Kasım, Ekrem, Mustafa Asım, İsmail, Şevket (Ö)

34 Bilgiler ; Veysi Akın'ın "Trakya Paşaeli Merkez Karar Defteri" isimli çalışmasından alınmıştır.

50001 B

Heyet-i Merkeziye Azasından Edirneli olmayan zevata kongre kararı mucibince masarif-i zaruriye olarak mâhiye ellişer lira itasına ve vürud eden Mustafa Asım, Ekrem, Şevket ve diğer Şevket Beylere işe mübaşeret tarihinden itibaren tediyesine karar verildi. Fi 12 Nisan 1336 (1920)

Soldan sağa

1. Mustafa Şevket Bey (Dağdeviren)
2. Müftü Mestan Efendi
3. Mustafa Asım Bey
4. Ekrem Bey (Demiray)
5. **Kasım Bey [Yolageldili]**
6. Ahmet Muhtar Bey (Merter)
7. Süleyman Şevket (Dingiloğlu)
8. Şevket Bey (Ödül)
9. İsmail Efendi

Aza Aza Aza Aza Aza Aza Aza Reis

İsmail, Şevket(Ö), Süleyman Şevket, Kasım, Ekrem, Asım, Mestan, Şevket (D)

50002 A

Heyet-i Merkeziye Azasından Lüleburgazlı Şevket Efendi'nin ekser eyyamda Lüleburgaz'da bulunması lüzumuna binaen mumaileyh Edirne'ye geldikçe mâhiye elli lirayı tecavüz etmemek üzere heyetçe takdir edilecek miktarda masarif-i zaruriye itasına karar verildi. Fi 12 Nisan 1336 (1920)

Soldan sağa

1. Mustafa Şevket Bey (Dağdeviren)
2. Müftü Mestan Efendi
3. Mustafa Asım Bey
4. Ekrem Bey (Demiray)
5. **Kasım Bey (Yolageldili)**
6. Ahmet Muhtar Bey (Merter)
7. Süleyman Şevket (Dingiloğlu)
8. Şevket Bey (Ödül)
9. İsmail Efendi

Aza Aza Aza Aza Aza Aza Aza Reis

Şevket(Ö), Süleyman Şevket, Ahmed Muhtar, Kasım, Ekrem, Asım, Mestan, Şevket(D)

Aza İsmail

50002 B

Kır Bekçilerinin hâl-i faaliyete gelmeleri halinde sarf edilmek üzere şubelerce taahhüt edilen mebaliğin cihet-i askeriyece görülen lüzum-ı acil ve fevkalâde üzerine seferber edilen 314-315 tevellüdlü efradın iâşesine karşılık tutulmak üzere celb ve sarfına mecburiyet hasıl olduğundan şu'abatda toplanan ve toplanacak olan paranın süratle merkeze celbi ve bu hususta şu'abata tebligat ifası lüzumuna karar verildi. Fi 12 Nisan 1336 (1920)

Soldan sağa

1. Mustafa Şevket Bey (Dağdeviren)
2. Müftü Mestan Efendi
3. Ekrem Bey (Demiray)
4. **Kasım Bey (Yolageldili)**
5. Ahmet Muhtar Bey (Merter)
6. Süleyman Şevket (Dingiloğlu)
7. Şevket Bey (Ödül)
8. Mustafa Asım Bey
9. İsmail Efendi

Aza Aza Aza Aza Aza Aza Aza Reis

Asım, Şevket(Ö), Süleyman Şevket, Ahmed, Kasım, Ekrem, Mestan, Şevket (D)

Aza İsmail

60001 A

Vaziyet-i hazıra üzerine Bâbıâli ve rical-i devletle temasta bulunarak Trakya vaziyetini arz ve nokta-i nazarlarını istimzaç eylemek üzere Mestan Efendi, Hacı İbrahim ve İsmail Beylerle Lüleburgazlı Şevket Efendi'den mürekkep bir heyetin İstanbul'a gitmeleri lüzumuna karar verildi. Fi 12 Nisan 1336 (1920)

Soldan sağa

1. Mustafa Şevket Bey (Dağdeviren)
2. İmza Yok
3. Mustafa Asım Bey
4. Ekrem Bey (Demiray)
5. Ahmet Muhtar Bey (Merter)
6. **Kasım Bey (Yolageldili)**
7. Süleyman Şevket (Dingiloğlu)
8. Şevket Bey (Ödül)
9. İsmail Efendi

Aza Aza Aza Aza Aza Aza Aza Reis

Şevket, Süleyman Şevket, Kasım, Ahmed, Ekrem, Asım, (İmzasız), Şevket (D)

Aza İsmail

60001 B

Vaz'iyet-i hazıra üzerine Dersaadet'e azimetleri kararlaştırılan Mestan Efendi ile İsmail Bey'e ihtiyar edecekleri masarif-i zaruriye mukabili kırkar lira i'tasına karar verildi. fi 13 Nisan 1336 (1920)

Soldan sağa

1. Mustafa Şevket Bey (Dağdeviren)
2. Müftü Mestan Efendi
3. Mustafa Asım Bey
4. **Kasım Bey (Yolageldili)**
5. İsmail Efendi
6. Ekrem Bey (Demiray)
7. Ahmet Muhtar Bey (Merter)
8. Şevket Bey (Ödül)
9. Süleyman Şevket (Dingiloğlu)

Aza Aza Aza Aza Aza Aza Aza Reis

Süleyman Şevket, Şevket (Ö), Ahmed, Ekrem, İsmail, **Kasım**, Asım, Mestan, Şevket (D)

60002 A

Masarifat-ı askeriyenin tehvinine medar olmak üzere avans olarak cihet-i askeriyeye dört bin liranın i'tasına karar verildi. Fi 13 Nisan 1336 (1920)

Soldan sağa

1. Mustafa Şevket Bey (Dağdeviren)
2. Müftü Mestan Efendi
3. Mustafa Asım Bey
4. Ahmet Muhtar Bey (Merter)
5. Ekrem Bey (Demiray)
6. Süleyman Şevket (Dingiloğlu)
7. **Kasım Bey (Yolageldili)**
8. Şevket Bey (Ödül)
9. İsmail Efendi

Aza Aza Aza Aza Aza Aza Aza Reis

İsmail, Şevket (Ö), Kasım, Süleyman Şevket, Ekrem, Ahmed, Asım; Mestan, Şevket (D)

09 Mayıs 1336 (1920) Pazar 35
Yunanistan'ın Trakya'yı işgalini protesto etmek ve hakikat-ı aciliyetin halka ilanı ve ilan eylemek için sultan selim camii şerifinde halka iblag ve ilan- akd olunan büyük miting. (sabık kolordu kumandanı miralay Cafer Tayyar bey irad-ı nutk eder iken) Arif Şevket bey klişesinden müstansih, Cafer beyin solundaki zevattan ilerideki eşrafdan Belediye Reisi Şevket bey ve sağ tarafındaki büyük hacı İbrahim beydir.[36]

35 Cem Altınel Arşivi.
36 Günümüz alfabesine aktaranlar; Şems-i Kimyâ, Yılmaz Yıldıran, İnci Abaroğlu, Zeki Özkan

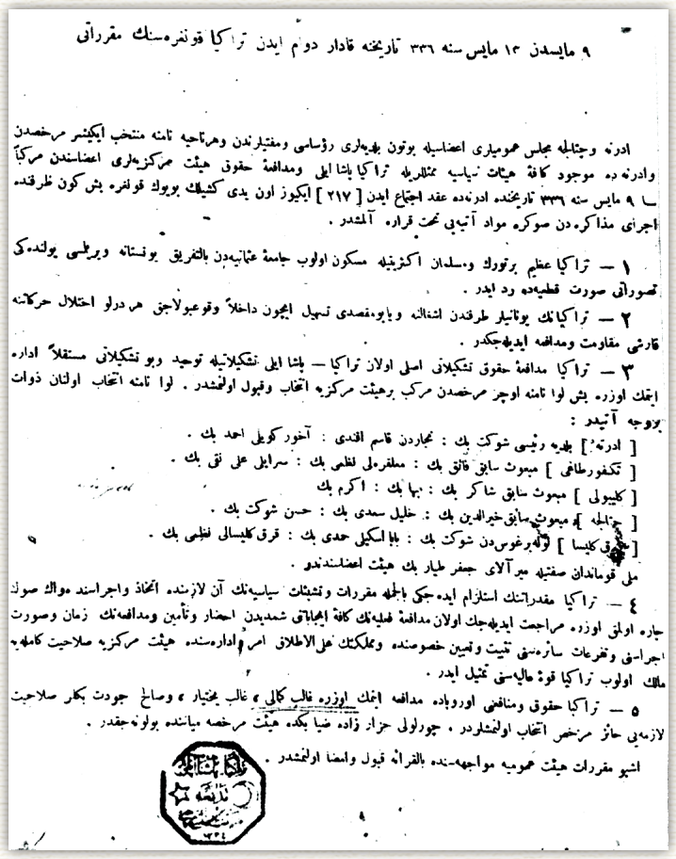

٩ مایسدن ١٣ مایس سنه ٣٣٦ تاریخنه قادار دوام ایدن تراکیا قونغره‌سنك مقرراتی

ادرنه وچتالجه مجلس عمومیلری اعضاسیله بوتون بلدیه‌لری رؤساسی ومفتیلرندن وهرناحیه نامنه منتخب ایکیشر مرخصدن وادرنه‌ده موجود کافهٔ هیئات سیاسیه ممثللریله تراکیا پاشا ایلی ومدافعهٔ حقوق هیئت مرکزیه‌لری اعضاسندن مرکباً ٩ مایس سنه ٣٣٦ تاریخنده ادرنه‌ده عقد اجتماع ایدن [٢١٧] ایکیوز اون یدی کشیلك بویوك قونغره بش کون ظرفنده اجرای مذاکره‌دن صوکره مواد آتیه‌یی تحت قراره آلمشدر .

١ — تراکیا عظیم برتورك ومسلمان اکثریتیله مسکون اولوب جامعهٔ عثمانیه‌دن بالتفریق یونستانه ویریلمسی یولنده‌کی تصوراتی صورت قطعیه‌ده رد ایدر .

٢ — تراکیانك یونانیلر طرفندن اشغالنه ویا بومقصدی تسهیل ایچون داخلاً وقوعبولاجق هر درلو اختلال حرکاتنه قارشی مقاومت ومدافعه ایدیله‌جکدر .

٣ — تراکیا مدافعهٔ حقوق تشکیلاتی اصلی اولان تراکیا — پاشا ایلی تشکیلاتیله توحید وبو تشکیلاتی مستقلاً اداره ایتمك اوزره بش لوا نامنه اوچر مرخصدن مرکب برهیئت مرکزیه انتخاب وقبول اولنمشدر . لوا نامنه انتخاب اولنان ذوات بروجه آتیدر :

[ادرنه] بلدیه رئیسی شوکت بك : نجاردن قاسم افندی : آخور کویلی احمد بك .
[تکفورطاغی] مبعوث سابق فائق بك : معلفره‌لی نظمی بك : سرایلی علی نقی بك .
[کلیبولی] مبعوث سابق شاکر بك : بها بك : اکرم بك
[چتالجه] مبعوث سابق خیرالدین بك : خلیل سعدی بك : حسن شوکت بك .
[قرق کلیسا] لوله‌برغوس‌دن شوکت بك : بابا اسکیلی حمدی بك : قرق کلیسالی نظمی بك .

ملی قوماندان صفتیله میرآلای جعفر طیار بك هیئت اعضاسندندر .

٤ — تراکیا مقدراتنك استلزام ایده‌جکی بالجمله مقررات وتشبثات سیاسیه‌نك آن لازمنده اتخاذ واجراسنده هواك صوك چاره اولمق اوزره مراجعت ایدیله‌جك اولان مدافعهٔ فعلیه‌نك کافهٔ ایجاباتی شمدیدن احضار وتأمین ومدافعه‌نك زمان وصورت اجراسنی وتفرعات سائره‌سنی تثبیت وتعیین خصوصنده ومملکتك علی الاطلاق امر واداره‌سنده هیئت مرکزیه صلاحیت کامله‌یه مالك اولوب تراکیا قوهٔ عالیه‌سنی تمثیل ایدر .

٥ — تراکیا حقوق ومنافعنی اوروپاده مدافعه ایتمك اوزره غالب کمالی ، غالب یختیار ، وصالح جودت بکلر صلاحیت لازمه‌یی حائز مرخص انتخاب اولنمشلردر . چورلولی حزار زاده ضیا بکده هیئت مرخصه میاننده بولونه‌جقدر .

اشبو مقررات هیئت عمومیه مواجهه‌سنده بالقرائه قبول وامضا اولنمشدر .

Edirne Erkek Muallim Mektebinde toplanan
Trakya Paşaeli Cemiyeti Kongre kararları. (9-13 Mayıs 1920) [37]

Trakya Paşaeli Cemiyeti Büyük Kongresi
Edirne Erkek Muallim Mektebinde yapılmıştır.[38]
9-13 Mayıs 1920

37 T.İ.T.E. Arşivi
38 Cengiz Bulut Arşivi.

Edirne Erkek Muallim Mektebinde toplanan (9-13 Mayıs 1920) Trakya Paşaeli Cemiyeti Kongre kararları.

Edirne ve Çatalca Meclis-i umumileri azasıyla bütün belediye rüesası ve müftülerinden ve her nahiye namına müntehap ikişer murahhastan ve Edirne'de mevcut kaffe-i heyet-i siyasi' ye mümesilleriyle Trakya Paşa-eli ve Müdafaa-i hukuk heyeti merkeziyeleri azasından mürekkeben 9 Mayıs sene 336 (1920) tarihinde Edirne'de akd-i içtima eden (217) iki yüz on yedi kişilik büyük kongre beş gün zarfında icray-ı müzakereden sonra mevad-ı atiyeyi taht'ı karara almıştır.

1. Trakya azim bir türk ve Müslüman ekseriyetiyle meskun olup camia-i Osmaniyye'den bittefrik Yunanistan'a verilmesi yolundaki tasavvuratı sureti kat'iyyede reddeder.
2. Trakya'nın Yunanlılar tarafından işgaline veya bu maksadı teshil için dahilen vuku bulacak her türlü ihtilal harekatına karşı mukavemet ve müdafaa edilecektir.
3. Trakya Müdafaa-i Hukuk Teşkilatı aslı olan Trakya Paşa-eli Teşkilatıyla tevhid ve bu teşkilatı müstakillen idare tmek üzere beş liva namına üçer murahhastan mürekkep bir heyet-i merkeziye intihap ve kabul olunmuştur. Liva namına intikap olunan zevat bervech-i atidir.

(Edirne) :Belediye Reisi Şevket (Dağdeviren) Bey,
Tüccardan Kasım (Yolageldili) Efendi,
Ahırköylü Ahmet (Merter) Bey,

(Tekirdağ) :Meb'us-ı sabık (Süleyman) Faik (Kaltakkıran) Bey,
Malkara lı Nazmi Bey,
Saray'lı Ali Naki Bey,

(Gelibolu) :Meb'us-ı sabık Şakir (Kesebir) Bey,
Baha Bey,
Ekrem (Demiray) Bey,

(Çatalca) :Meb'us-ı sabık Hayrettin (Belli) Bey
Halil Sadi Bey, Hasan Şevket Bey,

(Kırk-Kilise) :Lüleburgaz'dan Şevket (Ödül) Bey,
Babaeski'den Hamdi (Kuleli) Bey,
Kırk-Kilise 'den Nazmi Bey,
Milli Kumandan sıfatıyla Miralay Cafer Tayyar (Eğilmez) Bey heyet azasındandır.

4. Trakya mukadderatının istilzam edeceği bilcümle mukarreat ve teşebbiisat-ı siyasiiyyenin an-ı lazımında ittihaz ve icrasında ve en son çare olmak üzere müracaat edilecek olan müdafaa-i fi'liyyenin kaffe-i icaabatım şimdiden ihzar ve temin ve müdafaanın zaman suret-i icrasını ve tefrruat-ı sairesi-ni tesbit ve tayin hususunda ve memleketin alelıtlak emr-iidaresinde heyet-i merkezziye salahiyyet-i kamileye malik olup Trakya kuvve-i aliyesini temsil eder.
5. Trakya hukuk ve menafimi Avrupa'da müdafaa etmek üzere Galip kemali, Galip Bahtiyar (Göker) ve Salih Cevdet Beyler salahiyet-i lazimeyi haiz murahhas intihap olunmuştur. Çorlu'lu Cezzar-zade Ziya Bey'de heyet-i murahhasa meyanında bulunacaktır.

İş bu mukarrerat heyet-i ummumiyye muvacehesinde bilkıraae kabul ve imza olunmuştur.

Mühür

Trakya Paşa-eli Müdafaa Heyet-i Osmaniyesi

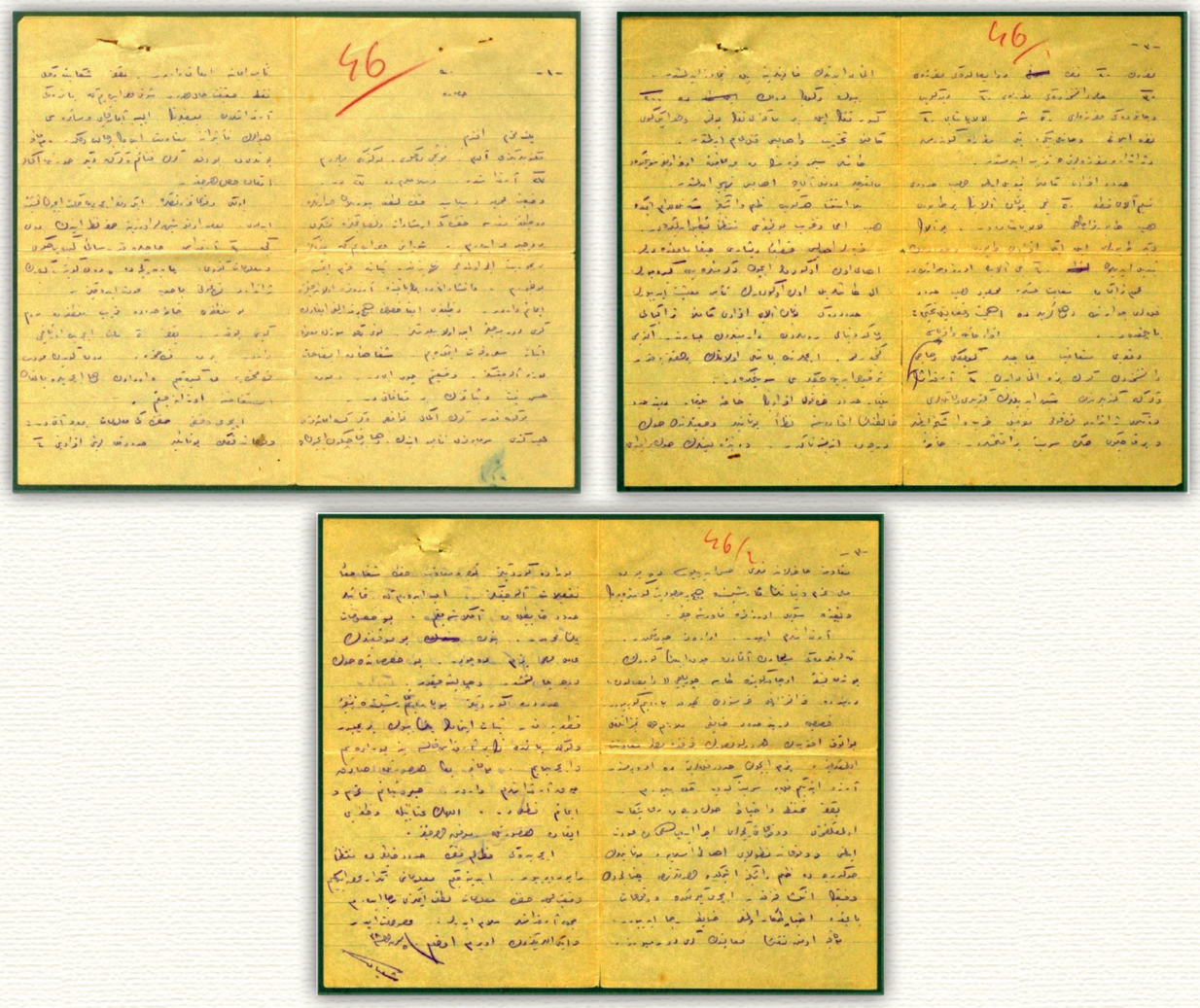

İbrahim Akıncı'nın Kasım Efendi'ye "Şaban" mahlâsı ile yazdığı mektuplar;[39]

Kasım Efendi, Edirne'nin 25 Temmuz 1920 yılında Yunan'lar tarafından işgal edilmesi üzerine Bulgaristan'a geçerek önce Kızanlık, daha sonra Eski Zağra'da çeteler oluşturmuştur, bu çetelere "Recep, Şaban, Ramazan" isimlerini vermiştir, arşivlerde ulaştığımız belgelere göre, Çete Reislerinden İbrahim Akıncı, Kasım efendiye yazdığı mektupları Şaban ismiyle göndermiştir.[40]

39 T.İ.T.E Arşivi

40 Kasım Efendi'nin kızı Ayşe Bercis Yolageldili Peta ile Cengiz Bulut'un yaptığı röportajdaki anlatımları ve İ.Hakkı Soyyanmaz Edirne Destanı Kitabında yazdıklarından.

Makama

Pek Muhterem Efendim

Mektuplarınızı aldım. Kuşçu da geldi. Bu günkü mevcudum 27 arkadaştır. Silahlarım da 27'dir. Genel ve siyasi durum hakkında lütuf buyrulan haberlere ve kutsal görev hakkındaki yol göstericiliğinize ve öğütlerinize teşekkürü bir görev bilirim. Şurasını arz edeyim ki bendeniz, İlahi bir zorunluluk olmadıkça sonsuza kadar sebata azmetmiş bulunuyorum. Ve inşallah da pek yakında arzumuza ulaşacağımıza inancım vardır. Görevi yerine getirme hususunda hiçbir fedakârlığı yapmaktan geri durmayacağıma emin olabilirsiniz. Bunu sözle değil hareket ile de ispata çalışmakta ve gayret etmekteyim. Sözlü olarak ta gerekli açıklamayı alacaksınız. Görevim çok iyidir ve bu da iyi niyet ve sebatımızın bir armağanıdır.

Bu güne kadar gerek eksiklikleri tamamlamayı ve gerekse geçimimizi hep kendi sermayemizle sağladık. Daha birkaç gün içinde ihtiyaçlarımızı bulma imkânı vardır. Yalnız şikâyet değil fakat gerçek olarak şunu arz edeyim ki; yanımdaki arkadaşlardan bazılarının elbise, ayakkabı ve benzer ihtiyaçları, havaların etkisine dayanacak durumda değildir. Bundan dolayı bunları da bu defa gerek zenginlik ve gerekse diğer şekilde tamamlamaya imkân olacaktır.

Önceki olayımızdan sonra, iki defa içeriye hareket için teşebbüs edildi. Bazı ufak şüpheler üzerine vazgeçtik. Dün gece 9 arkadaş Hacılar'a kadar sapasağlam gidip geldi. Ve bilgiler getirdi. Yarın gece de "Dereköyü'ne" giderek Jandarma Karakolunu basıp döneceğiz.

Bu bölgede sınıra yakın bölgede Rum köyü yoktur. Yalnız 5 saat içeride Ortakçı vardır. Bir de Karasahra. Dereköy'den dönüşte Karasahra'ya da gideceğim ve oradan daha içerilere Balkan taraflarına uzanacağım. İçeri vaziyet hakkındaki bilgileri aşağıda anlatacağım. Olaylardan sonra Yunanlılar hudut kalelerini, askerlerini 6 kişiden 20 kişiye, Daysal'daki müfrezeyi 30, Hacı Danişha'daki Müfrezeyi 60, Depeköy'de ve Çatma'daki müfrezeleri 50'şer, Lalapaşa'yı 80 kişiye çıkardılar. Sanlıbince'ye? yeni müfreze göndermiş ve jandarma müfrezelerini 5'e çıkarmıştır.

Sınır askerleri tamamen değiştirilmiş olup, sınırları teslim alan kıta, 50. Yunan Alayı'nın bir taburu olup tabur karargâhı Lalapaşa'dadır. Bu alayın diğer taburları ile iki Efzun? Taburu ve sınırın değiştirilen 60. Alay'ın Edirne ve civarında da bütün Trakya'ya askeri faaliyet mevcut olup, sınır kaleleri civarında ve daha gerilerde önemli faaliyetler ve güçlendirmeler yapmaktadırlar.

Olaydan sonra Hacılar, Küçüklü ve Hacı Danişha'dan, gerek bize katılan 9 arkadaşın aile fertleri, akrabası ve gerekse kendilerinden şüphe edilenlerin kendileri ve aileleri, Dutköy? Jandarma Karakolu tarafından darp ve işkence edilmişler ve birkaç gün sonra serbest bırakılmışlardır. Hassa'ya katılanların kadınlarına bile tecavüz edilmiştir.

Büyük ve Küçük Devlet Köyün de 200 küsur tüfek ile bir makineli tüfek bulunmuş ve her iki yer de tamamen yıkılmış ve halkı öldürülmüştür.

Taşlıseymen Köyünün de aynı sonuca uğradığı söylenmektedir. Malkoçlar, Donluağaç göçe zorlanmıştır.

İstisnasız her köyde zulüm ve işkence şiddetle devam etmekte olup, yok etme ve yıkma politikası eksiksiz olarak yerine getirilmektedir. Köylerin halkları kesin olarak dışarı çıkamamaktadırlar. Halk un öğütmek için değirmenlere bile gidemiyorlar. El taşlarıyla un öğüterek ihtiyaçlarını gidermektedirler.

Sınırlardaki Yunan Alayının askerleri tamamen Trakyalı ve Makedonyalı Rumlardan ve Ermeniler-

den oluşmaktadır. Çoğu gençlerden meydana gelmektedir. İçlerinde yaşlı olanların bir haftaya kadar terhis edilecekleri söylenmektedir.

Bulgar Sınırı Karakol askerlerinin Bulgar Hassa, Derbent sınır askerlerinin anlattığına göre, Yunanlılar durumlarında son derecede endişelidirler. …listlerin? son bir ümit ile karşı durmaya hazırlandıkları hissediliyorsa da milli azim ve sebatın karşısında hiçbir varlık gösteremeyecek ve yakında sevgili Edirne'mize kavuşacağız.

Arkadaşlarım iyidir. İdaremiz çok sağlamdır. Selefli'deki Süleyman'dan? Ağadan çok iyilik gördük. Bundan başka Evcan Köyü'nde Tasa Çorbacı "Vaysal'dan" Derbent'te Fransızoğlu Hristo'dan çok yardım görüyoruz.

Özellikle Derbent Sınır subayı Üsteğmen Kızanlıklı Bevatof Efendi'den her türlü düşüncenin üstünde fazla yardım görmekteyiz. Bizim için sınır kalelerine de o [emir] vermiştir. Arzu ettiğim kaleye serbest gidip gelebiliyorum.

Yalnız gizlilik ve tedbire son derecede uymamızı ve olayları geceleri yapıp hemen dönülmesini ve olaylardan dolayı Müslüman halka, Yunanlıların son derecede zulüm ve işkence etmekte olduklarından, Çatalca'dan durumun anlaşılmasına kadar, içeri girilmekte ve olay yaratmakta dikkatli davranmayı subay rica ediyor. Bununla birlikte ufak tefek faaliyetten geri durmuyoruz. Burada gördüğümüz teveccüh ve yardım hakkında sözlü açıklama alacaksınız. Ümit ederim ki Gaipler Sınır Subayı ile de anlaşacağım. Bu konular pek gizlidir. Bütün bu başarıların en önemli sebebi bizim Deço'dur. Bu konularda son derece çalışmıştır. Ve çalışacaktır.

Sınırda gördüğümüz bu yardım karşısında kesin sonuç alıncaya kadar sebat etmemek pek büyük bir ayıptır. Velev ki yanımda tek bir arkadaş kalsa, yine buradayım ve içerideyim. Bununla beraber bana her şekilde sadık çok arkadaşlarım vardır. Sabır ve sebatım azim ve imanım kesindir. Allah'ın yardımı ile görevi yapmakta her şekilde başarılı olacağız.

İçerideki zulümler hakkında sınır subayı da düzenli olarak rapor veriyor. Edineceğim bilgileri tekrar arz edeceğim. Genel durum hakkında bilgileri lütfetmenizi rica ederim.

Bütün arkadaşlar selam ederler. Hürmetlerimi bildirir, iki ellerinizden öperim.

5 Ekim 1922

Şaban

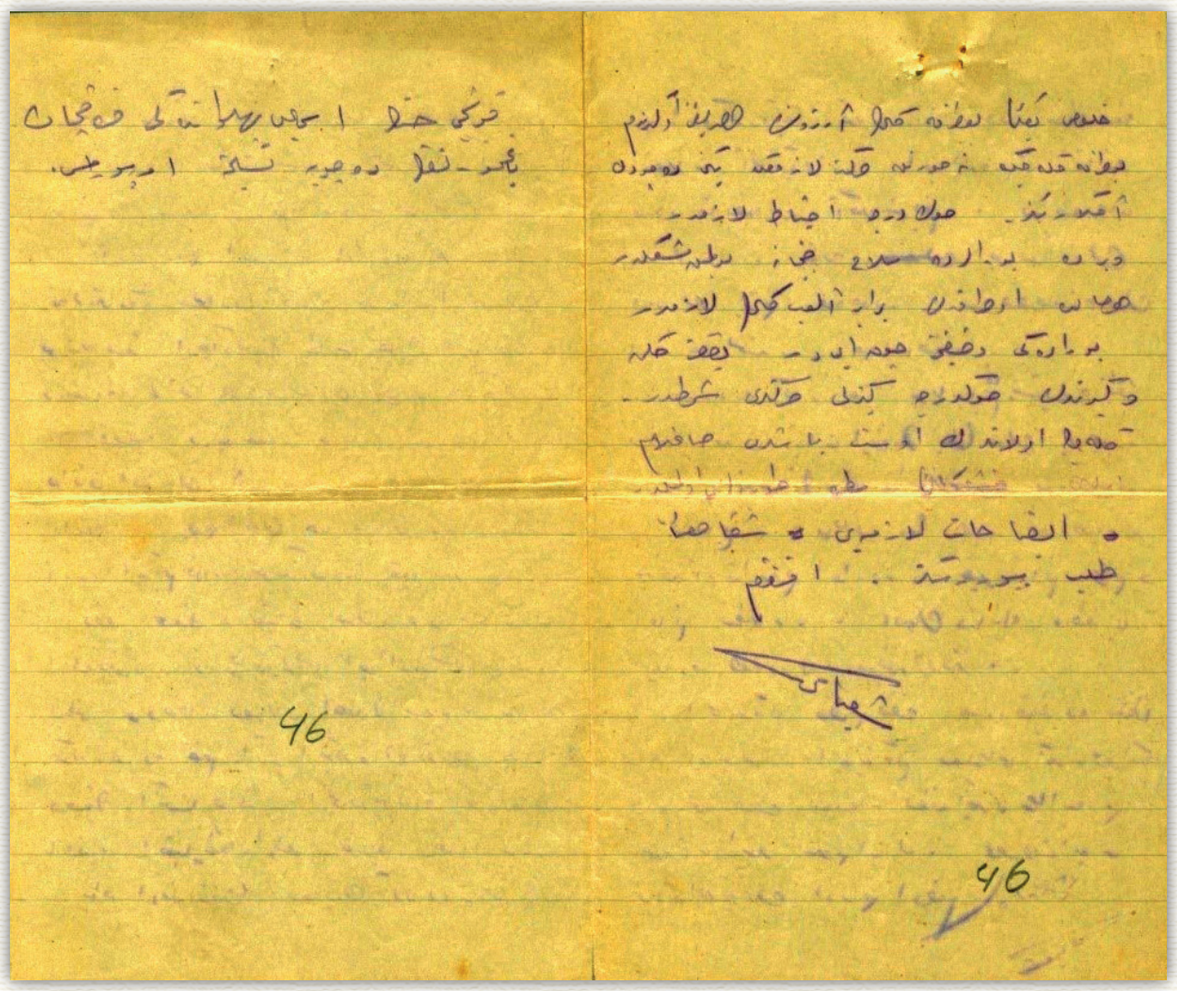

İbrahim Akıncı'nın Kasım Efendi'ye "Şaban" mahlâsı ile yazdığı mektuplar;[41]

Hulusi Beyin bu tarafa gelmek arzusunda olduğunu öğrendim. Bu tarafa gelecekse ne suretle hareket lazım, gelen yeğeni Demir'den anlarsınız. Son derece ihtiyat (tedbir) lazımdır. Ve bir de buralarda silah cephane bulmak müşküldür (zordur). Her halde o taraftan beraber alıp gelmek lazımdır.

Buradaki vaziyetimiz çok iyidir. Yalnız gelen ve gidenlerin son derece gizli hareketleri şarttır. Gelecek olanların üst-başları sağlam … olmalıdır.

İzahat-ı lazimeyi şifahen talep buyurursunuz (gerekli açıklamayı sözlü olarak istersiniz), Efendim.

İmza (Şaban)

Kuşçu Hasan'ın İsmail Baha ve bendeki Karakaçan yağmur nakil Decoya? teslimine emir buyrulması.

41 T.İ.T.E. Arşivi

Trakya Paşaeli Cemiyeti üyeleri Bulgaristan Kızanlıkta,
Orta sıra oturanlardan soldan 3. Kasım Yolageldili, fotoğrafta oğulları Mustafa ve Muhittin Yolageldili'de vardır.[42]

Trakya Paşaeli Cemiyeti üyeleri Bulgaristan Kızanlık'ta
Sağdan; 1.Mustafa Yolageldili, 2.İbrahim Akıncı, 3. Kasım Yolageldili.[43]

42 Kasım Yolageldili Arşivi.
43 Kasım Yolageldili Arşivi.

Kasım Yolageldili'nin oluşturduğu çeteler ve Mustafa Kemal'in Batı Trakya'da görevlendirdiği Fuad Balkan'ın komutasında ki çeteler, Bulgaristan sınırından geçerek Yunan işgali altındaki Edirne ve çevresindeki Yunan birliklerine, karakollarına baskınlar yapmış, bu sayede Trakya'daki Yunan tümenlerinin Anadolu'ya geçmelerini önleyerek Mustafa Kemal'in Anadolu'daki Milli Mücadelesine büyük katkı sağlamıştır. Bu Çeteler Mücadelenin sonuna kadar hiçbir maddi karşılık beklemeden etkinliklerini sürdürmüştür.

Yzb. Abdurrezzak Bey'in sevk ve idaresinde Batı Trakya'da ki Bektaşlar Karargâhına bağlı çeteler 600 kişilik bir kuvvet ile 21 Kasım 1922 günü akşam üzeri Çalapedi – Mahkova yöresindeki Yunan Tümeni'nin 6. Alayına baskın için sefere çıkışları.[44]

Edirne'nin Yunan'larca işgâl edilmesi üzerine Bulgaristan'a sığınan Türk ordusu ve Trakya Paşaeli Cemiyeti üyeleri, Yunan'lara karşı Bulgarlarla işbirliği yaparak Batı Trakya'da da çete savaşlarına önem vermiştir, Mustafa Kemâl'in emri ile Batı Trakya'da ki bu mücadele için görevlendirilen Fuad bey Bulgar Çeteciler ile işbirliği yaparak Yunan ordusuna baskınlar düzenliyordu.

1. Bulgar çete reisi Voyvoda Tano Nikolov (Tanyo Nikolov), 2. Fuad Bey, 3. Ahmet Bey[45]

44 Fotoğraf; archives.bg photoarchives srch 1 , Bilgi ; İ.Hakkı Soyyanmaz Edirne Destanı – sayfa .893
45 archives.bg photoarchives srch 1

Doğu Trakya'daki Millî Mücadele günlerinde Yzb. İBRAHİM AKINCI Kasım Yolageldili'nin oluşturduğu (Recep/Şaban Çeteleri Kumandanı) 25 Kasım 1922 Edirne'nin Kurtuluşu sonrası Hudut Komiseri olunca, Lozan Treni Türkiye'ye girerken Çakmak Köprüsü'nde Tren rayları üzerinden iki sıralı asker geçirtip, sabotaj ihtimalini önlemiştir.[46]

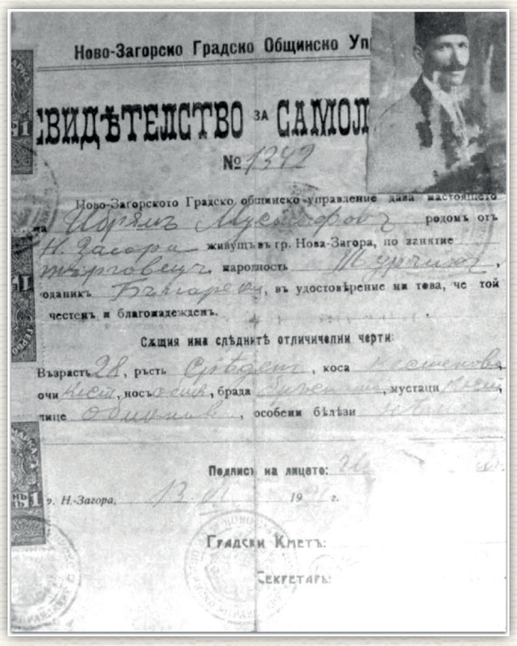

Kasım Efendi'nin oluşturduğu Recep – Şaban Çeteleri Kumandanı Yzb. İbrahim Zihni Bey'in (İbrahim Akıncı) Bulgaristan'da Türk Çete Teşkilatı öncesi Yenizağra Belediyesi'nden aldığı Tüccar Vesikası.[47]

46 İ.Hakkı Soyyanmaz - Edirne Destanı – sayfa 903
47 İ.Hakkı Soyyanmaz - Edirne Destanı – sayfa .881

Kırklareli Bölgesi'nde Yunan işgâl güçlerine baskınlar düzenleyen
Ramazan Müfrezesi Kumandanı Süvari Yzb. Hüseyin Bey (Emekli Albay HÜSEYİN AKKERMAN)[48]

Yzb. Çolak Sabri[49]

48 İ.Hakkı Soyyanmaz - Edirne Destanı – sayfa .88
49 *İ.Hakkı Soyyanmaz /Edirne Destanı – sayfa .877

Trakya Millî Mücadelesinde gösterdiği kahramanlıklar ile halk arasında efsane olan Yzb. Çolak Sabri, Kafkas Cephesinde Teşkilât-ı Mahsusa Alayı'nda görev yapmıştır, Kafkas Cephesinde attan düşerek sakatlanıp Edirne'ye gelince, Cafer Tayyar Paşa tarafından, Hapishane Müdürlüğü'ne atanmıştır.

Yunanlılar'ın Edirne'yi işgalinde, Müdürü bulunduğu Edirne Hapishanesinde ki Mahkûmları ile beraber Şükrü Naili Paşa'ya katılıp Batı Trakya'da Bektaşlar Karagâhı'na gitmiştir.

Yolageldili Kasım Efendi'nin çağrısı ile Kızanlık Kasabası'na gitmiştir, Kızanlık Kasabası'na gidince kurduğu küçük Müfrezesi ile, Edirne yöresine geçip, Yunan Askerî Karakolları'nın tahribatına başlamıştır. Yanında ki adamı tarafından Şehit edilince Müfrezesi İbrahim Akıncı'nın müfrezesi ile birleşmiştir.[50]

Bulgaristan'dan Doğu Trakya'da ki işgâlci Yunan Ordusuna baskınlar düzenleyen Şehit Yzb. ÇOLAK SABRİ BEY[51]

Sabri bey 1921 Yılının Bağ bozumu zamanı, yanına aldığı yöreyi tanıyan altı arkadaşı ile, Edirne – Havsa yöresi'ndeki Yunan birliklerinin durumunu tespit edip, gerekli gördüklerini tahrip etmek ve çetesine gönüllü asker toplamak amacı ile, Edirne Havsa kazası'nın (tahıl – naipyusuf ve yeşilova köyleri) yöresinde, nazım beylerin (burunsuz korusu)'nda, (burunsuz köyü) = (yeşilova köyü)'ne beş kilometrelik bir mesafede (Nazım Beylerin Çiftlik Kuyusu) yanına gizlendiler.

Çetesine mensup Çolak İsmail adında ki adamı Yzb.Sabri Bey'i arkadan vurdu. Yzb.Sabri Bey'in şehadetinden sonra, diğer arkadaşları Bulgaristan'da ki TRAKYA PAŞAELİ MÜDAFAA-İ HUKUK CEMİYETİ mensuplarının ve **KASIM EFENDİ**'nin yanına gittiler.

Sabri Bey'i şehit eden Çolak İsmail daha sonra, Yunanlılar tarafından para vaadi ile kandırılıp, YOLAGELDİLİ KASIM EFENDİ'yi vurması için Bulgaristan'a gönderildi ise de. Bulgaristan'a girince korkarak, Türk çetelerine görünmeden ROMANYA'ya kaçmış, Savaş sonrası yeni Türkiye sınırları çizildikten sonra, tekrar Türkiye'ye ve (YEŞİLOVA KÖYÜ)'ne geldi. Ecelinden kendi köyünde öldü.52

50 *İ.Hakkı Soyyanmaz/ Edirne Destanı – sayfa .877
51 İ.Hakkı Soyyanmaz /Edirne Destanı – sayfa .877-878-879-880
52 İ.Hakkı Soyyanmaz /Edirne Destanı – sayfa .877-878-879-880

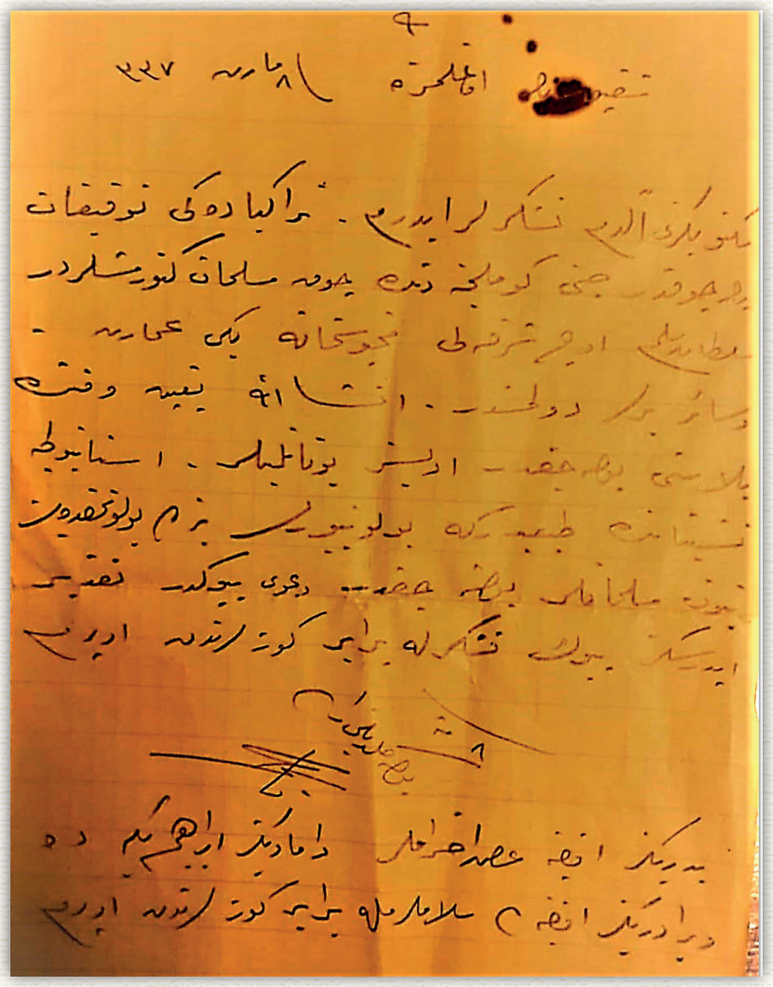

Kasım Yolageldili Bulgaristan'da iken
Trakya Paşaeli Müdâfa-i Hukuk Cemiyeti Üyesi Şefik Bicioğlu'na gönderdiği Mektup. 07 MART 1337 / 1921[53]

Şefik Bey oğlumuza;

Mektubunuzu aldım. Teşekkür ederim.. Trakya'da ki tevkifat pek çoktur. Gümülcine'den çok Müslüman götürmüşlerdir. Sultan Selim, Üç şerefeli, hapishane, yeni imaret ve sair yerler dolmuştur. İnşallah yakın vakitte belasını bulacaktır. Edepsiz Yunanlılar İstanbul'da teşebbüsatta tabiidir ki bulunuyorlar biz de bulunmaktayız. Bütün Müslümanlar yola çıktı. Dava büyüktür. Takdir edersiniz, büyük teşekkürle beraber gözlerinden öperim.

Yolageldilizade Kasım

Pederiniz efendiye arz-ı ihtiramalar, damadınız İbrahim beye de ve biraderiniz efendiye de selamlarla beraber gözlerinden öperim.

53 Cengiz Bulut Arşivi

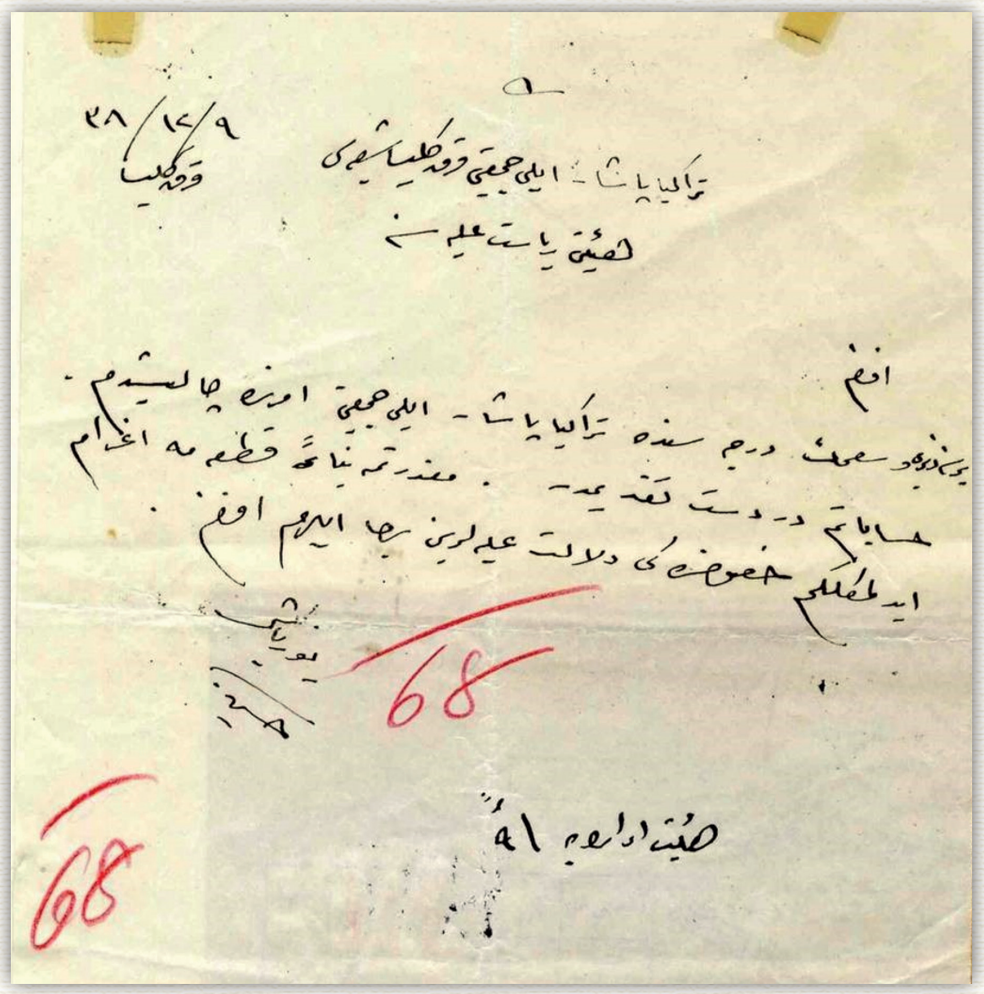

Bir seneden beri Trakya Paşaili Cemiyeti emrinde görev yaptığından bahisle kıtasına gönderilmesi talebini havi olarak Trakya Paşaili Cemiyeti Kırkkilise Şubesi Başkanlığına Yüzbaşı Hüseyin imzasıyla gönderilen dilekçe.[54]
7 Aralık 1922

Trakya Paşaili Cemiyeti Kırkkilise Şubesi İdari Kurulu Başkanlığına

9 – 12 - (1)338 (9 Aralık 1922)

Efendim

Bir seneden beri Trakya Paşaili Cemiyeti emrinde çalışmaktayım. Hesaplarımı bildirdim. Mazeretime binaen kıtama gönderilmem hususunda gerekenin yapılmasını rica eylerim efendim. 7 Aralık 1922 (7 Kanunuevvel sene (1)338)

(İmza)

Yüzbaşı Hüseyin

54 TİTE.8.2 Arşivi

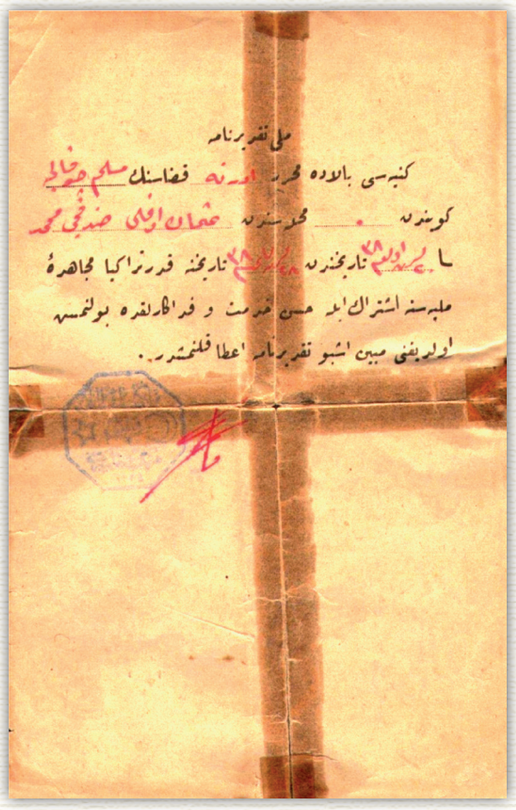

Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adına Kasım Yolageldili imzalı Cemiyet Müğürlü, Sandıkçı Mehmed'e verilen Milli Takrirnâme belgesi.[55]

Milli Takrirnâme[56]

Künyesi balâda muharrer Edirne kazasının Müslimçokalca köyünden…….mahallesinden Osman oğlu Sandıkçı Mehmed fi 20 teşrinievvel sene 1338/1922 tarihine kadar Trakya Mücahidi-i Milliyesine iştirak ile hüsn-i hizmet ve fedakârlıkda bulunmuş olduğunu mübeyyin işbu takrirnâme itâ kılınmıştır.

Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Mührü

İmza

Yolageldilizâde Kasım Efendi

Kasım Efendi ve Trakya Paşaeli Cemiyeti üyeleri Bulgaristan'a geçtikten sonra da Mücadelelerini sürdürmüşler, Anadolu'da Ankara T.B.M.M. üyeleri ile ve Paşaeli Cemiyet üyeleri ile de mektuplaşmışlardır.

55 İ.Hakkı Soyyanmaz /Edirne Destanı – sayfa .883-884
Milli Mücadele'de görev almış vatanseverlere, görev aldıkları Birlikler, Cemiyetler tarafından bu tür belgeler verilmiş, bu tür belge sahipleri daha sonra hizmetlerine göre İstiklâl Madalyası almaya hak kazanmıştır.

56 Milli Mücadele'de görev almış vatanseverlere, görev aldıkları Birlikler, Cemiyetler tarafından bu tür belgeler verilmiş, bu tür belge sahipleri daha sonra hizmetlerine göre İstiklâl Madalyası almaya hak kazanmıştır.

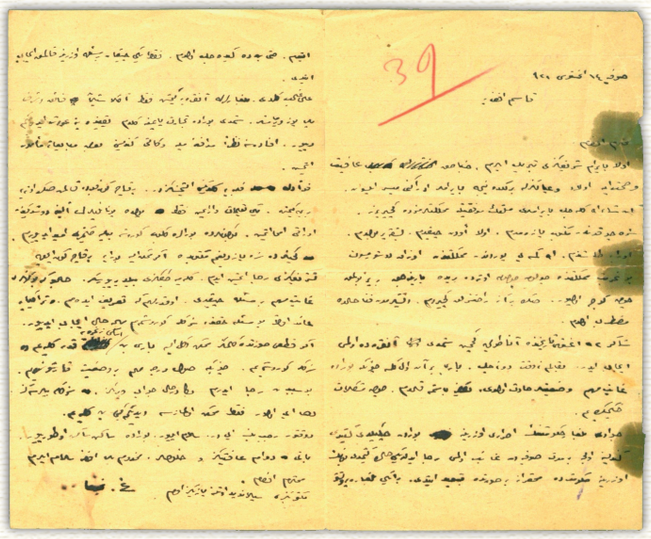

Kasım Efendi'ye yazılan mektuplar;[57]

Kasım Efendiye

Muhterem Efendim,

İlk önce Bayramı şerifinizi tebrik ederim. Cenab-ı Hakk afiyet ve sıhhat ile çoluk çocuğunuzla birlikte nice bayramlar geçirmenizi nasip etsin. İnşallah gelecek bayramları milletimin başarılarıyla memleketlerimizde geçiririz. Size çoktandır mektup yazamadım. Önce evden çıktım. Başka yer buldum. Oraya taşındım. Allah kimseyi yurdundan memleketinden uzak düşürmesin. Bu gurbet memleketinde çoluk çocuk ötede beride barınacak bir yer bulmak çok güç oluyor. Sonra biraz rahatsızlık geçirdim. Dişlerimden fena halde ıstırap çektim.

Şakir 2 Ağustos tarihinde Anadolu'ya geçmiş, şimdi Ankara'da olması icap eder. Bakalım ne vakit dönecek. Bari bir an evvel gelse. Çünkü burada gayet mühim durumlar meydana geldi. Yalnız başıma kaldım. Öyle zorluklar çekmekteyim.

Cevat kaldırılmış hükümetin ısrarı üzerine buradan çekildi gitti. Kendisine evvelce bir süre Sofya'da gizlenmesi rica edildiği halde gitmedi. Bunun üzerine hükümet de hakaret edici bir surette uzaklaştırdı. Bir iki Bulgar'a protesto ettim. Hatta ben de gidecek oldum. Fakat yeni çıkan bir mesele üzerine kalmak gerekti.

Ali Galip geldi. Bulgarlarla Ankara'ya gitmiş, fakat anlaşılan Faik ve Şeref pek yüz vermemişler. Şimdi burada ticaret yapmağa geldim, yakında yine döneceğim diyor. İfadesine göre Milli Savunma Bakanlığı kendisini bazı satın alma işlerinde görevlendirmiş.

Fuat'la Filibe'ye geldiğini işitmişsinizdir. Birkaç gün burada kalmış sonra öteye beriye gitmiş. Yeni talimat var imiş, fakat yolda Yunanlılara yakalandığından evrakı imha etmiş. Bu günlerde buralara gelip görüşebileceğimizi ümit ediyorum. Geçenlerde size yazdığım mektupta eğer mümkün ise buraya birkaç gün için teşrifinizi rica etmiş idim. Gelemeyeceğinizi bildiriyorsunuz. Hâlbuki bu günlerde gayet önemli bir mesele çıktı. O kadar önemli ki tarif edemem. Trakya'ya ait olan bu mesele hakkında sizinle görüşmem mutlaka hemen gerekiyor. Eğer kesin şekilde gelmeniz mümkün değil ise bari ben Eski Zağra'ya kadar geleyim de sizinle görüşeyim. Çünkü son derece mühim bir durum karşısındayım. Bu sebepten rica ederim, bana derhal cevap veriniz. Siz gelebilirseniz daha iyi olur fakat mümkün olmazsa dediğim gibi ben geleyim.

Doktor Recep Bey iyidir selam ediyor. Burada sakin sakin oturuyor. Yani sağlık ve sıhhatinizin devamını diliyor. Selamlar. Oğlunuz beyefendiye selam ederim muhterem efendim.

Mektubunuzu Seylandid? ötesine? yazınız efendim.

Galip Bahtiyar [Göker]

Yolageldili Kasım Efendi, Trakya'nın Yunan işgalinden kurtarılması uğrunda Ankara'ya, Mustafa Kemal'e bağlılığı ile tanınmış, Edirne'nin Yunan Ordusu tarafından işgal edilmesi üzerine Bulgaristan'a

57 T.İ.T.E. Arşivi

geçtiği dönemde de Ankara TBMM hükümeti ve M.Kemal ile mektuplaşmaya devam etmiştir, Cemiyet içinde bu davaya farklı gözle bakan kişilere de aşağıda ki mektupta yazdığı gibi Anadoluya bağlı olduğunu belirtmiştir,dürüst ve temiz ahlakı, yurtseverliği ile bütün Trakya halkı üzerinde olumlu etkisi olan ve geniş topluluklara sözü geçen bir insan olan Kasım Yolageldili, Vatan ve Millet sevgisi, yardımsever oluşu Bulgaristan Türkleri üzerinde de geniş bir etki yaratmıştır.

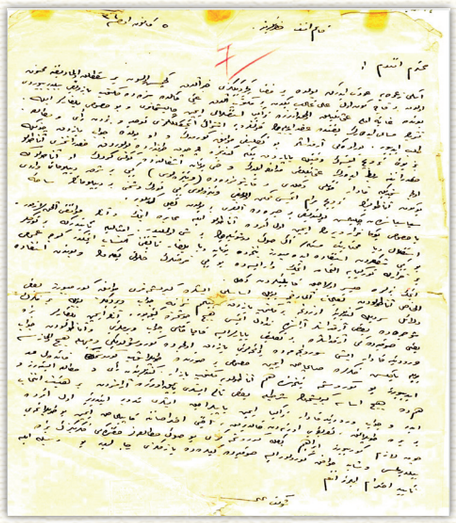

Kasım (Yolageldilizade) Efendi Hazretlerine
Şevket ve Ali Beyler
tarafından yazılan mektup.[58]
5 Aralık 1923

Kasım (Yolageldilizade) Efendi Hazretlerine

5 Aralık 1923 (5 Kanunuevvel sene (1)339)

Muhterem efendim

Eski Zağra'ya dönerken yolda bir kaza geçirdiğinizi haber aldık. Geçmiş olsun, bir sakatlık olmadığına memnun olduk. Birkaç gün evvel Ali Galib Bey'den bir mektub aldık. Aynı mealde size bir mektup yazdığını bildiriyordu. Gayemiz ve emelimizin çerçevesi Osmanlılık olmak üzere Trakya'nın bağımsızlığı için çalışmamızı, bu hususta Bulgarlar ile ortak çalışma yaparak yakında yapılacak olan kongreye katılmamızı tavsiye ve bizim görüş ve değerlendirmemizi istiyor. Buradaki arkadaşlar bu öneriyi uygun görmedi ve o yolda cevap yazdık. Çünkü biz bunu uygun görsek vaktiyle yapardık. Belki kendimize pek çok taraftar da bulurduk. Geleceğimizi Anadolu'nun geleceğine bağlayarak Osmanlılığı savunduk.. Ve hatta Yunan işgaline de göğüs gerdik. O Anadolu ki evvelce şimdiki kadar kuvvetli değildi ve karşımızda Venizelos gibi bir Şark diplomatı vardı. Bugün Anadolu'nun meramını belirtmesinin mümkün olduğu, Venizelos gibi Türk düşmanı bir diplomatın siyaset alanından çekilmiş bulunduğu bir sırada aykırı bir yoldan nasıl gidilir?

Özellikle buna karar vermek için evvelemirde Anadolu ile haberleşmek ve onun uygun görüşünü almak lazımdır.

Bağımsızlık ve özerklik meselesi en son düşünülecek bir şey olmalıdır. Örnekleriyle sabittir ki biz Türkler bu gibi fırsatlardan yararlanamıyoruz. Sonuç ise Yunan veya Bulgar uyruğunu kabul etmektir. Gerçi umumi bir kararla Türkiye'ye katılmak etmek var ise de bu gibi fırsatların hululünü beklemek ve bundan istifade etmek bizlere nasip olacak kabiliyetlerden değil.

Elhasıl Anadolu'dan talimat almadıkça böyle esaslı işlere girişmemizi uygun görmüyoruz. Bazı deliller sunarak kendilerine uzunca bir mektup yazdık. Bilmem siz ne cevap verdiniz. Böyle bir fikrin şu sırada bazı arkadaşlar arasında dolaşması hiç hoşumuza gitmiyor. Onun için şayet Bulgarlar bize yani Sofya'daki arkadaşlara bir teklif yaparlar ise kaçamaklı cevabı vermelerini ve Anadolu'dan cevap gelene kadar işi sürüncemede bırakmalarını yazdık. Evvelce de görüşüldüğü biçimde hiç olmazsa böyle yanlış fikirlere sapmamak için özel olarak toplanıp görüşmeyi yararlı sayıyoruz. Bu görüşme sonucunda hem Anadolu'ya mektup yazar, kendilerinden görüş ve değerlendirme ister ve hem de hiç esasa girişmemek şartıyla bazı ikincil işleri yapmak üzere aramızdan bir kurul seçer ve cevap gelene kadar Trakya için yapılacak işleri yürüttürürüz. Evvelemirde bir yere toplanmak, tarifeyi Edirne'den kaldırmak, yabancıların saygılı davranışlarına ve yabancı hayranlığına kapılmamak için bu toplanmayı çok lazım görüyoruz. İbrahim Bey'le görüşmenizi bu son değerlendirmemiz hakkındaki fikrinizin bildirilmesini ve şayet uygun görülür ise Sofya'dakilere de yazmanızı rica eder ve bu vesile ile saygılarımızı sunarız efendim.

Şevket ve Ali

58 *TİTE.6.2 Arşivi

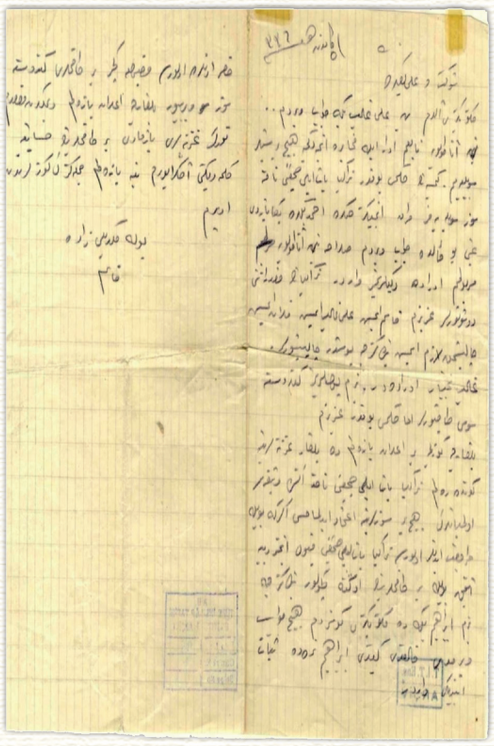

Yolageldilizade Kasım (Efendi) tarafından Şevket ve Ali Beylere gönderilen mektup. 5 Aralık 1920
5 Aralık 1920 (5 Kanunuevvel sene (1)336)[59]

5 Aralık 1920 (5 Kanunuevvel sene (1)336)

Şevket ve Ali Beylere,

Mektubunuzu aldım. Ben Ali Galip Bey'e cevap verdim. Ben Anadolu'ya bağlıyım. Ora ile haberleşmedikçe hiçbir şeyler söyleyemem. Kimsenin hükmü yoktur. Trakya Paşa-ili Cemiyeti adına söz söyleyemez, merak etmeyiniz. Sonra Ahmet Bey de bana yazdı. Aynı anlamda cevap verdim.

Özetle ben Anadolu'ya bağlıyım, orada vekillerimiz vardır. Trakya'nın geleceğini düşünürler azizim. Kasım imiş, Ali Galip imiş, falan imiş, çalışmak lazım imiş, bendenizce boştur çalışıyorlar. Galip Bahtiyar oradadır. Bizim bazılarımız kendisine süs takıyorlar amma hükmü yoktur azizim.

Bulgarca güzel bir ilan yazalım da Bulgar gazetelerine gönderelim. Trakya Paşa-ili Cemiyeti adı altında elinde belgesi olmayanların hiçbir sözlerine güvenilmemesi eğer ki böyle müracaat edenler olursa Trakya Paşa-ili Cemiyeti kabul etmez diye ancak böyle bir takımlarının önüne geçilir. Bizim İbrahim Bey'e de mektubunuzu gösterdim, hiç cevap vermedi, kalktı, gitti. İbrahim'in nerede sebat ettiği vardır.

Hazır onlar da olursa makbule geçer. Bir takımları kendisine söz veriyor. Bulgarca ilan yazalım demekten maksadım Türk gazeteleri yazmadı, bir takımlarının hesabına gelmediğini anlıyorum. Yine yazalım. Cümlenizin gözlerinden öperim.

Yolageldilizade Kasım Efendi

Trakya Paşaeli Cemiyeti üyelerinin bir kısmı Edirne'nin Yunan Ordusu tarafından işgali üzerine sağ salim Bulgaristan'a geçebilmişti ama bir çok Edirne'li Vatansever Yunan'lılar tarafından sebepsiz yere tutuklanıp hapse atılmıştı, bu vatanseverlerin suçsuz yere hapis yatması bütün vatanseverleri rahatsız ediyordu, Yunan Hükümetine ve Adli Makamlara Türk'lerin serbest bırakılması için başvuruluyordu, Müslümanları Koruma Cemiyetleri Kurucusu ve Genel Başkanı Necmi Derviş beyefendi de Edirne hapishanesinde ki yurtseverlere hitaben bir mektup göndermiş, gerekli girişimlerin yapıldığını, kısa süre içinde serbest kalmaları yönünde çalıştıklarını belirtmiştir.

59 T.İ.T.E Arşivi

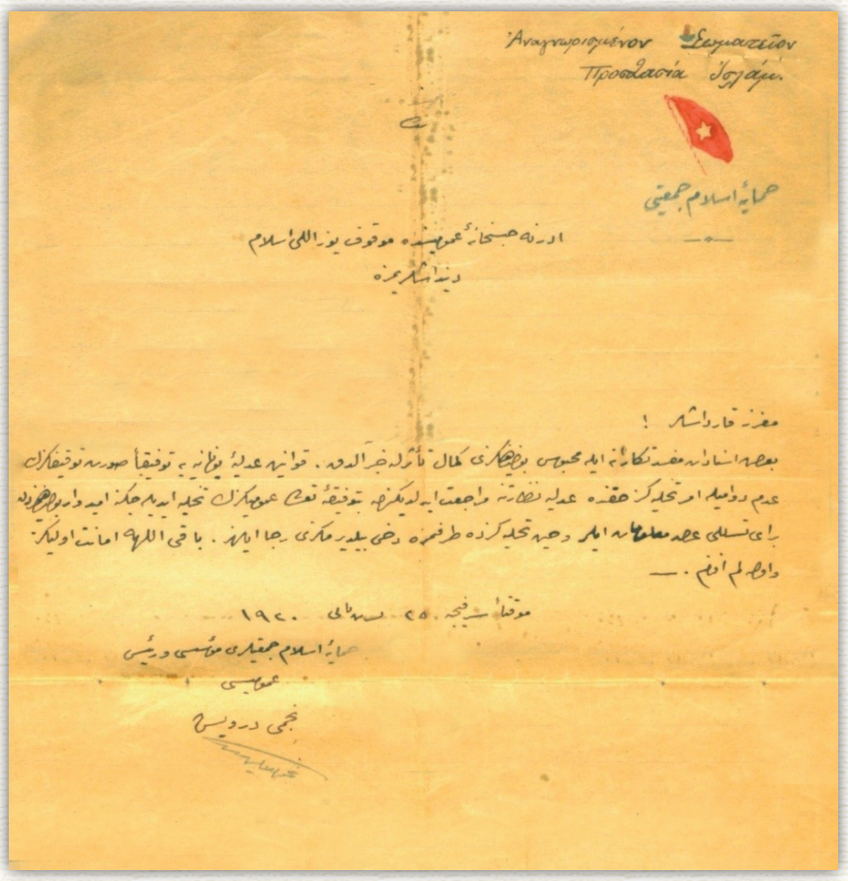

Bayrak (Amblem)
Müslümanları Koruma Cemiyeti.[60]

Edirne Genel Hapishanesinde tutuklu bulunan yüz elli Müslüman din kardeşlerimize

Kıymetli kardeşler!

Bazı bozguncuların haksız ithamlarıyla tutuklanmanızı üzüntü ile haber aldık. Yunanistan'ın Adliye Kanunlarına göre tutuklanma şeklinizin devam etmemesi ve tahliye emriniz hakkında, Adalet Bakanlığına müracaat edildiğinden, Allah'ın yardımıyla hepinizin tahliye edileceğine ümitli bulunduğumuzdan teselli olmanız için, bilgilerinize arz eder, tahliye olduğunuzda, tarafımıza da bildirmenizi rica ederiz. Daima Allah'a emanet olunuz ve olalım efendim.

Geçici olarak Serfiç
25 Teşrinisani 1920 Müslümanları Koruma
Cemiyetleri Kurucusu ve Genel Başkanı
Necmi Derviş

60 T.İ.T.E. Arşivi

Kasım Efendi, Bulgaristan Sofya'da İtalya'nın temsilcisine Trakya komitesi (Paşa-ili) adına 25 Mart 1921 Tarihli, Kasım imzalı Fransızca Mektup yazarak, Yunanlıların Trakya'da uyguladığı şiddet ve endişe verici hareketleri gündeme getirmiştir.[61]

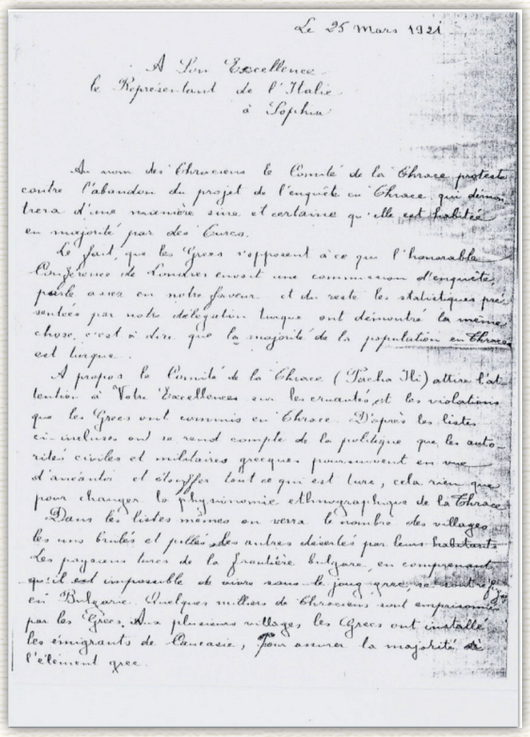

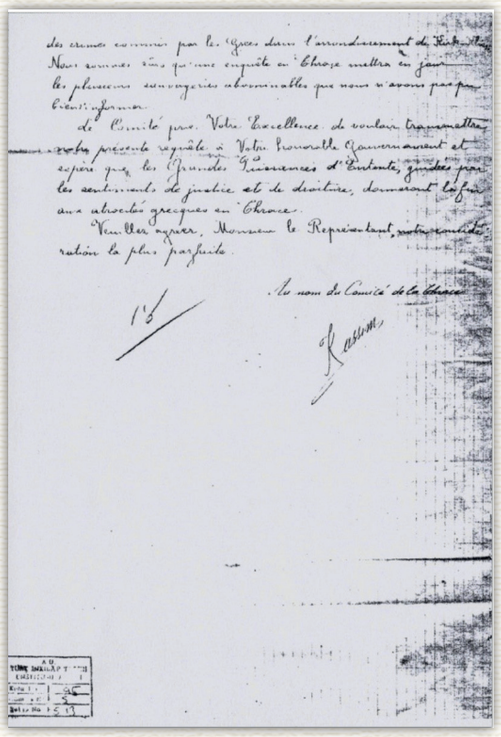

Kasım Efendi'nin İtalya'nın Sofya Temsilcine yazdığı mektup.[62]

25 Mart 1921

Sofya'da İtalya'nın temsilcisi olan ekselanslarına,

Trakyalılar adına Trakya komitesi olarak, Trakya'da yapılmış olan anketin neticesinin göstereceği üzere kesin ve emin olarak ikamet eden halkın büyük çoğunluğunun Türk olduğunu ve bu nedenle terk etmemiz için yapılan bu anketi protesto ettiğimizi bildiririz.

Vaziyet odur ki, Yunanlılar buna karşı çıkmakta, saygıdeğer Londra konferansından bu anket için bir komisyon göndermelerini talep etmektedir. Bizim için yeterli konuşmak gerekirse ve Türk delegasyonu olarak sunduğumuz bütün istatistiklerin de gösterdiği gibi aynı husus yani Trakya'daki halkın ekseriyetinin Türk olduğu kesindir.

Trakya komitesi (Paşa-ili), Ekselanslarının dikkatini Yunanlıların Trakya'da işlediği şiddet ve endişe verici hareketler üzerine çekmek istemektedir. Ortada dolaşan bazı söylemlerde ve liste halindeki bildirilerde siyasi olarak askeri ve sivil Yunanlı yetkililerin Türk olan tüm halkı yok etmek ve boğmak istediği, ancak bunun sadece Trakya'nın çehresini etimografik yapısını değiştireceği anlaşılmaktadır.

Listelerde ayrıca yakılmış, yağmalanmış ve diğer kasaba sakinleri tarafından çöle döndürülmüş kasabaların sayısını göreceksiniz. Bulgar sınırındaki Türk köylüleri, Bulgarları konuya dahil etmemiştir ancak Yunan baskısı ile yaşamanın mümkün olmadığını da kavramıştır. Birkaç milyon Trakyalı, Yunanlılar tarafından esaret altına alınmıştır.

61 T.İ.T.E. Arşivi
62 Çeviri : Olgun Gürcan – Istanbul – 03.04.2014

Birçok kasabaya Yunanlılar, çoğunluk sayılarını artırmak için, Kafkasya'dan getirdikleri göçmenleri yerleştirmiştir.

Listeler halinde belirtilen bu zulümler sadece Kırklareli havalisinde, Yunanlılar tarafından yapılan mezalimin bir kısmını ortaya koymaktadır. Kesinlikle eminiz ki, bir gün Trakya'da yapılacak bir araştırma ile bugün haberdar olmadığımız birçok iğrenç saldırganlık gün ışığına çıkacaktır.

Komitemiz, sayın Ekselanslarından, yaptığımız bu mevcut araştırmamızı belgeleri ile saygıdeğer Hükümetinize sunmanızı talep etmektedir ve aynı zamanda hakkaniyet içinde hukuki olarak büyük bir baskı uygulayarak, Yunanlıların, Trakya'da yaptığı zulümlere bir son vermelerini sağlamanızı huzurunuzda talep ediyoruz.

En mükemmel içten temennilerimizi, Sayın Temsilci, kabul etmenizi rica ederiz.

Trakya Komitesi Adına

Kasım

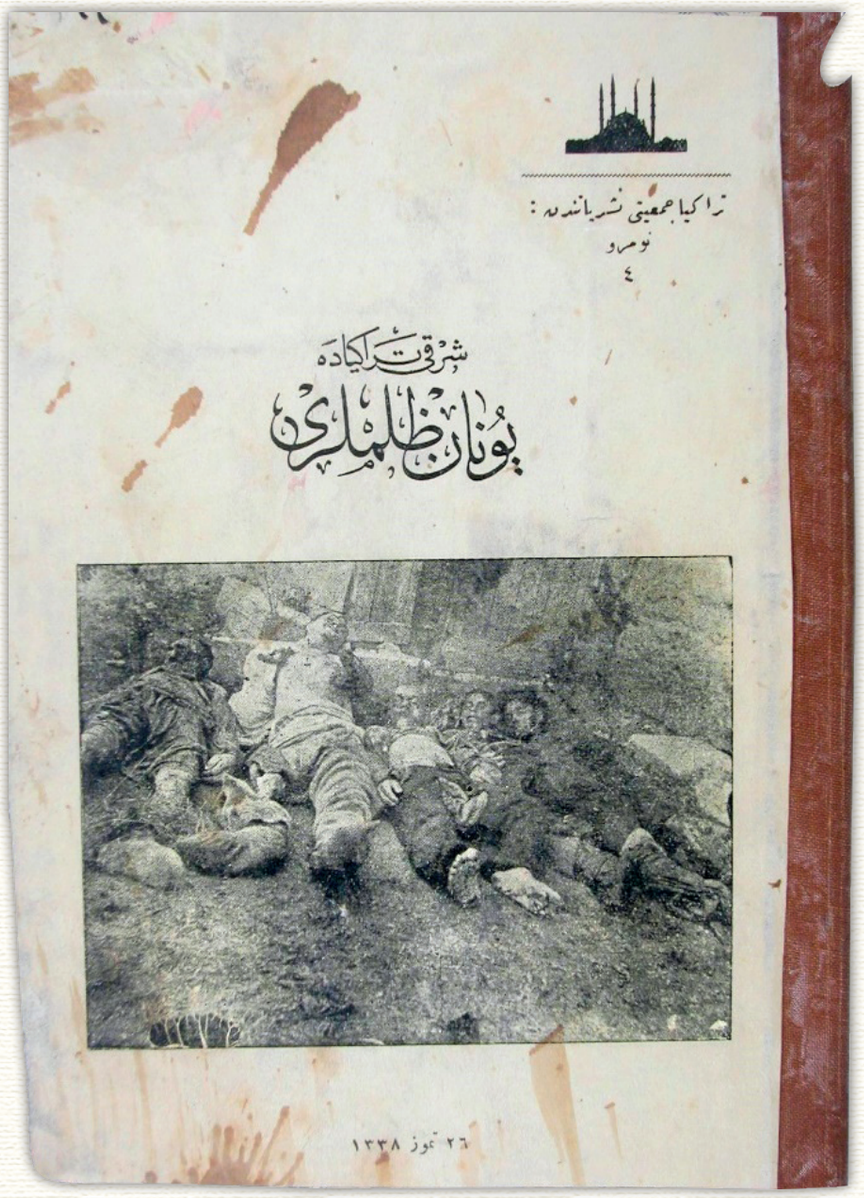

Trakya Paşaeli Cemiyeti Batılı Devletlere Doğu ve Batı Trakya'nın Türk yurdu olduğunu vurgulamak için etnik yapıyı gösteren haritalar hazırlatmış ve Batılı devlet yetkililerine göndermiştir, Yunan'lıların Batı Trakya'da uyguladığı vahşet ve zulmü Dünya'ya duyurmak üzere Trakya Paşaeli Cemiyeti "Garbi Trakya'da Yunan Mezalimi" isimli bir de kitap bastırmıştır, yazışmalarda kullanılan Antetli kâğıtlarda, haritalar da, bastırdığı kitaplar da Selimiye Camii'ni amblem olarak ta kullanmışlardır.

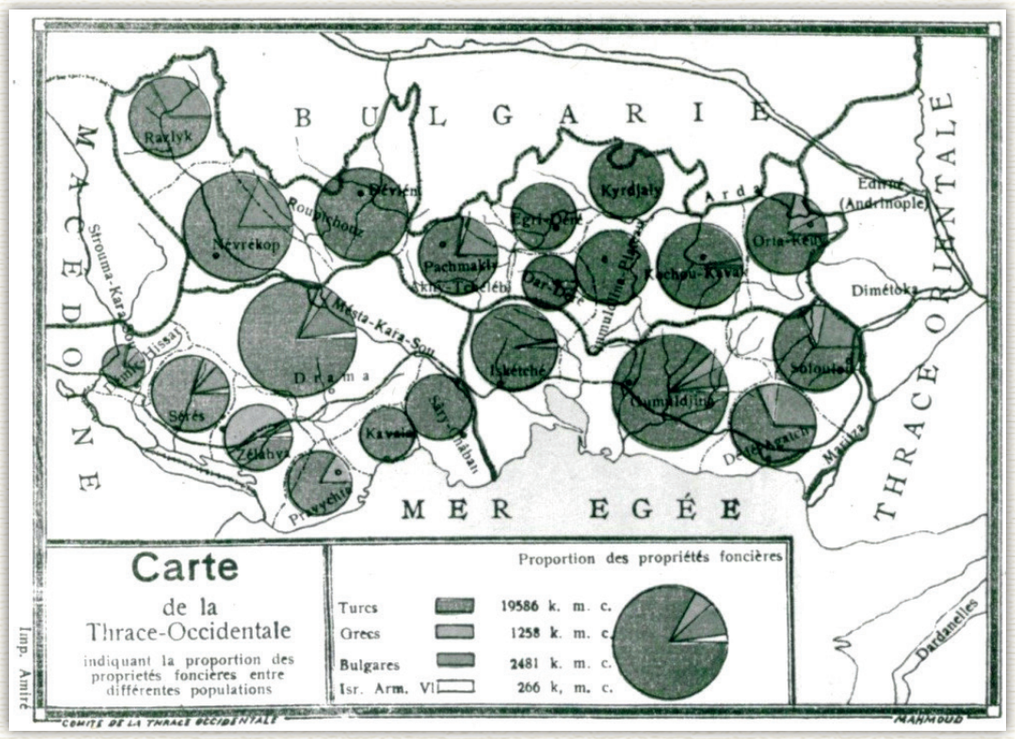

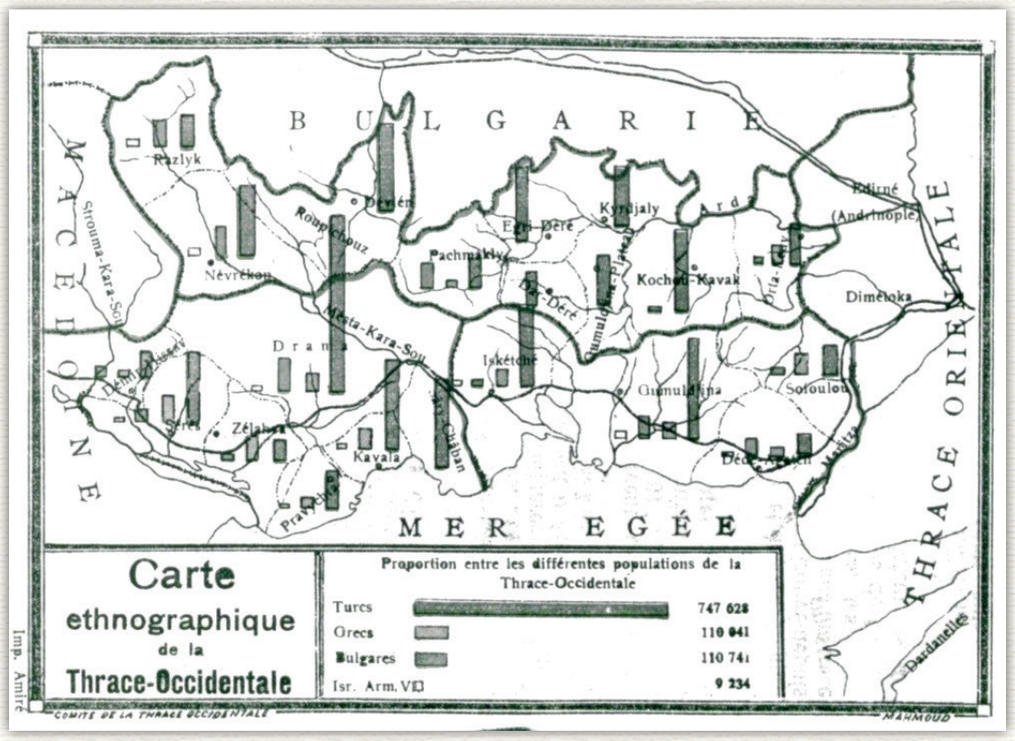

Fransızca Trakya'da Türk/Müslüman- Rum-Bulgar-Ermeni-Yahudi nüfus oranları.[63]

63 T.T.K. arşivi

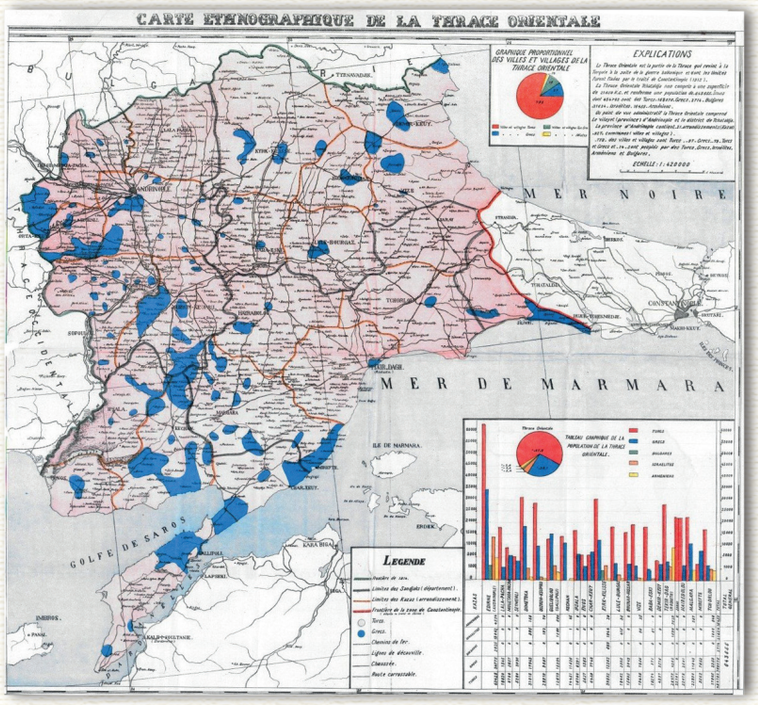

Doğu ve Batı Trakya'nın Türk'lere ait olduğunu kanıtlamak için batılı devletlere dağıtılmak üzere Trakya Paşaeli Cemiyeti tarafından nüfus oranlarını belirten haritalar azırlatılmış ve Batılı devlet yetkililerine iletilmiştir.[64]

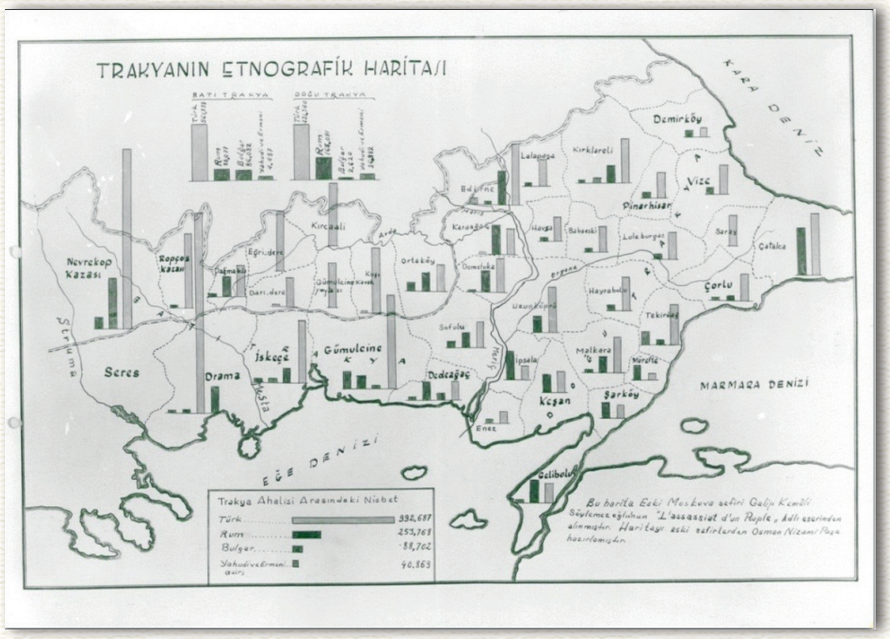

Fransızca, Trakya'da Türk – Müslüman – Rum – Bulgar – Ermeni - Yahudi nüfus oranları.[65]

64 Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Arşivi
65 T.T.K. arşivi

Trakya Paşaeli Cemiyetinin 1922 de bastırdığı Trakya haritası.[66]

66 İstanbul büyük Şehir Kütüphanesi arşivi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyâset-i Celîlesine

Vesika No. 11353

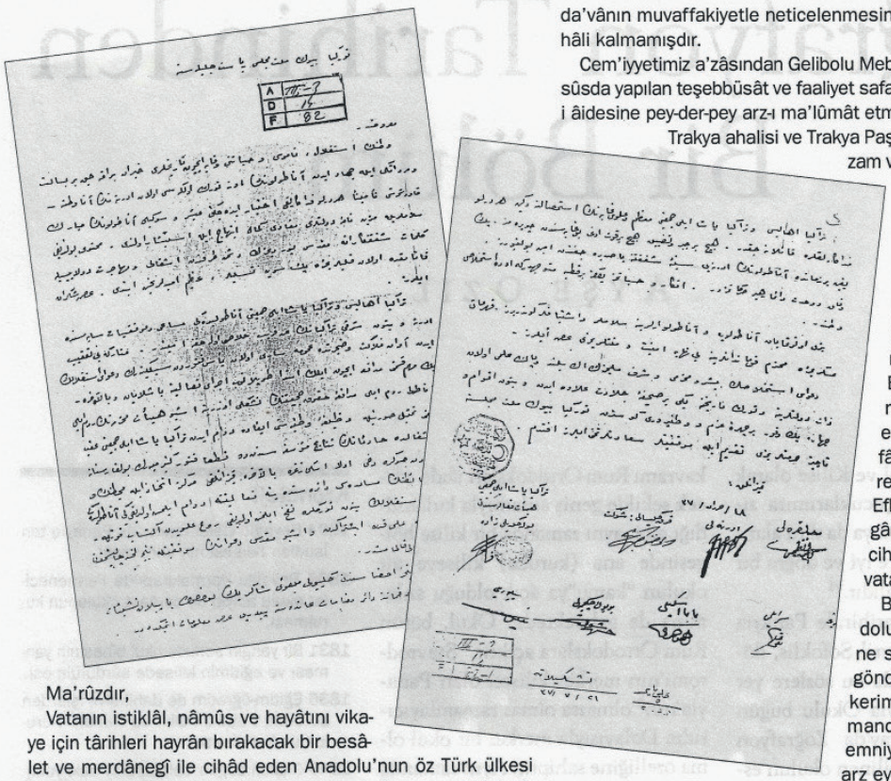

Ma'rûzdır,

Vatanın istiklâl, nâmûs ve hayâtını vikaye için târihleri hayrân bırakacak bir besâlet ve merdânegî ile cihâd eden Anadolu'nun öz Türk ülkesi olan Edirne'nin anavatana kavuşmasın te'mînen her türlü fedâkârlığı ihtiyâr edeceğini mübeşşir ve sevgili Anadolu'nun mübârek selâmlarıyle müzeyyen nâme-i devletleri müfâdî kemal-i inhâç ile istibşâr olundu. Muhtevî bulunduğu kelemât-ı şefkatkârâne mukaddes yurdumuzun düşman tarafından işgali ve muâceret dolayısıyle kanamakta olan kalblerimize pek serin teselliler, azîm ümidler bahş etti. Arz-i şükrân eyleriz.

Trakya ahalisi ve Trakya Paşaeli Cem'iyyeti Anadolu'daki mesâî muvaffakıyyâtı sâyesinde Edirne ve bütün Şarkî Trakya'nın an-karîb halâsı olacağına emîndir. Mütârekeyi ta'kîb eden avhan-ı felâket ü zücrette umûma sârî olan ye's-i fütûrdan silkinerek da'vây-ı istiklâlin pek mühim kısmını müdâfaa için ilk ibtidâ toplanıp icrây-ı faaliyete başlayan ve bi-l-âhire Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyyeti'nin teşekkülü üzerine işbu hey'et-i muhteremenin Rumeli kısmını temsîl süretiyle vazife-i vataniyyesini îfâda devam eden Trakya Paşaeli Cem'iyyeti akab-ı işgalde hâdisâtın netâyic-i müessifesinden de katan fütûr getirmiyerek Bulgaristan'a ilticâdan sonra dahi evvelâ Eskizağra (Stara-zagora) bi-l-âhire Kızanlık'ı merkez ittihâz ile muhitin ve vesâitin müsâdesi dairesinde yine faaliyetine devam eylemiş olduğu gibi Anadolu'daki cidâi-i istiklâlin bütün Türklere nefh eylemiş olduğu rûh-ı ulvîden iktisâb-ı kuvvetle de'vây-ı milliye alâ kadr iştirâkten ve işbu mukaddes da'vânın muvaffakiyetle neticelenmesine çalışmaktan bir ân hâli kalmamışdır.

Cem'iyyetimiz a'zâsından Gelibolu Meb'ûsu Şâkir Bey bu husûsda yapılan teşebbüsât ve faaliyet safahâtına dair makamât-i âidesine pey-der-pey arz-ı ma'lûmât etmektedir.

Trakya ahalisi ve Trakya Paşaeli Cem'iyyeti muazzam ve ulvî gayenin istihsâline dekkin her türlü fedâkârlıklara katlanacaktır. Hiç bir cebir ve tazyîk hiç bir kuvvet onu bu gayesinden çeviremez. Pek yakın bir zamanda Anadolu'nun Edirne'yi sîne-i şefkatına bastıracağından emîn bulunuyoruz. Vifâk u vahdet dâimâ rehber-i hareketimizdir. Efkhar ve hissiyâtımı yegâne bir kutba mütevecchidir ki, o da istihlâs-ı vatandır.

Bizi unutmayan Anadolu'ya ve Anadolu erlerine selâmlar ve iştiyaklar göndeririz. Kahraman askerimize muhterem kumandanlarına bî-nihâye emniyyet ve minnetlerimizi arz eyleriz.

Dâ'vây-ı istihlâsın pîş-rev-i muhteremi ve şeref-i millîmizin en büled ve pâk alemi olan zât-ı devletlerine ve Türk târîhine yeni bir sahîfe-i celâdet ilâve eden ev bütün akvâm ve cihâna pek vakur bir çehre-i azm ve vatan-perverî gösteren Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne nâ-çîz hürmetlerimizi takdîm ile muvaffakıyyetler saadetler temennî eyleriz efendim.

(Mühür)

Trakya Paşaeli Müdâfaa Hey'et-i Osmaniyyesi-1334

Kızanlık:

Trakya Paşaeli Cem'iyyeti Hey'et-i

Fa'alesinden Yolageldili-Zâde

(Mühür) ve (imza Kasım)

18 Haziran 1337 (1921)

Kırkkiliseli:

Şevket (İmza) | Edirneli (İmza okunamadı) | Maalkaralı (imza-İsmail Nazmi) | Silivrili (imza okunamadı)

Büyükçekmeceli (İmza Hasan Şevket) | Babaeskili (İmza Ahmet) | Saraylı (İmza okunamadı) | Kaza merkezi (okunamadı)

Mahallî yazı
5/ 2098
A: 111-3
D: 14
F: 82-1

Teşkilâta
21/7/1337 (1921)

Kasım Efendi ve Arkadaşları Bulgaristan Kızanlık'ta iken Ankara'ya T.B.M.M.'ne "Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyâset-i Celilesine" başlıklı bir mektup göndermişlerdir.[67]

67 Tarih ve Toplum-Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti – 2003 Sayı 237 Sayfa 143

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyâset-i Celîlesine

Vesika No. 11353

Ma'rûzdır,

Vatanın istiklâl, nâmûs ve hayâtını vikaye için târihleri hayrân bırakacak bir besâ- let ve merdânegî ile cihâd eden Anadolu'nun öz Türk ülkesi olan Edirne'nin anavatana kavuşmasını te'mînen her türlü fedâkârlığı ihtiyâr edeceğini mübeşşirve sevgili Anadolu'nun mübâ- rek selâmlarıyle müzeyyen nâme-i devletleri müfâdî kemal-i in- hâç ile istibşâr olundu. Muhtevî bulunduğu kelemât-ı şefkatkâr- âne mukaddes yurdumuzun düşman tarafından işgali ve mu- âceret dolayısıyle kanamakta olan kalblerimize pek serin teselliler, azîm ümidler bahş etti. Arz-i şükrân eyleriz.

Trakya ahalisi ve Trakya Paşaeli Cem'iyyeti Anadolu'daki mesâî muvaffakıyyâtı sâyesinde Edirne ve bütün Şarkî Trakya'nın an-karîb halâsı olacağına emîndir. Mütârekeyi ta'kîb e- den avhan-ı felâket ü zücrette umûma sârî olan ye's-i fütûrdan silkinerek da'vây-ı istiklâlin pek mühim kısmını müdâfaa için ilk ibtidâ toplanıp icrây-ı faaliyete baş- layan ve bi-l-âhire Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cem'iyyeti'nin teşekkülü üzerine işbu hey'et-i muhteremenin Rumeli kısmını temsîl süretiy- le vazife-i vataniyyesini îfâda devam eden Trakya Paşaeli Cem'iyyeti akab-ı işgalde hâdisâtın netâyic-i müessifesinden de katan fütûr getirmiyerek Bulgaristan'a ilticâdan sonra dahi evvelâ Eskizağ- ra (Stara-zagora) bi-l-âhire Kızanlık'ı merkez ittihâz ile muhitin ve vesâitin müsâdesi dairesinde yine faaliy- yetine devam eylemiş olduğu gibi Anadolu'daki cidâi-i istiklâlin bütün Türklere nefh eylemiş olduğu rûh-ı ulvîden iktisâb-ı kuvvetle de'vây-ı milliye alâ kadr iştirâkten ve işbu mukaddes da'vânın muvaffakiyetle neticelenmesine çalışmaktan bir ân hâli kalmamışdır.

Cem'iyyetimiz a'zâsından Gelibolu Meb'ûsu Şâkir Bey bu hu- sûsda yapılan teşebbüsât ve faaliyet safahâtına dair makamât- i âidesine pey-der-pey arz-ı ma'lûmât etmektedir.

Trakya ahalisi ve Trakya Paşaeli Cem'iyyeti muazzam ve ulvî gayenin istihsâline dekkin her türlü fedâkârlıklara katlanacaktır hiçbir cebir ve tazyik hiç bir kuvvet onu bu gayesinden çeviremez. Pek yakın bir zamanda Anadolu'nun Edirne'yi sîne-i şefkatı- na bastıracağından emîn bulunuyoruz. Vifâk u Vahdet dâimâ rehber-i hareketimizdir. Efkhar ve hissiyâtımı yegâne bir kutba müteveccihdir ki, o da istihlâs-ı Vatandır.

Bizi unutmayan Anadolu'ya ve Anadolu erlerine selâmlar ve iştiyaklar göndeririz. Kahraman askerimize muhterem kumandanlarına bî-nihâye emniyyet ve minnetlerimizi arz eyleriz.

Dâ'vây-ı istihlâsın pîş-rev-i muhteremi ve şeref-i millîmizin en büled ve pâk alemi olan zât- ı devletlerine ve Türk târîhine yeni bir sahîfe-i celâdet ilâve e- den ev bütün akvâm ve cihâna pek vakur bir çehre-i azm ve vatan-perverî gösteren Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne nâçîz hürmetlerimizi takdîm ile muvaffakıyyetler saadetler temennî eyleriz efendim.

(Mühür) Trakya Paşaeli Müdâfaa Hey'et-i Osmaniyyesi-1334

Kızanlık: Trakya Paşaeli Cem'iyyeti Hey'et-i Fa'alesinden **Yolageldili-Zâde**

(Mühür) ve **(İmza Kasım)** 18 Haziran 1337 (1921)

Kırkkiliseli: Şevket Edirneli Maalkaralı Silivrili Büyükçekmeceli Babaeskili Saraylı Kaza merkezi

(imza) (İmza okunamadı) (imza-Ismail Nazmi) (imza okunamadı) (İmza Hasan Şevket) (İmza Ahmet) (İmza okunamadı) (okunamadı) Mahallî Yazı Teşkilâta 5/2098 21/7/1337(1921)

Kaynak; B.O.D.A: A: 111-3 D: 14 F: 82-1

Kasım Efendi Bulgaristan Kızanlık'ta iken Tarık yolageldili tarafından kendisine yazılan mektubun zarfı.
11 Eylül 1921 tarihli. [68]

Anadolu'da Zaferin kazanılmasından sonra, Trakya'nın da Yunan işgalinden kurtulmasını takiben, 24 Kasım 1922 de Türk Jandarması Edirne'ye gelip asayişi sağlamış, Trakya'yı teslim alan heyet'inde 25 Kasım 1922'de Edirne'yi de resmen teslim almasından sonra, 25 Kasım 1922'de Kasım efendi Bulgaristan'dan gelerek, diktirdiği büyük Türk bayrağını Selimiye Cami'nin iki minaresi arasına çektirmiştir.

25 Kasım 1922'de Kasım Efendi Bulgaristan'dan gelerek, diktirdiği büyük Türk bayrağını Selimiye Cami'nin iki minaresi arasına çektirmiştir.[69]

68 M.Kasım Yolageldili arşivi.
69 Cengiz Bulut Arşivi.

Edirne'nin işgalden kurtuluşu sonrası ilk Belediye başkanı Kasım Efrendi'nin oğlu Mustafa Yolageldili olmuştur.

Edirne Belediyesi önünde Şükrü Naili Paşa ve Edirne Belediye Başkanı Mustafa Yolageldili (x işaretli)[70]
24 Kasım 1922

Kasım Yolageldili Trakya'nın Yunan işgalinden kurtulması sonrasında da Trakya Paşaeli Cemiyeti çalışmalarına bütün Trakya ve Edirne'de devam etmiştir, Kasım Yolageldili imzalı Kırklareli'ne gönderilen aşağıda ki mektup,[71] bütün Trakya'da sevilmesi, sayılmasına en güzel örnektir, o buhranlı günlerde bile "Trakya'lıların her sorunu ile ilgilenmiş, çözülmesi için her şeyi yapmıştır."[72]

70 M.Kasım Yolageldili Arşivi
71 Kaynak:TİTE Arşivi
72 Cengiz Bulut'un 2015 yılında Ayşe Bercis Yolageldili Peta ile yaptığı röportajdan.

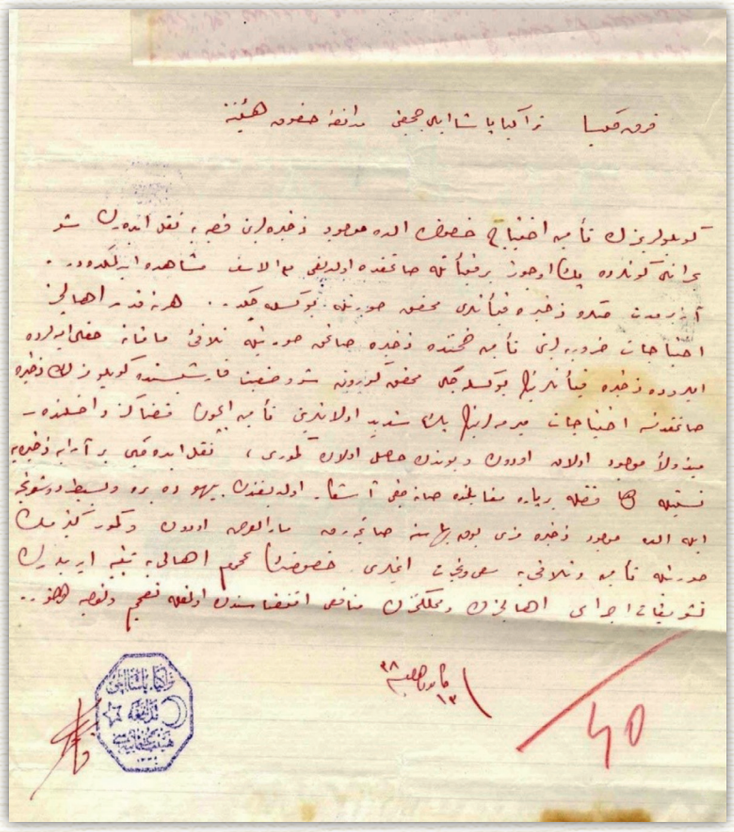

Trakya Paşa-eli Müdafaa-i Heyet-i Osmaniye si'nin
13 Aralık 38 (1922) Kasım (Yolageldili) imzalı mektubu[73]

Kırk-kilise Trakya Paşa-eli Cemiyeti Müdafaa-i Hukuk Heyetine

Köylülerimizin ihtiyaçlarını giderme durumunda, ellerinde bulunan zahirelerini kasabaya nakledererek şu sıkıntılı günlerde pek ucuz bir fiyatla satmakta oldukları üzüntü ile görülmektedir. Az bir süre sonra zahire fiyatları kesin olarak yükselecektir.

Her ne kadar halkımız zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak için zahire satmak suretiyle gidermekte haklı iseler de ileride zahire fiyatlarının yükseleceği kesin görünen şu durum karşısında köylümüzün zahire satmaktansa, ihtiyaçlarının pek önemli olanlarını karşılamak için kazanızda bol miktarda bulunan odun ve bundan yapılan kömürü, taşıyacağı bir araba zahireye nispetle daha fazla bir para karşılığında satacağı açıktır.

Boş yere ve basit bir düşünce ile elde bulunan zahiremizi yok bahasına satmayarak, yukarıda belirtildiği gibi odun ve kömür getirmek suretiyle gelir elde etmeye ve ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmaları ve gayret göstermeleri konusunun bütün halka tembihlenerek teşvik edilmesi, halkımızın ve memleketimizin faydasına olacağından tamim ve tavsiye olunur.

13 Aralık 38 (1922)
MÜHÜR
(Trakya Paşa-eli Müdafaa-i Heyet-i Osmaniyesi)
İmza (KASIM)[Yolageldili]

73 Kaynak:TİTE Arşivi

Kasım Yolageldili 1923 yılında Cumhuriyetin ilanı ile Edirne'ye Belediye Başkanı olmuştur. Belediye Başkanlığı döneminde Edirne'nin bütün mahallelerine Fener'ler konarak geceleri sokakların aydınlatılması sağlanmıştır.[74]

Edirne Belediye Başkanlığı web sitesinde eski Belediye Başkanları.[75]

Paşaili Gazetesi muhabiri, Edirne Belediye Başkanı **Kasım Yolageldili** ile bir Röportaj yapmış ve 25 Nisan 1339 / 1923 tarihli nüshasında yayınlamıştır.

BELEDİYE REİSİ İLE MÜLÂKAT[76]

" Muharrirlerimizden birisini Belediye Reisi Kasım Bey'in nezdine göndererek muharririmiz sorduğu suallere şu cevabları almıştır.

- Belediye intihâbı ne vakit hitâma erecekdir?

- İntihâba iştirak edecekleri beyan eden listeler Pazartesi günü gayri Müslimlerin

Hahamhâneye, Müslümanların Eski Camii yanına ta'lik edilmişdir. Bir hafta sonra a'zâyı reis muamelâtına başlanacakdır.

Bu intihab hakkındaki fikriniz?

- Belediye intihabâtı hakkında benim fikrim halkımızın millete hizmet edebilecek zevâtı intihâb etmesi lazım geldiğidir. İntihâbatda Anadolu Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cem'iyetinin Trakya'daki şu'besi olan Trakya Paşaili Müdafaa-i Hukuk Cem'iyeti namzedlerinin ittifak ile kazanacaklarını kuvvetle ümid ediyorum, çünki memleketimizi, bizi, Yunanın zulmünden kurtarmağa sebep olan Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin riyâset ettiği Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetidir. Halkımızın bu hususda yek fikir olduğu bence şüpheden âzâdedir…

- Arda refikimizde Edirne'de Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin mevcûdiyetinden haberdar olmadıkları yazılıyor, Müdafaa-i Hukuk Hey'eti Merkeziyesi âzâsından olmanız hasebiyle bunun hakkında ne buyurursunuz?

- Evet, öyle bir şey yazılmış! Benim buna vereceğim cevab şudur: Zevk kulüplerinde dolaşan Arda'cılar; memleketimizde muhalefetin adem-i mevcûdiyetini konferanslara, makalelere ve sair suretde neşriyata ihtiyaç hissettirmediği için Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetinin muhiti dahilinde mütemâdi faaliyetlerinden bihaber olmakda ma'zurdurlar."

74 25 Nisan 1339/1923 tarihli Paşaili Gazetesi
75 http://www.edirne.bel.tr/s/gecmis-donem-belediye-baskanlari-7.html
76 25 Nisan 1339/1923 tarihli Paşaili Gazetesi

Kasım Efendi, Milli Mücadele yıllarında gösterdiği fedakârlıklar dolayısıyla Beyaz şeritli İstiklâl Madalyası ile ödüllendirilmiştir.

İ : 109 22 . 4 . 1341 C : 6

Hazinedar Çiftliği Sahibi Hüseyin Bey	Beyaz
Kâğıthaneli Nazmi Bey	»
Ali Bey Köylü Mahmut Ağa	»
Ağaçlı Köylü Murat Hoca	»
Çatalca Müdafaai Hukuk ve Sabık Belediye Reisi Eşraftan Hayri Bey	»
İğne Ada Eşrafından Haydar Bey	»
Silivri Eşrafından Hüseyin Kâzım Bey	»
İstanbul'da Eyüp civarında Sai Ocağı Bölükbaşısı Yusuf Efendi	»
İstranca Köyünden Hacı Ali Efendi İstranca Müdafaai Hukuk ve Halk Fırkası Heyeti Reisi	»
Trakya Heyeti Merkeziye Azasından Çatalca Mebusu sabıkı Hayrettin Bey	»
Trakya Heyeti Merkeziye Azasından ve Edirne Eşrafından Kasım Efendi	»
Edirne Polis Müdürü sabıkı Rifat Bey	»

T.B.M.M. Görüşmelerinde Kasım Efendiye Beyaz Şeritli İstiklal Madalyası verilme kararı. [77]

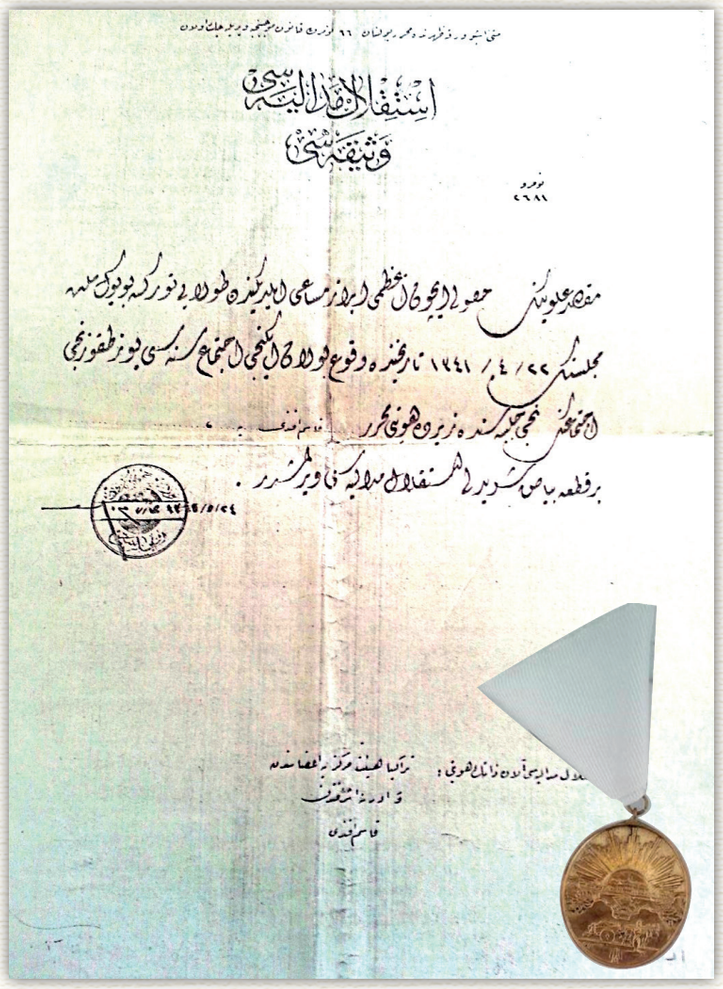

Kasım Yolageldili'ye Kurtuluş Savaşı sırasında Cephe gerisinde yaptığı hizmetlerden dolayı, Mustafa Kemâl imzalı Beyaz Şeritli İstiklâl Madalya ve Beratı.[78]

77 TBMM Tutanakları I.109 22.4.1341 (1925) C:6

78 *Ayşe Bercis Yolageldili Peta arşivi.

Kasım Yolageldili Trakya Paşaeli Cemiyeti bünyesinde Trakya ve Edirne'de Milli Mücadeleye sadece Silahı ve Parası ile katkı yapmamış, Trakya'nın kurtuluşu için oğlu Mustafa Yolageldili ile beraber Basın yayın yolu ile de mücadele vermiştir, Edirne'de kurdukları "Paşaili" Gazetesini Edirne ve bütün Trakya'ya dağıtımını yaparak, halkı her konuda bilgilendirmişlerdir. Haziran 1923 Yılında Edirne'nin Kültür,Tarih ve Edebiyat hayatına katkı yapmak üzere, genelde Edebiyet ve Şiir ağırlıklı çalışmaların yayınlandığı "Bilgi Demeti" isimli dergi de "Paşaili Gazetesi" ne bağlı olarak yayınlanmaya başlamıştır.

پاشا ایلی

مصطفی کمال پاشانك بیانامه‌سی

بو کونکی یونانستان

1339 Senesi Şubatında Kurulmuşdur.

Halk için fâideli yazılara sahifelerimiz açıkdır.

--------oOo---------

Abone Şerâiti

---oOo--

Seneliği 260, Altı aylığı 130, Üç aylığı 65 guruşdur.

PAŞAİLİ

Haftada İki Defa Çıkar Siyasi Halk Gazetesi

İmtiyazı Alan : Mustafa Kâsım

----------oOo----------

İdâre Yeri : Tavuk Kapı'da

< Telgraf Adresi : Edirne "Paşaili" >

---oOo---

Nüshası 100 paradır.

Yıl 1 | 23 Şa'ban 1341 (Pazar ertesi) 9 Nisan 1339 | Sayı 13

Kasım Yolageldili ve Mustafa Yolageldili tarafından Edirne'de 1921 yılında kurulan Paşaili Gazetesi.[79]

Paşaili Gazetesi;

H:1339: M: 1921 yılında kurulmuştur. Haftada iki gün yayınlanan gazetede "Müstakil Siyasi Halk Gazetesi" ifadesi yer almaktadır. Gazetenin sol üst köşesinde abone koşulları ve "Halk için faydalı yazılara sahifelerim açıktır." ifadesi yer almaktadır.Gazetenin imtiyaz sahibi Mustafa Kasım (Yolageldili)'dir. Gazetenin yönetim yeri Balıkpazarı caddesindeydi.

36x45 cm. ebadında 2 sayfa siyah-beyaz olarak Edirne'de bir süre Yahudi Rozen Basımevinde basılmış, daha sonra kendi Matbaalarını kurmuşlardır. Gazetenin 100-193 nolu sayıları Edirne Selimiye Kütüphanesinde, 129. sayısı Milli Kütüphane koleksiyonunda SYSNO 0240042 nolu kayıt ile, Hakkı Tarık Us kütüphanesi ve T.B.M.M kütüphanelerin de nüshaları bulunmaktadır.

79 Kaynak; https://www.osmanlicagazeteler.org/Oku.php?il=Edirne&GazeteID=Pasaili&Sayi=13&Sayfa=1 (Çeviren : Ömer Faruk Köseoğlu - 11.05.2017)

Kasım ve Mustafa Yolgeldili sahibi oldukları Paşaili Gazetesinde Edirne de Ticaret'in Millileşmesi,gelişmesi yönünde de yayınlar yaparak, Edirne ekonomisine katkı yapmaktaydılar.[80]

TRAKYA TİCARETİ HAKKINDA

پاشا ایلی

تراکیا تجارتی حقنده

صلح

"Belçika Konsolosuna İthaf;

Edirne'de Amerikan vesâire unları satıldığı hâlde bugün kâmilen sermayedâr Türk tüccarları elinde bulunan un fabrikalarının çok iyi bir surette idare edilmelerinin neticesi olarak artık un ithâl edilmemektedir. Gümrüğün tesirini de unutmuyoruz. Bunun böyle olduğu, bazı pasaport ve şapkaları, fesleri başlarında fırsatçı gayr-i Türk tüccarların Türklere karşı rekabet fırsatı bekledikleri hâlde bu hususta bütün arzularına rağmen hiçbir şey yapamadıkları ile sabittir. Alât-ı ziraiye ve demir ithâlatında bir parça tenâkus hakikaten mevcuttur. Bunun da sebebi yunanlıların bütün makineleri çalıp beraberlerinde götürmelerine rağmen Türk mühendisleri tarafından yeniden tanzim edilen Türk Sanayii fabrikasının bir çok ikinci derecede alâtı Avrupa mallarından daha ucuz ve sağlam surette ifâ edebilmekte olduğundan ve halkımızın bunlara fazla rağbet gösterdiğinden görülüyor ki bütün ithâlatın biraz tenâkus eylemesi Rumların Trakya'dan çekilmeleri neticesi olmayıp bilâkis Türk Sanayii ve iktisadiyâtının gittikçe terakki eylemesi esasına müstenîddir.

Vakıs bizde (…)ki Rum ve Ermenilerin Trakya'dan çekilmesiyle memleketimizde mühim bir boşluk hasıl olmuştur. Lâkin bu boşluk ve eksiklik onların adem-i vücudları sebebiyle değildir. Belçika vesâire konsoloslarının gözü önünde sayısız Türk mallarını beraberlerinde götürdükleri neticesidir.

Buna rağmen yine Türkler Şarkî Trakya'da iktisâden son derece çalışmaktadırlar. Bu sene yalnız Edirne'de 150 bin kilo koza istihsâl edilmiştir. Yalnız Edirne'den üçbin vagondan fazla zahire ihrac edilmiştir. Şimdiye kadar 30 bin teneke peynir imâl edilmiştir."

80 Paşaili Gazetesi 1923/1339 Temmuz 30 Pazartesi

Şakir Bey Şerefine Ziyafet

"Edirne valisi Şakir Kesebir Valilikten ayrılarak Vekil olmuştur, Şakir Bey'in Edirne'den gidişi münasebeti ile kendisine Edirne Belediyede veda yemeği düzenlenmiştir bu yemeğe katılanlar;

Bayramın ikinci günü akşamı belediyede Şakir Bey şerefine ziyafet verilmiştir. Bu ziyafete Vali Vekili Naci, Kumandan Mümtaz Beylerle, **Sabık Belediye reisleri Kasım**, Şevket, Ahmet Fuad ve encümen azâsından Ekrem ve umûm-u belediye azâları davet edildi."

داخلی حوادث

شاکر بك

مأمورلرك دوام ساعتی

بحریه مکتبی طلبه ایسته‌یور !

بولغارستانده برسنه

Vali Şakir Kesebir'e Vefa yemeği haberinin yer aldığı Paşaili Gazetesi.[81]

81 Paşaili Gazetesi 1923

Kasım Efendi ve oğlu Mustafa Yolageldili Edirne'de birkaç tane Un Değirmeni ve Yağhane işletiyorlardı, (Yağhane'de Susam yağı üretimi yapılıyordu, o yıllarda Edirne'de Ayçiçeği ekimi yapılmıyordu. Cengiz Bulut)

1923 Paşaili Gazetesinde yayınlanan Reklâm;

"Halis ve Nefis Şırlan Yağı
İdarehânemiz yanında
Kasım Efendi
Yağhânesinde bulunur.
Müdür-i Mes'ul Mustafa Kasım"

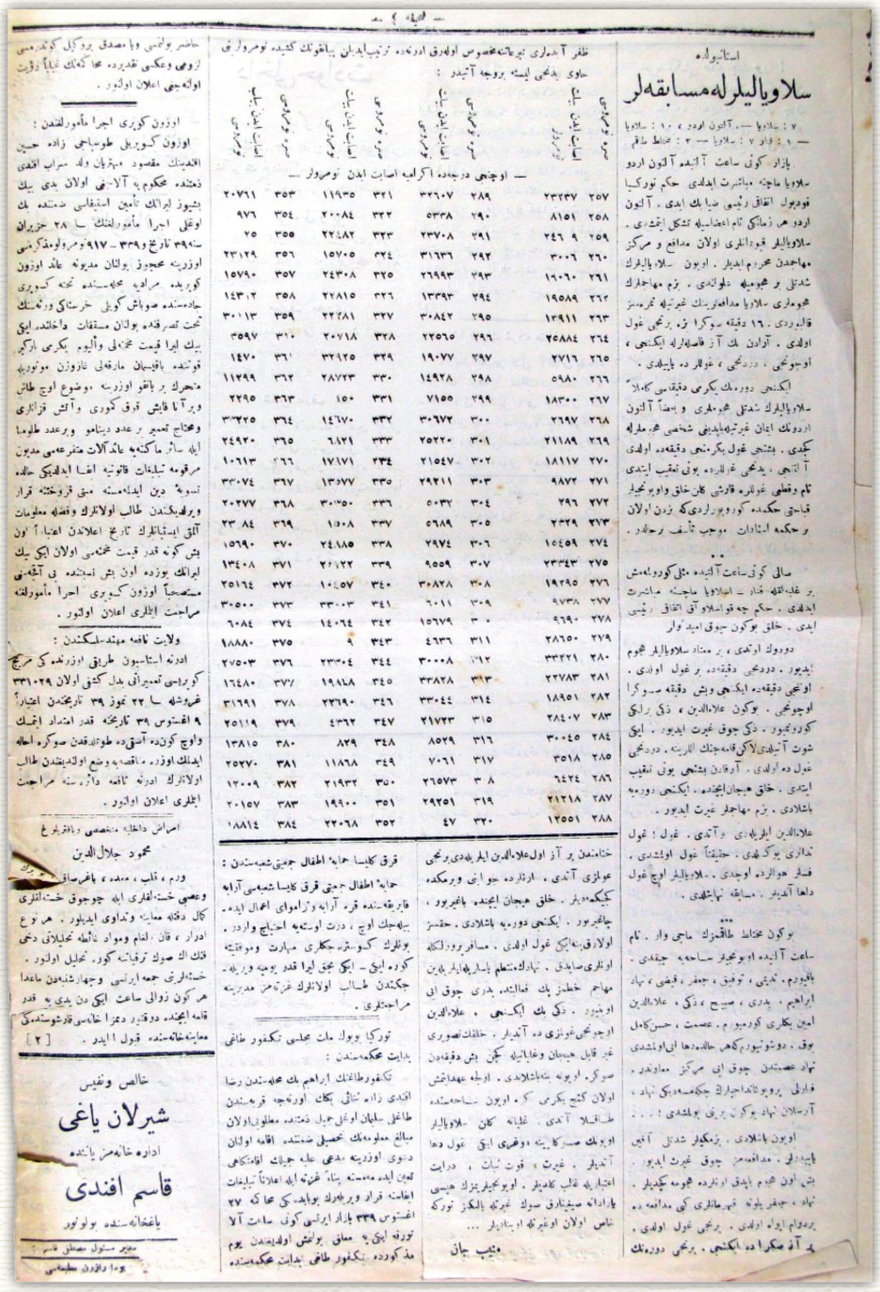

Halis ve Nefis Şırlan Yağı Reklamı.[82]

82 Paşaili Gazetesi 1923

Kasım Efendi, Uzunköprü'nün Karapürçek köyündeki Kömür işletmelerini Oğulları Mustafa, Muhittin Yolageldili ve Ortakları ile uzun yıllar işletmiş, Edirne'de ki Rüstem Paşa Kervansarayında ve İki Kapılı Han'da ki yazıhanesinden Bütün Trakya ve Edirne'lilere satışını yapmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti

Başbakanlık

Özel Kalem Müdürlüğü

Adet

771 **Ankara**

Kararname

Edirne'de Uzunköprü kazasının Ömerbey nahiyesine bağlı Karabürçek köyünde yapılacak aramalarla çıkarılacak linyit madeninin, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu Kasım Efendi ve ortakları uhdelerine ihalesi Ticaret Bakanlığı'nın 16 Haziran 1924 [16 Haziran [1]340] tarih ve Madenler Genel Müdürlüğü'nün 2821/49 numaralı yazısı üzerine Bakanlar Kurulu'nun 6/8/[1]340 [6 Ağustos 1924] tarihli toplantısında kabul edilmiştir. 6/8/[1]340 [6 Ağustos 1924]

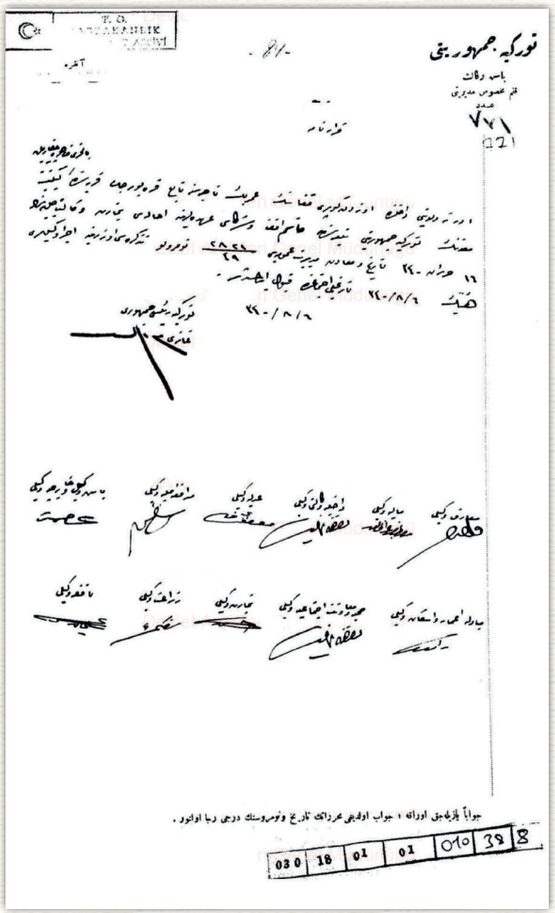

Kasım Efendiye ait Uzunköprü Karapürçek Kömür İşletmesi M.Kemal İmzalı Kararname;[83] *6 Ağustos 1924*

[İmzalar]

Türkiye Cumhurbaşkanı

Gazi M.K **[Mustafa Kemal ATATÜRK]**

Başbakan ve Dışişleri Bakanı, İsmet **[İNÖNÜ]**

Milli Savunma Bakanı, Kazım **[ÖZALP]**

Adalet Bakanı, Mustafa Necati **[UĞURAL]**

İçişleri Bakanı, Ahmet Ferit **[TEK]**

Maliye Bakanı, Mustafa Abdülhalik **[RENDA]**

Eğitim Bakanı, Hüseyin Vasıf **[ÇINAR]**

Bayındırlık Bakanı, Süleyman Sırrı **[ARAL]**

Tarım Bakanı, Zekai **[APAYDIN]**

Ticaret Bakanı, Hasan **[SAKA]** Sağlık ve Sosyal Yardımlaşma Bakanı, Refik **[SAYDAM]** Mübadele İmar ve İskan Bakanı, Refet **[CANITEZ]**

83 Kaynak; BCA.030.0.018.001.001.10.38.8

Edirne'ye bağlı Uzunköprü kazasının Karaburçak köyünde bulunan Linyit madenini 20 yıl(6 Haziran 1924-6 Haziran 1944) süreyle işletmekte olan **Üzeyir Sami** ve **Yolageldilizade Kasım** Beyler ile Galata'da Çinili Rıhtım Hanı'nda bulunan "**Memleketler Arasında Nakliyat ve Muvasalat İntercontinantal**" Türk Anonim Şirketi arasında yapılan anlaşmanın tescil edilmesi hakkında Cumhurbaşkanı **Gazi M. Kemal (ATATÜRK)**, Başbakan **İsmet [İNÖNÜ]** ve diğer bakanların imzalarını havi kararname.

16 Temmuz 1930

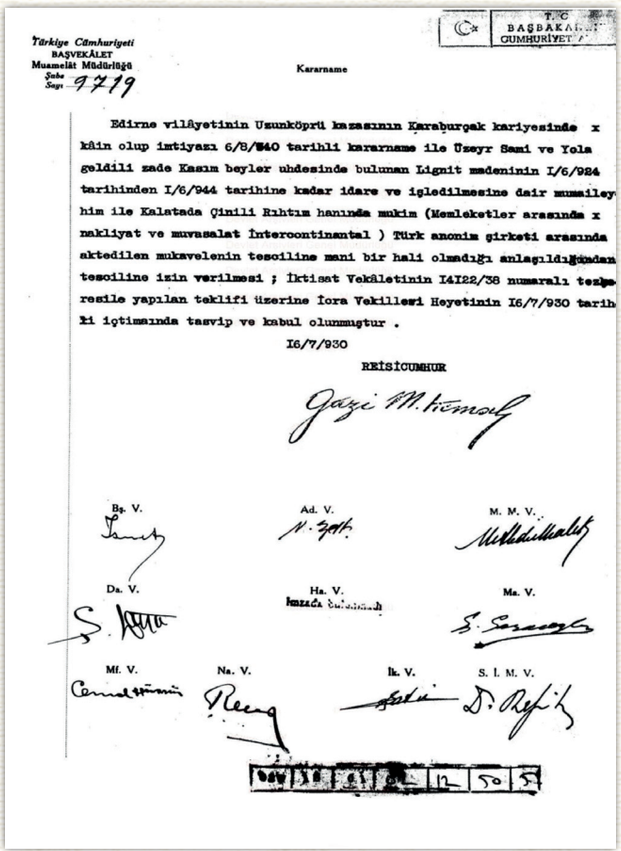

Türkiye Cümhuriyeti
BAŞVEKÂLET
Muamelât Müdürlüğü
Sicil No 9719

T.C. BAŞBAKANLIK CUMHURİYET

Kararname

Edirne vilâyetinin Uzunköprü kazasının Karaburçak kariyesinde x kâin olup imtiyazı 6/8/340 tarihli kararname ile Üzeyr Sami ve Yola geldili zade Kasım beyler uhdesinde bulunan Lignit madeninin 1/6/924 tarihinden 1/6/944 tarihine kadar idare ve işletdilmesine dair mumaileyhim ile Galatada Çinili Rıhtım hanında mukim (Memleketler arasında x nakliyat ve muvasalat İntercontinantal) Türk anonim şirketi arasında aktedilen mukavelenin tesciline mani bir hali olmadığı anlaşıldığından tesciline izin verilmesi ; İktisat Vekâletinin 14122/38 numaralı tezkere sile yapılan teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetinin 16/7/930 tarihli içtimaında tasvip ve kabul olunmuştur .

16/7/930

REİSİCUMHUR

Gazi M. Kemal

Bş. V. Ad. V. M. M. V.
Da. V. Ha. V. Ma. V.
Mf. V. Na. V. İk. V. S. İ. M. V.

Uzunköprü Karapürçek Köyünde ki Linyit madenini 20 yıl süreyle işletmek üzere Üzeyir Sami ve Yolageldilizade Kasım Bey ile Galata'da Çinili Rıhtım Hanı'nda bulunan "Memleketler Arasında Nakliyat ve Muvasalat İntercontinantal" Türk Anonim Şirketi arasında yapılan anlaşmanın tescil edilmesi.1930[84]

Kara Bürçek kömürü

Ecnebî kömürü kullanmak, ormanlarımızı mahveden ağaç kat'ıyatının artmasına yardım edileceği düşünülmeden mahrukat olarak odun kullanmak memlekete karşı eyilik sayılmaz!

Bunun için; Kara Bürçek maden ocaklarından çıkarılan kuvvei haruriyesi fazla, kokusuz Linit maden kömürü kullanılmalıdır.

Adres: Edirne Rüstempaşa hanında Muhittin Kasım

Edirne Uzunköprü kazası Ömerbey nahiyesine bağlı Karabürçek köyündeki linyit kömürü'nü Edirne ve çevresine satmak için Edirne Postası Gazetesine verdiği ilânlar. 1934[85]

84 BCA. 030.0.18.01.02.12.50.005
85 Edirne Postası Gazetesi 1934

Kasım Yolageldili Ticaret hayatında ki tecrübelerini Trakya ve Edirne ekonomisini geliştirmek için de kullanmış, Edirne Mebusları Şakir Kesebir ve Faik Kaltakkıran ile Edirne Saraçhane köprüsü civarında Trakya Konservecilik Kooperatifi'nin kurulmasına da öncülük etmiştir, Kooperatif nizamnâmesi 31 Temmuz 1340 (1924) tarihinde Ticâret Vekâletince tasdîk ve 31 Temmuz 1340 (1924) tarihinde Ankara Katib-i Adilliğince tescîl edilmiş ve 29 Eylül 1925 Tarihinde faaliyete geçmiştir. Edirne ve çevresinde sebze, meyve yetiştiren bahçıvanlarında ortak olması ile kurulan Konserve Fabrikasında, Edirne ve çevresinde yetişen sebze ve meyveler bu fabrika da işlenerek, Yurtiçi ve Yurt dışına pazarlanmıştır, alınan kararlar sonucu aynı fabrika da makarna üretimi de yapılması kararlaştırılmıştır.

Edirne Meyve, Sebze ve Konservecilik Kooperatif Şirketi 1924[86]

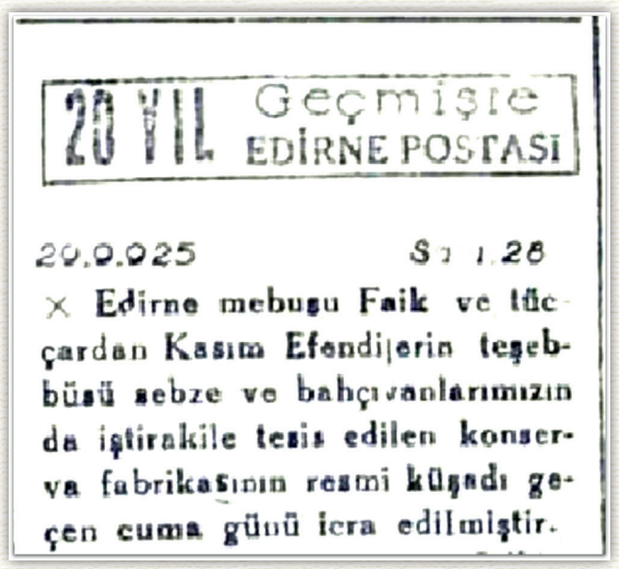

20 YIL Geçmişe
EDİRNE POSTASI

20.9.925 Sı 1.28

× Edirne mebusu Faik ve tüccardan Kasım Efendi|erin teşebbüsü sebze ve bahçıvanlarımızın da iştirakile tesis edilen konserva fabrikasının resmi küşadı geçen cuma günü icra edilmiştir.

Edirne Postası 23 Eylül 1944 yıl 20 sayı 1267

86 Cem Çorbacı arşivinden.

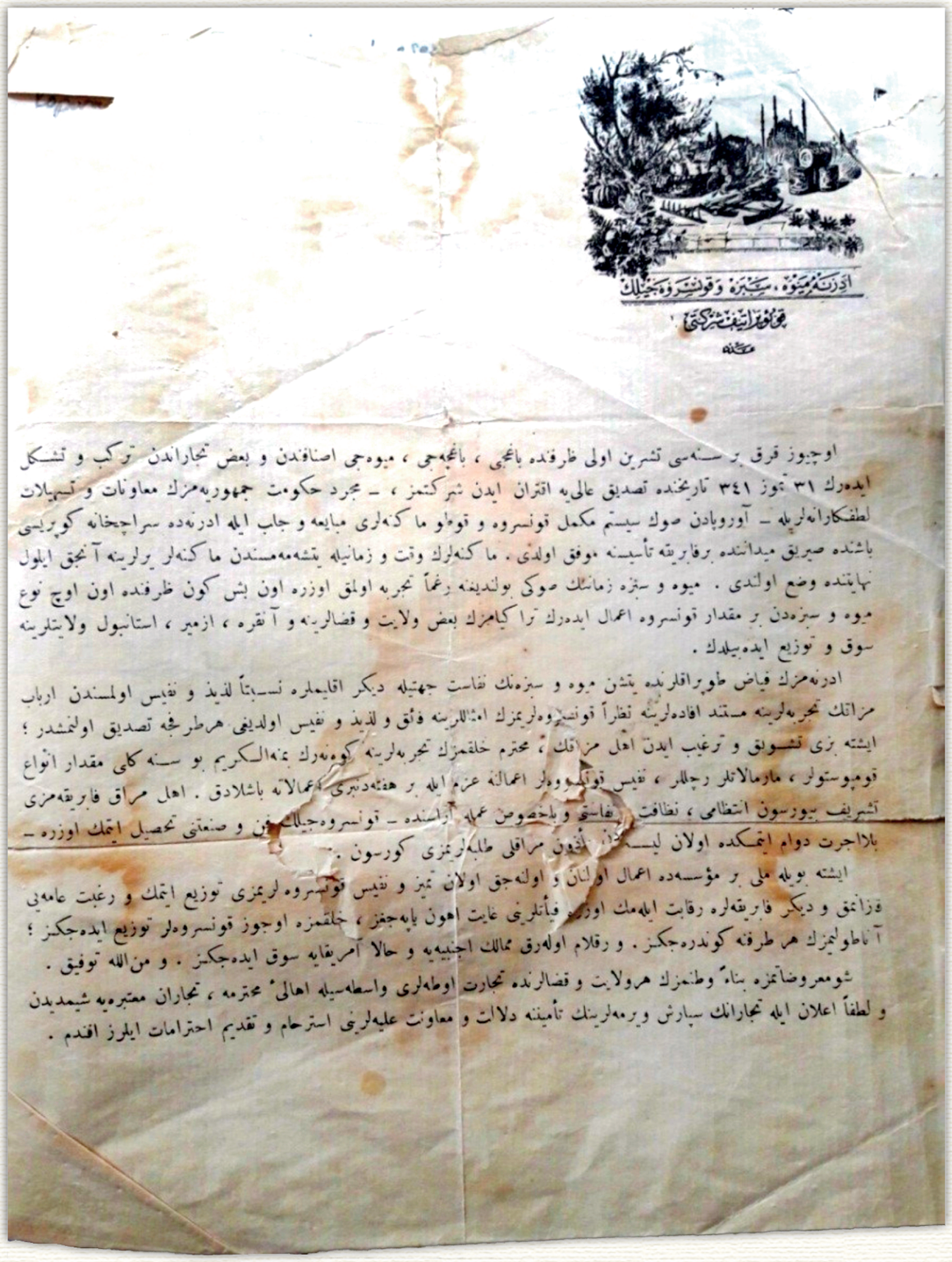

Kasım Yolageldili önderliğinde Edirne Mebusları Şakir Kesebir ve Faik Kaltakkıran ile Edirne Saraçhane köprüsü civarında Edirne Meyve, Sebze ve Konservecilik Kooperatif Şirketi'nin kuruluşunu ve amacını anlatan eden belge.[87]

87 Cem Çorbacı Arşivi

Edirne Meyve, Sebze ve Konservecilik Kooperatif Şirketi

Bin üç yüz kırk senesi (1924) Teşrinievveli zarfında bağcı, bağçeci, meyveci esnafından ve ba'zı tüccarândan terekküb ve teşekkül ederek 31 Temmuz 1341 (1925) tarihinde tasdik-i âlîye iktiran eden şirketimiz, mücerred hükûmet-i Cumhuriyetimizin ma'lûmat ve teshîlat-i lütufkâraneleriyle Avrupadan son sistem mükemmel konserve ve kutu makineleri mübayaa ve celb ile Edirne'de Saraçhâne Köprüsü nihâyetinde Sırık Meydanında bir fabrika te'sisine muvaffak oldu.

Makinelerin vakt-i zamanıyla yetişememesinden makineler yerlerine ancak Eylül nihâyetinde vâz' olundu. Meyve ve sebze zamanının sonu bulunduğuna rağmen tecrübe olmak üzere onbeş gün zarfında on üç nev' meyve ve sebzeden bir miktar i'mâl ederek Trakyamızın bazı vilayet ve kazâlarına ve Ankara, İzmir, İstanbul vilâyetlerine sevk ve tevzi edebildik.

Edirne'mizin feyyaz topraklarında yetişen meyve ve sebzenin nefâset cihetiyle diğer iklimlere nisbeten leziz ve nefis olmasından erbab-ı mezakın tecrübelerine müstenid ifâdelerine nazaran konservelerimizin emsallerine fâik ve leziz ve nefis olduğu her tarafça tasdik olunmuş; işte bizi teşvik ve tergîb eden ehl-i mezakın, muhterem halkımızın tecrübelerine güvenerek bi-mennihi'l kerîm bu sene külli miktar enva'i kompostolar, marmelatlar, reçeller, nefis konserveler imâline azim ile bir haftadan beri imâline başladık. Ehl-i mezak fabrikamızı teşerrüf buyursun, intizamı, nezafet , nefaseti ve bahusus amele arasında konservecilik ve san'ati tahsil etmek üzere bilâ ücret devam etmekte olan liseden me'zun meraklı talebelerimizi görsün.

İşte böyle milli bir müessesede imal olunan ve olunacak olan temiz ve nefis konservelerimizi tevzii etmek ve rağbet-i ammeyi kazanmak ve diğer fabrikalara rekabet eylemek üzere fiyatlarını gayet ehven yapacağız, halkımıza ucuz konserveler tevzii edeceğiz; Anadolumuzun her tarafına göndereceğiz ve reklam olarak memalik-i ecnebiyeye ve hatta Amerika'ya sevk edeceğiz ve min-allahî tevfik.

Şu maruzatımıza binaen vatanımızın her vilayet ve kazalarında ticaret odaları vâsıtasıyla ahali-i muhtereme, tüccarân-ı mu'tebereye şimdiden ve lütfen ilân ile tüccarânın sipariş vermelerinin teminine delâlet ve muavenet-i aliyelerini istirham ve takdim-i ihtiram eyleriz efendim.[88]

88 Günümüz Alfabesine aktaran; Yılmaz Akçaalan

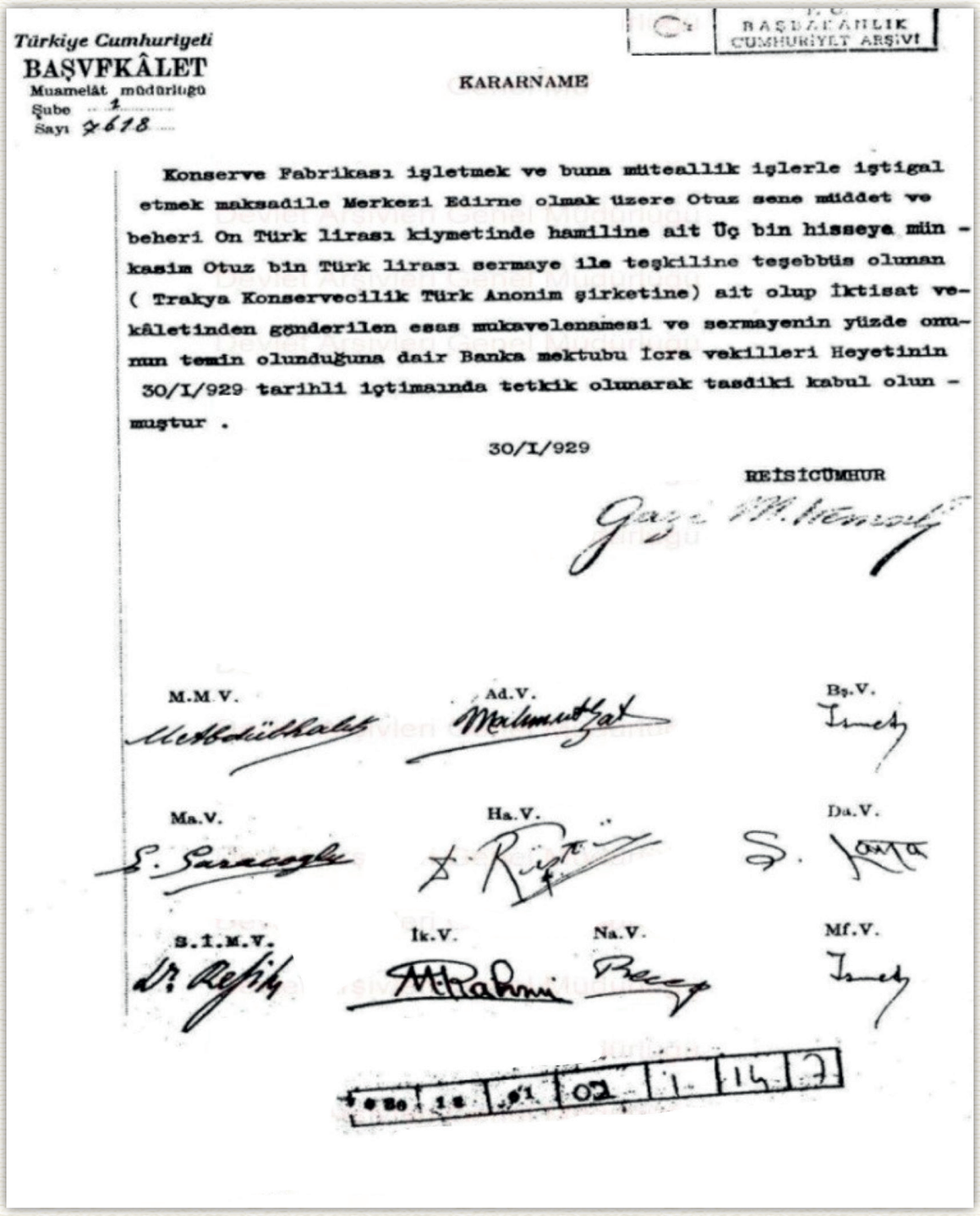

Edirne'de 1924 te çok ortaklı kooperatif olarak kurulan Konserve fabrikası, 30 Ocak 1929 da Kararname ile Trakya Konservecilik Türk Anonim Şirketine dönüştürülmüştür.Trakya Konservecilik Türk Anonim Şirketi'ne ait mukavelenamenin ve banka mektubunun incelenerek onaylandığı hakkında Cumhurbaşkanı Gazi M. Kemal (ATATÜRK), Başbakan İsmet (İNÖNÜ) ve diğer bakanların imzalarını havi kararname.[89]
30 Ocak [1]929

89 Kaynak; BCA.030.0.018.001.002.1.14.7

Türk Ticaret Salnâmesi. 1924 – 1925 Sayfa 410 – 411' de okuduğumuza göre, Kasım Efendi oğulları Mustafa ve Cevad Yolageldizâde Zahire ticareti, Askeriye'nin ihtiyaçlarını karşılayan müteahhitlik, Mandıracılık,çiftçilik ve Trakya'nın imârı için yol yapım Müteahhitliği de yapmaktadırlar ve işyerleri de günümüzün antik parkının olduğu alanda bulunan iki kapılı handa dır.[90]

Kasım Efendi Edirne Ticaret Borsasının da kurucuları arasındadır;

"Edirne Ticaret Borsası 1924 yılında Tüccarlardan Kasım Yolageldili, Mehmet Kamil UNCULAR ile Sami ÖZÇUBUKÇU'nun teşebbüsleri ile 1 Haziran 1924 tarih ve 163/1455 sayılı vekiller heyeti kararı ile kurulmuş, ancak 1926 da faaliyete geçebilmiştir. Edirne Ticaret Borsası kuruluş tarihine göre Türkiye genelinde 6. Sırada yer almaktadır.

Kuruluşta bir kahvehanede faaliyete geçen borsa 1930 yılında daha geniş bir salona nakledilmiş, 1931 yılında saraçlar caddesindeki ilk binasını satın almış ve 1958 yılı sonuna kadar bu binada çalışmıştır. [91]

Saraçlar Caddesi. Fotograf: F. Fettah, yaklaşık 1930.

Saraçlar Caddesinde Ticaret Odası ve Borsa Dairesi, Foto Fettah-1930

Edirne Ticaret Borsası uzun yıllar Rüstem Paşa Hanı (Kervansarayı)'nda hizmet vermiş 1928 yılında Saraçlar Caddesindeki bina satın alınarak önemli bir onarımdan sonra Ticaret Odası ve Borsa Dairesi ile birlikte bu binaya yerleşmişlerdir.[92]

90 Kaynak; Türk Ticaret Salnâmesi. 1924 – 1925 S. 410 – 411
91 Kısa Edirne İli Tarihi-İlhan Özalp
92 Osman Nuri Peremeci-Edirne Tarihi

Saraçlar Caddesinde Ticaret Odası ve Borsa Dairesi

29 Ekim 1929 Cumhuriyet Bayramında Ticaret Odası ve Borsa Dairesi önünde Başkan **Kasım Yolageldili** ve yönetim kurulunca bir Tak yaptırılır ve Tak'ın üzerine; **"Edirne Tüccarı Cumhuriyet Bayramını Candan Kutlular"** yazdırılır.[93]

Saraçlar Caddesinde Ticaret Odası ve Borsa Dairesi 29 Ekim 1932 Cumhuriyet Bayramında Ticaret Odası ve Borsa Dairesi önünde Başkan **Kasım Yolageldili** ve yönetim kurulunca bir Tak yaptırılır ve Tak'ın üzerine;**"Edirne Tüccarı Cumhuriyet Bayramını Candan Kutlular"** yazdırılır.

93 Ünal İğe Arşivi

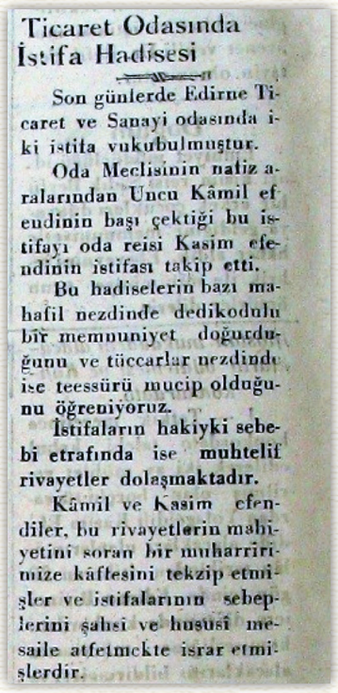

Ticaret Odasında
İstifa Hadisesi

Son günlerde Edirne Ticaret ve Sanayi odasında iki istifa vukubulmuştur.

Oda Meclisinin nafiz aralarından Uncu Kâmil efendinin başı çektiği bu istifayı oda reisi Kasım efendinin istifası takip etti.

Bu hadiselerin bazı mahafil nezdinde dedikodulu bir memnuniyet doğurduğunu ve tüccarlar nezdinde ise teessürü mucip olduğunu öğreniyoruz.

İstifaların hakiyki sebebi etrafında ise muhtelif rivayetler dolaşmaktadır.

Kâmil ve Kasım efendiler, bu rivayetlerin mahiyetini soran bir muharririmize kâffesini tekzip etmişler ve istifalarının sebeplerini şahsi ve hususî mesaile atfetmekte ısrar etmişlerdir.

Ticaret
Odasında

Yolageldili zade Kasım Beyin istifasile inhilâl eden Ticaret ve sanayi odası reisliğine ikinci reis komisyoncu Rifat Riza Bey intihap edilmiştir.

*17/20 Ağustos 1933 tarihli Edirne Postası Gazetesinde Ticaret Odası Başkanı Kasım Efendi ve aza Uncu Kâmil'in istifa haberi verilmiş,

* 17/20 Ağustos 1933 tarihli Edirne Postası Gazetesinde Ticaret Odası Başkanı Kasım Efendi ve aza Uncu Kâmil'in istifa haberi verilmiş, fakat yaptığımız araştırmalarda, Kasım Efendi'nin kaç yıl oda başkanlığı yaptığına dair bilgiye hiç bir kaynakta rastlayamadık, ama Kasım Efendi Kurucu olduğundan muhtemel Ticaret Borsası kurulduğu günden, istifa ettiği güne kadar 1924/1933 arası başkanlık yapmış olabilir. (Cengiz Bulut)

Kasım Efendi'nin Ticaret Odası Başkanlığı döneminde Halk Evi ile beraber, Yerli Üretimi teşvik etmek amacıyla "İktisat haftası" etkinlikleri düzenlenmiştir.
Yerli Malı Tasarruf Haftası Kutlamaları.18 Aralık 1931[94]

94 Ünal İğe Arşivi

Kasım Efendi'nin Ticaret Odası Başkanlığı döneminde Halk Evi ile beraber, Yerli Üretimi teşvik etmek amacıyla "İktisat haftası" etkinlikleri düzenlenmiştir.

Edirne Belediye Önünde,Edirne Halkı tarafından Yerli Malı Tasarruf Merasimi icra edilirken. "Biz yerli malı kullanıyoruz pankartını taşıyan Necmi İğe'dir." 18 Aralık 1931[95]

Tasarruf haftası hatırası. 1932[96]

POST CARD

1932 : 12 : 15

perşembe

Tasarruf haftasının hatırasına

Necmi ağa oğlu beyime

Bir hatıramı veriyorum

149 Nezahat

95 Ünal İğe arşivi
96 Ünal İğe arşivi

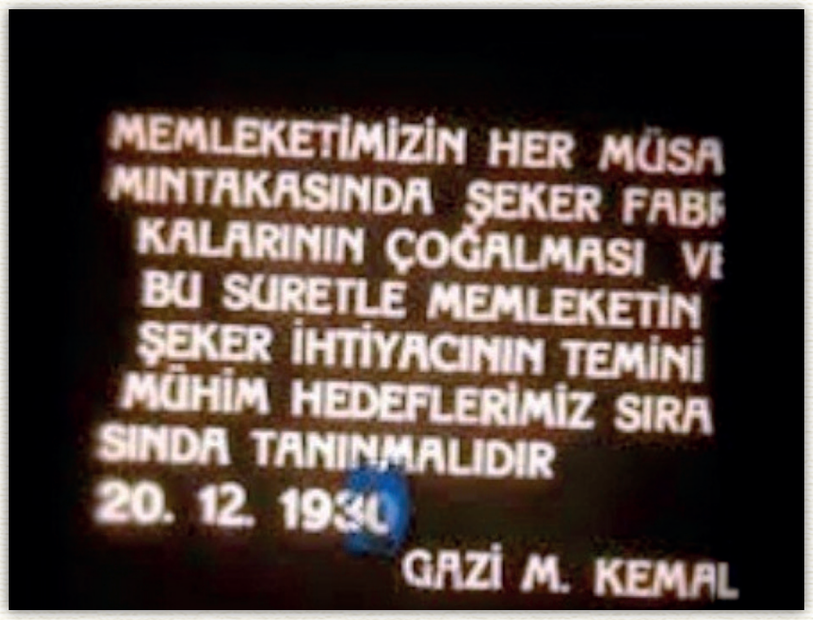

Alpullu Şeker Fabrikası'nın Kurulması ve Kasım Yolageldili;

Yeni Kurulan Cumhuriyet'in temellerinden biri olan sanayileşme hareketinin hız kazandığı günlerde, Devlet Başkanı Mustafa Kemal'in emri ile Ülkemizin Şeker ihtiyacının karşılanması, dış ülkelere olan bağımlılığın ortadan kaldırılması amacı ile Şeker Fabrikaları açılması kararı alınır, bunun üzerine Alpullu'da kurulacak olan Şeker Fabrikasının on kurucusu arasında **Kasım Yolageldili**'de yer alır.

İstanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları Anonim Şirketinin Kurucuları;

- Faik Kaltakkıran	(Edirne Milletvekili)
- Hüseyin Rıfkı Ardaman	
- Faik Öztrak	(Tekirdağ Milletvekili)
- Şakir Kesebir	(Çatalca MilletvVekili)
- İbrahim Çoluk	(Bilecik Milletvekili)
- Salim Nuri	(Tütün Tüccarı)
- Hayri İpar	(Hayri İpar " Şeker Kralı " Tüccar)
- Ali	(Keresteci Tüccar)
- Burhanettin	(Fabrikatör)
- Kasım Yolageldili	(Edirne'liTüccar)

"On müteşebbis tarafından kurulan Alpullu Şeker Fabrikası 500.000.- Tl. Sermaye ile kurulmuş olup, bunun % 68'ne T.İş Bankası % 10'na da T.Ziraat Bankası Ulu Önder Atatürk' ün talimatı ile ortak yapılmıştır. Geri kalan % 22'lik kısmını da yukarıda adları yazılı Mebus ağırlıklı ortaklarla, sayısı iki elin parmaklarını geçmeyen köylülerin katkısıyla tamamlanmıştır.[97]

97 Kaynak; http://www.mehmetseker.com.tr/seker-fabrikasinin-oykusu/kitap-hazirligi-1

İstanbul, Çatalca, Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne içeren bölgede şeker üretimi için gereken şeker pancarını yetiştirmek ve sair amaçlarla kurulan **"İstanbul, Trakya Fabrikaları Türk Anonim Şirketi"**'nin bazı değişiklikler ve düzeltmeler yapılarak yeniden düzenlenen içtüzüğünün onaylandığı hakkında Cumhurbaşkanı **Gazi Mustafa Kemal Atatürk**, Başbakan **İsmet İNÖNÜ** ile diğer bakanların imzalarını havi kararname.[98] **21 Haziran 1925**

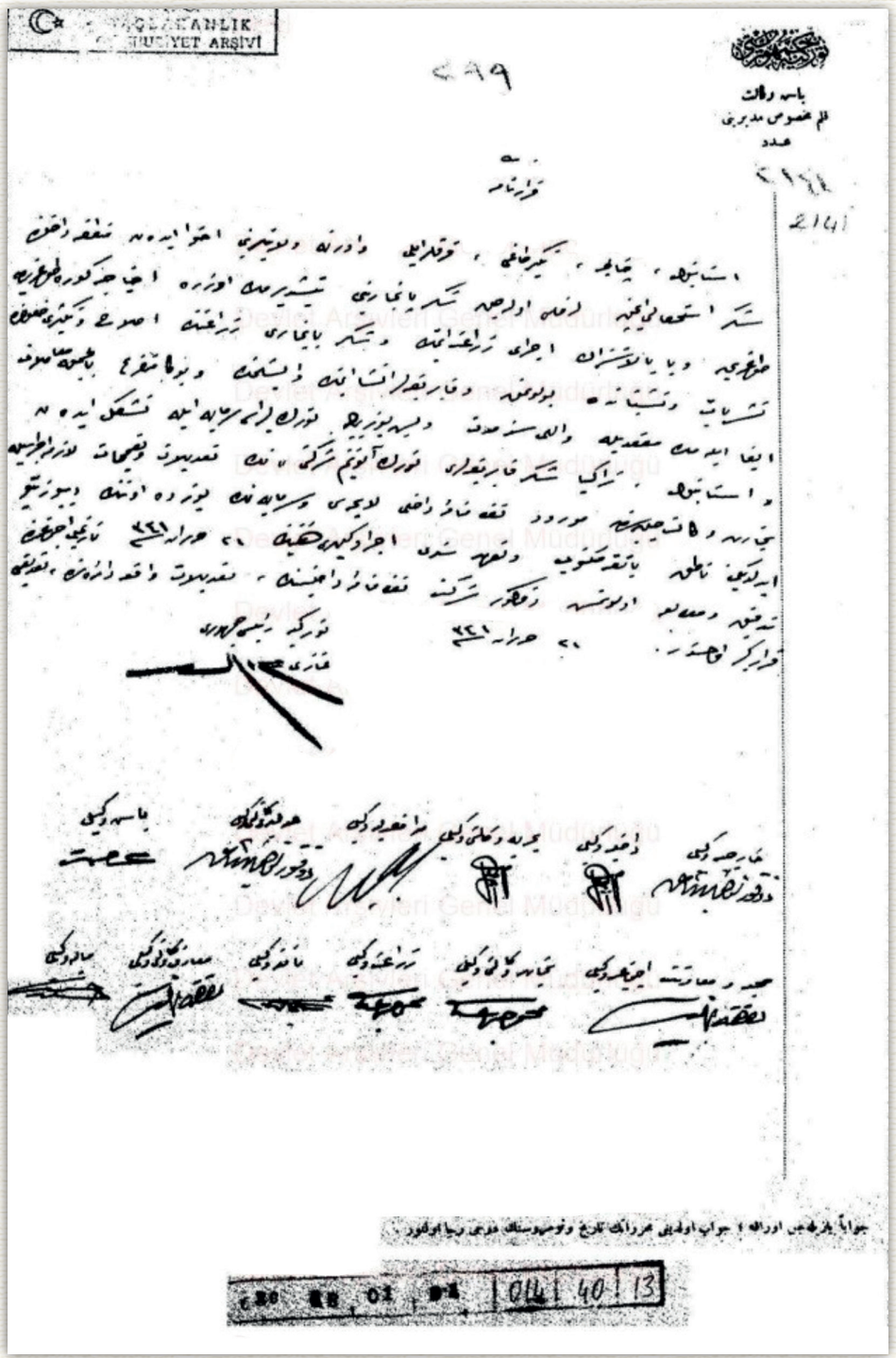

98 BCA.030.0.018.001.001.14.40.13

Türkiye Cumhuriyeti

Başbakanlık

Özel Kalem Müdürlüğü

Adet

2141 **Ankara**

Kararname

İstanbul, Çatalca, Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne içeren bölgede şeker üretimi için gereken şeker pancarını yetiştirmek üzere ihtiyaca göre doğrudan doğruya veya ortaklık suretiyle tarım yapmak, şeker pancarı tarımının nitelik ve nicelik olarak geliştirilmesi hususunda yayınlar ve girişimlerde bulunmak, fabrikalar kurmak ve işletmek ve bununla ilgili işlemleri yerine getirmek amacıyla **50** yıl süre ve **500.000 TL.** sermaye ile kurulan **"İstanbul, Trakya Fabrikaları Türk Anonim Şirketi"**'nin bazı değişiklikler ve düzeltmeler yapılarak Ticaret Bakanlığı'ndan gelen içtüzüğü, sermayenin yüz de on'unun depozito olarak yatırıldığını gösterir banka mektubu ve taahhüt senedi Bakanlar Kurulu'nun 21 Haziran [1]341 [21 Haziran 1925] tarihli toplantısında incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Söz konusu şirketin içtüzüğü yapılan değişiklikler çerçevesinde onaylanmıştır. 21 Haziran 1925 [21 Haziran [1]341]

[İmzalar]

Türkiye Reis-i Cumhuru

Gazi M.K **(Mustafa Kemal ATATÜRK)**

Başbakan, İsmet **(İNÖNÜ)**

Milli Savunma Bakanı, Mehmed Receb **(PEKER)**

Adalet Bakanı adına, Mehmed Receb **(PEKER)**

Deniz Bakanı adına, Mehmed Cemil **(UYBADIN)**

İçişleri Bakanı adına, Mehmed Cemil **(UYBADIN)**

Maliye Bakanı, Hasan **(SAKA)**

Eğitim Bakanı adına, Refik **(SAYDAM)**

Bayındırlık Bakanı, Süleyman Sırrı **(ARAL)**

Tarım Bakanı, Mehmed Sabri **(TOPRAK)**

Ticaret Bakanı adına, Mehmed Sabri **(TOPRAK)**

Sağlık ve Sosyal Yardımlaşma Bakanı, Refik **(SAYDAM)**

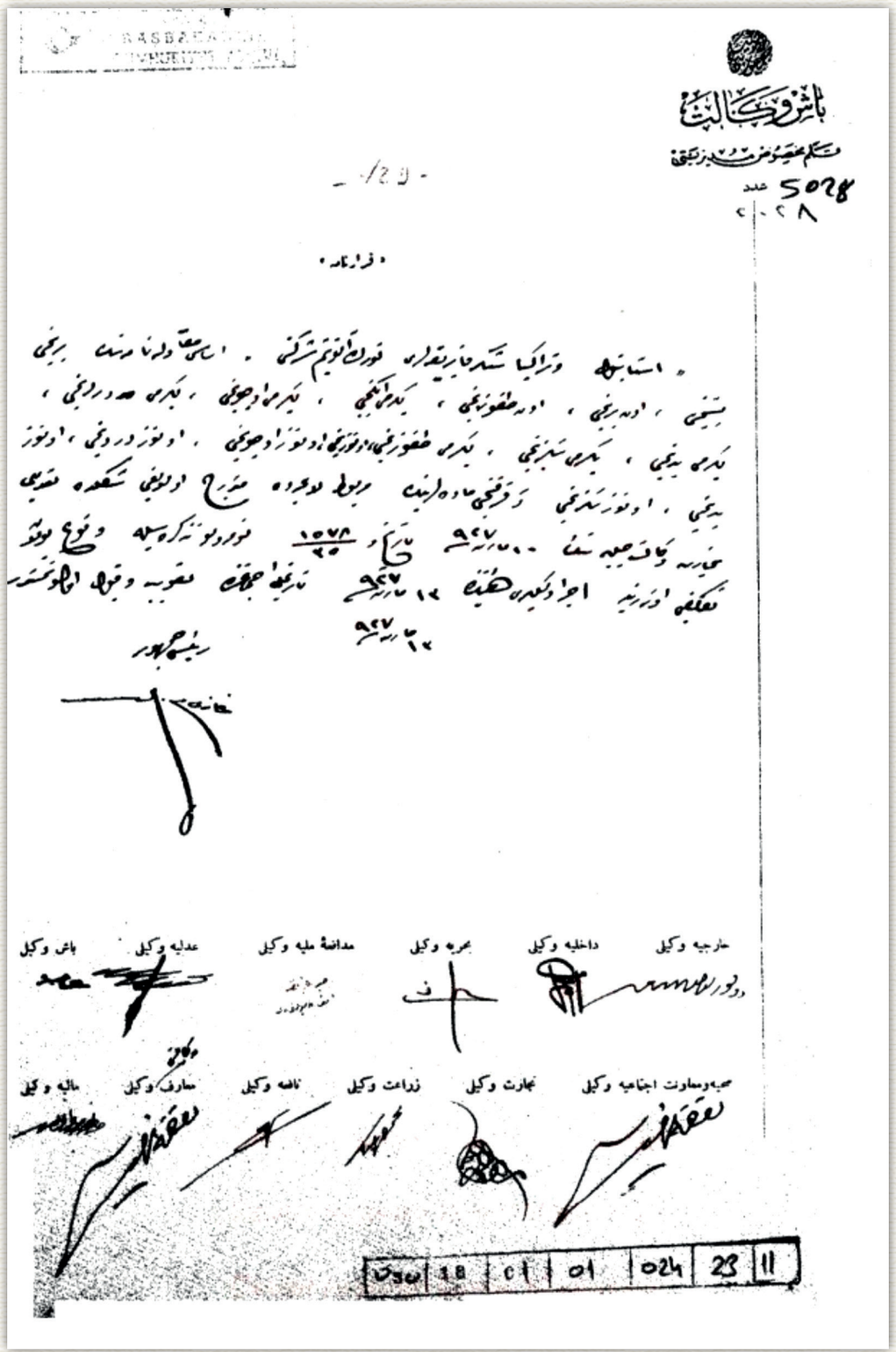

İstanbul, Çatalca, Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne illeri sınırları içerisinde şeker fabrikası kurmak ve işletmek imtiyazının "İstanbul, Trakya Fabrikaları Türk Anonim Şirketi"ne verilmesi hakkında Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Başbakan İsmet İNÖNÜ ve diğer bakanların imzalarını havi kararname.[99]
21 Haziran 1925

99 BCA.030.0.018.001.001.24.23.11

Türkiye Cumhuriyeti

Başvekalet

Kalem-i Mahsus Müdiriyeti

Aded

5028

Kararname

"İstanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları Türk Anonim Şirketi" esas mukavelenamesinin birinci, beşinci, on birinci, on dokuzuncu, yirmi ikinci, yirmi üçüncü, yirmi dördüncü, yirmi yedinci, yirmi sekizinci, yirmi dokuzuncu, otuzuncu, otuz üçüncü, otuz dördüncü, otuz yedinci, otuz sekizinci ve kırkıncı maddelerinin merbut layihada münderiç bulunduğu şekilde ta'dili Ticaret Vekalet-i Celilesinin 10 Mart sene [1]927 tarih ve 1578/35 numaralı tezkiresiyle vuku'bulan teklifi üzerine İcra vekilleri Heyeti'nin 13 Mart sene [1]927 tarihli ictima'ında tasvib ve kabul olunmuşdur. 13 Mart sene [1]927

[İmzalar]

Türkiye Reis-i Cumhuru

Gazi M.K **(Mustafa Kemal ATATÜRK)**

Başvekil, İsmet **(İNÖNÜ)**

Adliye Vekili, Mahmud Esad **(BOZKURT)**

Müdafa'a-i Milliye Vekili, bulunamadı

Bahriye Vekili, İhsan **(ERYAVUZ)**

Dahiliye Vekili, Mehmed Cemil **(UYBADIN)**

Hariciye Vekili, Tevfik Rüştü **(ARAS)**

Maliye Vekili, Mustafa Abdülhalik **(RENDA)**

Ma'arif Vekaleti Vekili, Refik **(SAYDAM)**

Nafi'a Vekili, Behiç **(ERKİN)**

Zira'at Vekili, Mehmed Sabri **(TOPRAK9**

Ticaret Vekili, Mustafa Rahmi **(KÖKEN)**

Sıhhiye ve Mu'avenet-i İctima'iye Vekili, Refik **(SAYDAM)**

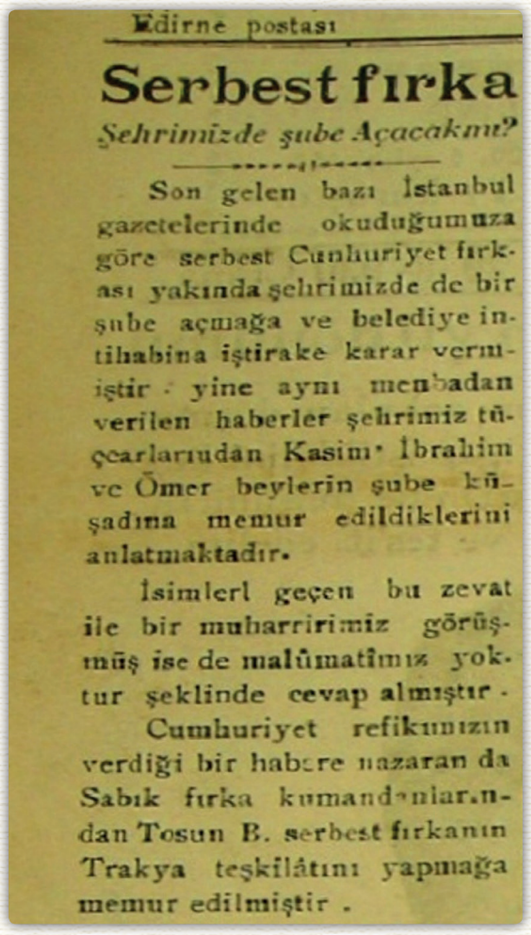

Edirne postası

Serbest fırka

Şehrimizde şube Açacakmı?

Son gelen bazı İstanbul gazetelerinde okuduğumuza göre serbest Cumhuriyet fırkası yakında şehrimizde de bir şube açmağa ve belediye intihabına iştirake karar vermiştir - yine aynı menbadan verilen haberler şehrimiz tüçcarlarıudan Kasım İbrahim ve Ömer beylerin şube küşadına memur edildiklerini anlatmaktadır.

İsimleri geçen bu zevat ile bir muharririmiz görüşmüş ise de malûmatîmız yoktur şeklinde cevap almıştır.

Cumhuriyet refikımızın verdiği bir habere nazaran da Sabık fırka kumandanlarından Tosun B. serbest fırkanın Trakya teşkilâtını yapmağa memur edilmiştir .

Kasım Efendi ve Serbest Fırka ile ilgili haber.[100]

Serbest Cumhuriyet Fırkası ve Kasım Efendi

1930 yılında Gazi Mustafa Kemal tarafından çok Partili hayata geçiş yapılması için, yeni bir parti kurulmasının istenmesi ve akabinde yeni partinin kurulacağı, ilk olarak 8 Ağustos 1930 akşamı Yalova'da; Mustafa Kemal Paşa, Ali Fethi Bey ve İsmet Paşa tarafından orada hazır bulunan misafirlere açıklanmıştır, bu açıklama bütün yurtta heyecan yaratmıştır.

Bu heyecan Edirne'de de hissedilmiş ve gazetelere de yansımış, Kasım Efendi'nin ismi de yeni kurulacak "Serbest Fırka" ile anılmıştır.

Gazete haberinde "Serbest Fırka" nın Edirne'de Şube açıp açmayacağı sorgulanmış, bu Şubeyi açmak üzere de **Kasım Efendi**'nin görevlendirildiğini İstanbul Gazetelerinin yazdığını belirtmiştir, 1930 Tarihli Edirne Postası'nın haberinde muhabirlerinin Kasım Efendi ile görüştüğünü ama Kasım Efendi'nin "Malûmatımız yok/ Haberimiz yok." cevabını verdiğini görüyoruz.Daha sonra ki dönemlerde de Kasım Efendi'nin siyaset yapmadığını, sadece işleri ile ilgilendiğini görüyoruz.

"1925'te Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılmasından sonra yaklaşık beş yıl Cumhuriyet Halk Fırkası'nın iktidarda olduğu tek parti dönemi yaşandı. Bu dönem mecliste herhangi bir muhalefet partisini de bünyesinde barındırmamaktaydı. Diğer yandan ekonomide yaşanan gelişmeler iyi değildi. Hayat pahalılığı ve alım gücünün düşüklüğü, üretimin yetersiz olması gibi nedenlerden dolayı halk, iktidar partisinden yer yer hoşnutsuzluğunu ifade eder duruma gelmişti.

Bu ekonomik tabloya 1929'da ABD'de çıkan ekonomik durgunluk ve kriz de eklenince yeni yeni toparlanmaya çalışan Türk ekonomisi olumsuz yönde etkilendi.

100 1930 Edirne Postası Gazetesi.

Mustafa Kemal, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal sorunların, hükümetin mecliste eleştirisiz ve denetimsiz olmasından kaynaklandığını düşünmekteydi. Diğer yandan Avrupa, tek parti yönetimlerini demokrasinin ruhuna uygun da bulmamakta ve bu tür rejimler Sovyet Rejimleri olarak nitelendirilerek tepki çekmekteydi. Kaldı ki, Mustafa Kemal'in esas hedeflerinden belki en önemlisi, 1924'te de görüldüğü gibi çok partili hayata geçip demokratik teamüllere işlerlik kazandırmaktı. Mustafa Kemal, bu alandaki görüşlerini 1929 yılında yakın çalışma arkadaşlarına açarak siyasi hayata yeni bir parti kazandırmak istedi.

Ali Fethi Bey

Mustafa Kemal Paşa'nın ikinci parti düşüncesini hayata geçirmeye karar verdiği günlerde(1930), Türkiye'nin Paris Büyükelçisi olarak görev yapan Ali Fethi Bey, tatilini geçirmek için İstanbul'a dönmüştür.

Mustafa Kemal Paşa, Yalova'daki tatili sırasında kendisini ziyarete gelen Ali Fethi Bey'e, yeni bir parti kurulması konusundaki düşüncesini açmış ve yeni partinin kurulması görevini almasını istemiştir. Mustafa Kemal Paşa'nın, İsmet Paşa ve kendisine; "Ben şimdi bir babayım, ikiniz de benim çocuklarımsınız. İkinizin arasında bana göre hiçbir ayrılık yoktur. Benim istediğim sadece memleket işlerinin Büyük Millet Meclisi'nde açıkça tartışılmasıdır. Büyük Millet Meclisi'nde, Türk milletinin gözü önünde konuşulamayacak hiçbir iş yoktur." diyerek muhalefet partisi karşısında tarafsız kalacağını garanti etmesi ve kız kardeşi Makbule Hanım'ı partiye yazdıracağını söylemesi ile ikna olan Fethi Bey, ikinci partiyi kurma görevini kabul etmiştir. Partinin adını Mustafa Kemal Paşa belirlemiştir. Yeni partinin kurulacağı, ilk olarak 8 Ağustos 1930 akşamı Yalova'da; Mustafa Kemal Paşa, Ali Fethi Bey ve İsmet Paşa tarafından orada hazır bulunan misafirlere açıklanmıştır."[101]

101 Kaynak; http://cumhuriyettarihimiz.blogspot.com/2015/08/serbest-cumhuriyet-frkas.html

Kasım Efendi büyük bir yardımseverdir de, uzun yıllar Edirne Himaye-i Etfal Cemiyetinde (Günümüzde Çocuk Esirgeme Kurumu) yöneticilik yapmış, yüzlerce şehit ve kimsesiz, fakir çocuğa babalık yapmış, İnşaa edilmesinde büyük emek verdiği, gününümüzde Edirne Halk Eğitim Merkezi olan binada fakir ve kimsesiz çocuklara sünnet şölenleri düzenlemiştir.

Edirne Himaye-i Etfal Cemiyeti yöneticileri ve Cemiyetin koruyup kolladığı öksüz kız çocukları. Orta sırada hilâlin solunda Kasım Yolageldili.[102]

1916 Yılında İttihat Terakki önderliğinde yaptırılan Halk Eğitim Merkezi inşaatında Kasım Efendinin de büyük emeği vardır.Edirne Halk Eğitim Merkezinde sünnet şöleni; ön sıra soldan 5. Kasım Yolageldili.[103]

102 Edirne Hilal-i Ahmer ve Himaye-i Etfal Cemiyetleri. 2004 Oral Onur
103 M.Kasım Yolageldili arşivi.

Kasım Efendi ve Himaye-i Etfâl yöneticileri, Türk Ocağı Edirne Şubesi yöneticileri ile beraber, Fakir ve Kimsesiz çocuklar yararına Sarayiçinde Kır eğlenceleri düzenlerler, At yarışları, Yağlı güreşler ve diğer etkinliklerden elde edilen gelir fakir çocuklar yararına kullanılır.

Edirne Himaye-i Etfal Cemiyeti Merkezinde dönemin belediye Başkanı Ekrem Demiray dernek binası önünde konuşma yapıyor.[104]

24 Teşrin-i evvel sene 1340 / 24.10. 1924 Tarihinde Edirne Türk Ocağı'nın Himaye-i Eftal menfaatine tertip edilen Sonbahar Kır eğlenceleri hatırası,
En solda Kalpaklı Necmi İğe[105]

104 M.Kasım Yolageldili arşivi.
105 Ahmet Ünal İğe arşivi.

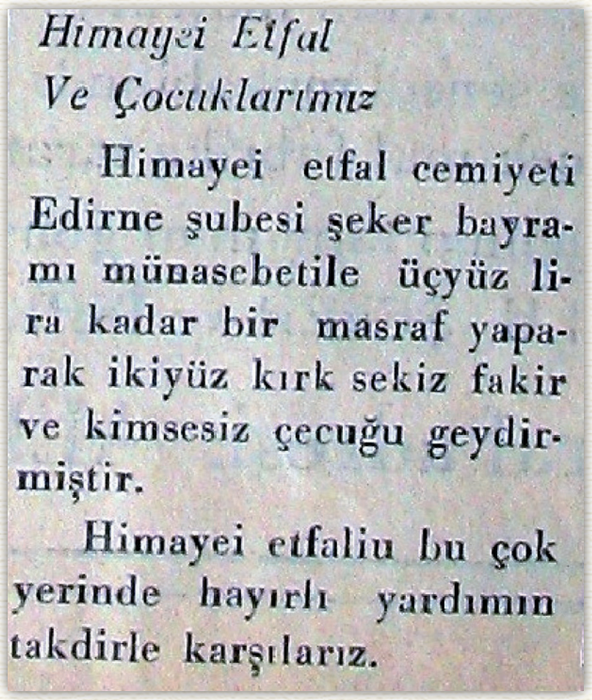

Himayei Etfal
Ve Çocuklarımız

Himayei etfal cemiyeti Edirne şubesi şeker bayramı münasebetile üçyüz lira kadar bir masraf yaparak ikiyüz kırk sekiz fakir ve kimsesiz çecuğu geydirmiştir.

Himayei etfaliu bu çok yerinde hayırlı yardımın takdirle karşılarız.

Edirne Postası Gazetesinde
Edirne Himayei
Etfal'in Çalışmaları.
Şubat 1934[106]

Kasım Efendi Himaye-i Etfal yöneticiliği sırasında, Şehit, öksüz ve fakir çocukların bakımı ve korunup kollanmasının dışında çocukların daha iyi bir eğitim alması için, "Himaye-i Etfal Mektebi" açılması için de çaba sarf etmiş bunun sonucunda; Okulun açılması için Edirne Maarif Müdürü Celil ile Sanat Okulu Mektebi Müdür Vekili Rasim beyler tayin edilir, Okul Tavukçular Hanı yanındaki Trakya Kız Numune Okulunun bir kısmında 23 Mart 1924 tarihinde açılması sağlanır.(26 Mart 1340/1924 Paşaili Gazetesi)

Edirne Hilâl-i Ahmer'i tarafından
Kasım Efendiye verilen Madalya.[107]

Kasım Yolageldili Öksüz ve fakir çocuklara sahip çıkmakla kalmamış, geçim derdine düşmüş Edirne'li fakir ailelere, Balkanlardan göç ederek gelenlere de Hilâl-i Ahmer vasıtasıyla yardımlar yapmıştır, bu yüzden Edirne Hilâl-i Ahmer'i tarafından Madalya ile ödüllendirilmiştir.

106 Edirne Postası Şubat 1934
107 M.Kasım Yolageldili arşivi.

Kasım Yolageldili'nin Basım Masraflarını Üstlendiği Arıcılık Rehberi.

Kasım Yolageldili Edirne'de ilk defa Arıcılık üzerine Fransızca yazılmış bir kitabın Türkçeye çevrilmesine ve basılarak Edirne'lilere dağıtılmasını sağlamış, Edirne'de Arıcılığın gelişmesine, bilimsel olarak üretim yapılmasına ve bal üretiminin artmasına vesile olmuştur.

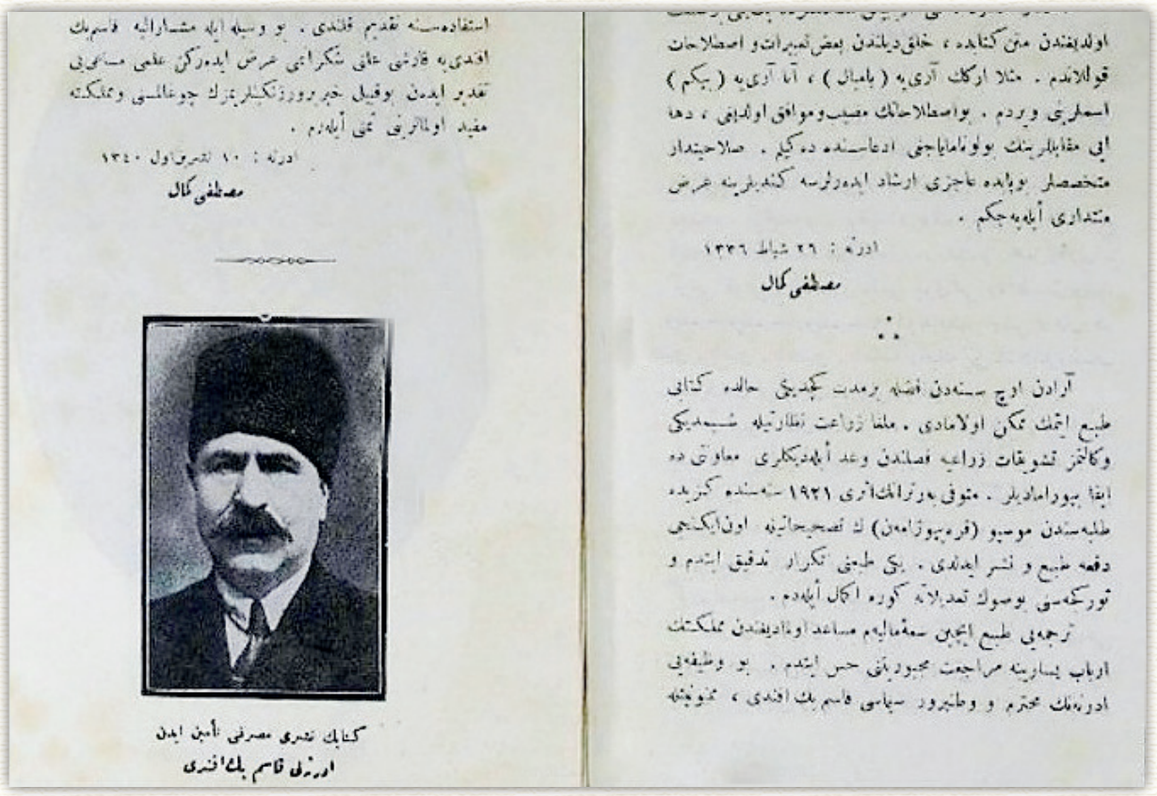

Kasım Yolageldili'nin Basım masraflarını üstlendiği Arıcılık Rehberi.

"1921 senesinde güzide talebesinden Mösyö (Karapivejaman)'ın tashihatıyla on ikinci def'a tab' ve neşr edildi. Yeni tab'ı tekrar tetkik ettim ve Türkçesini bu son ta'dilata göre ikmal eyledim.

Tercümeyi tab' için sa'-i maliyem müsaid olmadığından memleketin erbaı yesarine müracaat mecburiyetini hissettim. Bu vazifeyi Edirne'nin mahterem ve vatanperver siması Kasım Bey Efendi, memnuniyetle Kabul buyurdular. O sayede her lisana nakl edilmiş olan (arıcılık rehberi) Türkçe'mizde de saha-i intişara çıkarıldı ve milletin mu'arrız istifadesine takdim kılındı. Bu vesile ile müşarun ileyh **Kasım bey efendi** 'ye karşı aleni şükranımı arz ederken ilmi mesaiyi takdir eden bu kabîl hayırperver zenginlerimizin çoğalmasını ve memlekete müfid olmalarını temenni eylerim.

Edirne : 10 teşrin-i evvel 1340/1924 Kitap Vatan Matbaası İstanbul'da basılmıştır.

Av.Mustafa Kemal (Kitabın çevirisini yapan)

Kasım Efendi Edirne Şehitlikleri ve Zafer Abidelerinin İmar ve bakımını yapmak amacıyla kurulmuş olan dernekte de uzun yıllar Edirne'de ki Şehitliklerin imarı ve bakımına emek harcamıştır, bu derneğin resmi mührü de torunu merhum Mehmet Kasım Yolageldili arşivindedir.

Derneğe gelir amacı ile 1923 yılında piyango çekilişi düzenlenmiştir,

"Zafer Abideleri tebrigâtına mahsus olarak Edirne'de tertib edilen piyangonun keşide numaralarını hâvi yedinci liste ber-vech-i atidir.

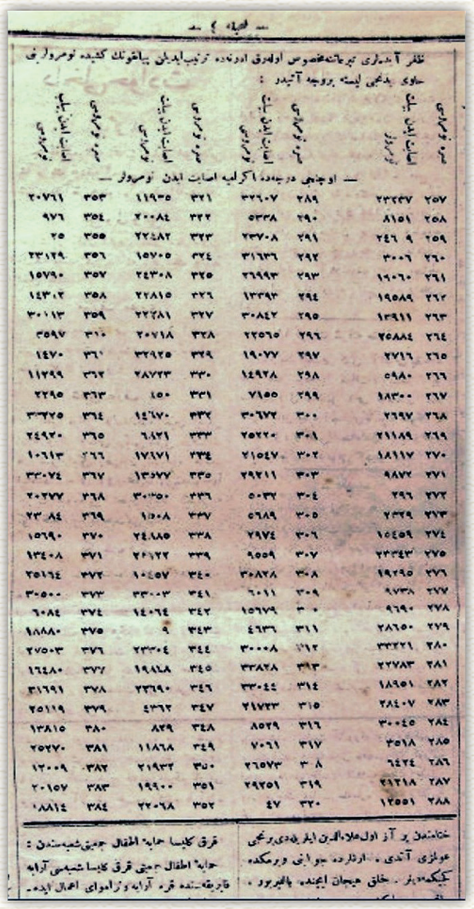

Sıra numarası, isabet eden bilet numaraları,
Üçüncü derecede ikramiye isabet eden numaralar."[108]

Edirne Zafer Abideleri Teberrü komisyonu Mühürü.[109]

108 Paşaili Gazetesi Temmuz 1923 Sayı: 43 Sayfa : 4
109 Mehmet Kasım Yolageldili arşivi.

Karaağaç Jandarma Şehitliği.[110]

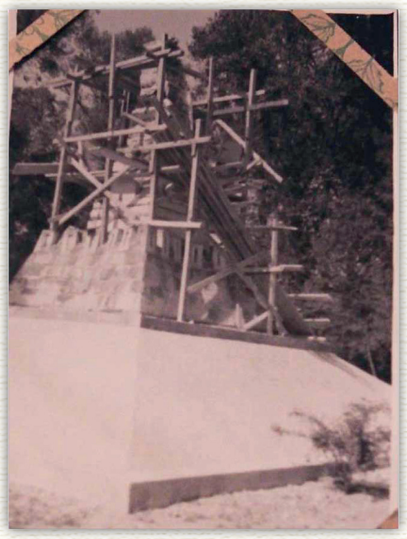

Karaağaç Jandarma Şehitliği tamiratı. [111]

Sarayiçi Balkan Savaşı Şehitliği Anıtı [112]

Türk sınırları dışında kalan Şehit Süvari yüzbaşı Reşit Bey Anıtı, Yenikadın'a taşınmadan önce ki hali. [113]

Türk sınırları dışında kalan Şehit Süvari yüzbaşı Reşit Bey Anıtı Yenikadın'ın karşısına E 5 Karayolu yanına taşındı.[114]

110 M.Kasım Yolageldili arşivi.
111 Cem Altınel arşivi.
112 Cengiz Bulut arşivi.
113 Cem Altınel arşivi.
114 Cem Altınel arşivi.

Edirne'nin 25 Temmuz 1920 de işgal edilmesi sonrası, Edirne'de Yunan'lar tarafından kayıtlara geçmeyen, araştırılmayan pek çok savaş suçları işlendi, ama "Harbi Cephelerde kaybeden bir milletin, silahsız sivil halkı HARB ESİRİ diye toplamaya kalkışması, o anâ kadar hiç bir milletin aklından geçmemişti."[115]

11 Eylül 1922 Tarihi Edirne'miz için kara bir gündür, bu tarihte Yunan askerleri tarafından siyasi suçlu sıfatıyla yüzlerce Edirne'li tutuklanarak, aslında rehin alınarak Yunanistan'a götürülmüştür, çünkü Yunan ordusu İzmirde denize dökülmüş ama savaş süresince "Türk Ordusu kırk bin Yunan askerini esir etmişti, Yunan Ordusu'nun elinde ise sekiz bin civarında Türk esir vardı"[116], Yunanlılar ellerinde ki Türk esir sayısını arttırma çabasındaydı, bu yüzden Trakya'yı boşaltacakları sırada yanlarında ne kadar çok rehine götürürlerse pazarlık şanslarının artacağını düşünüyorlardı, bu yüzden Trakya'dan yüzlerce insanı tutuklayarak Milos'a, Girit'e, Atina'ya götürdüler.

Eski Trakya-Paşaeli Cemiyeti Yazı İşlerini yürütmeye memur "Edirneli Nihat Ali Uluğ" Yunanlılar tarafından tutuklananlar arasındadır, Nihat bey tutuklu olduğu günlerde devamlı günlük tutar, Trakya'dan tutuklanarak götürülenlerin adlarını tek tek yazar, bu anılarını 1954 yılında Tevfik Bıyıklıoğlu'na bir mektup ile iletir. Nihat bey daha sonra İçişleri Bakanlığı Genel Evrak Müdürü olmuştur, yazdığı anıları ile Trakya ve Edirne Tarihine ışık tutmuştur, bu yüzden Nihat Bey'in yazdıklarını buraya aldık, bu kitabı okuyanlar belki de Atalarından birinin ismine bu sayede ulaşacaktır, suçsuz yere tutuklanarak götürülüp eziyet altında ölenlerin ruhları şad olsun.(Cengiz Bulut)

115 13 Haziran 1965 Milliyet Gazetesi- Ömer Sami Coşar / Milos Faciası-1 S.5
116 Edirneli Nihat Ali Uluğ'un Tevfik Bıyıklıoğluna yazdığı mektuplardan.T.T.K.Arşivi

Nihat Ali Uluğ'un, 9 Aralık 1954 Tarihinde Türk Tarih Kurumu'na Gönderdiği 9 Sayfalık Milos Sürgünü Notları Ve Çevirisi:

Türk Tarih Kurumu Kitaplığı Tevfik Bıyıklıoğlu Arşivi'nde ki Edirne'li Nihat Ali Uluğ notları.[117]

117 Edirneli Nihat Ali Uluğ'un Tevfik Bıyıklıoğluna yazdığı mektuplardan.T.T.K.Arşivi

"NOT"

Bağlı listede yazılı kişilerin isimlerini "Semadirek" sonradan bizim de naklolduğumuz "Milos Adalarında " düşmanın sıkı kontrolüne rağmen gizli olarak bin bir müşkülat içinde tespit edebildim. Sık sık yapılan aramalarda not defterimin güçlükle saklanmak suretiyle muhafazası mümkün olabildi.

Halen bu defterimde mahfuzdur (korunmaktadır).

Şurasını ilave etmek isterim ki; Edirne'den Trakya'nın muhtelif şehir ve kasabalarında bu hemşerilerinden başka gönderilen, oralarda ölen veya dönmeyen birçok daha hemşerilerimiz olacaktır. Bunlardan [Edirne, Kırklareli ve Babaeskililerin bir kısmını kapsamasından dolayı] bundan dolayı tam bir liste olarak kabul edilmemesini anılmakta olan Trakya hareketleri tarihine bu isimler gösterilecek ve bu bilgilerin benden alındığı da bildirilecekse bizce bu hususun açıklığa kavuşturulmasını rica ederim. 9/12/ 1954

Eski Trakya-Paşaeli Cemiyeti Yazı İşlerini yürütmeye memur "Edirneli" halen İçişleri Bakanlığı Genel Evrak Müdürü Nihat Ali Uluğ

İmza

Siyasi suçlular, sivil rehineler hangi tarihlerde Yunanistan'a gönderildiler.

11 Eylül 1922 Tarihi Yunanlılar tarafından siyasi suçlu sıfatıyla sürülen Edirneliler;[118]

1. Belediye Başkanı ve Trakya-Paşa-eli Cemiyeti Reisi Şevket Bey,
2. Eski Müftü Hilmi Efendi,
3. Eski Mektubî Mümeyyizi ve Trakya Paşaeli Cemiyeti…İdare Heyeti Üyelerinden Hüsamettin Bey,
4. Eski Cami İmam ve Hatibi Hafız Rakım Efendi,
5. Trakya-Paşa-eli Cemiyeti Yazı İşleri Memuru ve Belediye Meclisi Baş Kâtibi Nihat Ali Bey
6. Mehmet Paşazade İbrahim Bey,
7. Mustafa Paşazade Fethi Bey
8. Avukat Cevdet Bey
9. Cevdet Paşazade Haşim Bey
10. Cevdet Paşazade Akif Bey
11. Eski Hükümet Tabibi Dr. Ali Bey
12. Dr. Fuat Bey
13. Eczacı Ferit Bey
14. Eski Levazım Reisi Şakir Bey
15. Öğretmen Okulu Öğretmenlerinden Yakup Bey
16. Dava Vekili Hilmi Bey
17. Yakup Efendi zade Derviş Bey
18. Eski Varidat (Gelirler) Müdürü Kâzım Bey
19. Cezzarzade Rıza Bey

118 Edirneli Nihat Ali Uluğ'un Tevfik Bıyıklıoğluna yazdığı mektuplardan.T.T.K.Arşivi

20. İskender Köyü … Mahmut Ağa
21. Arabacı Ramazan Ağa
22. Arabacı Şaban Ağa
23. Ayşe Kadın'dan Teftişin Nuri Ağa

NOT:

A Şevket Bey, Müftü Hilmi Efendi, Hüsamettin Bey, Mehmet Paşazade İbrahim Bey, Mustafa Paşazade Fethi Bey, Doktor Ali Bey, Levazım Reisi Şakir Bey, Derviş Bey, Kâzım Bey, Rıza Bey, Mahmut Ağa, Arabacı Ramazan Ağa, … Nuri Ağa, Esirlikten döndükten sonra değişik tarihlerde vefat etmişlerdir.

B Hafız Rakım Efendi hayattadır. Halen Edirne'dedir. Nihat Ali Bey hayattadır. Halen İçişleri Bakanlığı Genel Evrak Müdürüdür. Cevdet Bey İstanbul'dadır, Avukatlıkla meşgguldür. Cevdet Paşazade Haşim ve Akif Beyler hayattadır Valilikten emeklidirler. Doktor Fuat, Eczacı Ferit, Dava Vekili Hilmi Beyler hayattadırlar halen Edirne'dedirler.

C Muallim (öğretmen) Yakup Bey ve Arabacı Şaban Ağa'nın halen nerede bulundukları meçhuldür.

D Bu kişiler Edirne'den alınarak Dedeağaç yoluyla ve bir … gemi ile Semendirek Adasına sevk olunmuş, orada yüz gün aç ve sefil bir vaziyette kaldıktan sonra Midilli'ye, oradan Pire ve Atina'ya bir müddet sonra da Girit Adasının Hanya Kasabasına sevk olunmuş, sonrada Atina'ya getirilerek bu defa da sivil rehinelerin bulunduğu Milos Ada'sına gönderilmişler ve Mübadele Mukavelesinin (Karşılıklı Değişim Sözleşmesi) imzalanması üzerine 23 Şubat 1339 (1923) Cuma günü saat dokuzda (Piropontis) isimli Yunan Gemisiyle memlekete iade olunarak Tuzla …tersanesinde vatan topraklarına çıkmışlardır.

Şevket Bey (orta sırada soldan üçüncü), Girit Hanya Mevlevihanesi'nde sürgünde. Yerde oturanlardan sağ başta Hafız Rakım Ertür 10 Ocak 1923 Salı. Üst sıra soldan Ahmet Efendi (Kızılcıkdereli), Hüseyin Bey (Kırklareli), Nail Bey (Kırklareli), Fuat Bey (Edirne), Hüsamettin Efendi (Edirne), Mahmut Ağa (Edirne). Orta sıra soldan 2. Ali Bey (Edirne), Şevket Bey, Ramazan Ağa (Edirne), Kazım Bey (Edirne), İbrahim Bey (Edirne). Yerde oturanlar soldan Nihat Bey (Edirne), Cevdet Bey (Edirne), Rıza Bey (Edirne), Rakım Ertür[119]

119 Cengiz Bulut Arşivi.

Yunanlıların Trakya'yı Tahliyesi Sırasında Edirne'den Rehine Sıfatıyla Götürdüğü Hemşerilerimiz; (Bu Kişiler Doğruca Milos Adasına Götürülmüşlerdir.)

1. Hacı Emin Beyzade Ahmet Bey
2. Tapu Baş Kâtibi Rıza Bey
3. Agâh Efendi zade Tapu Kâtibi Ahmet Bey
4. Bakkal başı zade İzzet Bey
5. Kasap Kadir Efendi
6. Kasap İsmail Efendi
7. Muhallebici İsmail Efendi
8. Hamamcı İbrahim Efendi
9. Yeni İmaretten İbrahim Efendi
10. Bekir Efendi zade Hafız Mehmet Efendi
11. Şeyh Galip Efendi zade Bahaeddin Bey
12. Askeri Kâtiplerden Nazmi Efendi
13. Baytar Mehmet Efendi
14. Doktor Salih Bey
15. Eski Varidat Müdürü Ahmet Safa Bey
16. Maksut Beyzade Derviş Bey
17. Emekli Alay Kâtibi Raşit Bey
18. Polis Fahri Efendi
19. Polis Hafız Hüseyin Efendi
20. Şoför Ali Efendi
21. Şoför Lütfi Efendi
22. Şoför Ahmet Efendi
23. Domurcalı Köylü Kâmil Ağa
24. Darüleytam İdre Memuru Ali Efendi
25. Ke…aneci? Hüsnü Efendi
26. Ayşe Kadın Camisi İmamı Hafız Emin Ef.
27. Mutyab (Mutaf) Mehmet Efendi
28. Darülmuallimin öğretmeni İhsan Bey
29. Yolageldilizade İbrahim Bey
30. Terzi Şevket Efendi
31. Orta İmaretten Ahmet Ağa
32. Yeni İmaretten Sıtkı Ağa
33. Yeni İmaretten Tosun Ağa
34. Yıldırımdan Debbağzade Ahmet Efendi
35. Makineci Ahmet Efendi
36. Emekli Binbaşı Şerif Bey
37. Kâtip Osman Efendi
38. Sami Beyzade Süleyman Bey
39. Komiser Kara Mustafa Efendi
40. Nüfus Müdürü Ömer Efendi
41. Polis Şükrü Efendi
42. Bedestenli Ömer Efendi
43. Bedestenli Acem Hüseyin Efendi
44. Bedestenli Mustafa Efendi
45. Pravadi Köylü Kara Veli Ağa
46. Pazarcı Refik Bey
47. Postacı İsmail Ağa
48. Cezzarzade Cevat Bey
49. Fırıncı Arif Efendi
50. Kürt Mustafa Efendi
51. Belediye Muhasebe Kâtibi İhsan Bey
52. Hüsnü Beyzade Ahmet Bey
53. Tatlıcı Ahmet Efendi
54. Kunduracı İbrahim Efendi
55. Saraçhaneden Kahveci Ömer Ağa
56. Belediye Gazcısı Mehmet Ağa
57. Fırıncı Sabit Efendi
58. Meclis İdare Kâtibi Hafız Cemal Efendi
59. Berber Tahir Efendi
60. Berber Ömer Efendi
61. Berber Ahmet Efendi
62. Kemancı Ali Efendi
63. Muallim Hafız Sırrı Efendi
64. Kanuncu Rasim Efendi

65. Levazım İşleri Memurluğundan Emekli Yüzbaşı Mehmet Bey
66. Emekli Askeri Kâtip Ethem Efendi
67. Nüfus Kâtibi Veysi Efendi
68. Değirmenci Hacı Raşit Efendi
69. Kahveci Tosun Ağa
70. Bakkal Hilmi Efendi
71. Komiser Hazim Efendi
72. Tütüncü Sabri Efendi
73. Bedestenli Mehmet Efendi
74. Kahveci Acem Hakkı Efendi
75. Bedestenli Teftişin Ahmet Ağa
76. 76. Yarmacı Hüsnü Efendi
77. Bankacı Mehmet Efendi
78. Mutaf Kâmil Ağanın manevi evladı Sadık Ef.
79. Muallim Abdüllatif Efendi
80. … Sait Efendi damadı Hasan Efendi
81. Hüseyin Sakıp Efendi
82. Tüfenkçi Ahmet Ağa
83. Lalapaşalı Ahmet Bey'in kardeşi …ri Bey
84. Kahveci Mustafa Çavuş
85. Ayşe Kadın'dan İrfan Efendi
86. Ziya Beyzade Sadık Bey
87. Dimetokalı Bahri
88. Maraşlıların damadı Azmi
89. Polis Kâzım
90. Pomak Şerif
91. Eski Bidayet Müddei umumisi (Savcı) Hafız Arif
92. Tahir Salih Efendi
93. Mehmet İbrahim Ağa
94. İbrahim Nafiz Ağa
95. Şevket Sadık Efendi
96. Şevket Ali Bey
97. Şükrü Yunus Bey
98. Arif Akif Efendi
99. Ahmet Şevket Efendi
100. Temel Hasan Efendi
101. Fevzi Hüseyin Efendi
102. Mehmet İzzet Efendi
103. Ahmet İbiş Efendi
104. Ali Mürsel Ağa
105. Emin Salih Efendi
106. Şükrü Mehmet Efendi
107. Berra Süleyman Hanım
108. İbrahim oğlu Muharrem Ağa
109. Mehmet oğlu Osman Ağa
110. Hacı Mustafa Mahmut Ağa
111. Hacı Mustafa İbrahim Ağa
112. Süleyman oğlu Hasan Efendi
113. Hüseyin oğlu Süleyman Ağa
114. Hasan oğlu Hacı Ömer Ağa
115. Hacı Ömer oğlu Hasan Ağa
116. İbrahim oğlu Ali Bey
117. İbrahim oğlu Hasan Çavuş
118. Hasan oğlu Ali Çavuş
119. Mustafa oğlu Ali Ağa
120. Murat Ağa [Semendirek Adasında
121. Mehmet oğlu Ali Efendi
122. Mustafa oğlu Rıza Ağa
123. Safer? oğlu Ali Ağa
124. Salih oğlu Yunus Ağa
125. Ramazan oğlu Firuz Ağa
126. İmam İsmet Efendi
127. Hafız Rahmi Efendi
128. Vakıfçı Ali Efendi
129. Nail Rahmi Bey
130. Bankacı Ahmet Efendi
131. Düyunu Umumiye Memuru Hüseyin Efendi

132. Kara Hafız zade Hüseyin Efendi	
133. Ali Rıza Efendi	
134. Kızılcıkdereli Ahmet Efendi	
135. Cemiyet-i İslamiye Kâtibi Süleyman Efendi	
136. Kırmızı Ahmet Çavuş	
137. Araboğlu Mehmet Efendi	
138. Muallime (öğretmen) Sadiye Hanım	
139. Muallime Bahriye Hanım	
140. Sultan Selim Camii İmamı Hafız Galip Efendi	Milos'da Vefat Eden
141. Emekli Binbaşı Ferruh Bey	Milos'da Vefat Eden
142. Dersiamzade Faik Bey	Milos'da Vefat Eden
143. Eytam Müdürü Hafız Osman Efendi	Milos'da Vefat Eden
144. Üç şerefeli (Üç şerefeli olması lazım) Cami Hatibi Hafız Ali Efendi	Milos'da Vefat Eden
145. Belediye Çavuşu Adil Efendi	Milos'da Vefat Eden
146. Şeyh Dürlüzade Mehmet Efendi	Milos'da Vefat Eden
147. Saraçhaneden Kahveci Ömer Ağa	Milos'da Vefat Eden
148. Sandalyeci Kadir Efendi	Milos'da Vefat Eden
149. Terzi Lütfi Efendi	Milos'da Vefat Eden
150. Ayşe Kadın'dan Bakkal Hamit Çavuş	Milos'da Vefat Eden
151. Maraşlıların damadı Hamit Bey	Milos'da Vefat Eden
152. Kâğıtçı Peştereli Ahmet Efendi	Milos'da Vefat Eden
153. Gümrük Baş Kâtibi Mustafa Efendi	Milos'da Vefat Eden
154. Defterdar Emin Bey	Milos'da Vefat Eden
155. Ahmet Efendi zade Salih Bey	Milos'da Vefat Eden
156. Emekli Yüzbaşı-Eski … Müdürü Sabri Efendi	Milos'da Vefat Eden
157. (Okunamıyor……)	Milos'da Vefat Eden
158. Kitapçı Hacip Efendi	Milos'da Vefat Eden
159. Polis Hafız Mehmet Efendi	Milos'da Vefat Eden
160.… Ağası zade Sait Efendi	Milos'da Vefat Eden
161. Yıldırım'dan Kadıoğlu Ahmet Ağa	Milos'da Vefat Eden
162. Polis Raif Efendi	Milos'da Vefat Eden
163. Landoncu Cumalı Hafız Efendi kardeşi Mustafa Efendi	Milos'da Vefat Eden
164. Kemikkıran Osman Çavuş oğlu Hafız Mustafa Efendi	Milos'da Vefat Eden

Sivil Rehineler Arasında Sevk Edilip Vapur Ambarında Kasten Telef Edilen (Öldürülen) Ve Havasızlıktan, Susuzluktan, Açlıktan Müteessiren (Etkilenerek) Vefat Eden Edirneli Hemşehrilerimiz;

1. Sultan Selim Camii İmamı Hafız Galip Efendi
2. Emekli Binbaşı Ferruh Bey
3. Dersiamzade Faik Bey
4. Eytam Müdürü Hafız Osman Efendi
5. Üç Şerefeli Cami Hatibi Hafız Ali Efendi
6. Belediye Çavuşu Adil Efendi
7. Şeyh Dürlüzade Mehmet Efendi
8. Saraçhaneden Kahveci Ömer Ağa
9. Sandalyeci Kadir Efendi
10. Terzi Lütfi Efendi
11. Ayşe Kadın'dan Bakkal Hamit Çavuş
12. Maraşlıların damadı Hamit Bey
13. Kâğıtçı Peştereli Ahmet Efendi
14. Gümrük Baş Kâtibi Mustafa Efendi
15. Defterdar Emin Bey
16. Ahmet Efendi zade Salih Bey
17. Emekli Yüzbaşı-Eski … Müdürü Sabri Efendi
18. (Bu numara atlanarak 5 numaraya geçilmiş)
19. Kitapçı Hacip Efendi
20. Polis Hafız Mehmet Efendi
21. … Ağası zade Sait Efendi
22. Yıldırım'dan Kadıoğlu Ahmet Ağa
23. Polis Raif Efendi
24. Landoncu(Faytoncu) Cumalı Hafız Efendi kardeşi Mustafa Efendi
25. Kemikkıran Osman Çavuş oğlu Hafız Mustafa Efendi

NOT:

Bu kişiler Milos Adasında iskelenin batı tarafına isabet eden Fransız Kabristanı'nın kapısı civarındaki araziye defnedilmiştir. Adı geçen kabristanda Anadolulu ve Trakyalı (1500) ölünün defnedilmiş olduğu söylenmektedir.

Yunanlıların Trakya'yı Tahliyesi Sırasında, Kırklareli'nden Götürülen Sivil Rehineler:

1. İmam İsmet Efendi
2. Hafız Rahmi Efendi
3. Vakıfçı Ali Efendi
4. Nail Rahmi Bey
5. Bankacı Ahmet Efendi

6. Düyunu Umumiye Memuru Hüseyin Efendi
7. Kara Hafız zade Hüseyin Efendi
8. Ali Rıza Efendi
9. Kızılcıkdereli Ahmet Efendi
10. Cemiyet-i İslamiye Kâtibi Süleyman Efendi
11. Kırmızı Ahmet Çavuş
12. Araboğlu Mehmet Efendi
13. Muallime (öğretmen) Sadiye Hanım
14. Muallime Bahriye Hanım

Yunanlıların Trakya'yı tahliyesi sırasında sivil rehine olarak götürdükleri

Babaeskililer

1. Tahir Salih Efendi
2. Mehmet İbrahim Ağa
3. İbrahim Nafiz Ağa
4. Şevket Sadık Efendi
5. Şevket Ali Bey
6. Şükrü Yunus Bey
7. Arif Akif Efendi
8. Ahmet Şevket Efendi
9. Temel Hasan Efendi
10. Fevzi Hüseyin Efendi
11. Mehmet İzzet Efendi
12. Ahmet İbiş Efendi
13. Ali Mürsel Ağa
14. Emin Salih Efendi
15. Şükrü Mehmet Efendi
16. Berra Süleyman Hanım

Nihat Bey'in notu:

Çift isimlerin birincisi kendi adı, ikincisi babasının adıdır.

Örnek:
Berra Süleyman Hanım (Süleyman kızı Berra Hanım)

Mandıra Köylüler;

1. İbrahim oğlu Muharrem Ağa
2. Mehmet oğlu Osman Ağa
3. Hacı Mustafa Mahmut Ağa
4. Hacı Mustafa İbrahim Ağa
5. Süleyman oğlu Hasan Efendi
6. Hüseyin oğlu Süleyman Ağa
7. Hasan oğlu Hacı Ömer Ağa
8. Hacı Ömer oğlu Hasan Ağa
9. İbrahim oğlu Ali Bey
10. İbrahim oğlu Hasan Çavuş
11. Hasan oğlu Ali Çavuş
12. Mustafa oğlu Ali Ağa
13. Murat Ağa [Semendirek Adasında ölmüştür]
14. Hacı Hüseyin oğlu Mahmut Ağa

Sinanlı Köylüler

1. Mehmet oğlu Ali Efendi
2. Mustafa oğlu Rıza Ağa
3. Safer? oğlu Ali Ağa
4. Salih oğlu Yunus Ağa
5. Ramazan oğlu Firuz Ağa

Yunanlılar Trakyayı tahliye ederken Edirne'de Yolageldili ailesinden de bir kişiyi esir edip götürmüşlerdir, Yolageldili İbrahim **(Kasım Efendi'nin Kardeşi 1885 doğumlu)**, Esarette ki Trakyalı'ların hayatta kalabilenleri 23 mart 1923 te ülkeye döndüler.

Yolageldili İbrahim Bey 1885/1951

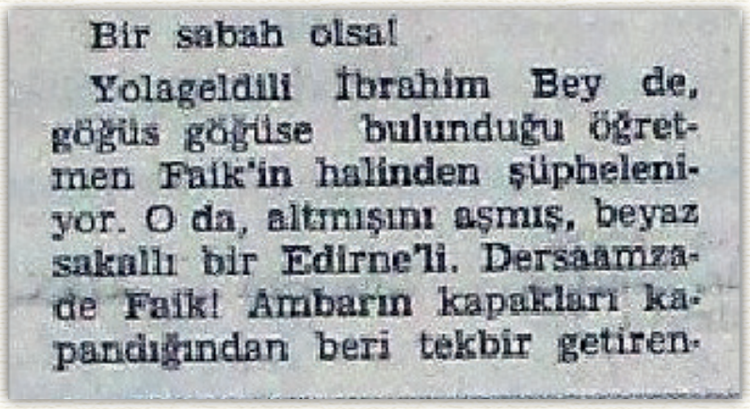

Bir sabah olsa!

Yolageldili İbrahim Bey de, göğüs göğüse bulunduğu öğretmen Faik'in halinden şüpheleniyor. O da, altmışını aşmış, beyaz sakallı bir Edirne'li. Dersaamzade Faik! Ambarın kapakları kapandığından beri tekbir getiren-

3 Haziran 1965 tarihli Milliyet Gazetesi'nde Ömer Sami Coşar'ın Milos Faciası yazı dizisi'nde Yolageldili İbrahim bey.[120]

Sayfa 5 RÖPORTAJ ARAŞTIRMA

MİLOS FÂCİASI

Dikkat edin hepsi ölü değil

Yazan : ÖMER SAMİ COŞAR

Edirneli Takımcı Ali, Cafer Pasanın sofürü, 19 uncu sırada Milos Adasında bulunan Yenüs'ün meşhur heykeline bakıp «Vallah bu kızancık yoktu orada, bitten, ölüden başka bir şey yoktu» diyor.

Çıkmasına çıkacaklar, sağ olanlar. Fakat güvertede ne bekler onları? Vuracaklar mı acaba? Ne yapacaklar. Ambar kimisine, ayrılması zor bir yuva gibi gelirdi.

«— Haydi çıkın...»

Merdivenin dibinde bulunan-

Ölü diye sakın atmasınlar bunları.»

Yukarı ilk çıkanlardan Kutucu İbrahim, yanında ne var, ne yok para pul hepsini hemen nöbetçi Yunan çavuşuna vermiş, bir bağ kurmaya muvaffak olmuştu. Am-

cu asılıyordu gene:

«— Aman çavuş efendi, amcam, billâh amcam...»

Onu da güverteye bırakmışlardı.

Arkadan Şakir Ağa çıkıyordu. Balkan Harbinin bir başka göç-

mış, ayrılmıştı. Arkasından gelen Kunduracı Hakkı'yı korku almıştı. Cebinde bir drahmi bile yok. Demek o süngü... Ayağını güverteye atmış, birden denizi, suyu görmüştü. Günlerce öldeği su! Süngüyü de, tüfeği de bir-

Geridekiler, ölüme çıkar gibi ambardan çıkıyordu güverteye. Parası olmayan dipçiği yiyor, suratına, beline sopa iniyordu. Kadere boyun vermişlerdi. Ne olacaksa bir an evvel olsun diye çıkıyorlardı. Edirne eşrafından Yolageldili İbrahim Bey'i, kollarına girip, iç donu, iç gömleği ile güverteye getirmişler, kahkaha basmışlar, iteleyerek diğerleri ile birlikte sandallara indirip sahile götürmüşlerdi.

Milos koyunun kıpırdamayan

120 Ömer Sami Coşar / Milos Faciası yazı dizisi 13 Haziran 1965 Milliyet Gazetesi.

Edirne'li Terzi Şevket Efendi Milos'ta esaret altında tutulduğu dönem de yazdığı şiir Edirne'ye döndükten sonra **Kasım Efendi**'ye ait Paşaeli Gazetesinde yayınlanmıştır.(Günümüz Alfabesine aktaranlar; Günümüz alfabesine aktaran; Zeki Özkan/Yılmaz Akçaalan/Selçuk Temelatan)

Terzi Şevket Efendi Ağabeyimizin Milos Esaretinde Bulunduğu Zaman Iztırâbâtı Ruhiyesinin Feryadı:

Milos adası Yunan bucağı
Menba'ı cinayet katil ocağı
Zalim cezası kâfiri sadâsı
Baykuş nidâsı her mecrası

Dörtbin esirdik bu mezbahada
Öldürdü zalim binden ziyâde
Yoktur cihanda böyle esâret
Hergün dayakla türlü hakâret

Başta yarıklar kolda kırıklar
Kanla mülemma oldu sarıklar
Çıplak vücudlar titrer, sararmış
Açlık yüzünden gözler kararmış..

Sur üfürülmüş mahşer mi olmuş
Sanki cehennem orda kurulmuş
Kabil değildir bu zulmü tefsir
Hiç bir lisan yok etmeye tefsir

Gam hemdemdi her gün benimle
Ağlar yanardım bu hemdem ile
Zulme büründüm hake süründüm
Daldım hayale uyur göründüm

Bilmem hakikat bilmem ki rüya
Yahut yakaza yahut da hülya
Müthiş sadalar geldi semadan
Nurlar yağardı ta müntehadan

Bir kuvvet aldı benliği benden
Sandım ki çıktı ruhum bedenden
Sahilde gördüm bir kabristan
Nur ile titreyen olmuş gülistan

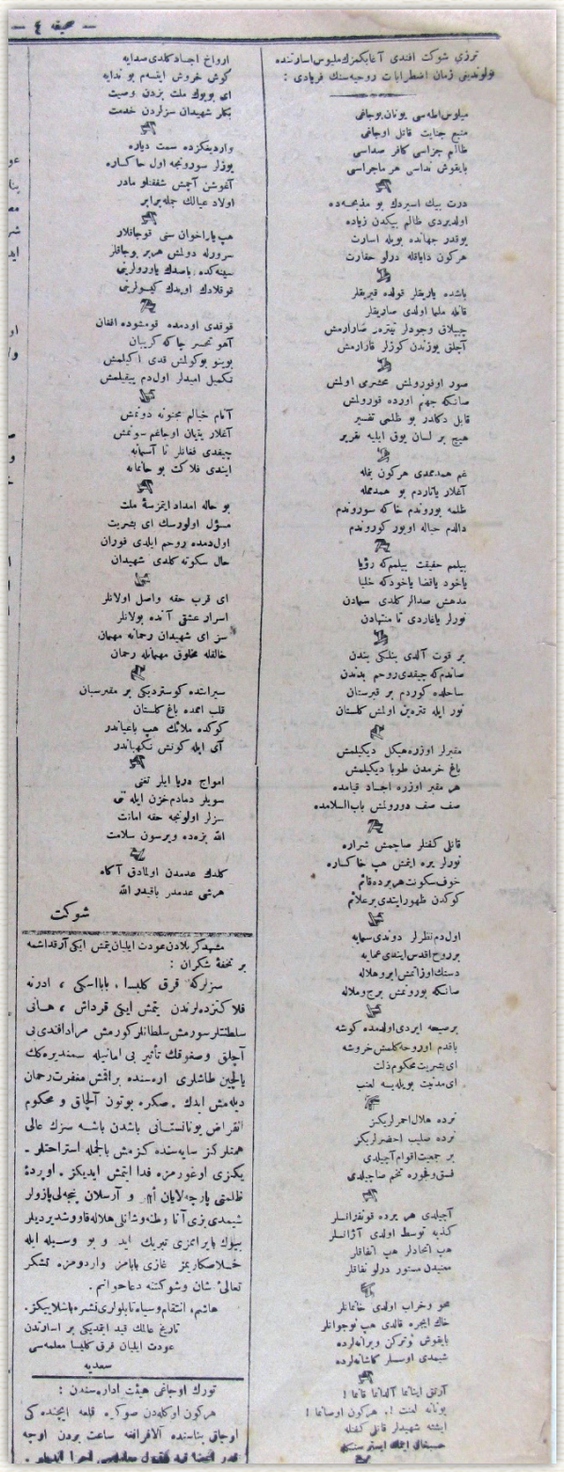

Makberler üzre heykel dikilmiş
Bağ-ı Hürremden Tuba dikilmiş
Her makber üzre ecsad kıyamda
Saf saf durulmuş babü's-selamda

Kanlı kefenler saçmış şerare
Nurlar yere inmiş hep hakisare
Havf-ı sükunet her yerde kâim
Gökten zuhur etti bir alâim

Evladım nazarlar döndü semaya,
Bir ruh akdaş indi umaya,
Destek evza imiş ebru helala,
Sanki bürünmüş bir cümlale,

Bie..... Erdi oldumda köşe ,
Bakdım uruhe gelmiş huuse,
Ey beşr et mahkum zelt,
Ey medeniyet böyleyse lanet,

Nurda helal ahmerleriniz,
Nurda saib ahzarlarınız,
Bir cemiyet oku emaciledi,
Fesh ve fecure saçıldı...

Açıldı her yerde konferanslar
Kizbe tavassut oldu ajanslar
Hep ittihadlar hep ittifaklar
Ma'niden mestûr türlü nifaklar
.....
Mahv u harâb oldu hânümanlar
Hâk içre kaldı hep nevcivanlar
Baykuş öterken virânelerde
Şimdi o sesler kaşânelerde
.....
Artık inanma aldanma kanma!
Yunana lanet! Her gün usanma!
İşte şehidler kanlı kefenle
Hasbihâl eylemek ister seninle

Sayfa 5 RÖPORTAJ ARAŞTIRMA

MİLOS FÂCİASI

Yazan : ÖMER SAMI COŞAR

Ahret yolculuğuydu bu!..

Yunan sükeri, Trakyadan, Batı Anadoludan da yalnız sivilleri değil, kadınları da, çocukları da «harb esiri» diye alıp götürdü. İşte bu kadınlardan ve çocuklardan birkaçı, kurtuluştan sonra...

BİTLERİN HÜCÛMU

Türk ve Yunan harb esirlerinin mübadelesi işi ile ilgilenecek beynelmilel komisyonun başkanı İsviçre'li Albay Wildbolz, 14 Mayıs 1923 tarihli raporunda şöyle der:

«Milos Adasında, Türk harb esirleri arasında tifüs salgını görülmüştür. Komisyonumuz 28 Şubat (1923) tarihinde müdahale zorunluğunu duymuş ve ciddi sıhhî tedbirler alınabilmiştir. Fakat o tarihe kadar 300 Türk esiri tifüsden kırılmıştır».

(Revue Internationale de la Croix Rouge. 1923 Haziran nüshası)

Milos Adası'nda, ilâçsız, bitlerin sardığı tifüslü hastalara koşuşup duran fedakâr doktor Sabri Bey (Çorlu Belediye Tabibi iken «harb esiri» diye alınıp getirilmişti Milos'a.)

Kasım Eefendi Bulgaristan'da iken,Yolageldili Ailesi Yunan işgâl günlerinde çok zorluklar yaşamışlar, Yunanlar tarafından devamlı baskı altında tutulmuşlardır, Kasım Efendi'nin oğlu Cevat bey'in Yunan Jandarması tarafından göz altına alındığını, Sinekli Hudud-ı Emniyet Müfettişliği'nden mevrud 14 Haziran 1338/1922 tarihli ve 107 numaralı yazısından öğreniyoruz.

Cevat Yolageldili

Cevat Yolageldili

Bâb-ı Âli
Dahiliye Nezareti
Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti
Şube
Umumi
Hususi

Sinekli Hudud-ı Emniyet Müfettişliği'nden mevrud 14 Haziran 1338 tarihli ve 107 numaralı tahriratın suretidir.

1.Ramazan-ı şerifin yirmi sekizinci gecesi Edirne'de yediyol ağzında vaki Kıtırcılar Camii şerifine bir Yunan zabiti maiyeti sekiz neferle girerek kasaturalarıyla kandilleri kırdıktan sonra namaz kılmakta olan cemaati dışarı çıkararak işkence yaptıkları bilahire mezkur cemaat-i İslamiye reisi bulunan Ahmed Bey ile ilmiyeden müftü efendiyi hükümete göndererek şikayet de bulunmuşlar ise de hiç bir semere hasıl olmadığı,

2.Malkara kazasına tâbi Azaplar Karyesi Camii şerifi Ramazan'ın yedinci gecesi Yunan eşkiyaları tarafından basılarak cemaatten iki kisinin kulağı kat' edildikten sonra fidye-i necat olarak beş bin drahmi ve iki yüz elli lira-yı Osmani almakla beraber cemaati döverek savuşup gittikleri. 3.Lalapaşa kazasına tâbi Savafacı karyesinden oniki kişiyi alarak köyün haricinde bir mahale kadar götürdükten sonra tel örgüsüne mahsus dikenli tel ile çıplak oldukları halde Yunan jandarmaları tarafından darb edildikleri ve şiddeti darbdan üç kişinin vefat ettiği.

4.Göğüler karyesinden Ahmed oğlu Hüseyin'in hiçbir esbaba müstenid olmadığı halde Yunan jandarmaları tarafından darb edilmekteyken tecennün eylediği Fransız konsulatosuna vuku bulan müracaat üzerine Hüseyin'in bîmarhaneye sevk ve etıbba tarafından konsolosa şiddeti darbdan müteessiren cinnet getirdiğine dair rapor verildiği.

5. 7 Haziran 1338 tarihinde Havsa kazasına tâbi Burunsuz karyesi eşkıya tarafından basılarak birkaç saat süren bir müsademeyi müteakip Yunan müfrezelerinin yetişmesi üzerine sakilerin firara muvaffak oldukları ve bu esnada halktan birkaç kişinin vefat ettiği Burunsuz hadisesinde alakası olduğu bahane edilen Edirne eşrafında Kasım Efendi'nin mahdumu Cevad Bey'in hükümetçe bir semt-i meçhule sevk edildiği hayat ve mematından henüz ailesinin malumatdar olmadığı bu vakayı müteakip Yunan asker ve jandarmalarından mürekkeb bir kafilenin lalettayin günlerde karye-i mezkureyi basmakta bulundukları hiçbir delail ve emareye desters olunmadan derdest ettikleri Müslümanlar'ın hapishanelere sevk edilerek her türlü ihtiyacat-ı hayatiyeden mahrum bırakıldıkları bunlardan bir kısmının açlıktan vefat ve kısmı diğerinin "Epir Adası'na" sevk edilerek muhtelif cezalarla tecziye edildikleri şimdiye kadar bu vecihle istinadatla mahkum ve Epir Adası'na sevk ettikleri Müslüman'ın 480 kişiye baliğ olduğu, 6. 18 yasından 55 yasına kadar olan her ferdin yollar inşasına mecbur tutulduğu yapmayanların 15 drahmi vereceğinin beyanname suretiyle ilân edildiği maruzdur ol babda.

Aslına mutabıktır.[121]

Türk milletininin gözbebeği ve bütün Müslüman aleminin mukaddes beldesi olan Edirne işgâl altında.[122]

121 Kaynak; Hazırlayan: Bilgen BAYIN Danısman: Prof. Dr. Ilker ALP , Lisansüstü Egitim, Ögretim ve Sınav Yönetmeliginin Tarih Anabilim Dalı, Yakınçag Tarihi Bilim Dalı için öngördügü YÜKSEK LISANS TEZI olarak hazırlanmıstır.

122 TRAKYA 1920 .. İMDAT İBB ARŞİVİ.

Kasım Yolageldili ve Trakya Paşaeli Cemiyeti Trakya'nın yunan işgal günlerinde, Yunan'ların sebepsiz yere tutuklayarak sürgüne gönderdiği vatanseverler ile her daim ilgilenmiş, onların esaretten dönüşü için diğer illerde ki cemiyet merkezlerine telgraflar çekerek, esaretten dönecek vatanseverlerin karşılanması ve her ihtiyaçlarının karşılanması talimatı vermiştir. (Esarette ki Trakya'lılar 23 Mart 1923'te evlerine dönmüşlerdir. Cengiz Bulut)

Memlekete dönecek sivil esirler hakkında olunacak muameleye dair Trakya Paşa-eli Müdafaa-i Hukuk Merkez Yönetim Kurulu'ndan Kırkkilise Trakya Paşa-eli Müdafaa-i Hukuk Şubesi'ne çekilen Kasım (Yolageldilizade) imzalı telgraf.[123] *21-22 Mart 1923*

Trakya Paşa-eli Müdafaa-i Hukuk Merkez Yönetim Kurulu'ndan Kırk-kilise Trakya Paşa-eli Müdafaa-i Hukuk Şubesi'ne

Sivil esirlerimizin dönüşleri yakınlaştı. Bunlara vicdan borcumuzu ifa için kendilerini karşılamak, kasabalara köylere ineceklerin ihtiyaçlarının da karşılanmasını rica ederiz.

21-22 Mart 1923 [2122/3/ [13]39]

Trakya Merkez Yönetimi adına

Kasım (Yolageldilizade)

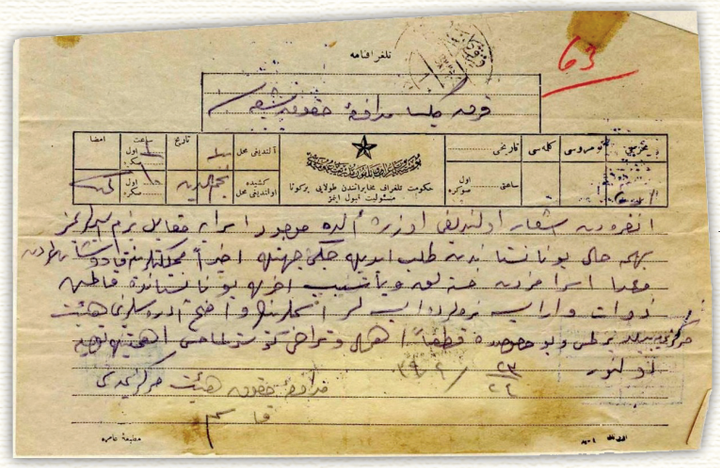

Hastalık veya başka nedenlerle Yunanistan'da kalmış olan esirlerin isimleriyle adreslerinin tespit edilerek bildirilmesi hususunda (Trakya) Müdafaa-i Hukuk Merkez Yönetim Kurulu'ndan Kırkkilise Müdafaa-i Hukuk Şubesi'ne çekilen telgraf.[124]
23-24 Nisan 1923

123 T.İ.T.E. arşivi.
124 T.İ.T.E. arşivi

Telgrafname

Trakya Müdafaa-i Hukuk Merkez Yönetim Kurulu'ndan

Kırkkilise Müdafaa-i Hukuk Şubesi'ne

Ankara'dan bildirildiği üzere elde bulunan esirlere karşılık bizim esirlerimiz behemehal Yunanistan'dan istenileceğinden ahiren memleketlerine kavuşanlardan başka esirlerimizden hastalık veya diğer sebeplerle Yunanistan'da kalmış olanları var ise nerelerde iseler isimleriyle açık adreslerinin Merkezi Yönetim'e bildirilmesi ve bu hususta katiyyen ihmal gösterilmemesi önemle rica olunur.

23-24 Nisan 1923 [23-24 / 4 / [13]39]

Müdafaa-i Hukuk Merkez Yönetimi adına

Kasım (Yolageldilizade)

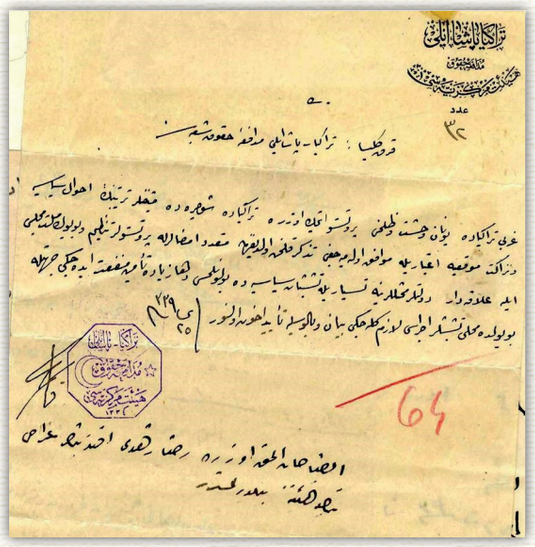

Batı Trakya'da Yunanlılar tarafından yapılan vahşeti protesto etmek için mitingler düzenlemek yerine imza toplamak suretiyle yabancı ülke temsilcilerine gönderilerek protesto edilmesinin daha yararlı olacağı hakkında Trakya Paşaili Müdafaa-i Hukuk Merkez Yönetim Kurulu'ndan Kırkkilise Trakya Paşaili Müdafaa-i Hukuk Şubesi'ne gönderilen Kasım Yolageldili imzalı yazı.[125]

25 Nisan 1923

Trakya Paşaili Müdafaa-i Hukuk Merkez Yönetim Kurulu'ndan

Kırkkilise Trakya Paşaili Müdafaa-i Hukuk Şubesi'ne

Adet: 32

Batı Trakya'da Yunan vahşet ve zulmünü protesto etmek üzere Trakya'da şu sırada mitingler düzenlenmesi siyasi durumun nezaketi sebebiyle uygun olmayacağı kararlaştırılmıştır. İmzalar toplayarak Büyük Millet Meclisi ile ilgili devletler mümessillerine gönderilerek siyasi girişimlerde bulunulması daha fazla yarar sağlayacaktır. Bu nedenle bu usulle mahalli girişimlerde bulunularak protestolar yapılması daha uygun olacağını bildirir ve bu vesile ile kardeşliğimizi teyit ederiz. 25 Nisan 1923 (25 Nisan sene (1)339)

(Mühür)

Trakya Paşaili Müdafaa-i Hukuk Merkez Yönetim Kurulu

(İmza)

Kasım (Yolageldilizade)

Ayrıntılı bilgi almak üzere Rıza Zühdü Efendi'nin gönderilmesi heyete bildirilmiştir.

125 Tİ.T.E.4.4 Arşivi.

Kurtuluş savaşı sonrası ülkemizde yeni bir düzenin kurulması çalışmalarında, kurulduğu günden itibaren Ankara TBMM'ne bağlı olan Trakya Paşaeli Cemiyeti ve **Kasım Yolageldili**, bu süreçte Edirne ve komşu illerde de faaliyetlerine hız vermiş, ülkenin yeniden imar edilmesi, yakında yapılacak seçimlerde cemiyet üyesi vatanseverlerin görev alması, seçimlerin hür ve demokratik olması yönünde de çalışmalar yapmış, Trakya'da ki bütün Cemiyet merkezlerine Kasım Yolageldili tarafından mektuplar yazılmıştır.

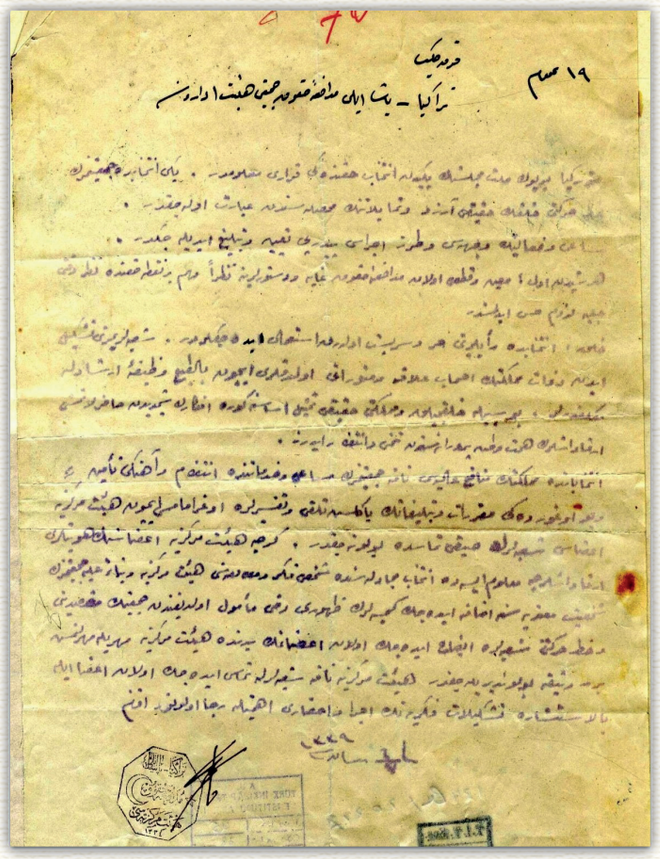

Kasım (Yolageldili) Beyin Kırk-Kilise Trakya Paşa-eli Müdafaa-i Hukuk Şubesine Yazdığı Mektup.[126]

Numara 19 Genel Kırk-kilise Trakya Paşa-eli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti İdare Heyetine

Türkiye Büyük Millet Meclisinin yeniden seçim hakkındaki kararı bilinmektedir. Yeni seçimde cemiyetimizin hareketi halkın hakiki arzu ve meylinin birleşeceği noktada olacaktır. Çalışma ve faaliyetlerin yönü, tarz ve icrası yavaş yavaş tayin edilip bildirilecektir. Her şeyden önce belli ve kesin olan Müdafaa-i Hukuk gaye ve sözlerine göre önemli bir nokta hakkının göz önüne alınmasına gerek duyulmuştur.

Halk, seçimde oyların hür ve serbest

Olarak kullanacaktır. Şubelerimizi oluşturan kişiler memleketin ilgi sahibi ve aydınları oldukları için doğal olarak uyarma görevini yapmakla yükümlüdürler. Bu sebeple halkçılık, memleketi gerçek temsil esasına göre fikirlerin şimdiden hazırlanması, arkadaşların vatanperverlik ve yardımını bekleriz.

Seçimlerde memleketin yüce menfaati adına cemiyetimizin çalışma ve hizmetlerinden düzen ve uyumu elde etme ve bu uğurdaki alınan kararlar ve bildirilerin yanlış anlama ve yorumlara uğramaması için merkez heyeti üyeleri şubelerle sıkı temasta bulunacaklardır. Gerçi merkez heyeti üyelerinin hüviyetleri arkadaşlar tarafından bilinmekte ise de seçim mücadelesinde şahsi fikir ve görüşlerini merkez heyeti ve böylece cemiyetimizin manevi şahsiyetine katacak kimselerin çıkması da umulduğundan, cemiyetin maksadını ve hareket tazını şubelere katacak olan üyenin elinde merkez heyeti mührüyle mühürlenmiş birer belge bulundurulacaktır. Merkez Heyeti adına şubelerle temas edecek olan üye ile görüşerek, teşkilat fikrinin hazırlanması ve uygulanması önemle rica olunur efendim.

6 / 7 Nisan 1339 (1923)
MÜHÜR
(Trakya Paşaeli Müdafaa-ı Hukuk Merkez)
İmza Kasım Yolageldili'ye aittir.

126 TİTE Arşivi

Trakya Paşa-eli Müdafaa-i Hukuk Merkez Heyeti'nden Kasım (Yolageldili) Beyin Kırk-Kilise Trakya Paşa-eli Müdafaa-i Hukuk Şubesine Yazdığı Mektup.[127]

Genel 21 Kırkkilise Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti İdare Heyetine

Seçimler için hazırlık ve faaliyet devresi başlamıştır. Aşağıdaki hususlara önemle dikkatinizi çekeriz.

1-Türkiye Büyük Millet Meclisi dini ve idari yetkiyi kullanmak üzere, bu gibi meclislerde milletvekili sayılarının fazlalığı memleket, özellikle seçim daireleri için çok fayda sağlar. O sebeple nüfusun gereği gibi araştırılması ve belirlenmesi, gerçek bir şekilde gösterilmesini sağlamak için, yeni doğmuş erkek çocukların bile defterlere yazılmasını ve bu konuda belediye ve nüfus daireleriyle müşterek çalışma ve faaliyette bulunmayı,

2-İkinci seçmenlerin, Trakya'nın savunması ve kurtarılması uğrunda hizmeti görülmüş, bunun üzerine müdafaa-i hukuk gayelerini kavramış, her şekilde güvenilir kişilerden ayrılmasına özen gösterilmesi, şimdiden ikinci seçmenliğe bu şekilde düşünülen kişilerin isimlerinin bildirilmesi,

3-İkinci seçmen seçimlerine ne zaman başlanabileceğinin sağlam bir tahmin ile hemen bildirilmesi,

4-Teftiş Heyetini oluşturacak kişilerin de Merkez Heyetince bilinmesi gerekli olduğundan belediye ve Meclis İdare Üyesi isimlerinin bildirilmesi, henüz belediye ve meclis idare seçimleri tamamlanamayan yerlerde hemen seçimin tamamlanarak derhal bildirilmesi,

5-Mustafa Kemal Paşa Hazretleri tarafından hazırlanıp ilan edilen milli ilkelerimiz hakkında uygun şekillerde halkı aydınlatmak için çalışmaya gayret edilmesi,

6-Şimdiye kadar ötede beride bazı kişilerin milletvekilliğine adaylıklarını koydukları haber alınmaktadır. Teşkilatımız gerek bağlı şubeleriyle ve gerek Ankara'daki Müdafaa-i Hukuk Grubu İdare Heyetiyle görüştükten sonra adayları kararlaştıracağından, o zamana kadar bu gibi girişimlerin kişisel sayılması gerekir. Bu konuda şimdiden tartışmaya girmekten kaçınılması, ülkenin faydasınadır.

7-Yukarıda yazılı hususlar hakkında mümkün olan en kısa sürede

Merkez Heyetine cevap ve bilgi verilmesi, seçim işlerini ilgilendiren, şubenizce tereddüdü gerektirecek durumların ertelenmeden merkez heyetinden sorulması istenmektedir.

Ülkenin selamet faydasına yönelik çalışmalarda başarılar temenni olunur efendim.

18 Nisan 1339 (1923)
MÜHÜR
(Trakya Paşa-eli Müdafaa-i Hukuk Merkez Heyeti)
İmza KASIM (Yolageldili)

127 TİTE Arşivi

Trakya Paşaeli'nin Bütün Yazışmalarında Kullanılan Mühür;

Trakya-Paşaeli Müdafaa Heyet-i Osmaniyyesi Mühürü ve Kasım Efendi'nin imzası.[128]

Kasım Yolageldili Edirne'nin entellektüellerindendir de, dönemin şartlarına göre iyi bir eğitim alamamasına rağmen,Kızı Ayşe Bercis Peta'nın anlatımına göre sakin yapılı, yerinde ve etkili konuşmasını bilen biri olduğu için, sosyal ve kültürel çalışmalarda da hep en önde olmuştur.

1923 yılı Kasım Yolageldili Belediye Başkanı olduğu dönem, Edirne'de "Büyük Türkiye Eczanesi"nin açılışında, sağdan dördüncü.[129]

128 M.Kasım Yolageldili arşivi.
129 Tufan Baş Arşivi.

امتیازی آلان : مصطفی قاسم

اداره یری : بالق پازاری

تلغراف آدرسی : ادرنه « پاشا ایلی »

نسخه‌سی ۱۰۰ پاره‌در

پاشا ایلی

هفته‌ده ایکی دفعه چیقار سیاسی خلق غزته‌سی

۱۳۳۹ سنه‌سی شباطنده قورولمشدر

خلق ایچون فائده‌لی یازیلر. صحیفه‌لریمز آچیقدر.

— نصر اولنمیان اوراق اعاده اولنماز —

آبونه شرائطی

سنه‌لکی ۲۶۰ ، آلتی آیلغی ۱۳۰ ، اوچ آیلغی ۶۵ غروشدر.

صایی ۳۵ — ۱ تموز ۱۳۳۹ — پازار — ۱۷ ذی القعده ۱۳۴۱ — بیل ۱

اك صوك تلغرافلر

غازی پاشا حضرتلرینك انتخاب مناسبتیله ادرنه مدافعه حقوق هیئت مرکزیه‌سنه تلغرافی

لوا کزك بوکسك رشد سیاسیسی وقابلیت وطن پرورانه‌سی ارائه ایدن نتیجهٔ انتخابدن دولایی ، فلاکت وطنی سعادته تحویل غایه‌سیله سنه‌لرجه اول فعالیته باشلامش اولان آناطولی وروم ایلی مدافعهٔ حقوق جمعیتی نامنه بتون لوا خلقنی تبریك ایدرم . مملکتك بوندن بویله‌ده نائل قبوضات اولمسی ایچون لوا کزك عین درجه‌ده یوکسك حساسیت وطن پرورانه ایله جمعیت وفرقه‌مزه ظهیر اوله‌جغنده شبهه یوقدر . جناب حق جمله‌مزی موفق بالخیر ایتسون . اشبو معروضاتمك بالعموم لوا مدافعهٔ حقوق تشکیلاتی وبلدیه هیئتلریله اهالیٔ محترمه‌یه ابلاغنی خاصةً رجا ایلرم افندم .

آناطولی وروم ایلی مدافعهٔ حقوق جمعیتی رئیسی

غازی مصطفی کمال

۲۸ — حزیران تاریخلی رسمی تبلیغدر : ازمیر منطقه‌سنده ۲۶ حزیرانده ایلدیر کورفزنده‌کی قره‌باغ اطه‌سنه یاقلاشمق استه‌ین ایکی قایق آتشلریمزله ساقز استقامتنه اوزاقلاشدیرلمشدر .

۲۹ — حزیران ۳۹ رسمی تبلیغدر . چناق‌قلعه منطقه‌سنده اوچ انکلیز نفری خط‌قاصلی کچه‌رك قره‌غوللریمزه التجا ایتمشدر .

صوشرکتی

آنقره ۳۰ نافعه وکالتی ایله اسکدار قاضی کوی صو شرکتی آره‌سنده وبالمذاکره تثبت ایدیلن ائتلافنامه‌ایله شرکت کوکصو دره‌سنك منبع طرفنده ودودولی کوینك شمال غربیسنده لااقل ایکی ملیون مترو مکعبی صوطوته‌جق کارکر بربندله سوزوله‌جق حوضلری انشا وتأسیس وحالا موجود بندك تعمیر واصلاحیله حسن محافظه‌سنی استعمال ایده‌جکی محروقاتك برلی کمورلردن انتخابنی تعهد ایتمکده‌در .

۱ — تموزدن اعتباراً آلتی آیلق اعظمی تعرفه بهر مترو مکعبی صو ایچون اون اوچ بچق غروش اوله‌جق وقا و فرق دوام ایتدیکی مدتجه هر آلتی آیده بر یکی تعرفه یاپیله‌جقدر شرکت حاصلات غیر صافیه‌نك یوزده بشنی شهر امانته ویره‌جك و ائتلافنامه تاریخندن اعتباراً آلتی آی ظرفنده عموم مستخدمینی تورك اوله‌جقدر .

انتخابات

زونغولداق — ۲۹ زونغولداق لواسنده مبعوث انتخاباتی کاملاً ختام بولمشدر . انتخاباته اشتراك ایدن ۳۳۷ منتخب ثانی مطبوعات مدیری راغب بکه ۳۷۴ قوجه ایلی متصرفی خلیل بکه ۳۷۳ اسبق مبعوث یوسف ضیا بکه ۳۷۰ طونه‌لی حلمی بکه ۳۶۲ رأی ویرمك صورتیله مدافعهٔ حقوق نامزدلرینی مبعوث انتخاب ایتمشلردر .

نورنوم ۲۹ قضامزده مبعوث انتخاباتی اجرا اولندی عموم منتخب ثانیلر رأیلرینی کاملاً مدافعهٔ حقوق نامزدلرینه ویردیلر

قسطمونی — ۲۹ مرکز قصبه‌ده منتخب ثانی انتخاباتنده مدافعهٔ حقوق نامزدلری قاهر بر غلبه تأمین موفقیت ایله‌مشلردر . ملحقاتده‌ده منتخب ثانی انتخاباتی ختامه ایرمك اوزره‌در . هر طرفده مدافعهٔ حقوق نامزدلری قازانیور .

آنقره — ۳۰ صاروخان لواسنك صالحلی ، قوجه طوماء ، قرق آغاج ، دمیرجی قضالرنده مبعوث انتخاباتی ختام بولمش وکافه‌سنده مدافعهٔ حقوق نامزدلری اتفاقله ویا اتفاقه یاقین بر اکثریتله مبعوث انتخاب ایدلمشدر . دکرلی لواسنه مربوط طواس قضاسی منتخب ثانیلریده رأیلرینی متفقاً مدافعهٔ حقوق نامزدلرینه ویرمشلردر .

قره آغاجده یونانلیلرك

پالاوره‌لری

برقاچ کوندنبری استخبارات خصوصیه‌مزه نظراً قره آغاجده ایکی آی قدر لوزان قونفرانسندن مساعده آلدقلری دوران ایتمکده‌در . بو ایکی آی صکره‌یه قدر تارلالرده بولنان محصوللرینی طوپلایوب آندن صکره تخلیه ایدیله‌جکلرینی سویله‌مکده‌در . بو روایت اصل اساسدن عاری اولدیغنه شبهه ایتمه‌یورز شمدی‌یه قدر لوزاندن کلن تلغرافلرده بویله بر مساعده‌نك اولدیغنی کورمدك اوتدنبری نه‌قدر خیال پرست اولدیقلری بتون دنیاجه معلوم اولان یونانلیلرینك بویله اویدرمه یالانلریله آنجق کندی یأسلرینی اویوشدیره‌بیلیرلر ظننده‌یز !

آناطولیده ایمانلی تورك قهرمانلرینك پارلاق ظفریندن آرتق یالان ، خیالردن اوزاقده یاشاملری لازم کلیرکن هر کون اویدرمه افسانه‌لر ایجاد ایده‌رك کندی صویتار القلرینی دنیایه کوستریورلر . بوندن برسنه اولیسنه قدر کندیلرینی دیو آیینه‌سنده کوردکلرینی بیلدیکمز ایچون بویله لاقیردیلرله آنجق آنجق کندیلرینی آلدانه‌بیلیرلر : یالکز بزم بوکا بر سویله‌یه‌جکمز وارسه کچدی بولیك پازاری چورباجیلر سوروك ..... آتینه‌یه .

— استرومجه‌لی —

محمود ندیم

ارتحال

سابق بلدیه رئیسی ، تراکیا — پاشا ایلی هیئت مرکزیه‌سی اعضاسندن قاسم افندینك والده‌سی وغزته‌مز صاحبی مصطفی بکله برادرلری جواد ومحی الدین بکلرك بیوك آننه‌لری حاجی عایشه خانم افندی برشنبه کیجه‌سی ارتحال داریقا ایتمش ونعش مغفوری والی وقوماندان بك افندیلرله ارکان مأمورینك دوش تکریم وتبجیلنده اوله‌رق قادر بخانه تکیه‌سی قارشوسنده‌کی جامع شریف خطیره‌سنه تودیع اولنمشدر . مرحومهٔ موما الیها اوزون مدتدن بری یاتمقده وسکسان ییلی کچن حیات مغدورینی اوغلی وطورونلرینك نظر حرمتلری قارشوسنده اتمام ایتمکده ایدی . متقی ومصلی ، بتون معناسیله بر تورك خاتونی اولان مرحومه قاسم افندی کبی فداکار وطن بر اولاد ، بابالرینه مسابقه ایده‌جك صورتده فضیلتله ، علو جنابله متحلی طورونلر براقمشدر . کندیسی نائل خلدبرین اولدقجه حق تعالی ، کری‌یه براقدقلرینی سعادت وسلامتله مظهر تکریم بیورسون آمین .

رحمة الله علیها

معارف وکالتنك تعمیمی

اورته مکتبلر معلملکلرینه طالب اولانلر حقنده وکالتجه بروجه زیر معامله تطبیق ایدیله‌جکندن طالبلرك بوکا توفیقاً مراجعتلری لازمدر .

آ : لااقل نالی تحصیل کورمش اولمق شرطیله بالامتحان اورته مکتب معلملکنه کیرمك ایسته‌ینلر تموز نهایتنه قدر استدعا ایله اکیاقین معارف مدرلکلرینه مراجعت ایده‌جکلردر . تموز نهایتنده معارف مدیرلری مراجعت ایدنلرك جدولنی استدعا وسائر وثائقله برلکده وکالته کوندره‌جکدر . بو استدعاده : طالبك فطوغرافی مربوط اولدیغی کبی محل اقامتی واورته مکتبلر توزیع دروس جدولنه کوره هانکی غروب درسلری درعهده ایده‌جکی‌ده یازیلاجقدر وکالتده سجل وارسه اونك دوسیه نومروسی ویوقصه معارف اداره‌لرنده موجود ترجمهٔ حال خلاصه نمونه‌سنه کوره بر ترجمهٔ حال جدولی تنظیم ایده‌رك استدعایه ربط ایله‌یه‌جکدر .

ب : طالبلر تعیین ایتدیکدن صوکرا سؤال ورقه‌لری وکالتدن مظروفاً معارف مدیرلکلرینه کوندریله‌جك وطالبلر معارف اداره‌لرنجه اعلان ایدیله‌جك بر یوم معینده بو سؤاللردن معارف مدیرینك ریاستی آلتنده بر هیئت ممیزه حضورنده تحریراً امتحان ایدیله‌رك اوراق امتحانیه تدقیق اولونمق اوزره مظروفا وهیئت ممیزه‌نك امضا ویاخود مهرلریله ممهور اوله‌رق وکالته کوندریله‌جکدر .

ج : بو امتحانده موفق اولانلر اصول تدریس ، فن تربیه ، وروحیاتدن‌ده بر امتحان ویرمك مجبوریتنده‌درلر .

بو امتحان اعظمی بر سنه تأجیل اولونابیلیر . دها اول امتحان ویرمك ممکندر . بو امتحانده موفق اولانلر اورته تدریسات معلملری حقوقنه نائل اولورلر . موفق اولامایانلر موقت اصیل صورتیله استخدام اولونابیلیرلر .

د : طالبلرك یاشلری فرقی متجاوز اولمامق واحوال صحیه‌سی معلملکنه مانع بولونمامق لازمدر .

نظر دقته

ظفر آبده‌لری پیانقو بیلنلری دردنجی صحیفه‌ده بر قسمنی درج ایتدك پیدرپی چکیلن نومرولری اعلان ایده‌جکز .

Eski Belediye Başkanı, Trakya-Paşaili Cemiyeti Merkez Yönetim Kurulu üyelerinden Kasım Efendi'nin annesinin vefatı hakkında Paşaili gazetesinde yayınlanan vefat haberi.
1 Temmuz 1923[130]

130 Selimiye Yazma Eserler Kütüphanesi.

Eski Belediye Başkanı, Trakya-Paşaili Cemiyeti Merkez Yönetim Kurulu üyelerinden Kasım Efendi'nin annesinin vefatı hakkında Paşaili gazetesinde yayınlanan vefat haberi. 1 Temmuz 1923

Paşaili Gazetesi,1. sene, sayı 35, 1 Temmuz 1923 (1 Temmuz 1339)

Son Yolculuk (İrtihal)

Eski Belediye Başkanı, Trakya-Paşaili Cemiyeti Merkez Yönetim Kurulu üyelerinden **Kasım Efendi**'nin annesi, gazetemiz sahibi **Mustafa Bey** ile kardeşleri **Cevat** ve **Muhyiddin** Beylerin büyükanneleri **Hacı Ayşe Hanımefendi** perşembe gecesi vefat etmişlerdir. Cenazesi Vali ve Kumandan Beyefendiler ile ileri gelen memurların omuzlarında **Kadirîhane Tekkesi** karşısındaki camiye götürülmüş ve haziresine defnedilmiştir. Merhume uzun süreden beri yatmakta ve 80 yılı geçen çileli hayatını oğlu ve torunlarının saygı dolu bakışları karşısında tamamlamakta idi. Dindar ve namazlı, bütün manasıyla bir Türk hatunu olan merhume, Kasım Efendi gibi vatan'a kendini feda eden bir evlat, babalarıyla yarışacak şekilde erdemli ve cömert torunlar bırakmıştır. Kendisi cennette oldukça Hak Teala, geriye bıraktıklarını mutluluk ve esenlikle donatsın amin.

Allah ona rahmet etsin.

26 Temmuz 1930 Yılında Edirne'de daha önce görülmemiş büyük bir kasırga çıkar, Edirne'de bütün Camiilerde ki Minarelerin külahları uçar, evlerin çatıları, ağaçlar devrilir, bu kasırganın çıktığı gün **Kasım Yolageldili**'nin faytonu da üç şerefeli camiinin yanındadır, araçta o günlerde 3 yaşında olan küçük kızı Ayşe Bercis hanım da vardır, üç şerefeli camii minarelerinin uçan külahlarından biri faytonun üzerine düşer atlardan biri ölür ama faytondakiler her hangi bir yara almadan kurtulurlar.[131]

131 Ayşe Bercis Yolageldili Peta'nın Cengiz Bulut'a anlatımı.

Edirne'de Büyük Kasırga 26 Temmuz 1930[13] [2]

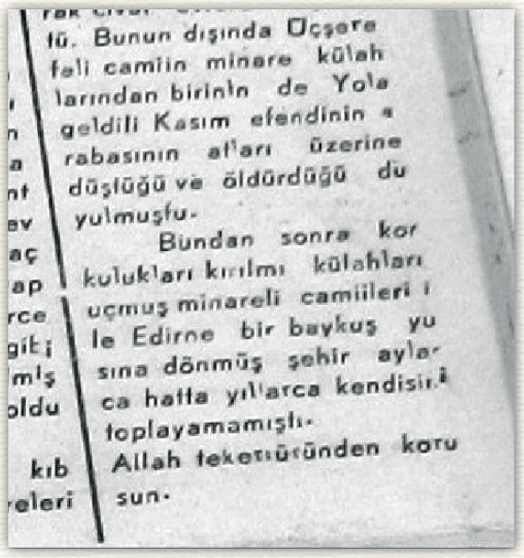

tü. Bunun dışında Üçşere
feli camiin minare külah
larından birinin de Yola
geldili Kasım efendinin a
rabasının at'ları üzerine
düşlüğü ve öldürdüğü du
yulmuşfu.
Bundan sonra kor
kulukları kırılmı külahları
uçmuş minareli camiileri i
le Edirne bir baykuş yu
sına dönmüş şehir aylar
ca hatta yıllarca kendisini
toplayamamışlı.
Allah tekerrüründen koru
sun.

26 Temmuz 1930 Edirne'de ki kasırga haberi.[133]

23 Aralık 1930 yılında Mustafa Kemâl ve T.B.M.M. üyesi bazı Milletvekillerinin Edirne'ye gelişleri dolayısıyla, Kasım Efendi'nin Tunca Köprüsü üzerine yaptırdığı " Mustafa Kemâl" Fotoğrafı bulunan Tak, Tak'ta " Çiftçi Kasım" imzası bulunmaktadır.[134]

132 Cengiz Bulut arşivi.
133 Edirne Postası Gazetesi 1930
134 M.Kasım Yolageldili arşivi.

Kasım Yolageldili ömrünün büyük bölümünü Trakya ve Edirne'nin istiklâli uğrunda mücadeleler ile geçirmesine rağmen, yeniden kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin iktisaden de gelişmesi yönünde çaba sarf etmiş, Trakya ve Edirne Ekonomisinde, ticari yaşamında millileşme hareketlerinde hep en önde olmuş, Ticaret ve Sanayii Odası, Ticaret Borsasının çalışmalarında aktif olarak yer almış, Vefatından az önce Edirne ve Köylerinde ki çiftçileri örgütleyerek, 4 Mayıs 1936 yılında "Tarım Kredi Kooperatifi"nin bir numaralı kurucu üyesi olarak, Kooperatifi Edirne'de faaliyete geçirmiş Trakya Köylüsünün daha bilinçli ziraat yapmasına vesile olmuştur.

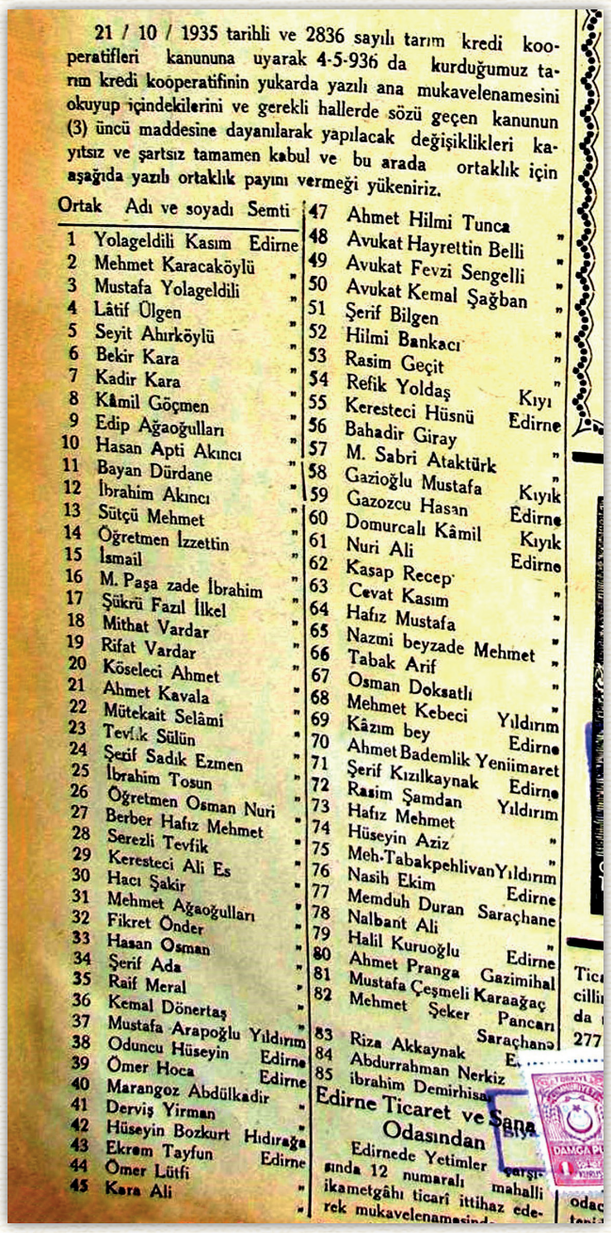

21 / 10 / 1935 tarihli ve 2836 sayılı tarım kredi kooperatifleri kanununa uyarak 4-5-936 da kurduğumuz tarım kredi kooperatifinin yukarda yazılı ana mukavelenamesini okuyup içindekilerini ve gerekli hallerde sözü geçen kanunun (3) üncü maddesine dayanılarak yapılacak değişiklikleri kayıtsız ve şartsız tamamen kabul ve bu arada ortaklık için aşağıda yazılı ortaklık payını vermeği yükeniriz.

Ortak	Adı ve soyadı	Semti
1	Yolageldili Kasım	Edirne
2	Mehmet Karacaköylü	"
3	Mustafa Yolageldili	"
4	Lâtif Ülgen	"
5	Seyit Ahırköylü	"
6	Bekir Kara	"
7	Kadir Kara	"
8	Kâmil Göçmen	"
9	Edip Ağaoğulları	"
10	Hasan Apti Akıncı	"
11	Bayan Dürdane	"
12	İbrahim Akıncı	"
13	Sütçü Mehmet	"
14	Öğretmen İzzettin	"
15	İsmail	"
16	M. Paşa zade İbrahim	"
17	Şükrü Fazıl İlkel	"
18	Mithat Vardar	"
19	Rifat Vardar	"
20	Köseleci Ahmet	"
21	Ahmet Kavala	"
22	Mütekait Selâmi	"
23	Tevfik Sülün	"
24	Şerif Sadık Ezmen	"
25	İbrahim Tosun	"
26	Öğretmen Osman Nuri	"
27	Berber Hafız Mehmet	"
28	Serezli Tevfik	"
29	Keresteci Ali Es	"
30	Hacı Şakir	"
31	Mehmet Ağaoğulları	"
32	Fikret Önder	"
33	Hasan Osman	"
34	Şerif Ada	"
35	Raif Meral	"
36	Kemal Dönertaş	"
37	Mustafa Arapoğlu	Yıldırım
38	Oduncu Hüseyin	Edirne
39	Ömer Hoca	Edirne
40	Marangoz Abdülkadir	"
41	Derviş Yirman	"
42	Hüseyin Bozkurt	Hıdırağa
43	Ekrem Tayfun	Edirne
44	Ömer Lütfi	"
45	Kara Ali	"
47	Ahmet Hilmi Tunca	"
48	Avukat Hayrettin Belli	"
49	Avukat Fevzi Sengelli	"
50	Avukat Kemal Şağban	"
51	Şerif Bilgen	"
52	Hilmi Bankacı	"
53	Rasim Geçit	"
54	Refik Yoldaş	"
55	Keresteci Hüsnü	Kıyı Edirne
56	Bahadir Giray	"
57	M. Sabri Ataktürk	"
58	Gazioğlu Mustafa	"
59	Gazozcu Hasan	Kıyık Edirne
60	Domurcalı Kâmil	Kıyık Edirne
61	Nuri Ali	"
62	Kasap Recep	"
63	Cevat Kasım	"
64	Hafız Mustafa	"
65	Nazmi beyzade Mehmet	"
66	Tabak Arif	"
67	Osman Doksatlı	"
68	Mehmet Kebeci	Yıldırım
69	Kâzım bey	Edirne
70	Ahmet Bademlik	Yeniimaret
71	Şerif Kızılkaynak	Edirne
72	Rasim Şamdan	Yıldırım
73	Hafız Mehmet	"
74	Hüseyin Aziz	"
75	Meh.Tabakpehlivan	Yıldırım
76	Nasih Ekim	Edirne
77	Memduh Duran	Saraçhane
78	Nalbant Ali	"
79	Halil Kuruoğlu	Edirne
80	Ahmet Pranga	Gazimihal
81	Mustafa Çeşmeli	Karaağaç
82	Mehmet Şeker	Pancarı Saraçhane
83	Rıza Akkaynak	E...
84	Abdurrahman Nerkiz	
85	ibrahim Demirhisar	

Edirne Ticaret ve Sana... Odasından

Edirnede Yetimler ...sında 12 numaralı ... mahalli ikametgâhı ticarî ittihaz ederek mukavelenamesind...

Edirne Postası Gazetesi'nde Tarım Kredi Kooperatifinin Ana Mukavelenamesinde yapılan değişikliklerin ilan edilmesi. Kasım Yolageldili bir numaralı kurucu üyedir.[135]

135 Edirne Postası Gazetesi, 25 Mart 1939

Kasım Efendi yıllarca Edirne'de Türk işadamlarının açtığı ticarethanelerin çoğalması yönünde çalışmıştır, İkinci Dünya savaşının hazırlıkları döneminde Dünyada başlayan Ekonomik sıkıntılar, Türkiye'yi de etkilemiş bir çok ticari işletmeler zor duruma düşmüştür, Kasım Yolageldili'de bu sıkıntılardan nasibini almış işleri bozulmuştur, ölümünden üç yıl önce 17 ağustos 1933 tarihli Edirne Postası gazetesine verilen **Konkordato*** ilânından iflas ettiğini anlıyoruz, ilanda Kasım Efendi'den alacağı olan kişi/kurumların 17 Eylül 1933 tarihinde Edirne Barosunda yapılacak toplantıya katılmaları istenmektedir.

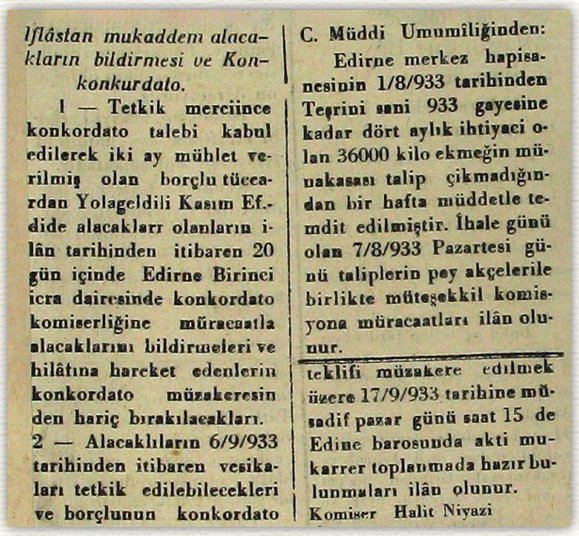

İflâstan mukaddem alacakların bildirmesi ve Konkordato.

1 — Tetkik merciince konkordato talebi kabul edilerek iki ay mühlet verilmiş olan borçlu tüccardan Yolageldili Kasım Efendide alacakları olanların ilân tarihinden itibaren 20 gün içinde Edirne Birinci icra dairesinde konkordato komiserliğine müracaatla alacaklarını bildirmeleri ve hilâtına hareket edenlerin konkordato müzakeresinden hariç bırakılacakları.

2 — Alacaklıların 6/9/933 tarihinden itibaren vesikaları tetkik edilebilecekleri ve borçlunun konkordato teklifi müzakere edilmek üzere 17/9/933 tarihine müsadif pazar günü saat 15 de Edine barosunda akti mukarrer toplanmada hazır bulunmaları ilân olunur.

C. Müddi Umumiliğinden:

Edirne merkez hapisanesinin 1/8/933 tarihinden Teşrini sani 933 gayesine kadar dört aylık ihtiyacı olan 36000 kilo ekmeğin münakasası talip çıkmadığından bir hafta müddetle temdit edilmiştir. İhale günü olan 7/8/933 Pazartesi günü taliplerin pey akçelerile birlikte müteşekkil komisyona müracaatları ilân olunur.

Komiser Halit Niyazi

17 Ağustos 1933 Tarihli Edirne Postası Gazetesinde Kasım Yolageldili'nin Konkordato / İflas ilânı.[136]

Kasım Efendi döneminde büyük bir Sanayici, Ordu'nun iaşesini temin eden bir Müteahhit, Kömür Madenleri sahibi olan bir Tüccar, Yolageldi Köyü'nden Kuleli'ye kadar binlerce dönüm arazide Çiftçilik yapan büyük bir çiftçi olmasına rahmen, nasıl olur da bu kadar imkanlara sahip bir kişi iflas eder diye düşünülebilir, Kasım Efendi'nin ekonomik olarak dar boğaza düşme nedenini daha iyi anlayabilmek için, 1932 yılında Bulgaristan'dan Türkiye'ye İstanbul, Bursa ve Edirne'de incelemelerde bulunmak üzere gelen Bulgar Öğretmenlerden birinin o dönem yazdığı bir Rapor'da, Edirne hakkında yazdıklarını iyi okuyup anlamak gerekir.

"Edirne'de ölüm sessizliği hâkim. Hinterlandı daralan kentin ticareti iyice durmuş. Mağazalar sinek avlıyor ve hiçbir yerde oradaki kadar üstü başı yırtık insan görmedim.

Her şeyden önce yoksulluk ve kentin iktisadî ve ticarî açıdan sıkıntı içinde ve büyük düşüşte olduğu açıkça göze çarpar. Dünyayı saran ekonomik buhranın etkisi bir yana, Yunan ve Bulgar sınırının hemen yakından geçmesi, Edirne'nin pazar imkânlarını kısıtlayarak çöküşünü hızlandırmıştır. Sınır kentinin özellikle kuzey ve doğu semtlerinde sokak kaldırımları ota bürünmüş olup evler boş, avlular da muzır otuyla kaplanmıştır.

Bütün bunlar, burada canlı hayatın sönme eğiliminde olduğuna işaret eder. Nüfusu gittikçe azalan kentte pahalılık adeta el yakar ve fiyatlar İstanbul'dakilerden daha yüksektir. sosyoekonomik anlamda Edirne'nin 1930'ların başında büyük bir darboğaz içinde bulunduğu, bundan dolayı nüfusun azalma eğiliminde olduğu konuk Bulgar muallimlerin gözünden kaçmaz. O yıllarda, Edirne'nin 35 bin civarındaki nüfusunun çoğunluğunu Türkler oluşturur, ancak az sayıda da olsa, kentte Bulgar da yaşar. Bunların rüştiyesi ve metropolitliği vardır."[137]

136 Konkordato, mali açıdan zor durumda olan bir kurumla/şirketle yapılan iflas anlaşması anlamına gelmektedir.

137 Kaynak; Bonev Bonev, V stranata na Kemal pasha. Pătni belejki i vpechatleniia [Kemal Paşa'nın Ülkesinde. Yolculuk Notları ve İzlenimleri], Pechatnitsa "Zora", Kyustendil 1934, s. 65 - BULGAR TARİH VE COĞRAFYA MUALLİMLERİNİN 1932 EDİRNE ZİYARETİ Hüseyin MEVSİM s.51-52 - Balkan Araştırma Enstitüsü Dergisi, Cilt/Volume 4, Sayı/Number 1, Temmuz/July 2015, ss. 41-54

Edirne'de yayınlanan gazete arşivlerinde yaptığımız araştırmalarda, Edirne Postası Gazetesinde 1939 yılından 1946 yılına kadar dönem dönem Kasım Efendi'nin iflası ile oluşturulan Tasfiye Komisyonunun Satışa koyduğu, **Kasım Efendiye** ait taşınmaz malların listesini ve rayiç bedellerini içeren ilânların yayınlandığını görüyoruz.

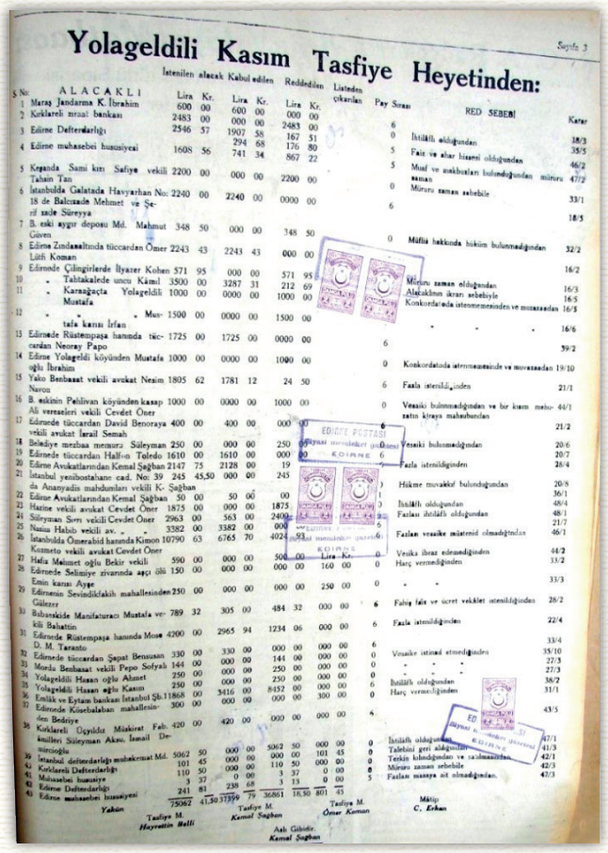

Yolageldili Kasım Tasfiye Heyetinden:

Edirne Postası Gazetesinde Kasım Efendinin Mallarının Tasfiye ilânı; 21 Ocak 1939

Müflis Kasım Yolageldili Tasfiye Memurluğundan :

Kasım Efendinin Mallarının Tasfiye ilânı; Edirne Postası

Müflis Kasım Yolageldili Tasfiye Memurluğundan:

Sıra No.	Cinsi	Mevkii	Dönümü	Hududu	Satılacak Kısmı	Kıymeti
1	Tarla	Dandere	80	Şark kuru hüseyin, Garp üzmak, Ahmet kükü, Şimal yol, cenup Hoca oğlu Mehmet	Nısfı	400 lira
2	„	„	8	Şark mehmet ali, Garp yol ve sahibi senet, şimal yusuf, cenup ilcik hasan	„	40 „
3	„	„	90	Şark hâli, garp dere şimal hafız Ahmet, Cenup Şose	„	900 „
4	„	„	81.2	Şark dere garp hali Şimal Halim.	„	810 „
5	„	„	20	Şark şimal yol, garp çalılık cenup Mehmet	„	100 „
6	Bağ	bağlıkta	5	Şark ahmet hasan, garp ibiş mustafa, şimal yol, cenup abdullah müâzim ve Mehmet	„	100 „
7	„	„	1.3	Şark Bozakçı Hüseyin garp Kara tahir, şimal hayri, cenup küçük Hasan Yamaç	„	20 „

Yolageldi toprağında kâin ve yarısı müflis müteveffa Kasım Yolageldiliye âit bulunan yukarıda mevkii ve hudutları ve mikdarları yazılı tarlalar açık arttırma ile satışa çıkarılmıştır. Satış icra kanunu hükümlerine tabidir. İlk arttırma 21 Şubat 1945 Çarşamba günü saat 14 den 16 ya kadar Edirne Baro salonunda yapılacaktır. İstekli çıkmadığı veya kanuni haddi bulmadığı takdirde son pey sürenlerin teahhüdü baki kalmak üzere İkinci arttırmanın 2 Mart 1945 cuma günü aynı saat ve yerde yapılacağı ilân olunur.

Kasım Efendinin Mallarının Tasfiye ilânı; Edirne Postası 17 ocak 1945

Müflis Kasım Yolageldili Tasfiye Memurluğundan:

Sıra No.	Cinsi	Mevkii	Miktarı Dön. Ev. Arşın	Satılacak kısmı	Teminatının kıymeti Lira
1	Tarla	Bağlar düzlüğü namı diğer kuzu çardağı	375	Nısfı	750
2	„	Bükdere	20		40
3	„	„	118		54
4	„	Uzunçayır	150		300
5	„	Bağlar düzlüğü	166		332
6	„	Kavakaltı	36		268
7	„	Ovada çeşme karşısında	25		200
8	„	Arpalık	3	„	9
9	Harman arpalığı	Harman arpalığı	5 2	„	15
10	Arsa	Kariye derûnunda	3200	„	20
11	Tarla	Karaağaç	4	„	300
12	„	„	2 240 sürra	„	200

Vasıf ve kıymetleri yukarıda yazılı gayri menkuller parça parça ve açık arttırma suretile 5/2/945 tarihine rastlıyan Pazartesi günü 14 - 16 ya kadar Edirne Baro salonunda satılacaktır. İkinci arttırma 15/2/945 perşembe günü aynı saat ve yerde yapılacaktır. Satış icra kanunu hükümlerine tâbidir. Pey sürenler bu kanun hükümlerini kabul etmiş sayılırlar. Daha fazla malûmat almak isteyenlerin tasfiye memurluğuna müracaatları ilân olunur.

Kasım Efendinin Mallarının Tasfiye ilânı; Edirne Postası 31 ocak 1945

Kasım Yolageldili'ye ait Şirketin iflası ile oluşturulan tasfiye komisyonunca bazı malları satılarak borçları ödenmiş ve Edirne Asliye Ticaret Yargıçlığının 18 Ocak 1947 gün ve 1 esas 1 Karar sayılı ilâmıyla ve İcra ve İflas Kanununun 182. Maddesine istinaden İflasın kaldırıldığı ilân edilmiştir.

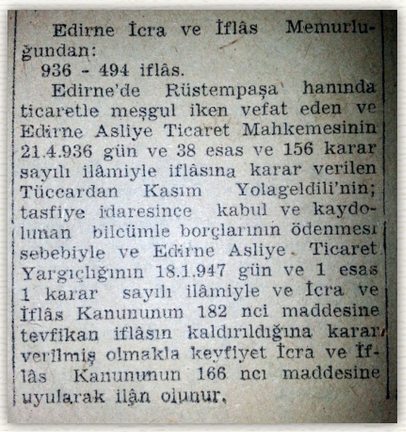

Edirne İcra ve İflâs Memurluğundan:

936 - 494 iflâs.

Edirne'de Rüstempaşa hanında ticaretle meşgul iken vefat eden ve Edirne Asliye Ticaret Mahkemesinin 21.4.936 gün ve 38 esas ve 156 karar sayılı ilâmiyle iflâsına karar verilen Tüccardan Kasım Yolageldili'nin; tasfiye idaresince kabul ve kaydolunan bilcümle borçlarının ödenmesi sebebiyle ve Edirne Asliye Ticaret Yargıçlığının 18.1.947 gün ve 1 esas 1 karar sayılı ilâmiyle ve İcra ve İflâs Kanununun 182 nci maddesine tevfikan iflâsın kaldırıldığına karar verilmiş olmakla keyfiyet İcra ve İflâs Kanununun 166 ncı maddesine uyularak ilân olunur.

Kasım Efendi'nin borçlarının ödenerek, Şirketine ait iflas kararının Mahkemece kaldırıldığına dair ilân. Edirne Postası Gazetesi 1947

Ömrünü Trakya ve Edirne'de yaşayan insanların özgür ve refah içerisinde, mutlu mesut yaşaması için harcayan Kasım Yolageldili, 1936 yılının 20 Haziran günü yaşama veda etmiştir. Naaşı Edirne Havsa ilçesi Yolageldi Köyü'ne defnedilmiştir. Trakya'da ve Edirne'de yaşayanlar **Yolageldili Kasım Efendi**'yi hiç unutmadılar, Edirne Belediye Başkanlığınca Edirne'de bir sokağa adını verdiler, yerel tarihçiler çalışmalarında adından saygıyla sevgiyle bahsettiler, Ruhu Şad, Mekânı Cennet olsun.

Kasım Yolageldili 1936

Kasım Efendi'nin Havsa Yolageldi köyünde ki eski mezarı.

Kasım Efendi'nin Havsa Yolageldi köyünde bulunan kabri, Cengiz Bulut'un girişimi ile Havsa Belediye başkanı Oğuz Tekin tarafından yenilenerek Anıt mezar haline getirildi.
23 Kasım 2018

Kasım Efendi'nin Havsa Yolageldi Köyünde bulunan mezarı,Cengiz Bulut'un girişimi ile Havsa Belediye başkanı Oğuz Tekin tarafından yenilenerek Anıt mezar haline getirildi.

23 Kasım 2019 Havsa'nın düşman işgalinden kurtuluşu sebebi ile Trakya Milli Mücadele kahramanı Kasım Efendi'nin Anıt mezarının başında yapılan törene Edirne Valisi Sayın Ekrem Canalp, Havsa Kaymakamı Neslihan Kısa, CHP Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, İYİ Parti Milletvekili Orhan Çakırlar,Edirne Belediye Başkanı Recep Gürkan, Havsa Belediye Başkanı Oğuz Tekin, Edirne İl Emniye Müdürü Ali Kemal KURT, İl Jandarma Alay Komutanı J.Alb.Alpaslan DOĞAN, Kasım Efendi'nin Torunları; Bülbün Yolageldili, Sinan Yolageldili, torunu merhum M.Kasım Yolageldili'nin eşi Figen Yolageldili ve Yolageldi Köy Muhtarı ile Yolageldi Köyünde yaşayan kalabalık bir vatandaş topluluğu ve basın Mensupları katıldı.

Günün Mana ve önemi hakkında yerel tarihçi Cengiz Bulut Kasım Efendi'nin hayatı ve Milli Mücadelede ki çalışmaları hakkında bilgi verdi, ardından Edirne Valisi Sayın Ekrem Canalp, Havsa Kaymakamı Neslihan Kısa, İyi Parti Milletvekili Orhan Çakırlar, CHP Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, Edirne Belediye Başkanı Recep Gürkan, Havsa Belediye Başkanı Oğuz Tekin ve Yolageldili ailesi adına Torunu Bülbin Yolageldili'nin konuşmaları ile tören sona erdi.

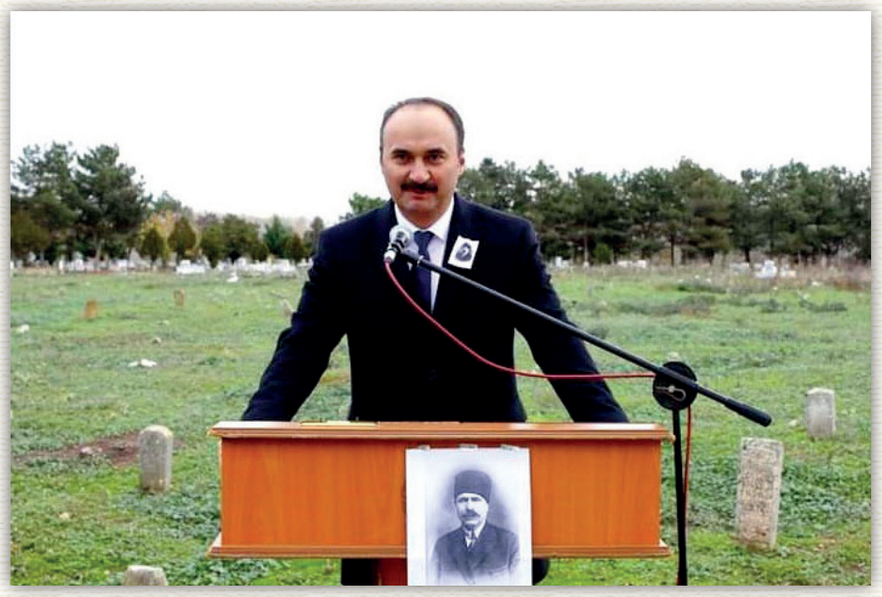

Edirne Valisi Ekrem Canalp

Edirne Belediye Başkanı Recep Gürkan

Cengiz BULUT

Havsa Belediye Başkanı Oğuz Tekin ve Kasım Efendi'nin torunu Bülbün Yolageldili

Kasım Efendi'nin Anıt Mezarı başında yapılan törende, Kasım Efendi'nin torunu M. Kasım Yolageldili'nin eşi Figen Yolageldili, Bülbün Yolageldili, Edirne Valisi Ekrem Canalp, CHP Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, Havsa Kaymakamı Neslihan Kısa, Edirne Belediye Başkanı Recep Gürkan, Havsa Belediye Başkanı Oğuz Tekin ve Havsa Belediye Başkan Vekili Tufan Baş 23 Kasım 2018

Havsa Belediye Başkan Vekili Tufan Baş, Cengiz Bulut, Y. Mimar Mehmet Ali Esmer, Kasım Efendi'nin Anıt Mezarı başında 23 Kasım 2018

Edirne Havsa Belediyesi, Belediye Binasına Kasım Efendi hakkında bilgilendirme levhası koyarak eski Belediye Başkanlarını yâd etmişlerdir. Yolageldi Köy Muhtarlığı da köylerinin kurucu Aile'sine vefa borcunu unutmayarak, Muhtarlık binasına Kasım efendi ile ilgili bilgi notu asarak gelecek nesillerin onu tanımasını sağlamıştır.

Yolageldi Köy Muhtarlığı'nda ki bilgi levhası

III. BÖLÜM

YOLAGELDİLİ AİLESİ

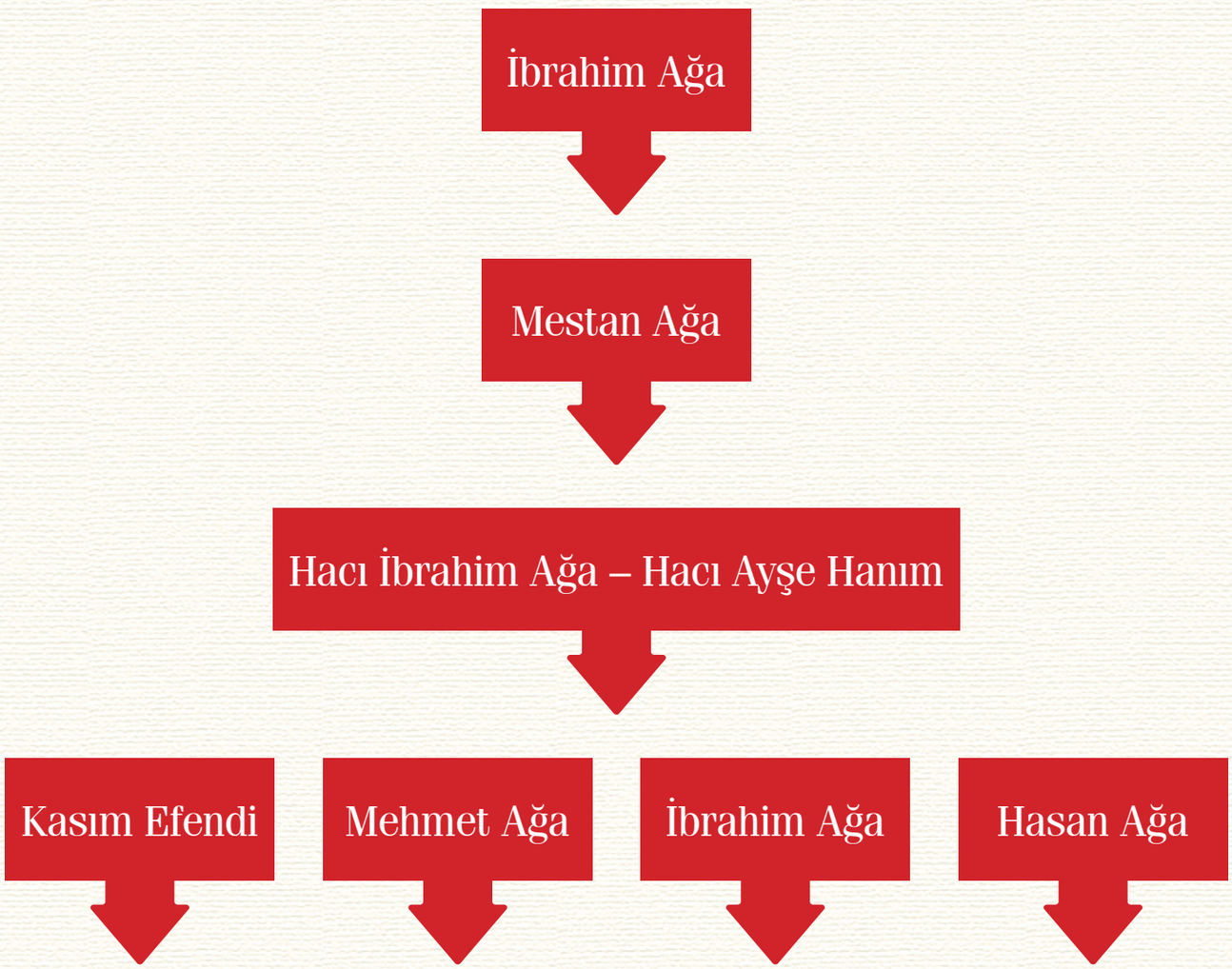

Kasım Efendi - Fatma Hanım
Vefat eden ilk eşinden olan çocukları

Mustafa 1893-1981

Bedriye 1896-1973

Cevat 1899-1969

Behice 1903- ?

Muhittin 1905-1979

Bediha 1908-1909

Kasım Efendi - Rukiye Necmiye Hanım
ikinci eşinden olan çocukları

Nurettin 1918-2005

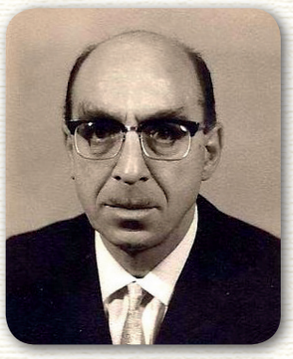

Fahrettin 1919-1968

Ayşe Bercis 1927-2017

Hacı Ayşe YOLAGELDİLİ
(Hacı İbrahim Eşi, Kasım Efendinin annesi)

Yolageldilizâde Kasım Efendi

Yolageldilizâde Kasım Efendi

Rukiye Necmiye Yolageldili
Kasım Efendi'nin ikinci eşi.

Kasım Efendi, Cevat , Muhittin Yolageldili

Kasım Efendi, Nurettin, Fahrettin Yolageldili

Kasım Efendi, Necmiye hanım, Nurettin, Fahrettin Yolageldili, Behice Yolageldili Mardin

Kasım Efendi, Mustafa, Muhittin, İrfan, Dündar Yolageldili

Edirne'de ki Konaklarının bahçesinde
Kasım Efendi, Necmiye hanım, Nurettin, Ayşe Bercis Yolageldili

MUSTAFA YOLAGELDİLİ

İRFAN YOLAGELDİLİ

Mustafa, İrfan, Dündar, Nur, Gönül Yolageldili

Dündar, Nur, Gönül Yolageldili

Mehmet Erdal Yolageldili

İsmet Paşa Hazretlerini Karşılamak İçin Uzunköprü'ye giden Edirne Heyeti;

Lozan'da galib bir sulh imzalayan büyük kumandanımız İsmet Paşa hazretlerini Edirne nâmına selamlamak üzere Vali Vekili Abdullah Naci, Mıntıka Müfettişi Miralay Mümtaz, Jandarma Alay Kumandanı Kaymakam Arif, Jandarma Kumandanı Binbaşı Faik Lütfü, Yüzbaşı Refik, Müdâfaa-i Kukuk nâmına Rasim, Encümen-i Vilayet nâmına Ekrem, Belediye nâmına Haşim, Yolageldilizade Mustafa Kasım, Türk Ocağı nâmına Muhiddin Kasım ve muallimler nâmına Sami, ahaliden Mehmet ve Cevad Beyefendiler Cuma günü saat dörtte hükümet konağı önünden otomobillerle Uzunköprü'ye mütevecchen hareket ederek akşam Uzunköprü'ye muvâsalat etmişler ve gerek erkân-ı hükümet ve gerekse halk tarafından samimiyet ve muhabbetle karşılanarak i'zâz ve ikram edilmişlerdir.

Heyet fırsattan istifade ederek Uzunköprü halkı ve gençlerinin muhikkli olan Türk Ocağıyla temas ederek samimi saatler geçirmişlerdir. Paşa hazretlerinin hareket etmediği telgrafla haber verilmekle Vali Vekili ve kumandan beyler gece, diğerleri de gündüz Uzunköprü'ye veda etmişlerdir.[138]

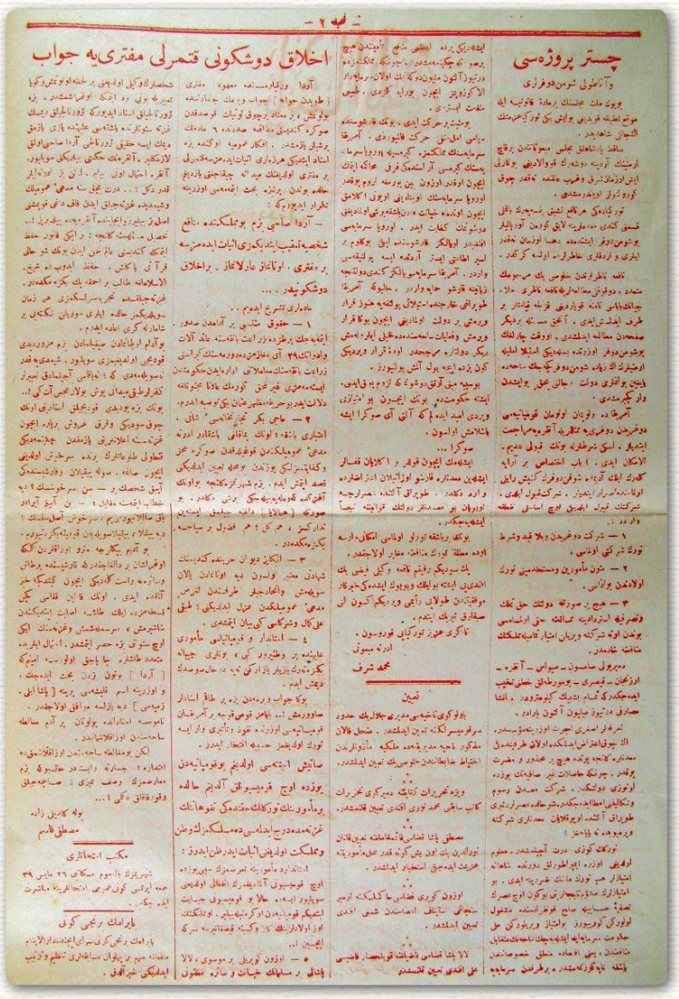

چستر پروژه‌سی

اخلاق دوشکونی قتمرلی مفتری‌یه جواب

138 1923 Paşaeli Gazetesi

Ayşe Gönül Yolageldili

Fatma Nur Yolageldili İşmen

24.03.1981, Milliyet, Sayfa 7

Edirne eşrafından, merhum Kasım ve Fatma Yolageldili'nin oğulları, merhum Dündar ve Merhume Gönül Yolageldili ile Nur-Bedit İşmen, Erdal-Güner Yolageldili'nin babaları, Mazlum İşmen, Sinan ve Cem Yolageldili'nin dedeleri, merhume İrfan Yolageldili'nin eşi,

MUSTAFA YOLAGELDİLİ

23.3.1981 günü Hakkın rahmetine kavuşmuştur. Cenazesi, 24.3.1981 Salı günü ikinci namazını müteakip, Teşvikiye Camii'nden kaldırılarak, Zincirlikuyu Mezarlığı'na defnedilecektir.

Mustafa Yolageldili'nin Vefat haberi.[139]

139 24 Mart 1981 Milliyet

CEVAT YOLAGELDİLİ

SEYDA YOLAGELDİLİ

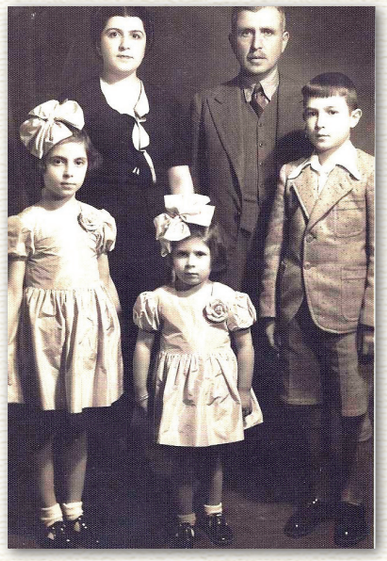

Cevat, Seyda, Engin, Umman, Bülbün Yolageldili

Cumhuriyet
Yayın Tarihi : 18.04.1969
Sayfa : 7

ACI BİR KAYIP

Merhume Fatma Yolageldili ile merhum Kasım Yolageldili'nin evlâdları, Seyda Yolageldili'nin kıymetli eşi, Mustafa, Muhittin, Nurettin Yolageldili, Bedriye Arda, Bercis Peta'nın kardeşi, Engin Yolageldili, Umman Aral, Bülbün Kapralı'nın sevgili babaları, İmadettin Aral, Atillâ Kapralı, Berrak Yolageldili'nin muhterem kayınpederleri, iyi insan,

Cevat Yolageldili

17.4.1969 günü vefat etmiştir. Cenazesi 18.4.1969 Cuma günü (bugün) Çorlu'da Süleymaniye camiinden alınarak ebedi istirahatgâhına tevdi edilecektir.

Mevlâ rahmet eyleye.

AİLESİ

Cumhuriyet - 4425

Cevat Yolageldili'nin vefat haberi.[140]

140 Cumhuriyet Gazetesi

BEDRİYE YOLAGELDİLİ ARDA

SÜLEYMAN ARDA

Bedriye Yolageldili Arda

Süleyman Arda

Edirne'de İki defa Valilik yapan Lofça'lı Hacı Adil Bey Girid'te sürgünde olduğu günlerde.1922
(Kasım Efendi kızını Hacı Adil Bey'in kardeşi Süleyman beyle evlendirmiştir.)

Soldan sağa; Süleyman,Gündüz,Fatma Ulviye,Bedriye Yolageldili Arda

Fatma Ulviye Arda

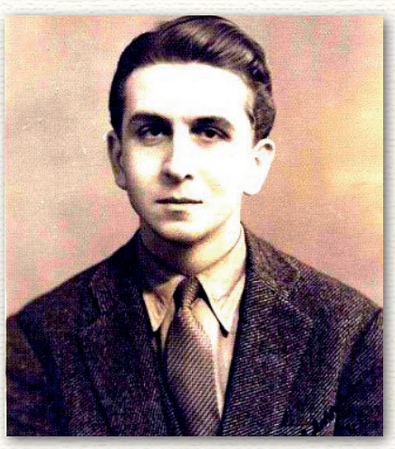

Gündüz Arda

Meral Tuna

BEHİCE YOLAGELDİLİ MARDİN

CEMAL MARDİN

Kasım Efendi ve Behice Yolageldili Mardin

Cemal Mardin

Soldan Sağa; Necmiye hanım, Kasım Efendi, Behice hanım,Nurettin, Fahrettin Yolageldili

Soldan Sağa; İrfan hanım, Mustafa Yolageldili, Behice Yolageldili Mardin

Soldan sağa; Behice Yolageldili Mardin, İrfan Yolageldil

Cumhuriyet
Yayın Tarihi : 30.05.1964
Sayfa : 3

VEFAT

Merhum Kazasker Mardini zade Yusuf Sıtkı Efendi ile merhume Behice Mardin'in oğlu, merhum Kasım Yolageldili'nin damadı, Ord. Prof. Ebül'ûlâ Mardin, Atiyye Arda ve Cemile Yalım'ın kardeşleri, Behice Mardin'in eşi, Şeyma Esim ve Verda Mardin'in babaları, İbrahim Esim'in kayınpederi, Ziraat Bankası emekli Tütün Başmüşaviri

Yüksek Ziraat Mühendisi

CEMAL MARDİN

Hakkın rahmetine kavuşmuştur. Cenazesi 30/5/1964 bugünkü cumartesi günü, öğle namazını mütaakıp, Şişli camiinden alınarak Rumelihisarındaki aile kabrine defnolunacaktır. Çelenk gönderilmemesi rica olunur.

İlâncılık: 679 — 6145

Behice hanımın eşi Cemal Mardin'in Vefat ilânı.141

141 Cumhuriyet Gazetesi, 30.05.1964 S.3

MUHİTTİN YOLAGELDİLİ

Muhittin, Nurettin Yolageldili, Hayrünisa, Fahrinüsa hanımlar (Kasım Efendi'nin yeğenleri).

Muhittin, Nurettin Yolageldili

Muhittin, Nurettin, Fahrettin Yolageldili

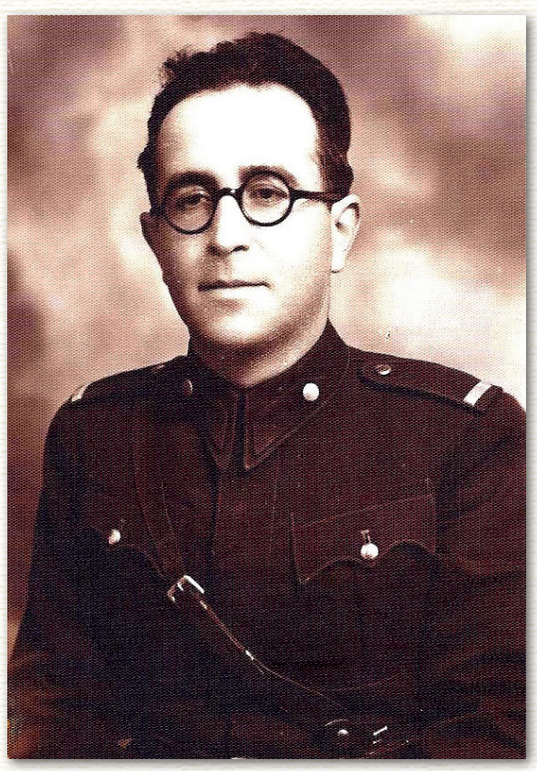

Muhittin Yolageldili

Muhittin Yolageldili babası Kasım Efendi ve ağabeyi Mustafa Yolageldili'nin sahibi olduğu Paşaeli Gazetesinde 1921,1922,1923 yıllarında uzun sure Edirne'de ki spor faaliyetleri ile ilgili yazı, haber kaleme almıştır, daha sonra Edirne Postası Gazetesinde de Edirne ile ilgili makaleler yazmış, yazılarında Edirne'nin sorunları ile dertlenmiş, sorunlara çözüm önerileri getirmiştir, Muhittin Yolageldili aynı zamanda Edirne Türk Ocağı üyesi olarak ta bir çok etkinlikte görev almıştır.

Yıl: 16. Sayı: 922

İDARE
Yeniler Çarşısı No: 7
Edirne

Telefon: 067

Edirne Postası

Haftada İki Defa Çıkar Cümhuriyetçi, Siyasi, Memleket Gazetesi

Çarşamba 6/3/940

ABONE
Yıllığı 4, Altı aylığı 2 Liradır

Sayısı 5 Kuruş

Şeker ve Petrol Fiatleri Yükseldi..

Trakyada Yeni halkevi binalar inşaatı hızla ilerliyor

Geçen sene Kırklareli, Babaeski, Gelibolu, Biga ve Yenice merkezlerinde modern ve plânlı bir tarzda Halkevleri yapılmıştır. Mahallen ve C. H. P. nin müşterek yardımları ile vücuda getirilen bu binaların bir kısmı açılmıştır. Bir kısmıda açılmak üzeredir. Yine bu şartlar altında bu senede Trakyanın Uzunköprü, Lüleburgaz, Çorlu, Malkara' Çanakkale ve Ayvacık merkezlerinde birer Halkevi binasının inşası ka-

Şeker Fiati Kiloda on kuruş yükseldi

Son istihsal mevsiminde pancarın otuz paradan bir kuruşa çıkarılmasına ve yeni istihsal yılında da buna bir mikdar daha zam içrasının düşünülmekte olmasına ve vaziyeti hazıra dolayısile Avrupadan gelmekte ve şeker sanayiinde kullanılmakta olan malzeme fiatlerinin yükselmiş olmasına ve esasen şimdiki halde hariçten getirtilecek şekerin de bu fiatle temininin gayri mümkün bulunmasına binaen şekerin beher kilosuna

Vilâyet U. Meclisi Toplantılarına devam ediyor..

Edirne Vilâyeti Umumî meclisi dördüncü içtimaını geçen Salı günü öğleden sonra vilâyette Valimiz Ferit Nomerin başkanlığında akdetmiştir. Bu toplantıda ruznamedeki mevad müzakere edilerek gelen evrak encümenlere havale edilmiş ve yine önümüzdeki Salı günü toplanılmak üzere celseye nihayet verilmiştir.

Mahkûmlar iaşe bedellerine ne suretle ödeyecekler?

Maliye Vekâleti, ceza evleri, mahkeme binaları inşası karşılığı olarak alınacak

Devlet ziraat işletmeleri tevsi ediliyor..

Ziraat Vekâleti devlet ziraat işletmesini tevsi etmeğe

Köylü için yeni tip'te el tezgâhları hazırlanıyor

Köylünün kendi tezgâhında yaptığı giyim eşyasını daha kuvvetli bir halde temin edebilmesi için İktisat Vekâletimizin bazı tedbirler aldığından evvelce bahsetmiştik. Bunun için Vekâlet husust el tezgâhları temin etmiş ve bunlardan 50 sini halkı kesif olan mıntıkalara dağıtmıştır. Haber aldığımıza göre bu teşebbüsün müsbet neticeler verdiği görülmüş ve 50 tezgâhın daha alınarak dağıtıl-

Imar Edilirken (1)

Son yıllarda Edirnemizde için büyük bir gayret ...lmektedir. Başta Umu...lâkettiğlik makamı olmak ...z valimiz ve belediye ...iz bu asil işi kendi... gaye edinmişlerdir. ...Cümhuriyetimizin Avrupa ...da ve Londra - İstan... yolu üzerinde bulunan ...mizin ehemmiyeti ve ...eyeli alâka ve faaliyet... ayık olduğunu tekrara ...e görmüyoruz. ...r çağda strajedik ve ...i vaziyeti itibarile bü... ...r kıymet ve ehemmiyet ... olanları belde için ...niyet hükümetimizin ...güzel ve tarihi şehre

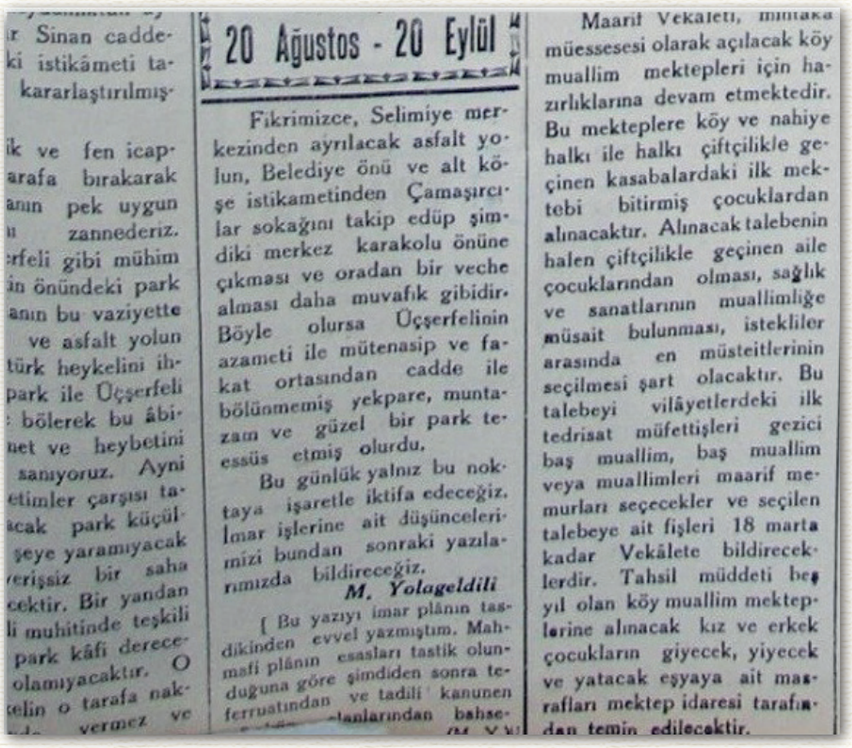

...r Sinan cadde... ...ki istikâmeti ta... ...kararlaştırılmış

...ik ve fen icap... ...arafa bırakarak ...anın pek uygun ...u zannederiz. ...rfeli gibi mühim ...n önündeki park ...anın bu vaziyette ... ve asfalt yolun ...türk heykelini ih... park ile Üçşerfeli ... bölerek bu âbi... ...net ve heybetini ... sanıyoruz. Ayni ...etimler çarşısı ta... ...acak park küçül... ...şeye yaramıyacak ...erişsiz bir saha ...cektir. Bir yandan ...li muhitinde teşkili ... park kâfi derece... ...olamıyacaktır. O ...celin o tarafa nak... ... vermez ve

20 Ağustos - 20 Eylül

Fikrimizce, Selimiye merkezinden ayrılacak asfalt yolun, Belediye önü ve alt köşe istikametinden Çamaşırcılar sokağını takip edüp şimdiki merkez karakolu önüne çıkması ve oradan bir veche alması daha muvafık gibidir. Böyle olursa Üçşerfelinin azameti ile mütenasip ve fakat ortasından cadde ile bölünmemiş yekpare, muntazam ve güzel bir park teessüs etmiş olurdu.

Bu günlük yalnız bu noktaya işaretle iktifa edeceğiz. İmar işlerine ait düşüncelerimizi bundan sonraki yazılarımızda bildireceğiz.

M. Yolageldili

[Bu yazıyı imar plânın tasdikinden evvel yazmıştım. Mahmafi plânın esasları tastik olunduğuna göre şimdiden sonra teferruatından ve tadili kanunen ...tanlarından bahse...

Maarif Vekâleti, mütaka... müessesesi olarak açılacak köy muallim mektepleri için hazırlıklarına devam etmektedir. Bu mekteplere köy ve nahiye halkı ile halkı çiftçilikle geçinen kasabalardaki ilk mektebi bitirmiş çocuklardan alınacaktır. Alınacak talebenin halen çiftçilikle geçinen aile çocuklarından olması, sağlık ve sanatlarının muallimliğe müsait bulunması, istekliler arasında en müsteitlerinin seçilmesi şart olacaktır. Bu talebeyi vilâyetlerdeki ilk tedrisat müfettişleri gezici baş muallim, baş muallim veya muallimleri maarif memurları seçecekler ve seçilen talebeye ait fişleri 18 marta kadar Vekâlete bildirecekleridir. Tahsil müddeti beş yıl olan köy muallim mekteplerine alınacak kız ve erkek çocukların giyecek, yiyecek ve yatacak eşyaya ait masrafları mektep idaresi tarafından temin edilecektir.

Muhittin yolageldili'nin Edirne Postası Gazetesinde ki yazısı. 3 Nisan 1933

NURETTİN YOLAGELDİLİ

NERMİN YOLAGELDİLİ

Nurettin Yolageldili

Nermin Yolageldili

Nurettin Yolageldili

Kasım Efendi, Necmiye hanım, Nurettin, Fahrettin Yolageldili, Behice Yolageldili Mardin

Kasım Efendi, Nurettin, Fahrettin Yolageldili

Necmiye hanım, Nurettin, Fahrettin Yolageldili

Necmiye hanım, Nurettin, Fahrettin Yolageldili

Nurettin, Fahrettin Yolageldili ve bakıcıları

Nurettin, Fahrettin Yolageldili, Gündüz Arda

Nurettin Yolageldili

Nurettin Yolageldili

Nurettin Yolageldili

Nurettin, Dündar, Fahrettin Yolageldili

Nurettin, Fahrettin Yolageldili

Nurettin, Fahrettin Yolageldili
Gündüz Arda

Fahrettin, Nurettin Yolageldili

Nurettin Yolageldili

Edirne Sitti Sultan Anaokulu Sarayiçinde şerit takarken.
(x işaretli Nurettin yolageldili.)

Nurettin Yolageldi

Edirne Sitti Sultan Anaokulu Edirne'nin Kurtuluş törenlerine hazırlık.

Nurettin, Faahrettin Yolageldili ve bir Asker Sarayiçinde.

Nurettin Yolageldili

EDİRNE POSTASI

SAYFA 3

Cocuk Sahifesi

23 Nisan nasıl geçti!

23 Nisan millî bayramı-
nız geldi. Her tarafta bü-
ük bir hazırlık görül-
ektedir. Nihayet bu-
ine kavuştuk. Bu millî
ayramı yad etmek üzere
er mektep hazırlanmıştı.
Saat 9,5 ta muallimler
rliği bahçesinde bütün
ektepler hazır bulunuyor
rdı. Biraz sonra Türk ço-
klarının marşı hararetli
r surette söylendi. Bun-
n bir kaç dakika sonra
ısan) bey kalplere mane-
bir surette tesir eden
nutuk irad etti. Ve da-
iki mektepli arkadaşı-
z küçük, tesirli iki nu-
söylemişlerdir. Artık
ktepler buradan yavaş
aş çekilmeğe başlamış-
lı.

Küçük Vali Macit Ef. in beyanatı

Bayram yeri nerde kurulsun istiyorsunuz:

1—Ben bayram yerini Selimiye avlusunda kurulmasını istiyorum. Sıhhatça faydalıdır. Çünkü yağmur yağsa halkın sığınacağı bir yer bulunur. Çamur olmaz kumdan su içilecek çeşmeleri vardır.

Çocuklar için ne düşünüyorsunuz?

Çocuk bahçesi yaptırmak fikrindeyim.

Gazinin heykelinin küşat merasimi

Abacılar başında jandarmalar kenarlarda muntazam bir surette duruyor. Sevgili Gazinin heykeli altında ateşli nutuklar söyleniyordu. Nihayet nutuk-

Tuhaf şey

Çocuk haftasının birinci günü olan 23 nisan güzel geçti. Resim geçitte mert adımlarla yürüyen sanayi ve lise mektebi talebelerinin bu muvaffakiyetlerini tebrik etmemek haksız olur. Ana mektebinin mini minileri de hakikaten pek güzeldi. O günde garip bir hadise oldu büyüklerimiz bugüne çocuk günü ve bütün vazifeleri bize bıraktı hatta Gazinin heykelinin bile resmi küşadını o güne bıraktı fakat tam mektepler Belediye gelbiği zaman aşağıda resmi küşat yapılıyordu. Bunun daha tuhaf tarafı mademki bugün çocuk günüdür onlarında görmesi lâzımdı.

Arkadaşlarımızın idaresi altındaki yerler

Edirne Valisi İstiklâlden Macit Salih Ef., Defterdar İstiklâlden Kâmil Ef., Belediye Reisi Nurettin Kasim Ef., Borsa komiseri Zeki ef. ler olmuşlardır.

Mebus intihabı

Yeni meb'us intihabı bitmiştir. Halk fırkasında yapılan içtimada şunlar meb'us oldular: Sabık Edirne meb'usu Şeref, Hasan Hayri Faik beylerdir. Bayramın ikinci günü Ankaraya gideceklerdir kendilerine muvaffakiyetler temenni ederiz.

Memleket hastanemiz

Edirne hastanemizin bil
hassa bastabibi Ziya beyin

Yolageldili Kurtuluş İlkokulunda eğitim alırken, 23 Nisan Bayramında temsilen bir gün Edirne Belediye Başkanlığı yapmıştır.[142]

Nurettin Yolageldili

Kasım effendi, Nurettin, Ayşe Bercis, Necmiye hanım, Edirne'de ki Konağın bahçesinde.

142 Edirne Postası Gazetesi 27 nisan 1931

Necmiye Hanım, Nurettin, Nermin, M.Kasım Yolageldili

Necmiye Hanım, Nurettin, Nermin, M.Kasım Yolageldili

Muhittin, Nurettin, Fahrettin Yolageldili İstanbul'da ki Konaklarında.

MEHMET KASIM YOLAGELDİLİ

FİGEN YOLAGELDİLİ

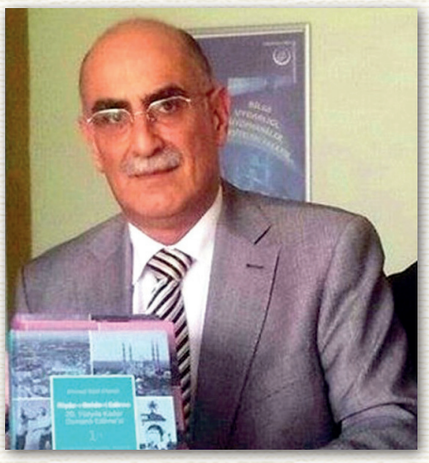

Mehmet Kasım Yolageldili 1960-2018

Figen Yolageldili

Mehmet Kasım Yolageldili , Kızı Aslı Yolageldili

Kasım Yolageldili ve eşi Figen Yolageldili,
Edirne Karaağaç'ta
Lozan Anıtı önünde.22 haziran 2013

FAHRETTİN YOLAGELDİLİ

Nurettin, Kasım Efendi, Fahrettin Yolageldili

Necmiye hanım, Kasım Efendi, Nurettin, Fahrettin Yolageldili, Behice Yolageldili Mardin

Necmiye Hanım, Fahrettin, Nurettin Yolageldili

Lütfüye hanım Fahrettin Yolageldili

Fahrettin Yolageldili Sitti Sultan ana Okulu trampet takımında

Fahrettin Yolageldili

Çocuk haftasında
Küçük gazateciler

Çocuk haftasında küçükler arasından intihap edilen Vali, Polis M. ve Belediye R. nden başka gazetemiz idaresi de çocuklarımıza tevdi edilmişti. Gazetemizide bir hafta çalışan ve kendilerine tahsis edilen sahifeyi muvaffakiyetle dolduran küçük gazetecilerimizin resimlerini neşrediyoruz.

23 Nisan 1931 Yılında Edirne postası gazetesi bir haftalığına Edirne'de ki ilkokullardan muhabirler seçerek, gazete haberlerini onların hazırlamasını sağlar, Kurtuluş İlkokulundan Fahrettin Yolageldili'de Edirne Postası Gazetesinin idare memuru olur.[143]

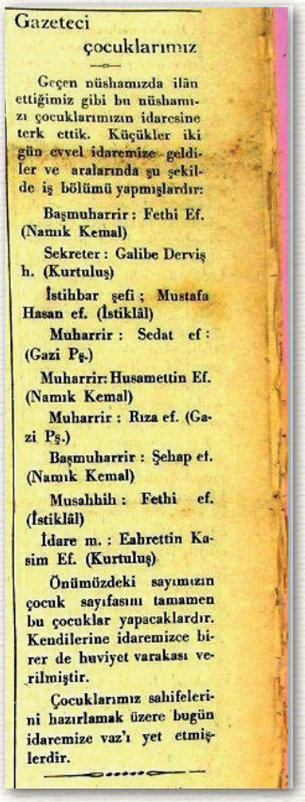

Gazeteci çocuklarımız

Geçen nüshamızda ilân ettiğimiz gibi bu nüshamızı çocuklarımızın idaresine terk ettik. Küçükler iki gün evvel idaremize geldiler ve aralarında şu şekilde iş bölümü yapmışlardır:

Başmuharrir: Fethi Ef. (Namık Kemal)

Sekreter: Galibe Derviş h. (Kurtuluş)

İstihbar şefi; Mustafa Hasan ef. (İstiklâl)

Muharrir: Sedat ef: (Gazi Pş.)

Muharrir: Husamettin Ef. (Namık Kemal)

Muharrir: Rıza ef. (Gazi Pş.)

Başmuharrir: Şehap ef. (Namık Kemal)

Musahhih: Fethi ef. (İstiklâl)

İdare m.: Eahrettin Kasim Ef. (Kurtuluş)

Önümüzdeki sayımızın çocuk sayıfasını tamamen bu çocuklar yapacaklardır. Kendilerine idaremizce birer de huviyet varakası verilmiştir.

Çocuklarımız sahifelerini hazırlamak üzere bugün idaremize vaz'ı yet etmişlerdir.

EDİRNE POSTASI — SAYFA 3

Cocuk Sahifesi

23 Nisan nasıl geçti!

23 Nisan milli bayramımız geldi. Her tarafta büyük bir hazırlık görülmektedir. Nihayet bu güne kavuştuk. Bu milli bayramı yad etmek üzere her mektep hazırlanmıştı.

Saat 9,5 ta muallimler birliği bahçesinde bütün mektepler hazır bulunuyordu. Biraz sonra Türk çocuklarının marşı hararetli bir surette söylendi. Bundan bir kaç dakika sonra (Ihsan) bey kalplere manevi bir surette tesir eden bir nutuk irad etti. Ve daha iki mektepli arkadaşımız küçük, tesirli iki nutuk söylemişlerdir. Artık mektepler buradan yavaş yavaş çekilmeğe başlamışlardı.

Küçük Vali Macit Ef. in beyanatı

Bayram yeri nerde kurulsun istiyorsunuz:

1—Ben bayram yerini Selimiye avlusunda kurulmasını istiyorum. Sıhhatçe faydalıdır. Çünkü yağmur yağsa halkın sığınacağı bir yer bulunur. Çamur olmaz kumdan su içilecek çeşmeleri vardır.

Çocuklar için ne düşünüyorsunuz?

Çocuk bahçesi yaptırmak fikrindeyim.

Gazinin heykelinin küşat merasimi

Abacılar başında jandarmalar kenarlarda muntazam bir surette duruyor. Sevgili Gazinin heykeli altında ateşli nutuklar söylenivordu. Nihayet nutuk-

Tuhaf şey

Çocuk haftasının birinci günü olan 23 nisan güzel geçti. Resim geçitte mert adımlarla yürüyen sanayi ve lise mektebi talebelerinin bu muvaffakiyetlerini tebrik etmemek haksız olur. Ana mektebinin mini minileri de hakikaten pek güzeldi. O günle garip bir hadise oldu büyüklerimiz bugüne çocuk günü ve bütün vazifeleri bize bıraktı hatta Gazinin heykelinin bile resmi küşadını o güne bıraktı fakat tam mektepler Belediye gelhiği zaman aşağıda resmi küşat yapılıyordu. Bunun daha tuhaf tarafı mademki bugün çocuk günüdür onlarında görmesi lâzımdı.

Arkadaşlarımızın idaresi altındaki yerler

Edirne Valisi İstiklâlden Macit Salih Ef., Defterdar İstiklâlden Kâmil Ef., Belediye Reisi Nurettin Kasim Ef., Borsa komiseri Zeki ef. ler olmuşlardır.

Mebus intihabı

Yeni meb'us intihabı bitmiştir. Halk fırkasında yapılan içtimada şunlar meb'us oldular: Sabık Edirne meb'usu Şeref, Hasan Hayri Faik beylerdir. Bayramın ikinci günü Ankaraya gideceklerdir kendilerine muvaffakiyetler temenni ederiz.

Memleket hastanemiz

Edirne hastanemizin bil hassa baştabibi Ziya beyin

Kurtuluş İlkokulu'ndan Fahrettin Yolageldili Bir haftalığına Edirne Postası Gazetesi'nin İdare Memuru olur. 27 nisan 1931[144]

143 27 nisan 1931 tarihli Edirne Postası Gazetesi.
144 Edirne Postası Gazetesi 27 nisan 1931

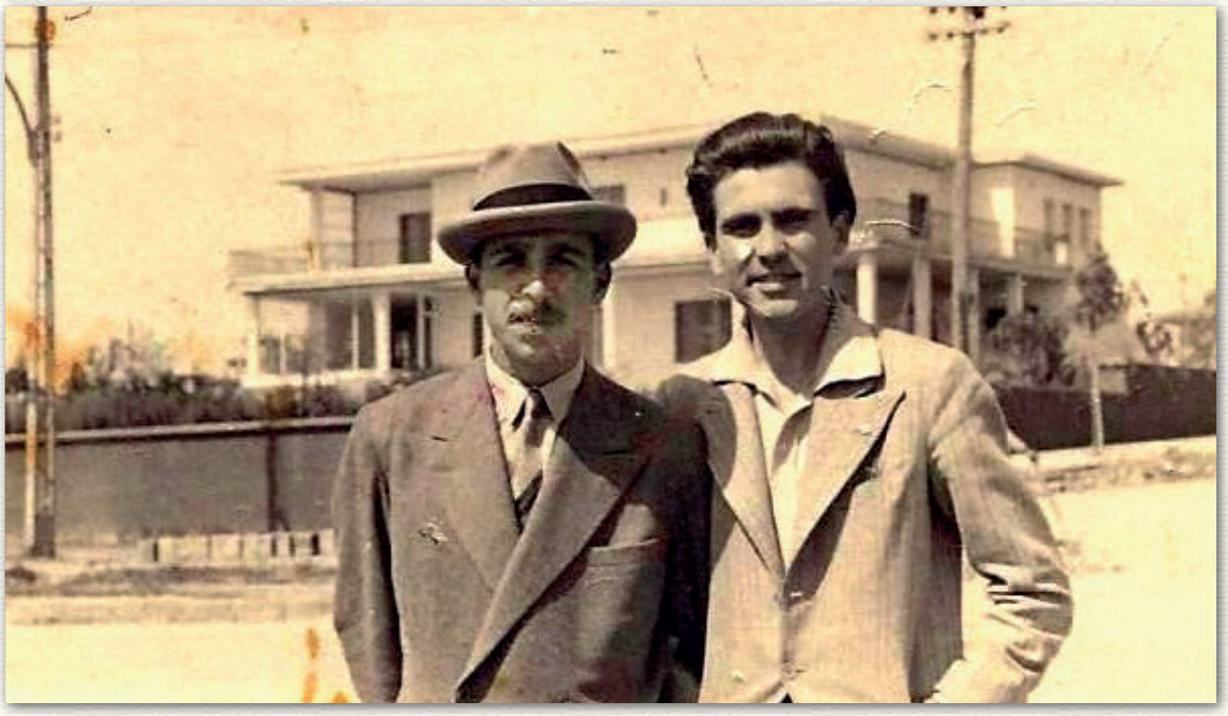

Fahrettin Yolageldili, Gündüz Arda

Fahrettin Yolageldili

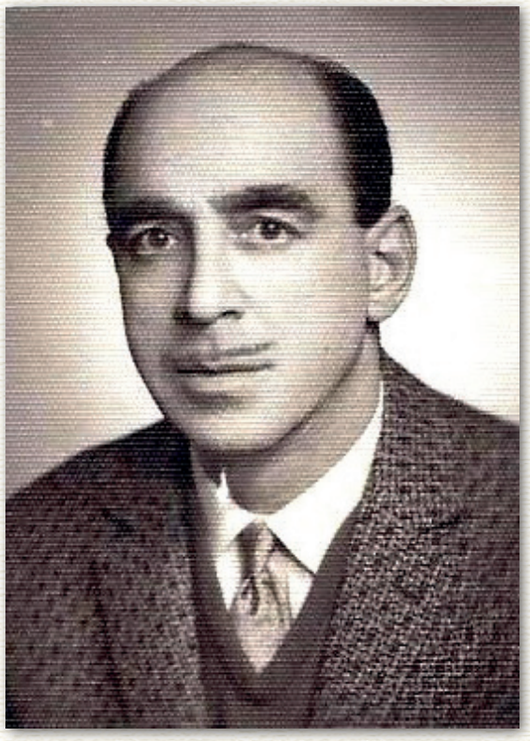

Fahrettin Yolageldili

Fahrettin Yolageldili'nin Vefat İlânı.[145]

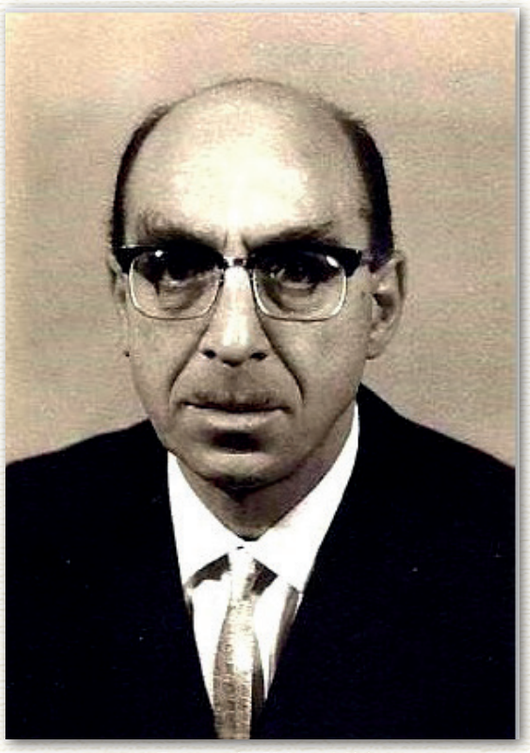

Fahrettin Yolageldili

10.11.1968, Milliyet, Sayfa 7

Edirne eşrafından merhum Kasım Yolageldili ve Necmiye Yolageldili'nin oğulları, Mustafa, Cevat, Muhittin, Nurettin Yolageldili ile Bedriye, Arda, Behice Mardin, Bercis Peta'nın kardeşleri, İffet ve Yaman Peta'nın dayıları, Kasım Yolageldili'nin amcası, Tacettin Peta ve Nermin Yolageldili'nin kayınbiraderleri

Tekel Tütün Eksperi

Fahrettin Yolageldili

8.11.968 günü İzmir'de vukubulan müessif bir trafik kazasında vefat etmiştir. Cenazesi 11.11.1968 Pazartesi günü Şişli camiinde kılınacak öğle namazını müteakip Zincirlikuyu mezarlığına

145 10.11.1968 Milliyet Gazetesi S.7

AYŞE BERCİS YOLAGELDİLİ PETA

HALİL TACETTİN PETA

Kasım Efendi, Nurettin, Ayşe Bercis,
Necmiye Yolageldili Edirne'de ki Konaklarının bahçesinde.

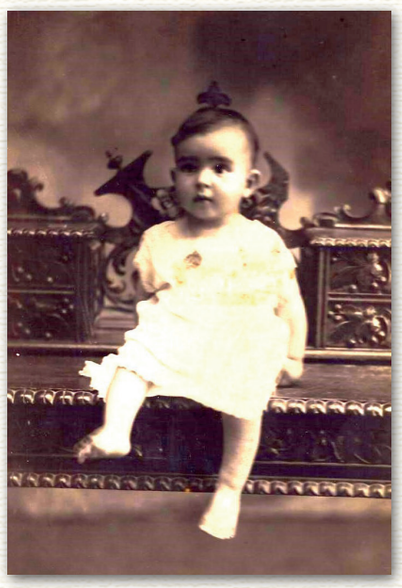

Ayşe Bercis Yolageldili Peta

Ayşe Bercis Yolageldili Peta Edirne'de ki Konaklarının bahçesinde.

Bercis Yolageldili Peta

Edirne Trakya Üniversitesi Karaağaç yerleşkesinde açılan " Milli Mücadele ve Lozan Müzesi"nde Tv'den ziyaretçilere izletilmesi için, Ayşe Bercis Yolageldili Peta'nın babası Yolageldizâde Kasım efendi ve Trakya Paşaeli Cemiyeti hakkında 2015 yılında Cengiz Bulut tarafından yapılan Röportajda Ayşe Bercis hanım Edirne'nin yerel kahramanı Kasım Yolageldili hakkında bilinmeyenleri dile getirerek Edirne tarihine katkı yapmıştır.

Ayşe Bercis Yolageldili Peta ve 2015 yılında yapılan röportaj sırasında.

Ayşe Bercis Yolageldili.

Ayşe Bercis Yolageldili Peta, babası Yolageldizâde Kasım efendi ve Trakya Paşaeli Cemiyeti hakkında 2015 yılında Cengiz Bulut tarafından yapılan Röportajı Milli Mücadele ve Lozan Müzesinde ziyaretçilere izletilmektedir.

21.02.1984, Milliyet, Sayfa 10

Yanyalı merhume İffet ve merhum Fuat Peta'nın sevgili oğulları, Muzaffer Peta ve İclâl Betil'in kıymetli kardeşleri, merhum Ali Cahit Betil'in kayınbiraderi, Nermin-Nurettin-Fahrettin-Kasım Yolageldili'nin enişteleri, Nüzhet, Nurdan-Mehmet Betil'in sevgili dayıları, İffet-Taşkın Gözmen'in, Yaman Peta'nın sevgili babaları, Ayça ve Ece'nin biricik dedeleri, Bercis Peta'nın vefakâr ve kıymetli eşi

Kadıköy Vergi Dairesi Müdürlüğü ve Mobil Oil Türk A.Ş. Genel Sekreterliği'nden emekli maliyeci

HALİL TACETTİN PETA

20 Şubat 1984 tarihinde Hakkın rahmetine kavuşmuştur. Cenazesi 22 Şubat 1984 Çarşamba günü öğle namazını müteakip Şişli Camii'nden kaldırılarak Pendik'te aile kabristanına defnedilecektir. Allah rahmet eyleye.

NOT: Şişli Camii'nden Pendik'e vasıta temin edilmiştir.

Ayşe Bercis Yolageldili Peta'nın Eşi Halil Tacettin Peta'nın vefat ilânı.[146]

ACI KAYBIMIZ

Edirne eşrafından Merhum Kasım Yolageldili ile Merhume Necmiye Yolageldili'nin kızı, Merhum Nurettin ile Fahrettin Yolageldili ve Merhume Muzaffer ile İclal Peta'nın kardeşleri. Kasım, Figen ile Aslı Yolageldili'nin halası, Nüzhet ve Mehmet, Nurdan, Alican ile Sinan Betil'in yengeleri, Yaman ile Neşe Peta ve İffet ile Taşkın Gözmen'in biricik anneleri. Ayça ile Ufuk ve Ece'nin anneanneleri ve Özgür'ün babaannesi, Deniz ile Eren'in sevgili urileri, Merhum H. Tacettin Peta'nın sevgili eşi.

AYŞE BERCİS PETA'yı

Vefat etmiştir. Cenazesi 13.03.2017 tarihinde Pazartesi günü (Bugün) Zincirlikuyu Camii'nde kılınacak Öğle namazını müteakip. Zincirlikuyu Mezarlığı'na defnedilecektir

AİLESİ

Ayşe Bercis Yolageldili Peta'nın vefat ilânı.[147]

146 21 Temmuz 1984 Milliyet gazetesi.
147 13 Mart 2017 Hürriyet Gazetesi.

KASIM EFENDİ'NİN KARDEŞİNİN EDİRNE'DE DEVAM EDEN SOYU

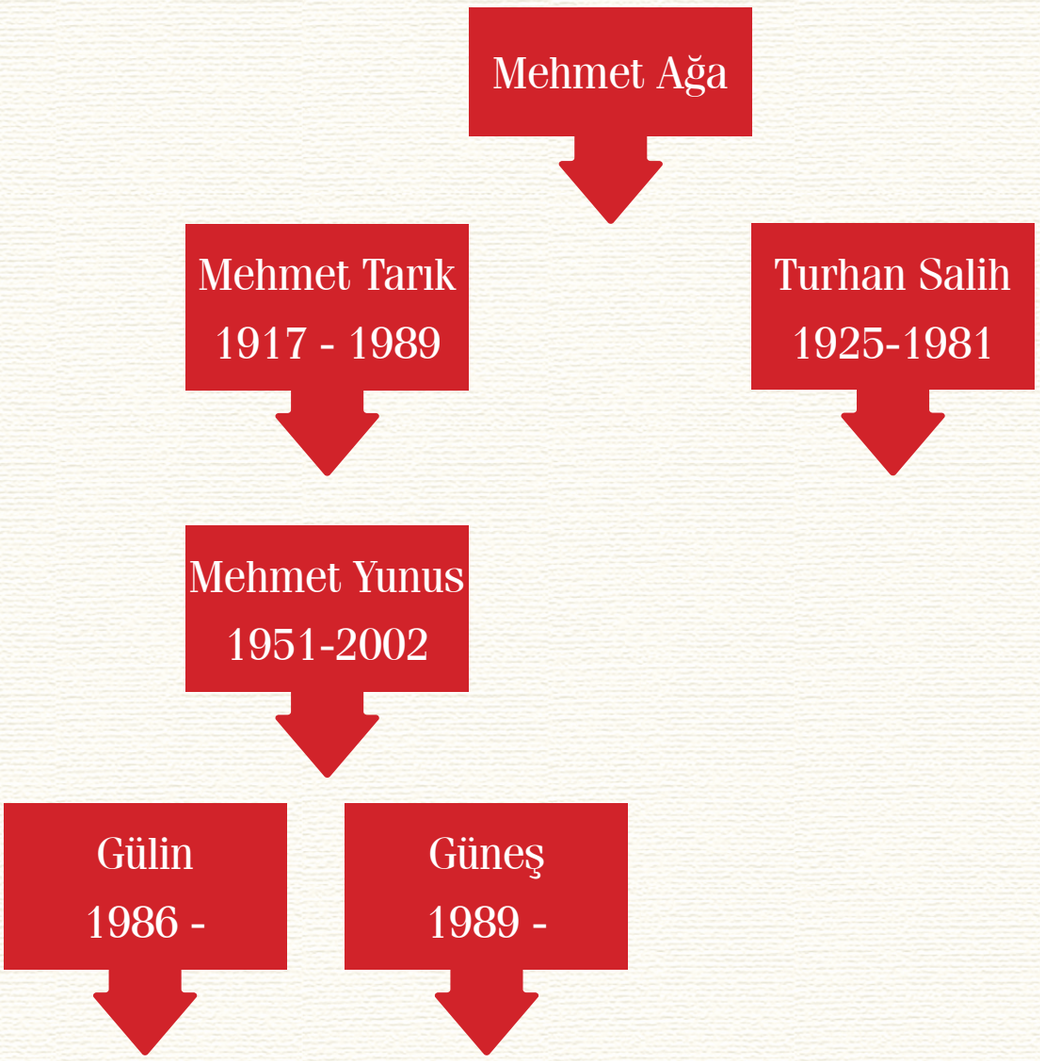
Mehmet Ağa
Mehmet Tarık
1917 - 1989
Turhan Salih
1925-1981
Mehmet Yunus
1951-2002
Gülin
1986 -
Güneş
1989 -

Mehmet Yolageldili
(Kasım Yolageldili'nin kardeşi) 1918

Mehmet Tarık Yolageldili'nin babası Mehmet Yolageldili
(Kasım Yolageldili'nin kardeşi)

Mehmet Tarık Yolageldili'nin düğün fotoğrafı.
Mehmet Yolageldili ailesi 12 Ocak 1950

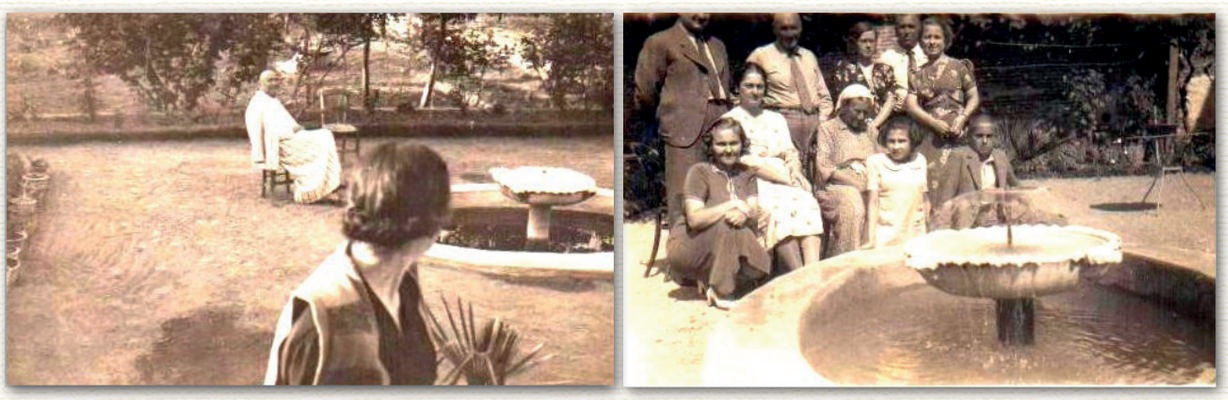

Mehmet Yolageldili ailesi, Edirne'de ki Konaklarının bahçesinde.

Mehmet Tarık Yolageldili'nin düğün fotoğrafı. 12 Ocak 1950

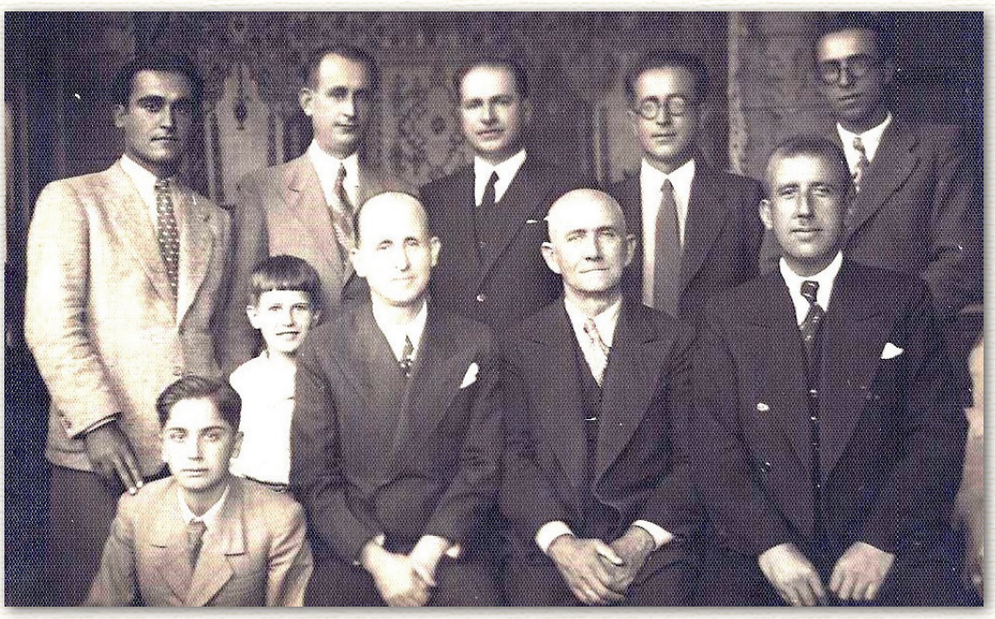

Muhittin, Nurettin, Mehmet Tarık, Mehmet Yolageldili ve aile üyeleri bir bayram buluşmasında.

Mehmet Tarık Yolageldili, Rükzan Yolageldili
Edirne Yusuf hoca İlkokulunun yanında ki Yolageldili Konağının bahçesinde.

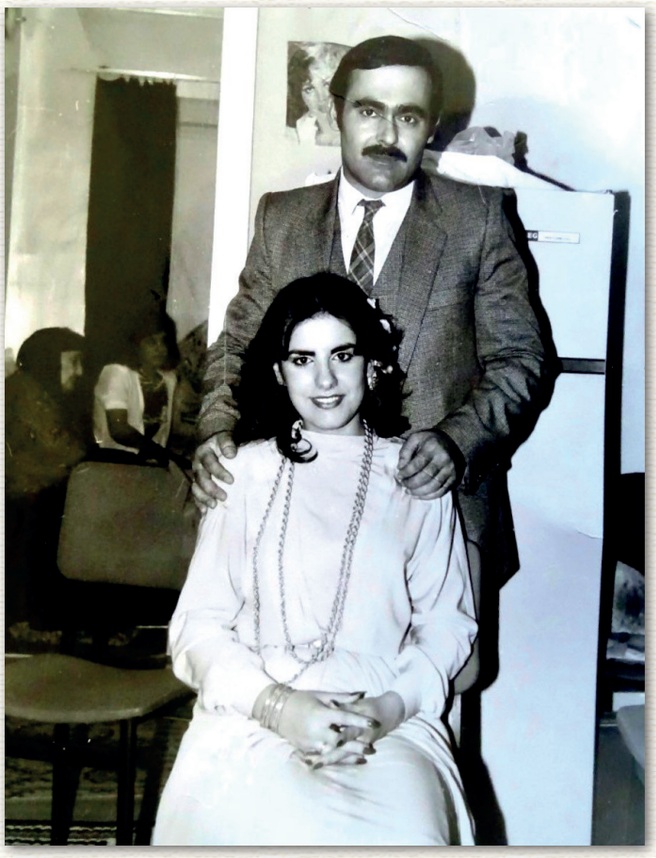

Mehmet Yunus Yolageldili ve Aysel Hanımın
Nişan töreni. 27 Eylül 1981

İstanbul Göztepe' de. 1982
Mehmet Tarık Yolageldili (D.28.05.1917 / Vefat. 9.10.1989)
Rükzan Yolageldili (D. 1928 / Vefat. 25.08.2007)
Mehmet Yunus Yolageldili (D.28 Ocak 1951/Ö.19.7.2002)
Aysel Yolageldili (D.21 Mayıs 1961)

Aysel Yolageldili (D.21.05.1961)

Gülin Yolageldili (D. 29.04.1986)

Güneş Yolageldili (D. 14.07.1989)

IV. BÖLÜM

Yolageldili Ailesi İsim Listesi ;

No	Adı	Soyadı	Doğum Yeri	Doğum & Ölüm
3	**Kasım Efendi**	**YOLAGELDİLİ**	**Selvi / Bulgaristan**	**1874 & 1936**
4	Mehmet Ağa	YOLAGELDİLİ	Selvi / Bulgaristan	
5	Şevkiye	YOLAGELDİLİ	Selvi / Bulgaristan	
8	Mustafa	YOLAGELDİLİ	Havsa	1893 & 1981
9	Bedriye	YOLAGELDİLİ	Havsa	1896 & 1973
10	Cevat	YOLAGELDİLİ	Havsa	1899 & 1969
11	Behice	YOLAGELDİLİ	Havsa	1903 & ----
12	Muhittin	YOLAGELDİLİ	Havsa	1905 & 1979
13	Bediha	YOLAGELDİLİ	Edirne	1908 & 1909
14	Nurettin	YOLAGELDİLİ	Edirne	1918 & 2005
15	Fahrettin	YOLAGELDİLİ	Edirne	1919 & 1968
31	Dündar	YOLAGELDİLİ		
32	Nur	YOLAGELDİLİ		
33	Gönül	YOLAGELDİLİ		---- & 1980
34	Erdal	YOLAGELDİLİ		
36	Engin	YOLAGELDİLİ		
37	Umman	YOLAGELDİLİ		
38	Bülbün	YOLAGELDİLİ		
45	Haluk	YOLAGELDİLİ		
46	Ayşe	YOLAGELDİLİ		
48	Pırıl	YOLAGELDİLİ		
49	Sinan	YOLAGELDİLİ		
60	**Mehmet Kasım**	**YOLAGELDİLİ**	**İstanbul**	**1960 & 2018**
62	Aslı	YOLAGELDİLİ	İstanbul	1997 & ----
80	Sinan	YOLAGELDİLİ		1964 & ----
81	Cem	YOLAGELDİLİ		1968 & ----
83	Maya	YOLAGELDİLİ		
98	Ayşe Bercis	YOLAGELDİLİ	İstanbul	1927 & 2017
102	İbrahim	YOLAGELDİLİ	Havsa	1885 & 1951
103	Hasan	YOLAGELDİLİ	Yolageldi	1888 & 1956
107	Mehmet Tarık	YOLAGELDİLİ	Edirne	1917 & 1989
108	Turhan Salih	YOLAGELDİLİ	Edirne	1925 & 1981
114	Mehmet Yunus	YOLAGELDİLİ	Edirne	1951 & 2002
116	Gülin	YOLAGELDİLİ	Edirne	1986
117	Güneş	YOLAGELDİLİ	Edirne	1989
119	Neriman	YOLAGELDİLİ		
120	Perihan	YOLAGELDİLİ		---- & 1999
121	Kamuran	YOLAGELDİLİ		

V. BÖLÜM

Havsa' nın Düşman İşgalinden Kurtuluşunun 88.yıl Dönümü Törenlerle Kutlandı[148]

23 Kasım 2010 Salı 14:23

Edirne'nin Havsa ilçesinin düşman işgalinden kurtuluşunun 88. yıl dönümü törenlerle kutlandı.

Havsa'daki ilk tören Atatürk Anıtına çelenklerin sunulması ile başladı. Havsa Kaymakamı Barış Demirtaş, Belediye Başkanı Oğuz Tekin, Garnizon Komutanı Yüzbaşı Musa Uludağ ile çeşitli kuruluşların idarecileri, sivil toplum örgütleri ile siyasi partilerin temsilcilerinin katılımıyla anıta çelenk sunulmasından sonra saygı duruşu ve İstiklal Marşı okundu.

Atatürk Anıtı'ndaki törenin ardından Sokollu Mehmet Paşa Cami'ndeki şehitlik ve Belediye Mezarlığındaki şehitlik ziyaret edildi. Protokol tarafından şehit mezarlarına çiçekler bırakıldı. Daha sonra Belediye Başkanı Oğuz Tekin makamında kurtuluş kutlamalarını kabul etti.

Fatih Caddesi'ndeki geçit törenine ise Kaymakam Demirtaş, Belediye Başkanı Tekin, CHP Edirne Milletvekili Bilgin Paçarız, Garnizon Komutanı Yüzbaşı Uludağ, Havsa Belediyesi ile kardeş belediye olan Bulgaristan'ın Volci Dol Belediyesi Meclis Başkanı Yordanka Yordanova ile aynı belediyeden görevliler, diğer yetkililer ve vatandaşlar katıldı.

Havsa Avcılar Derneği üyelerince Kurtuluş Öncü Birliklerinin kente girişinin temsili olarak canlandırılması ile ilçenin kurtuluşu yapıldı.Kurban kesilmesinden sonra kurtuluşu simgeleyen Türk kızı kurtarıldı. Bando eşliğinde tüm öğrenci grupları ve halkın katılımı ile İstiklal marşı okundu.Havsa Anadolu Lisesinden bir kız öğrenci tarafından Türk Ordusunu temsilen Jandarma Bölük Komutanına bir buket çiçek sunuldu.

Kaymakam Demirtaş, Belediye Başkanı Tekin ve Garnizon Komutanı Yüzbaşı Uludağ tarafından halkın ve öğrencilerin kurtuluş günü kutlamasından sonra konuşan;

Belediye Başkanı Tekin, şunları söyledi:

“Bu anlamlı günde öncelikle Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını, aziz şehitlerimizi rahmetle, minnetle anıyor, kahraman gazilerimize hürmet ve şükranlarımı sunuyorum. 1. Dünya Savaşı'nın ardından 30 Ekim 1918'de imzalanan Mondros Mütarekesi ile İtilaf Devletleri tüm Trakya'da denetim kurma hazırlıklarına başlamışlardı. Bu planlarını takiben Kasım 1918'de Havsa ve tüm Trakya bölgemiz işgal edildi. Başkomutanımız Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde, aziz milletimiz sahip olduğu bağımsızlık inancıyla eşine az rastlanır bir kahramanlık sergileyerek ilçemizi ve yurdumuzu düşman işgalinden kurtarmıştır.

Milli mücadele dediğimiz bu hareketin içinde, en başta Mustafa Kemal ve onun yakın silah arkadaşları ile Türk Milletinin bağrından çıkmış Türk Ordusu vardır. Ancak milli mücadeleye katılan mahalli kahramanlarımız, bu bölgenin halkını örgütleyerek, düşmana ağır kayıtlar verdirmişler ve tarih sayfasında asla unutulmayacak yerlerini almışlardır. Yolageldili Kasım Efendi, Kara Öğreli Davut, Havsalı Kara Mehmet, Tekirdağ Kınıklardan Ahmet, Çorlulu Fedai ve ismini sayamadığım birçok sayısız kahraman vardır. Burada hepsini rahmetle anıyorum, Havsa halkı adına şükranlarımı sunuyorum.'

Tekin, Kurtuluş Savaşını takiben 11 Ekim 1922 tarihinde imzalanan Mudanya Ateşkes antlaşması ile Doğu Trakya'nın teslim alınması ile ilgili olarak Edirne'ye Vali olarak görevlendirilen Şakir Bey'in 23

148 Kaynak; (GÜR-SAR-MHD) - EDİRNE

Kasım sabahı askeri birlikler ile ilçenin doğu tarafından Havsa'ya girdiği ve işgal kuvvetlerinin teslim ettiği Yunanlılardan Havsa'yı teslim aldığını hatırlattı.

Halk oyunları gösterileri, şiirlerin okunması sonrasında Havsa Belediyesince düzenlenen kompozisyon, şiir ve resim yarışmasında dereceye giren öğrencilere hediyeleri verildi.

Geçit töreninde ise ilçedeki okulların öğrencileri, esnaf birliklerinin ve çeşitli derneklerin üyeleri yer aldı. Tören sonrası okullarına giden tüm öğrencilere Havsa Belediyesi'nce temin edilen meyve suyu ve bisküviler ikram edildi.

Gece de ilçede okulların ve askeri birliklerin katılacağı fener alayı yapılacak.[149]

19 Nisan 2016 Milliyet com.tr[150]

19 Nisan 2016 - 19:51

149 https://www.haberler.com/havsa-nin-dusman-isgalinden-kurtulusunun-88-yil-2375630-haberi/
150

MİLLİ MÜCADELE VE LOZAN MÜZESİ EDİRNE'DE AÇILDI

Trakya Üniversitesi'nin (TÜ) Karaağaç Yerleşkesi'nde kurulan Milli Mücadele ve Lozan Müzesi yapılan törenle açıldı.

Açılışı yapılan 'Milli Mücadele ve Lozan Müzesi'nde Lozan Antlaşması'na dayalı belgeler, pek çok kitap ve o döneme ait objeler yer alıyor. Trakya Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi içinde bulunan tarihi bina müze olarak restorasyonu yapılarak, müzeye çevrildi. İlhan Koman Müzesi'nin yanında üniversite yönetimi tarafından hazırlanan 'Milli Mücadele ve Lozan Müzesi'nin açılışı dün gerçekleştirildi. Edirne Vali Vekili Mustafa Ergün, Belediye Başkan Yardımcısı Selçuk Çakır, TÜ Rektörü Yener Yörük, AK Parti İl Başkanı İlyas Akmeşe ve çok sayıda davetlinin katıldı. Ayrıca müzeye eşya ve doküman bağışlayan Trakya ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri kurucularının torunları Hasan Dilan ve Kasım Yolageldili de hazır bulundu.

Müzenin açılışında konuşma yapan Edirne Vali Vekili Mustafa Ergün, müzenin, Lozan Antlaşması'na dayalı belgeler, pek çok kitap ve döneme ait objelerin içerdiğini söyledi. Vali Vekili Ergün, "Lozan Anlaşması ile verilen bu bölgede yıllar önce Lozan Anıtı'nın açılışını yapmıştık. Açılışını yaptığımız bu güzel müzede, Lozan Anlaşması'na dayalı belgeler, pek çok kitap, döneme ait objeler sergilenecektir. Kentlerin kimliği ve geçmişi konumunda olan müzeler, gelecek nesillere bırakacağımız en değerli birikimlerimizdir. Bu anlamlı müzenin zenginleştirilmesi, daha da burada sergilenecek eserlerin arttırılması için katkı yapılacağından eminim" dedi.

Trakya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yener Yörük ise, Edirne'nin tarihi ile ve 92 yıl başkentlik yapmış olmasını belirterek, daha sonra da hiçbir zaman azalmayan tarihi ve kültürel değeriyle sadece ülkemizin değil, balkanların Doğu Avrupa'nın ve dünyanın en önemli kentlerinden biridir. Belki bu bilinç bu gibi çalışmalarla daha da üst noktalara gelecek. Daha yapılacak çok iş var ve bu müzemiz bunlardan sadece bir tanesidir. Kurtuluş Savaşı döneminde Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'ni kuranlar, sürgüne gönderiliyor. İçeride Midilli'den yazdıkları mektuplar var. Ailelerine yazdıkları mektuplar ve duygular var. Ama topluma gönderdikleri mesajlar ve düşünceleri hep aynı. İşte bu müzede o düşünceleri de yaşatmak amacıyla bu çalışma ortaya çıktı" diye konuştu.

TÜ Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Tarihçi Yard. Doç. Dr. Veysi Akın, Anadolu'da da örnekleri görülen milli mücadele müzelerinin Edirne'de de olması gerektiğini için böyle bir çalışmada yer aldıklarını söyledi. Edirne'nin milli mücadeledeki rolüne değinen Akın, "Mili mücadele döneminde Trakya'da yaşananlar önemlidir. Bizler bunların unutulmasını istemiyoruz. Mili mücadele kahramanlarının torunları ile irtibata geçtik. Bunlardan bazıları Prof. Dr. Hasan Berke Dilan, Kasım Yolageldili, Cem Altınay gibi. Yine çeşitli kaynaklarla topladığımız belge ve bilgilerle böyle bir eser ortaya çıktı" dedi.

Konuşmaların ardından kurdele kesimi yapılırken, davetliler tarafından müze gezildi.[151]

151 Kaynak;*http://www.milliyet.com.tr/milli-mucadele-ve-lozan-muzesi-edirne-edirne-yerelhaber-1326253/

Kasım Yolageldili Kitapta hayat bulacak haberi ETV Haberde.
21 haziran 2016[152]

YOLAGELDİLİ, KİTAPTA HAYAT BULACAK

Edirneli araştırmacı yazar Cengiz Bulut, Trakya'daki Cumhuriyet ateşini yakan Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kurucularından Kasım Yolageldili'nin hayatını kitap haline getiriyor.

Edirneli araştırmacı yazar **Cengiz Bulut**, Trakya'daki Cumhuriyet ateşini yakan Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kurucularından **Kasım Yolageldili**'nin hayatını kitap haline getiriyor. Tarih alanında yaptığı araştırmalar ve merakıyla tanınan **Cengiz Bulut**, "Edirne'nin bilinmeyen yerel kahramanı" olarak tanımladığı **Kasım Yolageldili**'nin, arkadaşlarıyla kurduğu çetelerle Yunan askerinin Anadolu'ya geçmesini önlediğini, Atatürk'le omuz omuza çalıştığını söyleyerek; bu gibi kişilerin halka anlatılması gerektiğine vurgu yaptı.

Edirne'ye 1876'da Bulgaristan'ın selvi kasabasından göç etmesinin ardından soy isimleriyle aynı **Yolageldi** köyünü kuran hacı ibrahim ağa'nın oğlu, belki de günümüzde vatandaşların çok da bilmediği yerel kahramanlardan **Kasım Yolageldili**, artık tarih sayfalarındaki yerini almaya hazırlanıyor.

Yolageldili'nin hayatı ve kahramanlık hikayesi, edirneli tarih tutkunu **Cengiz Bulut ve Kasım Yolageldili'nin aynı ismi taşıyan torunu M.Kasım Yolageldili'**nin çalışmalarıyla kitaplaşıp önümüzdeki yıl tarihseverlerle buluşacak. araştırmacı tarihçi yazar **Cengiz Bulut,** konu hakkında yaptığı açıklamada Kasım Yolageldili'nin milli mücadele döneminde birçok etkinlikte aktif rol aldığını ve Trakya'daki Cumhuriyet ateşini yakan kişilerden olduğunu söyledi.

Yolageldili'nin aynı dönemde Yunan işgaline karşı gelerek 1920'de Bulgaristan'da mücadele verdiğini söyleyen **Bulut;** "Trakya'da Yunan işgaline karşı gelerek 1920 yılında yanındaki adamlarıyla beraber Bulgaristan'a sığınmış ve orada Recep, Şaban ve Ramazan isimlerinde 3 tane çete oluşturmuştur. Bu çetelerle belirli dönemlerde Trakya'yı işgal eden Yunan ordusuna karşı saldırılar düzenlemiş. Buradaki amaç da buradaki Yunan birliklerinin Anadolu'yu işgal eden Yunan birliklerine destek amacıyla gitmelerine engel olmak olmuştur" dedi.

Bu haber **2016-06-21 19:49:10** eklenmiş ve **1216** kez görüntülenmiştir.

152 Kaynak;*http://www.edirnetv.com/haber/1257/edirnede-firtina-agaclari-devirdi.html

"Yolageldili Kasım Efendi'nin hayatı kitap olacak" Cengiz Bulut haberi ETV'de 21 Haziran 2016'da yayınlandı.

"Edirne'nin Kahramanı Yolageldili'nin yaşamı kitap oluyor"
21 Haziran 2016 tarihli Yenigün Gazetesi, Gökhan Zobar haberi.
Gökhan Zobar[153]

Haberin Yayın Tarihi: 21 Haziran 2016 Salı, 08:00

Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti kurucularından ve Milli Mücadele döneminde Mustafa Kemal Paşa'ya yardımda bulunan **Kasım Yolageldili**'nin yaşamı kitap haline geliyor. Edirneli tarihçi Cengiz Bulut ve Yolageldili'nin aynı ismi taşıyan torunu **M.Kasım Yolageldili** yaptıkları detaylı araştırmalar ve çalışmalar sonucunda Edirne'nin bir dönemine damga vurmuş olan Yolageldili'yle ilgili bilinmeyen gerçekleri gün yüzüne çıkaracak.

Kasım Yolageldili'yi, 'Edirne'nin bilinmeyen yerel kahramanı olarak tanımlayan Cengiz Bulut, Yolageldili'nin kentte yeteri kadar tanınmadığını anlattı.

153 * http://www.edirneyenigun.com/haber/10585/edirnenin-kahramani-yolageldilinin-yasami-kitap-oluyor.html

Yolageldili'nin hayatını anlatan kitabın 1 yıl içinde tarihseverler ile buluşacağını aktaran Bulut, **Yolageldili**'nin Milli Mücadele döneminde birçok etkinlikte aktif rol aldığını ve Trakya'daki Cumhuriyet ateşini yakan kişilerden olduğunu söyledi.

Kasım Yolageldili'nin önemli bir şahsiyet olduğunu aktaran Bulut şunları kaydetti: "Trakya'da Yunan işgaline karşı gelerek 1920 yılında yanındaki adamlarıyla beraber Bulgaristan'a sığınmış ve orada Recep, Şaban ve Ramazan isimlerinde 3 çete oluşturmuştur. Bu çetelerle belirli dönemlerde Trakya'yı işgal eden Yunan ordusuna karşı saldırılar düzenlemiş. Buradaki amaç da buradaki Yunan birliklerinin Anadolu'yu işgal eden Yunan birliklerine destek amacıyla gitmelerine engel olmak olmuş.

Cengiz Bulut

Uzun süredir araştırıyor

Kasım Yolageldili'yi araştırmalarım 15 yıl önce başladı. Bunun nedeni de Atatürk'ün Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde okuduğu Nutuk'un ilk sayfalarında Edirne'de kurulan Trakya Paşaeli Cemiyeti'nin bir zamanlar bağımsız bir Cumhuriyet kurma amacı taşıdığını not almasıyla başladı merakım. Soru işaretleriyle başlayıp yaptığımız araştırmalarda cemiyet içerisinde bu tür düşüncelere sahip 3-5 kişinin olduğunu gördük. Aslında bu kişilerin Cumhuriyet'in ilk temel taşları olduğunu söyleyebiliriz. Yani Trakya'nın kurtuluşunda olsun, Cumhuriyet'in kuruluşunda olsun bu insanlar temel taşıdır ve hep Mustafa Kemal'le sırt sırta, omuz omuza çalışmış insanlardır.

Çok önemli bir isim

Kendisi şehrimiz için çok önemli bir şahsiyet. Bu bağlamda unutulmaması için elimizden gelen her şeyi yapmaya çalışıyoruz. Kendisinin isminin yaşatılması için çeşitli çalışmalar yapıyoruz. İnternet ortamında olsun, ya da sizler gibi değerli basın mensupları aracılığıyla zaman zaman gündeme getirmeye çalışıyoruz. Ama gönül ister ki belirli dönemlerde, mesela özel günlerde anma konferansları yapılabilir. Burada da tabi görev Üniversitemiz ve Edirne Belediyesi'ne düşüyor. Bu belirli günlerde bu tür yerel kahramanları gündeme getirip halka anlatmamız çok iyi olacaktır.

Binlerce belge var

Kasım Yolageldili'nin yazışmaları var belge olarak. Torunu **M.Kasım Yolageldili**'yle 10 yıldır binlerce belge toparladık. 1 yıl içerisinde bu belgelerden güzel bir kitap yayınlayacağız. Bilinmeyen ortaya konmamış müthiş belgeler var orada ve bunlar okuyucuyla buluşacak."

Öte yandan Başbakanlık Osmanlı Arşivlerinde **Kasım Yolageldili**'nin 1904 Yılında Havsa Belediye Başkanlığı yaptığı da görülür. **Kasım Efendi** Orduya hediye ettiği tramvay arabasına mukabil ödüllendirilmesi yanında, ayrıca aynı yıllarda **Kasım Efendi** Hicaz Demiryollarının inşasına yaptığı para yardımı için de dönemin Padişahı Abdülhamid tarafından 'Berat' ile ödüllendirilmiş olduğu da kayıtlarda geçer.

M.Kasım Yolageldili ve Cengiz Bulut'un hazırladığı ve bilgi yüklediği, www.yolageldili.com web sitesi M.Kasım Yolageldili ve Cengiz Bulut'un hazırladığı ve bilgi yüklediği, www.yolageldili.com web sitesi

Cengiz Bulut ve Cengiz Çapa'nın kurdukları www.edirnetarihi.com web sitesinde Yolageldili'ler.

Cengiz Bulut ve Cengiz Çapa'nın kurdukları www.edirnetarihi.com web sitesinde Yolageldili'ler.

Edirne Haber Gazetesinde Edirne Yöre Dergisi sahibi ve Edirne Yerel Tarih Araştırmacı-Yazar Ayhan Tunca'nın Kasım Yolageldili haberi 14 temmuz 2017

Kasım Yolageldili

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Kasım Yolageldili (d. 1874 Selvi Dereli, Bulgaristan - ö. 22 Haziran 1936 Edirne, Türkiye) Türk siyasetçi

İçindekiler [gizle]

1 Yaşamı
- 1.1 Gençlik Yılları
- 1.2 Siyaset Yaşamı
- 1.3 Belediye Başkanlığı
- 1.4 Ölümü

2 Kaynakça

Yaşamı

Gençlik Yılları

Kasım Yolageldili Bulgaristan'ın Selvi Kasabası Dereli Köyünde 1874 yılında doğmuştur. Babası Hacı İbrahim Ağa, annesi Hacı Ayşe Hanım'dır. 1878 yılında Yolageldili ailesi Edirne'ye göç ederek Havsa ilçesine bağlı Yolageldi Köyü'nü kurdurmuşlardır.

Kasım Bey, Edirne'de orta öğrenimini tamamladıktan sonra ticarete atılmıştır.

Siyaset Yaşamı

1904 Yılında Havsa Belediye Reisi olan Kasım Yolageldili, Orduya vagon hediye ettiği için II. Abdülhamid tarafından madalya ile ödüllendirilmiştir. 1908 Meşrutiyet'in ilanından sonra İttihat ve Terakki Cemiyetine üye olmuş ve politikaya atılmıştır. Bu nedenle Trakya'da tüm yaşamı boyunca etkin bir rol oynamıştır, Balkan Savaşı boyunca Ordu'nun iaşesini temin etmiştir. Birinci Dünya Savaşı sonucu bütün Trakya'nın Yunanlar tarafından işgal edileceğini tahmin ederek, Türk-Müslüman halkının hak ve hukukunu korumak, Doğu-Batı Trakya'nın Yunan işgaline ve ilhakına karşı koymak üzere Edirneli Talat Paşa'nın tavsiyesi üzerine Belediye Başkanı Şevket Dağdeviren, Avukat Şeref Aykut ve Edirne Milletvekili Faik Kaltakkıran ile birlikte Trakya Paşa-eli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti 'nin dört kurucusundan biri olmuştur.

Kasım Yolageldili

Edirne Belediye Başkanı	
Görev süresi	1922-1923
Yerine geldiği	Şevket Dağdeviren
Yerine gelen	İbrahim Zağra
Kişisel bilgiler	
Doğum	1878 Selvi Dereli, Bulgaristan
Ölüm	22 Haziran 1936 Edirne, Türkiye

Cem Altınel tarafından wikipedia.org' a yüklenen Kasım Efendinin biyografisi.[154]

24 Kasım 2018 Cumartesi

HUDUT GAZETESİ 8

Yolageldili Kasım Efendi'ye Anıt Mezar

HABER MERKEZİ

Trakya Paşaeli Cemiyeti'nin kuruluşunun 100. yılı anısına Milli Mücadele Kahramanı, İstiklal Savaşı Gazisi Havsa ve Edirne eski Belediye Başkanı Yolageldili Kasım Efendi'nin Havsa Belediyesi tarafından Yolageldi Köyü'nde yaptırılan anıt mezarı törenle açıldı.

Yolageldi Köyü'nde Trakya Paşaeli Cemiyeti'nin kuruluşunun 100. yılı anısına yaptırılan anıt mezar için düzenlenen törene Yolageldili Kasım Efendi'nin yakınları, Edirne Valisi Ekrem Canalp, CHP Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, İyi Parti Edirne Milletvekili Orhan Çakırlar, Edirne Belediye Başkanı Recep Gürkün, Havsa Belediye Başkanı Oğuz Tekin, İl Genel meclisi Başkanı Mehmet Geçmiş ve yöre halkı katıldı.

Törende yapılan konuşmalarda Trakya Paşaeli Müdafa-i Hukuk Cemiyeti Kurucularından Milli Mücadele Kahramanı Yolageldili Kasım Efendi'nin verdiği mücadelenin önemi anlatıldı.

Yolageldili Kasım Efendi 1922-1923 yılları arasında Edirne Belediye Başkanlığı yapmıştı.

24 Kasım 2018 Hudut Gazetesi haberi.

154 Kaynak; http://www.turkcewiki.org/wiki/Kas%C4%B1m_Yolageldili

Cengiz BULUT; Havva – Sebahattin Bulut çiftinin oğlu olarak 1965 yılında Edirne Doyran Köyü'nde doğmuştur. Sırasıyla Doyran Köyü İlkokulu, Edirne Atatürk Ortaokulu, Edirne Ticaret Lisesi'ni bitirdikten sonra ticaret hayatına atılmıştır. Cengiz Bulut, gıda sektöründe kendi işinde uzun yıllar çalıştığı dönemde Osmanlı dönemi Edirne'sini araştırmaya, Edirne ve Balkan Savaşları ile ilgili fotoğraf, Osmanlıca belge toplamaya başlamıştır, araştırmaları Edirne'de yayınlanan yerel gazeteler de, Edirne Valiliği'nce yayınlanan "Edirne" dergisinde ve "Evlâdı Fatihan" dergisinde düzenli olarak yayınlanmaktadır,arşivinde ki fotoğraf ve gravürlerden Tv. ve Radyo Programları yapılmıştır. www.edirnetarihi.com web sitesini arkadaşı Cengiz Çapa ile yayına sokarak Edirne konusunda araştırma yapan öğrenci ve tarih meraklılarının hizmetine sunmuştur.Edirne konusunda çalışma yapanlara Arşivlerini açarak Edirne'nin tanıtımına katkı yapmaya devam eden Cengiz Bulut, Trakya Üniversitesi tarafından basılan "Şehit Ressam Hasan Rıza" ve "M.Tayyib Gökbilgin'in Edirne Makaleleri" kitapları ile yayınlanmaya hazır Balkan Savaşı ile ilgili "Süloğlu'dan Çatalca'ya bir Türk Subayı'nın defteri" ve "Trakya Paşaeli Cemiyeti'nin Kurucularından Kasım Yolageldili" isimli kitapların hazırlanması ve yayınlanması için arkadaşları ile çalışmaktadır. Evli ve iki kız babası olan Cengiz Bulut Edirne'de yaşamakta, Edirne'nin daha güzel ve daha iyi, yaşanabilir bir şehir olması için yıllardır STK'larda yönetim kurulu ve üyeliğinde bulunarak çalışmalarına devam etmektedir.

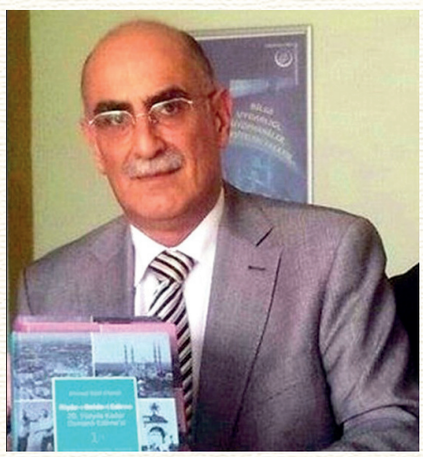

Mehmet Kasım YOLAGELDİLİ; 28.09.1960 İstanbul, Şişli Amerikan hastanesinde doğdu, İlk ve orta öğrenimini Beşiktaş Esentepe okulunda bitirip, St. Beoint lisesine devam ederken ikinci sene futbol tutkusu nediyle ayrılıp, 50. Yıl Feriköy lisesine naklen geçiş yaparak bitirdi. Bu arada bir süre Feriköy amatör kulupte forvet olarak oynadı. Askerliğini İzmir ve Diyarbakır'da tamamladı. Figen Yolageldili ile evli ve Aslı isminde bir kız babasıdır.

Sırasıyla, makine, otomotiv, kağıt sektöründe ve çeşitli firmalarda İthalat ve ihracat müdürü olarak görev yaptı, daha sonra emekliye ayrılarak, geçmişe ve tarihe olan merakı, dedesi Kasım Yolageldili ve dönemini araştırmaya başladı, her ulaştığı bilgi belge onda onarılmaz bir araştırma merakı uyandırdı, Osmanlı Devlet Arşivi, Türk Tarih Kurumu, Türk İnkilâp Tarihi Enstitüsünden dedesi Kasım Efendi ve Trakya'da Milli Mücadele dönemi ile ilgili binlerce belge toplayarak iyi bir arşiv oluşturdu, bilgi ve birikimlerini "Sevgi ve bilgi paylaşarak büyür" ilkesine dayanarak her plâtformda paylaştı, Edirne'de bir çok çalışmaya destek verdi, Karaağaçta açılan Milli Mücadele ve Lozan Müzesine, Edirne Kent Tarihi Müzesine belgeleri ile katkı yaptı. Yakalandığı amansız bir hastalığı atlatamayarak, 7 mayıs 2018 tarihinde vefat etti.